

ספר שמות

<p>קרבא רבי יצחק אמר (מדיורא דלתתא לדיורא דלעילא) ועליהו כתיב (תהלים קד לה) יתמו הטאים מן הארץ וגו' מן הארץ בעלמא דין ובעלמא דאתי ביה זמנא כתיב (&) ברכי נפשי את יהוה הללויה</p>	<p>הוא לוחם בהם קרב רבי יצחק אמר (מהדיור שלמטה לדיור שלמעלה) ועליהם כתוב יתמו חטאים מן הארץ וגו' מן הארץ בעולם הזה ובעולם הבא באותו זמן כתוב ברכי נפשי את ה' הללויה.</p>
פרשת יתרו	
<p>וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה וגו' רבי חזקיה³⁰² (נ"א רבי אלעזר) פתח ואמר (ויקרא ט כב) וישא אהרן את ידו כתיב ידו חד בנין דבעי לארמא ימינא על שמאלא²⁵⁹⁸ והא אוקימנא רזא²⁵⁹⁹</p>	<p>וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה וגו' רבי חזקיה (רבי אלעזר) פתח ואמר וישא אהרן את ידו כתוב ידו אחת משום שצריך להרים ימין על שמאל והרי בארנו הסוד.</p>
<p>אשכחנא בספרא דשלמה מלכא דכל מאן דארים ידוי לעילא²⁶⁰⁰ ולא אינון בצלותין ובעותין האי איהו בר נש דאתלטייא מעשרה שולמנין ממנן²⁶⁰¹ ואינון (קהלת ז יט) עשרה שליטים אשר היו בעיר אלו אותם עשרה שממונים על פרישת הידים למעלה ליטול אותה תפלה או אותה ברכה ונותנים בה כח להתכבד השם הקדוש ומתברך מלמטה כיון</p>	<p>מצאנו בספרו של שלמה המלך שכל מי שמרים ידו למעלה והם אינן בתפלות ובקשות זהו אדם שמתקלל מעשרה שליטים ממונים והם עשרה שליטים אשר היו בעיר אלו אותם עשרה שממונים על פרישת הידים למעלה ליטול אותה תפלה או אותה ברכה ונותנים בה כח להתכבד השם הקדוש ומתברך מלמטה כיון</p>

²⁵⁹⁸ לפי פשיטותו של סוד טעם הרמת ימין על שמאל הוא בסוד תגבורת החסדים על הגבורות (רמ"ז). בפרשת נשא (קמו ע"א) רזא הוא משום דכתיב והוא ימשל בך (יהל אור).

²⁵⁹⁹ דר"א אוקים ופי' הרזא משום דימינא הוא דכורא דנטיל ה"ח בה' אצבעאן דימינא ונוק' ה"ג, ועי' באד"ר קמב ע"א ושם קמא ע"ב ותאנא האי ת"ת כו' תאנא כו' וע"ש קמא ע"ב אר"א היינו רזא דתנינן (יהל אור).

²⁶⁰⁰ עי' הערה הובא בסוף הספר.

²⁶⁰¹ הן י"ס דבריא ועמ"ש בפסוק והחכמה תעוז כו', שהן חו"ב וז"ש ואינון עשרה שליטין כו', ודעיר היא עיר קטנה אחות לנו קטנה ושם הקטנה רחל הנה מטתו שלשלמה כרסייא דילה ואמר במדרש הנעלם קפז ע"ב, א"ל חמינא דהאי אור הראשון דמטלנוי עשרה כו' ובאתוותא עשרה כו', וז"ש לתתא עשרה שליטין דקאמרין אינון עשר אמירן לתתא ברזא כו' והן י' מאמרות שבהן נברא העולם וידוע שהם בבריא האלקים דעובדא דבראשית אלקים לתתא את המאור הקטן כמ"ש בפ' בראשית כ ע"א וע"ל סח ע"ב וכן מקננא ביה אלקים חיים בעובדא דבראשית. וז"ש והחכמה תעוז כו', דהיא למעלה מבינה, וכן אצילות דרגא דחכמה, ור"ל דתורה יותר מעולה מתפלה כמ"ש אלן אינון כו' צלותא כו' ור' חז"י (שבת י ע"א) דהוי מאריך טובא בצלותא אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, והענין כי העולם בדכורא ושעה בנוק', קיימא ליה שעתא. והן רמ"ח איברים ושס"ה ימי שנה. ועמ"ש בתיקון סט קג ע"א ונפש כליל לשניהם ברמ"ח איברים ושס"ה גידים מ"ע ומל"ת והוא נגד דעת דכליל שניהם ג' ספרים ספר כו' וכן התורה כליל שניהם מ"ע ומל"ת שהוא הדעת וחיי עולם היא חכמה תחיה בעליה, וחי שעה בינה עץ חיים היא כמ"ש בתיקון כ"ב דשניהם נק' חיים. ועולם ושעה זר"נ כנ"ל, והן חיים דילהון כידוע וכן. וכן מועיל להפקת שאלה יותר כמ"ש ועץ חיים תאוה באה ותפלה היא מעומקא עלאה ממעמקים קראתיך כו', והוא באצבען כ"ח מ"ה ועמ"ש בתיקון לט א', אע"ג דמ"ה ג"כ בהו הוא חכם בבינה, והכל בצלותא עובדא דבראשית, עשר אמירן, וחכמה במחשבה והוא צלותא בכסא דעי מתברך שמא קדישא דהוא ברוך דצלותא כמ"ש רסא ע"א ברוך ריבויא דכולהו כו' רבויא דרזא כו' וז"ש אלן אינון כו' (יהל אור).

²⁶⁰² התפילה שהיא בנשיאות ידים למעלה, יש לה כח יותר מהתפילה שאינה בנשיאות ידים, ועניינו כי הנשיאות ידים גורם שימשך על התפלה קודם עלייתה כח ושפע מהשער מדות אל התפילה, מה שאין כן שאר התפילה (אור יקר). ועי' לקמן רעח ע"א (לש"ו).

²⁶⁰³ מלכות (מ"מ). עצם הייחוד הנעשה בדבור נשלם ונגמר על ידי המעשה, דהיינו נשיאות כפים, בענין שדבורו בתפילה ג"כ שלם יותר, מפני שעי' נשיאות ידים עשר ספירות קרובות אליו יותר ויותר (אור יקר). הוא מלכות דאיהי קיימא בין תתאי ועלאי ואתברכ' מע"ס דלתתא וע"ס דלעילא הוא שמא קדישא דבה שמהן כמש"ש (יהל אור).

ספר שמות

<p>מתתא²⁶⁰⁴ כיון דמתתא אתברך²⁶⁰⁵ מההוא פרישו דידין לעילא³⁰³²⁶⁰⁶ כדין אתברכא²⁶⁰⁷ מעילא²⁶⁰⁸ ואתיקר מכל סטרין</p>	<p>שמלמטה מתברך מאותה פרישת הידים למעלה אז מתברך מלמעלה ומתכבד מכל הצדדים.</p>
<p>ואלין עשרה ממנן זמינין³⁰⁴ לנפלא²⁶⁰⁹ מאינון ברכאן דלעילא ולארכא לתתא ולברכא לההוא דמברך ליה דכתיב (במדבר ו כז) ואני אברכם²⁶¹⁰</p>	<p>ואלו עשרת הממונים מזומנים ליטול מאותן ברכות שלמעלה ולהוריק למטה ולברך את אותו שמברך אותו שכתוב ואני אברכם.</p>
<p>בגין כך יסתמר בר נש בשעתא דירים ידוי לעילא למהוי בצלו או²⁶¹¹ בברכאן או בבעותא ולא ירים ידוי למגנא בגין דאלין עשרה אינון זמינין ומתערין לגבי ההוא פרישו דידין ואי הוא למגנא אינון עשרה לטיין ליה²⁶¹² במאתן²⁶¹³ וארבעין ותמניא לווטין והאי איהו דכתיב ביה (תהלים קט יז) ויאהב קללה²⁶¹⁴ ותבואהו</p>	<p>ולכן ישמר האדם בשעה שגרים ידיו למעלה להיות בתפלה או בברכות או בבקשה ולא ירים ידיו לחנם משום שעשרה הללו מזומנים ומתעוררים אל אותה פרישת ידים ואם הוא לחנם אותם העשרה מקללים אותו במאתים ארבעים ושמונה קללות וזהו שכתוב בו ויאהב קללה ותבואהו.</p>
<p>וכדין רוח²⁶¹⁵ מסאבא שריא על אינון ידין דאיהו²⁶¹⁶ ארחיה למשרי על אתר ריקניא וברכתא לא שריא באתר ריקניא ועל דא (נ"א) דמברך ליה ואי אינון מתערין לגבי ההוא פרישו דידין ואיהו למגנא אינון לטיין ליה במאתן וארבעין ותמניא לווטין וכדין רוח</p>	<p>ואז רוח הטומאה שורה על אותם הידים שהוא דרכו לשרות על מקום ריק וברכה לא שורה במקום ריק ועל זה (שמברך אותו ואם הם מתעוררים אל אותו פורש הידים והם לחנם מקללים אותו במאתים וארבעים ושמונה קללות ואז רוח הטומאה שורה</p>

²⁶⁰⁴ בסוד מ"ן (מ"מ).

²⁶⁰⁵ כמ"ש שם, אתה עטור' דסתימן דאתוןן כו' וכדין את כל אשר תאמר ינתן לה כו' ור"ל אתה הוא כ"ב (אתוןן) וה"א עטורא דנותנין לה וזהו את כל, א"ת כ"ב, כל ה' דכליל לון, והוא סוד מנצפ"ך סוד נוק' דכליל לון בגויה, וזהו כ"ל, דהן נ' שערי בינה, ה' תרעין, והן כ"ח פרקין וא' בתראה הוא אשר תאמר ינתן לה, והוא דעת הנהר אלף אדרין דהוא אלף בתראה וכ"ב בחכמה, בל"ב נתיבות כ"ב וי', וה' בבינה נ' שערי בינה, וא' בדעת ושם הוא הפקת השאלה נהר דנפיק כו', ולכן הוא ראש לכל השאלות, אתה חונן כו', שאם אין דעת כו'. מעיקרא צריך מתתא באינון ז' היכלין דבריאה, שהן י"ס. וע"ש רנו ע"ב, ואי תימא מאן אתער שייפי תתאי כו'. וסוד הידין ע"ש רס ע"א וע"ב, ואלין אתמסרו לקדושי עליונים למהך באורחא ברזא דאתוןן כו' וידי אדם כו' ואלין אתרין ודוכתין דאתקרון ידי אדם דקיימא לבני נשא אלין שמהן קדישין דשליטין בכל דרגא ודרגא דבהון אעלין ב"נ צלותא ובעותא כו' עש"ב, וידוע דשמהן הן בבריאה, ועמ"ש בסוף תיקון ב"ה (יהל אור).

²⁶⁰⁶ ר"ל מהגבהת הידים של האדם לצד מעלה (יהל אור).

²⁶⁰⁷ כנ"ל והן מ"ן ומ"ד (יהל אור).

²⁶⁰⁸ בסוד מ"ד (מ"מ).

²⁶⁰⁹ עי' יהל אור.

²⁶¹⁰ עי' יהל אור.

²⁶¹¹ נגד ג' דרגין כסדר מלמעלה למטה צלותא כנ"ל, וג' דרגין אלו כוללין כל הע"ס שהן עשר אמירן (יהל אור).

²⁶¹² כל דבר שהוא לבטלה שורה בו סטרא דשמאלא, ולכך ברכה אינה מצויה בידי מצד הקדושה, מפני שנשאים לבטלה, הרי קללה מזומנת לו, והנה כמו שהברכה היתה לו לכל הגוף, שהם רמ"ח אברים, ע"י עשר אצבעות, כן הקללה (אור יקר).

²⁶¹³ דע"ס כוללין קומה שלימה שהוא רמ"ח איברין, וכן בשם המפורש וכן בברכה, כמ"ש בפ' נשא קמז ע"א אמור חושבן רמ"ח איברים דבאדם וכבר כת' דבב"כ אתערו אינון עשרה שליטין כמ"ש ברע"מ קמה ע"א עש"ב (יהל אור).

²⁶¹⁴ דסיפא דקרא ולא חפץ בברכה כו' ור"ל שלא ראה להרים בתפלה (יהל אור).

²⁶¹⁵ כמ"ש שממית בידים תתפש וכמ"ו (יהל אור).

²⁶¹⁶ ר"ל מקום שהיה ראוי לקדושה לחול ולא חל שזהו טעם של ש"ז וכן בדבר שנתרוקן כגון במצורע ומת וכיוצא (יהל אור).

ספר שמות

<p>מסאבא שריא על אינון ידין דאיהו ארחיה למשרי על אתר ריקניא בגין כך יסתמר בר נש בשעתא דארים ידוי לעילא למהוי בצלו או בכרכאן ובצלוחתא ולא ירים ידוי למגנא ועל דא) כתיב (בראשית יד כב) הרימותי ידי אל יהויה אל עליון דמתרגמינן בצלו</p>	<p>על אותן ידים שהוא דרכה לשרות על מקום ריק משום כך ישמר האדם בשעה שמרים ידיו למעלה להיות או בברכות או בתפלה ולא ירים ידיו לחנם ועל זה) כתוב הרמתי ידי אל ה' אל עליון שמתרגמים בתפלה.</p>
<p>ובהאי פרישו דידין אית ריזין עלאי²⁶¹⁷ בשעתא דאתפרישו ואזדקפו לעילא אוקיר²⁶¹⁸ בר נש לקודשא בריך הוא בכמה ריזין עלאי²⁶¹⁹ אחזי ליחדא רוא דעשר אמירן בגין ליחדא כלא ולא תברכא שמא קדישא כדקא חזי ואחזי²⁶²⁰ ליחדא רוא דרתיכין פנימאי²⁶²¹ ורתיכין דלבר²⁶²² בגין דיתברך שמא קדישא בכל סטרין ויתיהד כלא כחדא עילא ותתא</p>	<p>ובפרישת הידים הזאת יש סודות עליונים בשעה שנפרשים ומזדקפים למעלה מכבד האדם את הקדוש ברוך הוא בכמה סודות עליונים וראוי ליחד סוד של עשר האמירות כדי ליחד את הכל ולברך את השם הקדוש כראוי וראוי ליחד את סוד המרכבות הפנימיות והמרכבות החיצוניות כדי שיתברך השם הקדוש בכל הצדדים ויתיחד הכל כאחד מעלה ומטה.</p>
<p>פתח ואמר (שמות כג טו) ולא יראו פני ריקם דא איהו רוא דזקיפו דאצבען כד זקיף לון בר נש לעילא דבעי דלא לאזדקפא בריקניא אלא בצלו ובבעותין ובכרכאן (או בחד מנייהו) ועל דא ולא יראו פני ריקם ולא יראו לפני לא כתיב אלא פני רוא²⁶²³ דזקיפו דאצבען דלא אצטריכו לזקפא למגנא כמה דאתמר</p>	<p>פתח ואמר ולא יראו פני ריקם זהו סוד של זקיפת האצבעות כשזוקף אותם האדם למעלה שצריך שלא לזקף בריקנות אלא בתפלה ובבקשות ובברכות (או בא' מהם) ועל זה ולא יראו פני ריקם לא כתוב ולא יראו לפני אלא פני סוד של זקיפת האצבעות שלא צריך לזקפם לחנם כמו שנתבאר.</p>
<p>עשרה שליטין דקאמרן אינון עשר אמירן לתתא²⁶²⁴ ברוא (נ"א עשרה שלטנין ממנן דקאמרן אינון ממנן לתתא ברוא) דאתון רשימי²⁶²⁵ כגוונא דלעילא²⁶²⁶ ואלין קיימיין בקדמיתא²⁶²⁷ על ההוא זקיפו דאצבעאן</p>	<p>עשרה שליטים שאמרנו הם עשר אמירות למטה בסוד (עשרה שליטים ממונים שאמרנו אלו ממונים למטה בסוד) של האותיות הרשומות כדוגמא שלמעלה ואלה עומדים בראשונה על אותה זקיפת אצבעות</p>
<p>סז/ב²⁶²⁸</p>	

²⁶¹⁷ ר"ל סוד הדעת שהוא נק' רזא בכ"מ סוד ה' ליראיו סוד דיסוד והוא בחשאי בזיווג והוא ה"ח וה"ג ה' אצבעין דיד ויד שמאל ח"ג ולכן ברית קדישא אתער באצעאן (יהל אור). עי' לקמן רעח ע"א (לש"ו).
²⁶¹⁸ ר"ל שממשיך הדעת שהוא יקר שנמשך מדיקנא יקירא דכל יקירותא ביה תל' ועמ"ש ברפ"ב דס"ד וכמ"ש ונגד זקניו כבוד (יהל אור).

²⁶¹⁹ עי' יהל אור.

²⁶²⁰ עי' אריכות ביהל אור.

²⁶²¹ ספירות דאצילות (מ"מ).

²⁶²² דבי"ע (מ"מ).

²⁶²³ עי' יהל אור.

²⁶²⁴ פי' עשרה שליטים שהם עשר ממונים הם יונקים מעשרה ספירות דמלכות (מ"מ). והן י' מאמרות שבהן נברא העולם, וידוע שהם בבריאה, אלקים דעבודא דבראשית, אלקים לתתא, המאור הקטן, כמ"ש בפ' בראשית כ ע"א וע"ל סח ע"ב (יהל אור).

²⁶²⁵ פי' שם ב"ן שבמלכות (מ"מ). הוא אתון דשמא מפרש (יהל אור).

²⁶²⁶ שם יר"ד ה"א ר"א ה"א (מ"מ). ר"ל כגוונא דאצילות ועי' בתיק"ז לט ע"א דעשר אצבעאן אינון עשר אתון דשמא מפרש שהן כ"ח מ"ה בעשר ובכ"ח פרקי עש"ב (יהל אור).

²⁶²⁷ דאינון קדמאין ראשית לכל, וכן הם בראשי אצבעאן בארמא לעילא (יהל אור)
²⁶²⁸

ספר שמות

<p>ובהא כל סטרא דקדושה²⁶²⁹ אתאחד לעילא לארמא כדין כל סטרין אחרנין אתכפיין בלהו ואודן למלכא קדישא²⁶³⁰</p>	<p>ובזה נאחז למעלה כל צד הקדושה להרים אז כל הצדדים האחרים כולם מתכופפים ומודים למלך הקדוש.</p>
<p>תא חזי ברזא דקדושה (נ"א דשמא קדישא)²⁶³¹³⁰⁵ איהו מלך וכהן דמשמש תחותיה (ברזא דקדושה) בין לעילא בין לתתא אית מלך לעילא דאיהו רזא דקדש הקדשים ואיהו מלך עלאה ותחותיה אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמיה ודא איהו כהן דאקרי גדול סטרא דימינא</p>	<p>בא וראה בסוד של קדושה (של השם הקדוש) הוא מלך וכהן שמשמש תחתיו (בסוד של קדושה) בין למעלה בין למטה יש מלך למעלה שהוא סוד של קדש הקדשים והוא מלך עליון ותחתיו יש כהן סוד של אור ראשון שמשמש לפניו וזהו כהן שנקרא גדול צד הימין.</p>
<p>אית מלך לתתא דאיהו כנוונא דההוא מלך עלאה ואיהו מלך על כל מה דלתתא ותחותיה אית כהן דמשמש ליה רזא דמיכאל כהנא רבא דאיהו לימינא (ודאי בסטרא דקדושה אית מלך וכהן) ודא איהו רזא דמהימנותא שלימתא סטרא דקדושה</p>	<p>יש מלך למטה שהוא כדוגמא של אותו מלך עליון והוא מלך על הכל שלמטה ותחתיו יש כהן שמשמש אותו סוד של מיכאל כהן גדול שהוא לימין (ודאי בצד הקדושה יש מלך וכהן) וזהו סוד האמונה השלמה צד הקדשה.</p>
<p>בסטרא אחרא דלא²⁶³² איהו סטרא דקדושה אית רזא דאיהו מלך והא אוקימנא דאקרי (קהלת ד יג) מלך זקן וכסיל ותחותיה אית כהן און ודא הוא רזא דכתיב (הושע יב ט) ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי בגין דהילא דא שלטא²⁶³³ על ההוא עובדא דעבד ירבעם ואלמלא דאשכח הילא דא לא יכיל לאצלהא בההוא עובדא</p>	<p>בצד האחר שאינו צד הקדושה יש סוד שהוא מלך והרי בארנו שנקרא מלך זקן וכסיל ותחתיו יש כהן און וזהו סוד הכתוב ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי משום שכח זה שולט על אותו מעשה שעשה ירבעם ואלמלא שנמצא כח זה לא יכל להצליח באותו מעשה.</p>
<p>רזא דמלה בשעתא דהאי מלך והאי כהן אתכפיין ואתברו כדין כל סטרין אחרנין אתכפיין ואודן ליה לקודשא בריך הוא כדין</p>	<p>סוד הדבר בשעה שהמלך הזה והכהן הזה נכפים ונשברו אז נכפים כל יתר הצדדים ומודים לקדוש ברוך הוא ואז הקדוש ברוך הוא שולט לבדו</p>

²⁶²⁹ שהן ג' דרגין ול"ל לסט"א לינקא מסיומא דטופרי דאצבען כיון שאתרמו לעילא וכלא אתאחיד בשמא קדישא ואינון באודאה בארמאן דאצבעאן (יהל אור).

²⁶³⁰ דאינון ל"ל אחיזה אלא במאיכו דאצבעאן אינון בדרגא דלתתא לבד כמ"ש בפרשת ויקהל (רח ע"א) ובמאיכו דאצבעאן כו' עש"ב (יהל אור).

²⁶³¹ ר"ל דקומת אדם הוא מב' דברים ראש וגוף, והוא ג"ר וז"ת, ובניה כוללת ג"ר וחסד ז"ת יומא דאזיל בכולהו יומין והן מלך וכהן, וכן בריאה ג"ר יצירה ועשיה ז"ת וז"ש בין לעילא בין לתתא. והנה הקדים מתחילה וישא אהרן ידו חד כו' ואח"כ אשכחנא בספרא דשלמא כו' משום דבפ' הרימותי כו' דהרים ידוי אז, דאז נתעלה הקב"ה משום מלך וכהן שנתחברו יחד לגבוה ומלכי צדק כו', והוא כהן ויתן כו', ובאותו היום עמק שוה שהושוו כל האומות כו', וכן כ"א הי' שניהם אלא בכללות זה מלך וזה כהן, ויחזק חרש את צורף כו', ולכן נאמר שם לאל עליון שנתגלה אז, אלא שנאמר הרימותי ידי, יד א' ולכן התחיל דבעי לארמא ימינא כו' והוא יד אברהם ידי (יהל אור).

²⁶³² ג"כ כמו בקדושה וז"ש למטה דאיהו סטר שמאלא, ר"ל דכל סט"א הוא סטר שמאלא ויותר שמאל הוא בס' וזהו שם סמ' (יהל אור).

²⁶³³ וע"ל קצא ע"ב אמאי על אהרן בגין כו' דהאי כו' וע"ש קצב ע"א חמו דכוס כו' והוא סוד ראשית אונו דסט' דימינא הוא בכור כמ"ש ברע"מ ס"פ בא והוא ראשית ולכן כל ראשית לו ונק' כח כמ"ש בתיקל"ז וכמ"ש ימינך ה' נאדרי בכח ונאמר כחי וראשית אוני אבל הוא מסט' דלא אכלתי באוני לחם אונים וכל תוקפא הוא בימינא לכן נקרא כח ואון וז"ש יעקב בן ימין מבן און דהוא אחד אלא שאון יש לו ג"כ בסט"א לכן כמעט שנפלו בפלגש בגבעה אלולי שמיהר יעקב לקרותו בן ימין דל"ל חולקא שם (יהל אור).

ספר שמות

<p>קודשא בריך הוא שליט בלחודוי עילא ותתא²⁶³⁴ כמה דאת אמר (ישעיה ב יא) ונשגב יהו"ה לבדו ביום ההוא</p>	<p>מעלה ומטה כמו שנאמר (ישעיה כ) ונשגב ה' לבדו ביום ההוא.</p>
<p>כנוונא דא ורזא דא ממש עבד קודשא בריך הוא בארעא דתבר מלך זקן וכסיל ודא הוא פרעה בשעתא דאתא משה לפרעה ואמר (שמות ה ג) אלהי העברים נקרא עלינו פתח ואמר (&) לא ידעתי את יהו"ה ובעא קודשא בריך הוא דיתיקר שמייה בארעא כמה דאיהו יקירא לעילא כיון דאלקי ליה ולעמיה אתא ואודי ליה לקודשא בריך הוא</p>	<p>כדוגמא זו וסוד זה ממש עשה הקדוש ברוך הוא בארץ ששבר מלך זקן וכסיל וזהו פרעה בשעה שבא משה לפרעה ואמר אלהי העברים נקרא עלינו פתח ואמר לא ידעתי את ה' ורצה הקדוש ברוך הוא שיתכבד שמו בארץ כמו שהוא נכבד למעלה כיון שהלקה אותו ואת עמו בא והודה לו לקדוש ברוך הוא.</p>
<p>לבתר אתבר ואתכפייא ההוא כהן און יתרו דמשמש תחותיה עד דאתא ואודי ליה לקודשא בריך הוא ואמר (&) ברוך יהו"ה אשר הציל אתכם וגו' (&) עתה ידעתי כי גדול יהו"ה וגו' ודא הוא כהן און סטרא אהרא דאיהו סטר שמאלא ודא איהו רזא דאמרה רחל כד חמאת דמיתת כמה דכתיב (בראשית לה יח) בן אוני ובגין דא אחי (נ"א אודי) יעקב ואמר בן ימין ולא בן אוני סטר ימינא ולא שמאלא</p>	<p>ואחר נשבר ונכפה אותו כהן און יתרו שמשמש תחתיו עד שבא והודה לו לקדוש ברוך הוא ואמר ברוך ה' אשר הציל אתכם וגו' עתה ידעתי כי גדול ה' וגו' וזהו כהן און צד האחר שהוא צד שמאל וזהו סוד שאמרה רחל כשראתה שהיא מתה כמו שכתוב בן אוני ולכן מהר²⁶³⁵ (הודה) יעקב ואמר בן ימין ולא בן אוני צד ימין ולא צד שמאל.</p>
<p>וכיון דההוא מלך וכהן אודו לקודשא בריך הוא ואתברו קמיה כדין אסתלק קודשא בריך הוא ביקריה על כלא עילא ותתא ועד דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה כד אודו²⁶³⁶ אלין קמיה לא אתייהיבת אורייתא עד לבתר דאתא יתרו ואודי ואמר עתה ידעתי כי גדול יהו"ה מכל האלהים ברוך יהו"ה אשר הציל אתכם וגו' כדין אסתלק קודשא בריך הוא ביקריה עילא ותתא ולבתר יהב אורייתא²⁶³⁷ בשלימו דשלטנו על כלא</p>	<p>וכיון שאותו מלך וכהן הודו לקדוש ברוך הוא ונשברו לפניו אז התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל מעלה ומטה ועד שהתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו כשהודו אלה לפניו לא נתנה תורה עד לאחר שבא יתרו והודה ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים ברוך ה' אשר הציל אתכם וגו' אז התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו מעלה ומטה ואחר כך נתן תורה בשלמות ששלטונו על הכל.</p>
<p>רבי אלעזר פתח³⁰⁶ ואמר (תהלים סז ד) יודוך עמים אלהים²⁶³⁸ יודוך עמים כלם תא הזי³⁰⁷ דוד מלכא קם ושבח ואודי למלכא קדישא והוה³⁰⁸ משתדל באורייתא בההיא שעתא כד רוח צפון אתער²⁶³⁹ והוה בטש</p>	<p>רבי אלעזר פתח ואמר יודוך עמים אלהים יודוך עמים כולם בא וראה דוד המלך קם ושבח והודה למלך הקדוש והיה עוסק בתורה באותה שעה כשרוח צפון התעוררה והיתה מכה באותם נימי הכנור והכנור היה מנגן</p>

²⁶³⁴ ר"ל באצילות "עילאה" ובי"ע "תתא" וכנ"ל. ותתא הוא כד אתברו ואהדרו מסט' דילהון שהן נגד עלמין דבי"ע אבל למעלה לא יגורך רע ושם העילוי (יהל אור).

²⁶³⁵

²⁶³⁶ כמ"ש בסוד הודו לה' כי טוב וכמש"ל דפרעה אמר ה' הצדיק ויתרו עתה ידעתי כו', ואורייתא הוא עשר אמירין דכלילין ביה הכל מלך וכהן לכן לא ניתן אורייתא כו', וכן היא כוללת כל עלמין (יהל אור).

²⁶³⁷ כדעת דקודם מ"ת בא (יהל אור).

²⁶³⁸ פי' כשיודוך עמים שעשו עצמם אלהות הם פרעה וחביריו כ"ש שיודוך עמים כולם (רח"ו).

²⁶³⁹ הם ה' גבורות דאימא הבאים בחצות (מ"מ).

ספר שמות

<p>ואומר שירה וכו' ואיזו שירה הוא אמר. באינון נימין דכנורא וכנורא הוה מנגן ואמר שירה וכו' ומה שירה הוה קאמר³⁰⁹</p>	<p>בא וראה בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעורר אל כל אותן המרכבות לתת להן טרף כמו שבארנו שכתוב ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה אז כולם בשמחה פותחים ואומרים אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה כשרוח צפון מתעוררת ויורדת לעולם נושבת ואומרת לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך בשעה שמנגן הכנור באותה רוח פותח ואומר יודוך עמים כולם כשהיה דוד קם ומתעורר עליו רוח הקודש פתח ואמר ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ כדי להמשיך את טוב הקדוש ברוך הוא מלמעלה למטה אחר כך בא דוד וסדר אותם ברוח הקודש כאחד והתבונן בכל הכתוב הזה של הכנור (לפי) של שלמות של כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה.</p>
<p>תא הוי בשעתא דקודשא בריך הוא אתער²⁶⁴⁰ לגבי כל אינון רתיכין למיהב לון טרפא כמה דאוקימנא דכתיב (משלי לא טו) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה כדין כלהו בחדו פתחי ואמרי (תהלים סז ב) אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה כד רוח צפון אתער ונחית לעלמא נשיב ואמר (&) לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך כנור בשעתא דאיהו מנגנא ביה בההוא רוחא פתח ואמר (&) יודוך עמים כלם (חסר)³¹⁰ דוד כד הוה קם ואתער³¹¹ עליה רוח קודשא פתח ואמר (&) ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ (&) בגין לאמשכא מיבו דקודשא בריך הוא מעילא לתתא לבתר אתא דוד²⁶⁴¹ ברוח קודשא וסדר לון כחדא ואסתכל בכלא בהאי קרא דכנורא (בגין) דשלימו דיקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא</p>	<p>בשעה ששאר העמים נכפים באים ומודים לקדוש ברוך הוא כיון שנכפים ומודים לו אז משתלם כבוד הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה בשעה שבא משה</p>
<p>בשעתא דשאר עמין אתכפיין ואתיין ואודאן ליה לקודשא בריך הוא כיון דאינון אתכפיין ואודן ליה כדין אשתלים יקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא בשעתא דאתא משה</p>	<p>סח/א²⁶⁴²</p>
<p>לפרעה ואמר ליה יהו"ה אלהי העברים נקרא עלינו וגו' (&) פתח איהו ואמר (&) לא ידעתי את יהו"ה</p>	<p>לפרעה ואמר לו ה' אלהי העברים נקרא עלינו וגו' הוא פתח ואמר לא ידעתי את ה'.</p>

²⁶⁴⁰ פי' מלכות, והיינו אלהים יחוננו, כי המלכות נקרא אלהים (מ"מ). קב"ה אתער הוא דרגא דבינה דמקנן בכורסייא, מבינה כל ברכאין וכמש"ל (קסט ע"ב), ומהאי שביעא' מתברכין וש"מ רבו מספר. ורוח צפון דאתער ונחית לעלמא הוא המשכת הדעת בעלמא ואתערותא הוא מבינה כידוע וכנור הוא מלכות כנור דדוד וביה מנשב ההוא רוחא, ועי' בתיקו"ז תיקון כ"ה ותיקון נ', ואח"כ קם דוד וביה הוה ג"כ אלו ג' כד אתער משינתיה ואח"כ התעסקו בתורה ושהוא הדעת, וז"ש וההוא שעתא כדין רוח כו' והכנור מנגן ג' כ' באתערותא באורייתא ודוד הוה אמר ורוח צפון וכנור נגד ג' הנ"ל. אלא כאן פסוקא דכנור קודם לרוח דדוד שני מדות דיליה כמ"ש בפ' פנחס, ואח"כ בשרייתא רוח הקדוש על דוד אמר פסוק השביעי כלל כולם דביה ז' תיבין נגד ז' פסוקים. והנה ג' פסוקים הן באצילות וג' דוד הן בב"ע שהן עלמין דמלכות דרגא דדוד ג' לעילא דכליל כלא וג' לתתא והשביעית הוא בארץ שלנו שכוללת הכל בחי' התחתונה של העולמות וז"ש כאן האי מימרא ומפרש והולך "ולבתר אתא דוד וכו'" (יהל אור).

²⁶⁴¹ והכל בשעתא דעמין אתברו דלכן כנור מנגנא יודוך עמים וכו', וכמש"ו, וכן הז"פ נגד ז"ת וד' אחרונים נה"ם הן דנוק' לכן הם בב"ע ומלכות נגד הארץ שלנו כנ"ל וידוע שאבהן חג"ת שכוללן ג' דרגין כמ"ש בסוד סעודת שבת ולכן הם בחג"ת ובנה"י (יהל אור).

ספר שמות

<p>ורצה הקדוש ברוך הוא שיתכבד שמו בארץ כמו שהוא נכבד למעלה כיון שהלקה אותו ואת עמו בא והודה לקדוש ברוך הוא שכתוב ה' הצדיק הוא שהיה מלך חשוב²⁶⁴³ של כל העולם כיון שהודה אז כל שאר העמים הודו שכתוב אז נבהלו אלופי אדום.</p>	<p>ובעא קודשא בריך הוא דיתייקר שמיה בארעא כמה דאיהו יקירא לעילא כיון דאלקי ליה ולעמיה אתא ואודי ליה לקודשא בריך הוא דכתיב (שמות ט כז) יהוה הצדיק איהו דהוה מלכא קרופיניוס דכל עלמא כיון דאיהו אודי כל שאר מלכין אודון דכתיב (שם טו טו) אז נבהלו אלופי אדום</p>
<p>בא יתרו כומר עליון וגדול ממונה גדול (של כל הממונים) של כל האלילים האחרים והודה לקדוש ברוך הוא ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים אז התעלה והתכבד הקדוש ברוך הוא בכבודו מעלה ומטה ואחר כך נתן תורה בשלמות כששלטונו על הכל.</p>	<p>אתא יתרו כומרא עלאה ורברבא רב ממנא (דכל ממנא) דכל טעוין אחרנין ואודי ליה לקודשא בריך הוא ואמר (&) עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כדן אסתלק ואתייקר קודשא בריך הוא ביקריה עילא ותתא ולבתר יהב אורייתא בשלימו דשלטנו על כלא</p>
<p>אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה²⁶⁴⁴ על דא כתיב²⁶⁴⁵ (תהלים סו ד) יודוך עמים אלהים יודוך עמים כולם בא רבי אלעזר ונשק ידו בכה רבי אבא ואמר כרחם אב על בנים מי ירחם על רבי אלעזר וישלים דבריו חוץ מאהבת של האדון אשרי חלקנו שזכינו לשמוע דברים אלו לפניו שלא נבוש בהם לעולם הבא.</p>	<p>אמר רבי אבא הרי לא כתוב ביתרו כהן און [אלא] כתוב כהן מדין אמר לו הכל אחד בתחלה חמיו של יוסף נקרא כהן און ואחר כך חמיו של משה כהן מדין והכל סוד אחד שהרי שני אלה משה ויוסף עומדים בדרגה של סוד אחד בסוד האות ו'ו שני וו"ם כאחד ומה שנאמר כהן מדין סוד זה אשת מדינים (משה ויוסף בסוד אחד עומדים וסוד זה ו'ו שנים כאחד).</p>
<p>אמר רבי אבא הא כהן און לא כתיב ביתרו כהן מדין כתיב אמר ליה כלא איהו חד²⁶⁴⁶ בקדמיתא חמיו דיוסף כהן און אקרי ולבתר חמיו דמשה כהן מדין וכלא רזא חדא דהא אלין תרין משה ויוסף בדרגא דרזא חדא קיימין ברזא דאת ו'ו תרין ווין כחדא ומה דאתמר כהן מדין רזא דא אשת מדינים (משה ויוסף ברזא חדא קיימי רזא דא ו'ו תרין כחדא²⁶⁴⁷)</p>	<p>אמר רבי אבא הרי לא כתוב ביתרו כהן און [אלא] כתוב כהן מדין אמר לו הכל אחד בתחלה חמיו של יוסף נקרא כהן און ואחר כך חמיו של משה כהן מדין והכל סוד אחד שהרי שני אלה משה ויוסף עומדים בדרגה של סוד אחד בסוד האות ו'ו שני וו"ם כאחד ומה שנאמר כהן מדין סוד זה אשת מדינים (משה ויוסף בסוד אחד עומדים וסוד זה ו'ו שנים כאחד).</p>

²⁶⁴³

²⁶⁴⁴ ט"ס למעלה סז ע"ב פתח ואמר יודוך עמים כו' אלא צ"ל פתח ר"ש ואמר יודוך כו' והכל מדברי ר"ש להסכים עם ר"א (יהל אור).

²⁶⁴⁵ לראיה על דבריו שעליו קוטב כל המאמר של ר"ש כמש"ל לבתר אתא כו' בגין דשלימו דיקרא כו' בשעתא כו' כנ"ל (יהל אור).

²⁶⁴⁶ כי הדעת הוא כלל ופרט וכלל כמ"ש בתיקון מ"ז, ומשה הוא הדעת במקומו למעלה, ולכן הם בדרגא חדא בכללם (יהל אור).

²⁶⁴⁷ ר"ל הו"ו מלא של השם דכל ו' הוא בדעת כמש"ש לח ע"א, וכן נקרא ידע ביסוד ע"ש הדעת. והנה זיווגא דדעת כ"י כמ"ש שאמרה שבת כו' שהוא הדעת וכמ"ש בתיקון ע' דחסד ונצח כחדא וכן כולם. וכ"י באימא והוא הדעת שמשותפת בתחתונים, ועיקרו בשבילה שאין המשכות הדעת אלא בזיווגא בנוק' והנהר נק' שלום כמ"ש (ברכות נו ע"ב) ג' שלומות כו' כנהר שלום. והיפוכו בסט"א וזהו אשת מדינים וזהו כהן מדין דכל ספי' כלולה מ"ס וביוסף נק' און, כחי וראשית אוני כנ"ל וכאן עלמא הוי קאים בסוד הדעת כהן מדין (יהל אור).

ספר שמות

<p>ארים ידוי על רישיה רבי אבא ובכה אמר נהירו דאורייתא סלקא השתא עד רום רקיעא דכרסייא עלאה לבתר דיסתלק מר מעלמא מאן ינהיר נהירו דאורייתא ווי לעלמא דישתאר יתום מינך אבל מלין דמר יתנהירו בעלמא עד דייתי מלכא משיחא וכדין כתיב (ישעיה יא ט) ומלאה הארץ דעה את יהוה וגו'.</p>	<p>רבי אבא הרים ידיו על ראשו ובכה אמר אור התורה עולה עתה עד רום הרקיע של הכסא העליון אחר שיסתלק האדון מהעולם מי יאיר את אור התורה אוי לעולם שישאר יתום ממך אבל דברי האדון יאירו בעולם עד שיבא מלך המשיח ואז כתוב ומלאה הארץ דעה את ה' וגו'.</p>
<p>וישמע יתרו כהן כהן וגו' (&) רבי חייא אמר האי קרא אית לאסתכלא ביה בקדמיתא כתיב את כל אשר עשה אלהים למשה ולבית ישראל הוציא יהוה אלא רוא דא את כל אשר עשה אלהים דא שמא דאגין על משה ועל ישראל ולא אתעדי מנייהו בגלותא ולבית שמא עלאה אפיך לון ממצרים דהא שמא קדישא דאפיך לון ברוא דיובלא הוה</p>	<p>וישמע יתרו כהן וגו' רבי חייא אמר פסוק זה יש להתבונן בו בתחלה כתוב את כל אשר עשה אלהים למשה ואחר כך כתוב כי הוציא ה' אלא סוד זה את כל אשר עשה אלהים זה השם שהגן על משה ועל ישראל ולא עזב אותם בגלות ואחר כך השם העליון הוציא אותם ממצרים שהרי השם הקדוש שהוציא אותם היה בסוד היובל.</p>
<p>דבר אחר²⁶⁴⁸³¹² את כל אשר עשה אלהים למשה כד אתרמי לנהרא וכד שזיב ליה מחרבא דפרעה ולישראל עמו דכתיב (שמות ב כד) וישמע אלהים את נאקתם וכתיב (שם א יב) וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרוץ</p>	<p>דבר אחר את כל אשר עשה אלהים למשה כשנזרק לנהר וכשהציל אותו מחרב פרעה ואת ישראל עמו שכתוב וישמע אלהים את נאקתם וכתוב וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרוץ.</p>
<p>וישמע יתרו כהן מדין רבי יוסי פתח (תהלים קיא ט) פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מאי שנא בכל שאר קראי דבכלהו תריין תיבין מאלפא ביתא ובהאי קרא ובקרא דאבתריה תלת תלת אלא בנין לאשלמא שית סטריין בהאי אלפא ביתא האי לקבל תלת²⁶⁴⁹ פורקנין דישראל בר פורקנא קדמאה קרא אחר²⁶⁵⁰ לקבל תורה נביאים וכתובים וכלא תליא בהאי חכמה²⁶⁵¹</p>	<p>וישמע יתרו כהן מדין רבי יוסי פתח פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מה שונה בכל שאר הפסוקים שבכולם שתי תיבות מאלף בית ובפסוק זה ובפסוק שלאחריו שלש שלש אלא כדי להשלים ששה צדדים באלף בית הזה זה כנגד שלש הגאולות של ישראל חוץ מהגאולה הראשונה פסוק אחר כנגד תורה נביאים וכתובים והכל תלוי בחכמה הזו.</p>

²⁶⁴⁸ בתחילה פי' דאגין עלייהו בגלותא ומשה וישראל בכלל ועתה פי' ניסין דעביד עמהון ולכ"א בפרט דבגלותא לא אתגלי רק שמא דאלקים כי שמא דהו"ה נתגלה בגאולה למעביד ניסין דבהאי עביד ניסין כידוע (יהל אור).

²⁶⁴⁹ ראשון פדות מבבל בבית שני במדי והן ג' אומות בג' גליות שני ביון ע"י הכהנים וזהו צוה לעולם בריתו וכמש"ל רנח ע"א וע"ד הוה כהנים כו' ולהאי אצטריך כו' והוא לקבל היכלא שתיביתא דלהון ערלה את הברית ואת החסד שלישי לעתיד לבא והתגדלתי והתקדשתי כו' והתנבא דוד על העתיד לבד מה שעבר (יהל אור).

²⁶⁵⁰ כמ"ש ראשית חכמה כו', והוא התורה פי' פתחה בחכמה בראשית שהוא ראשית חכמה, וכמ"ש בתיקונים בחוכמתא, שכל טוב שהוא ע"י המעשים והסיפורים כמ"ש במ"א והוא בנביאים והתחלת נביאים לא ימוש כו' אז תשכיל כו' תהלתו הוא כתובים בראשיתו תהלים וכן איוב ושאר וכן ב"ק תורה בת"ת ספר זכרון ספר תורה ונביאים וכתובים בחו"ג ופורקנא בנה"י שהן גוונים דאתחזיין דמתמן ב' משיחין כל הניסים (יהל אור).

²⁶⁵¹ ר"ל כל תנ"ך, שכל טוב כו', תהלתו כו', קאי אראשית חכמה שהוא שכל טוב כו', והוא כמ"ש (תענית ט ע"א) ליכא מידי כו' דלא מרמזי כו' (יהל אור).

ספר שמות

<p>³¹³פדות שלח²⁶⁵² לעמו כד פריק קודשא בריך הוא לישראל מגלות מצרים ועבד לון נסין וגבורין צוה לעולם בריתו כד אתא יתרו וקביל ליה קודשא בריך הוא וקריב ליה לפולחניה ומתמן²⁶⁵³ אתקריבו כל אינון גיורין תחות גדפוי דשכינתא מתמן ולהלאה קדוש²⁶⁵⁴ ונורא שמו דהא כדין אתקדש שמה דקודשא בריך הוא דהא (מסמרא אחרא)³¹⁴ יתקדש שמה קדישא כד אתבר ואתכפיא סמרא אחרא כמה דהוה ביתרו</p>	<p>פדות שלח לעמו כשגאל הקדוש ברוך הוא את ישראל מגלות מצרים ועשה להם נסים וגבורות צוה לעולם בריתו כשבא יתרו וקבלו הקדוש ברוך הוא וקרבו לעבודתו ומשם התקרבו כל אותם גרים תחת כנפי השכינה משם והלאה קדוש ונורא שמו שהרי אז התקדש שם הקדוש ברוך הוא שהרי (מהצד האחר) מתקדש שם הקדוש כשנשבר ונכפה הצד האחר כמו שהיה ביתרו.</p>
<p>וישמע יתרו וגו' (&) וכי יתרו שמע וכל עלמא לא שמעו והא כתיב (שמות טו יד) שמעו עמים ירגזון אלא כל עלמא שמעו ולא אתברו והאי שמע ואתבר</p>	<p>וישמע יתרו וגו' וכי יתרו שמע וכל העולם לא שמעו והרי כתוב שמעו עמים ירגזון אלא כל העולם שמעו ולא נשברו והוא שמע ונשבר</p>
<p>סח/ב²⁶⁵⁵</p>	
<p>זהר</p>	
<p>ואתכפיא מקמיה דקודשא בריך הוא ואתקרב לדחלתיה</p>	<p>ונכפה מלפני הקדוש ברוך הוא וקרב ליראתו.</p>
<p>רבי אבא אמר בכמה²⁶⁵⁶ אתר תנינן דקודשא בריך הוא כל מה דעבד לעילא ותתא כלא איהו קשוט ועובדא דקשוט ולית לך מלה בעלמא דבעי בר נש לדחיא ליה מניה ולאנהגא ביה קלנא דהא כלהו עובדא דקשוט אינון וכלא אצטריך בעלמא</p>	<p>רבי אבא אמר בכמה מקומות שנינו שכל מה שעשה הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה הכל הוא אמת ומעשה אמת ואין לך דבר בעולם שצריך אדם לדחותו ממנו ולנהג בו קלון שהרי כולם מעשי אמת הם והכל צריך בעולם.</p>
<p>דהא זמנא חדא הוה רבי אלעזר אזיל בארחה והוה אזיל³¹⁵ עמיה רבי חזקיה חמו חד הויא קם רבי חזקיה למקטליה אמר ליה רבי אלעזר שביק ליה לא תקטליניה אמר ליה והא מלה בישא איהו דקטיל בני נשא אמר ליה לרבי חזקיה והא כתיב (קהלת י יא) אם ישוך הנחש בלא לחש לא נשיך הויא לבר נש עד דלחשין ליה מלעילא ואמרי ליה זיל קטיל ליה לפלניא</p>	<p>שהרי פעם אחת היה רבי אלעזר הולך בדרך והיה הולך עמו רבי חזקיה ראו נחש אחד קם רבי חזקיה להרגו אמר לו רבי אלעזר עזב אותו אל תהרג אותו אמר לו והרי הוא דבר רע שהורג בני אדם אמר לו לרבי חזקיה והרי כתוב אם ישוך הנחש בלא לחש לא נושך הנחש את האדם עד שלוחשים לו מלמעלה ואומרים לו לך הרוג את פלוני.</p>
<p>ולזמנין כמה דעביד האי הכי נמי שזיב לבר נש ממלין אחרנין ועל ידוי ארחיש קודשא בריך הוא ניסא לבני נשא וכלא בידא דקודשא בריך הוא תליא וכלא איהו עובדי</p>	<p>ולפעמים כמו שעשה זה כך גם מציל את האדם מדברים אחרים ועל ידו מרחיש הקדוש ברוך הוא נס לבני אדם והכל תלוי ביד הקדוש ברוך הוא</p>

²⁶⁵² השתא מפרש באופן אחר כל הפ' על גאולת מצרים (יהל אור).

²⁶⁵³ ר"ל זהו לעולם בריתו (יהל אור).

²⁶⁵⁴ ר"ל בכל הגוים והן ג' דרגין מלך וכהן ישראל, וכן באומות ואח"כ ראשית חכמה דאח"כ אתייהב אורייתא כנ"ל וכלילא בה תנ"ך כנ"ל וכמ"ש (שבת פח ע"א) בריך רחמנא דיהיב לן אורייתא תליתאי ביום תליתאי כו' (יהל אור).

²⁶⁵⁵

²⁶⁵⁶ עי' יהל אור.

ספר שמות

<p>ידיו ואצטרך עלמא להו ואי לאו דאצטרך לון עלמא לא עבד לון קודשא בריך הוא ועל דא לא בעי בר נש לאנהגא בהו קלנא במלי דעלמא במלוי ובעובדוי דקודשא בריך הוא על אחת כמה וכמה</p>	<p>והכל הוא מעשי ידיו וצריך אותם העולם ואם העולם לא היה צריך אותם לא היה הקדוש ברוך הוא עושה אותם ולכן לא צריך אדם לנהג בהם קלון בדברי העולם בדבריו ומעשיו של הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה.</p>
<p>פתח ואמר (בראשית א לא) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד וירא אלהים דא אלהים היים²⁶⁵⁷ וירא דאסתכל לאנהרא לון ולאשגחא לון את כל אשר עשה כלא בכללא הדא עילא ותתא²⁶⁵⁸ והנה טוב דא סטרא דימינא מאד דא סטרא דשמאלא והא אוקמוה טוב דא מלאך היים מאד דא מלאך המות וכלא רזא חדא²⁶⁵⁹ רזא הוא לאינן דמסתכלי ברזא דחכמתא²⁶⁶⁰</p>	<p>פתח ואמר וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד וירא אלהים זה אלהים חיים וירא שהסתכל להאיר להם ולהשגיח עליהם את כל אשר עשה הכל בכלל אחד מעלה ומטה והנה טוב זה צד הימין מאד זה צד השמאל והרי פרשוה טוב זה מלאך החיים מאד זה מלאך המות והכל סוד אחד סוד הוא לאותם שמתבוננים בסוד החכמה.</p>
<p>וירא אלהים את כל אשר עשה בכל עובדא דבראשית כתיב וירא אלהים כי טוב והכא וירא אלהים את כל אשר עשה אלהים²⁶⁶¹ לתתא²⁶⁶² שליט על תתאי אלהים²⁶⁶³ לעילא שליט על עלאי דא איהו רזא דאלהים היים²⁶⁶⁴ (נ"א כלא³¹⁶ איהו אלהים היים) דאנהיר ואדליק כל אינן בוצינין עלאינן ותתאינן ומתמן נפקין כל אינן נהורין לאנהרא</p>	<p>וירא אלהים את כל אשר עשה בכל מעשה בראשית כתוב וירא אלהים כי טוב וכאן וירא אלהים את כל אשר עשה אלהים למטה שולט על התחתונים אלהים למעלה שולט על העליונים זהו סוד של אלהים חיים (הכל הוא אלהים חיים) שמאיר ומדליק כל אותם נרות עליונים ותחתונים ומשם יוצאים כל אותם אורות להאיר.</p>
<p>תא חזי יתרו הוא דיהב עיטא למשה על תקונא דדינין הכי אצטרך ורזא דא דאודי ליה לקודשא בריך הוא וסדר קמיה תקונא דינוי לאחזאה מה דכתיב (דברים א יז) כי המשפט לאלהים הוא ולא לסטרא אחרא²⁶⁶⁵ ודינין לישראל אתייהבו ולא לאהרא דכתיב (תהלים קמוז יט) חקיו ומשפטיו לישראל ותא</p>	<p>בא וראה יתרו הוא שנתן עצה למשה על תקון הדינים כך צריך וסוד זה שהודה לו לקדוש ברוך הוא וסדר לפניו תקון הדינים להראות מה שכתוב כי המשפט לאלהים הוא ולא לצד האחר והדינים נתנו לישראל ולא לאחר שכתוב חוקיו ומשפטיו לישראל ובא וראה לא ינהג אדם קלון באחר ודבר הדיוט דבר</p>

²⁶⁵⁷ בינה (רח"ו).

²⁶⁵⁸ אצילות ובי"ע דאלקים חיים למעלה (יהל אור).

²⁶⁵⁹ ר"ל עם מ"ש טוב סט' דימינא מאד כו' (יהל אור).

²⁶⁶⁰ עי' יהל אור.

²⁶⁶¹ מלכות (רח"ו). עי' הערה הובא בסוף הספר.

²⁶⁶² ר"ל שכינה תתאה על בי"ע והכל דרגא חדא כמו שבינה כוללת ג"ר והיא על זר"ן כן היא בבריאה ועל יצירה ועשיה ובד"א פי' הכל על בינה וכנ"ל (יהל אור).

²⁶⁶³ בינה (רח"ו). המאציל א"ס ית"ש מתייחד בז"א ומלכות והוא חד עמהם יחיד ומיוחד, וע"י יחודו בז"א נתגלה בשם הוי"ה ב"ה, וביחודו בהמלכות נתגלה בה בשאר כל השמות כולם המסתעפים מהשם הוי"ה. ונעשית המלכות עי"ז, ר"ל ע"י יחודו בה וגילוייו בה לאלה"י כל הארץ המנהגת את כל העולמות כולם (כללים ח"א לא ע"ב), כל עומק דרכי ההנהגה של עתה שהם תלויים בהנוק' (שם ח"ב ח ע"א).

²⁶⁶⁴ הטעם הוא כי אין להחיצונים אחיזה בהם, לכן נקראים הם חיים. וכ"ז הוא משום שהם קרובים לאור א"ס, מקור החיים (דע"ה ח"ב צז ע"ב).

²⁶⁶⁵ כדי לאתקדשא שמא דקב"ה כנ"ל וכמשי' אבל שאמר והכי אצטרך הוא משום דקין אמר לית דין כו' והוא נפרד מקין ואתתקן בזה (יהל אור).

ספר שמות

<p>חזי לא ינהיג בר נש קלנא באחרא ומלה דהדיוטא מלה</p>	
<p>תוספתא</p>	
<p>בטמירו דטמירין²⁶⁶⁶ אתרשים רשימו חד דלא אתחזי²⁶⁶⁷ ולא אתגליא ההוא רשימו רשים ולא רשים²⁶⁶⁸ מארי דסכלתנו ופקחין דעינין לא יכלין למיקם ביה איהו קיומא דכלא²⁶⁶⁹ ההוא רשימו²⁶⁷⁰ איהו זעיר²⁶⁷¹ דלא אתחזיא ולא אתגליא קיימא ברעותא²⁶⁷² לקיימא כלא לנטלא מה דנטלא ממה דלית ביה רשימו²⁶⁷³ ולא רעותא דלא אתחזי²⁶⁷⁴</p>	<p>במכסה שבמכסים נרשם רושם אחד שלא נראה ולא התגלה אותו רושם רשום ולא רשום בעלי התבונה ועינים פקוחות לא יכולים לעמוד בו הוא קיום הכל אותו הרושם הוא קטן שלא נראה ולא התגלה עומד ברצון לקיים הכל לקבל מה שמקבל ממה שאין בו רושם ולא רצון שלא נראה.</p>
<p>ההוא רשימו בעא לאחפיא גרמיה ועבד ליה לגרמיה לאתטמרא ביה חד היכלא²⁶⁷⁵ ההוא היכלא אפיק ליה מגרמיה ומתח ליה במתיחו רב²⁶⁷⁶ וסניא לכל סטרין אוקיר ליה בלבושי יקר²⁶⁷⁷ פתח ליה חמשין תרעין²⁶⁷⁸</p>	<p>אותו הרושם רוצה לכסות את עצמו ועושה אותו לעצמו להטמין בו היכל אחד אותו היכל מוציא אותו מעצמו ומותח אותו במתיחה גדולה ורבה לכל הצדדים מכבד אותו בלבושי כבוד ופותח לו חמשים שערים.</p>
<p>לגו בגו²⁶⁷⁹ אתטמר ואתגניז ההוא רשימו כיון דאתגניז ביה ועאל בגויה אתמליא נהורא מההוא נהירו נבעין נהורין וניצוצין נפקין²⁶⁸⁰ מאינון תרעין ונהרין כלא²⁶⁸¹</p>	<p>לפני ולפנים נטמן ונגנז אותו רושם כיון שנגנז בו ונכנס לתוכו מתמלא באור מאותו האור נובעים אורות וניצוצות יוצאים מאותם השערים ומאירים הכל.</p>

- ²⁶⁶⁶ עי' יהל אור.
²⁶⁶⁷ הוא סוד י' דנפיק מאויר, י' אור, והוא שרש אבא (יהל אור).
²⁶⁶⁸ עי' יהל אור.
²⁶⁶⁹ כמ"ש בפ' ויקרא דף י ע"ב, א"ל על י' קיימא כלהו ומניה אתבניאו וכו' (יהל אור).
²⁶⁷⁰ פי' רשימו הוא יסוד אבא (זהר הרקיע). ר"ל שאבא הוא יו"ד דשמא קדישא והיא קטנה מכל כ"ב אתוון להורות שאבא נעלם מאד (רח"ו).
²⁶⁷¹ כמ"ש בתז"ח (נ ע"ג) איהו זעיר ומגו זעירותא דיליה טמיר בסתימו דמעוי ולא ידיע (יהל אור).
²⁶⁷² הוא סוד מצח עתיק שהוא רצון עליון יסוד דעתיקא (זהר הרקיע).
²⁶⁷³ הוא אין סוף דאין בו סוד הרשימו הנגלה באבא ולא רעותא הוא יסוד דעתיק שהוא סוד המצח (זהר הרקיע).
²⁶⁷⁴ ר"ל שניטל מא"ס מ"ס כמ"ש בז"ח ה ע"ב את י' סלקא ברעו דמחשבה (יהל אור).
²⁶⁷⁵ היינו אמה שנכנס יסוד אבא בגווה (זהר הרקיע). עי' יהל אור.
²⁶⁷⁶ הוא ה' עלאה אתפשטותא דהאי ראשית שמקודם בצורת י' זעירא (יהל אור).
²⁶⁷⁷ עי' אריכות ביהל אור.
²⁶⁷⁸ הוא פתיחת ה' וכלילותה בי' (יהל אור).
²⁶⁷⁹ חכמה שנגנז בה והוא סוד נקודה האמצעית של ה' כמ"ש בפרשת תצוה קפ ע"ב (יהל אור).
²⁶⁸⁰ פי' נהורין הם ה"ח ה"פ אור דיום א' וה"ג נק' ניצוצין וה"ח ביסוד אבא וה"ג ביסוד אימא והם ה' תרעין כל א' כלול מי' הרי נ' תרעין דאימא הה"ג ואח"כ מתלבש יסוד אבא ביסוד אימא ונכנסין בז"א ונותנים לו ה"ח הם היריעות והם ה' והם ו' כי באמת הם אינם מתפשטים מחסד עד הוד כל א' נוטל א' ויסוד נוטל אח"כ כולם והיא היריעה הששית אבל באמת אינם בחשבון חסדים הנפרדים בגו אינון יריעין קיימא חד מרקמא הוא סוד חסד שבאמא שהוא כולל כל ה"ח ומחלקם על הסדר לכל מדה בסוד יומם יצוה ה' חסדו ואמר מרקמא כי אין דומה חסד שבחסד אל חסד שבגבורה וא"כ יש בה גוונים הרבה וזהו שאמר מרקמא (זהר הרקיע).
²⁶⁸¹ זריק ניצוצין כו' - בינה, שמשם בוצינא, דזריק ניצוצין כידוע. שסוד נהורין וניצוצין, נהורים בחכמה, וניצוצין בבינה, שהן אוירא ובוצינא (גר"א בתיקו"ז א ע"א). ועי' יהל אור.

ספר שמות

<p>ההוא היכלא אתחפיא בשית יריען²⁶⁸² אינון שית יריען אינון חמש לגו²⁶⁸³ בנו אינון יריען²⁶⁸⁴ קיימא חד יריעה מרקמא²⁶⁸⁵ בההוא יריעה²⁶⁸⁶ אתחפיא ההוא היכלא מניה אשנח²⁶⁸⁷ וחמא לכלא</p>	<p>אותו היכל מכסה בשש יריעות אותן שש יריעות הן חמש לפני ולפנים אותן יריעות עומדת יריעה אחת רקומה ובאותה היריעה מתכסה אותו ההיכל ממנו משגיח ורואה הכל.</p>
<p>האי היכלא איהו²⁶⁸⁸ פקיהא דעינין דלא ניים איהו אשנח תדיר לאנהרא לתתא מגו נהירו²⁶⁸⁹ דההוא רשימו ההוא סכלתנו²⁶⁹⁰ חכמתא טמירתא רעו דרעותין (ס"א בעו דבעותין) הוי גניז וטמיר ולא אתגליא קיימא ולא קיימא בריך הוא מטמיר דטמירו²⁶⁹¹ בריך הוא לעולם ולעלמי עד אמן (ע"כ)</p>	<p>ההיכל הזה הוא פקיחת העינים שלא ינום הוא משגיח תמיד להאיר למטה מתוך האור של אותו הרושם אותה תבונה חכמה נסתרת רצון הרצונות (בקשת הבקשות) היה גנוז וטמון ולא התגלה עומד ולא עומד ברוך הוא מהמכוסה שבמכוסים ברוך הוא לעולם ולעולמי עד אמן.</p>
<p>סמ/א²⁶⁹²</p>	
<p>איהו דהא במשה כתיב (&) וישמע משה לקול חותנו וגו'</p>	<p>הוא שהרי במשה כתוב וישמע משה לקול חתנו וגו'.</p>
<p>וישמע יתרו וגו' (&) פתח ואמר (תהלים יח ג) על כן אודך²⁶⁹³ בגוים יהו"ה ולשמך אזמרה דוד מלכא אמר דא ברוח קודשא בשעתא</p>	<p>וישמע יתרו וגו' פתח ואמר על כן אודך בגוים ה' ולשמך אזמרה דוד המלך אמר את זה ברוח הקודש בשעה שראה שהרי כבוד הקדוש ברוך הוא</p>

²⁶⁸² היכל הזה הוא הבינה "ואתחפיא בשית יריען" הם מחסד ועד יסוד דזעיר אפין, כנודע כי בינה עלאה נגנזת תוך בינה דזעיר אפין, ומשם ולמטה עד היסוד יש שית יריען, והם סוד אות ה' ראשונה הנגנזת גו אות ו' הנקראת שית יריען ודע כי החסד יש בו מציאות אחד אשר על שמו נקרא יומם ונתבאר בפרשת אמור שהוא משום דאזיל עם כולוהו יומין. פירוש כי הוא מתפשט בכל שאר החמשה ספירות אשר למטה ממנו כי הם אינם יכולים לקבל הארה עליונה אם לא באמצעות החסד הזה הנמשך ואזיל בכלוהו. ונמצא כי הם שית חסדים שהם שית יריען הנז'. אבל הראשונה מכולן כולה חסד ואינה נכנסת במספר עמהם אבל החמשה ספירות אחרות יש בהם מציאות החסד ואינן חסד גמור אלא שבתוכן מתלבשין חמש יריען דחסד כנז'. וזמ"ש אינון שית יריען אינון חמש לגו. פירוש כי לגו מהנהו חמש ספירות נמשכין בתוכן ה' יריעות החסד כי הראשונה אינה בכללן לפי שהיא לגו מכולוהו חמש יריען הנז' (שער מאמרי רשב"י, ועי' שם עוד יד ע"ד). הוא ו"ק של בינה סוד הדעת שלה, שהן נ' תרעין וכלילתן ביסוד (יהל אור).

²⁶⁸³ עי' יהל אור.

²⁶⁸⁴ עי' יהל אור.

²⁶⁸⁵ הוא בחינת החסד העליון עצמו הנקרא יומם המתפשט לגו מאינון חמש. וטעם היותה נקראת מרקמ' הוא לפי שהיא הנותנת ציור וגוון לכל החמש ספירות אשר תחתיה ולכן נקראת מרקמא. רוצה לומר נותנת כח ציור וריקום וגוון בה' ספירות שתחתיה. והנה זו היריעה המרקמא היא היותר סמוכה אל הבינה והבינה אתחפיא בגו האי יריע' מרקמא זמ"ש בההיא יריעה רוצה לומר המרקמא אתחפיא ההוא היכלא שהיא הבינה שנחפית ומתלבשת בתוך זו היריעה הפנימי' שבכולן. ועיין לקמן בפ' תרומה דף קל"ט ע"א ובפ' אמור דף קג ע"ב (שער מאמרי רשב"י).

²⁶⁸⁶ הוא לבוש יקר הנ"ל (יהל אור).

²⁶⁸⁷ בסוד נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו, וכמ"ש שם ועביד טיבו לכלא דאפיק מזונא לכולא ונהיר לון (יהל אור).

²⁶⁸⁸ עי' יהל אור.

²⁶⁸⁹ הוא סוד אוריא כנ"ל (יהל אור).

²⁶⁹⁰ הוא חכמה שלא ידע אנו שערכה ועי' בס"א ה ע"א אלין ט' סמכין כו' סלקין גו מחשבה כו' (יהל אור).

²⁶⁹¹ ר"ל מכתר (יהל אור).

²⁶⁹²

²⁶⁹³ והוא מ"ש למעלה טוב דא סט' דימינא מאד כו' והוא כנ"ל אם שניהן יחד ימינא עיקר ועי' שמאלא נעשה מאד ועכ"ם שמאלא ועי' פרשת שמיני לו ע"ב (יהל אור).

ספר שמות

<p>דחמא²⁶⁹⁴ דהא יקרא דקודשא בריך הוא לא אסתליק בסליקו ולא אתייקר בעלמא אלא מסטרא דשאר עמין</p>	<p>לא עולה בעליה ולא מתכבד בעולם אלא מצד שאר העמים.</p>
<p>ואי תימא הא קודשא בריך הוא לא אתייקר בעלמא אלא בגיניהון דישראל הכי הוא ודאי דהא ישראל אינון הווי יסודא²⁶⁹⁵ דשרנא לאנהרא אבל כד שאר עמין אתאן ואודן ליה בשעבודא דיקרא דקודשא בריך הוא כדין אתוסף יסודא דשרנא ואתתקף על כל עובדוי²⁶⁹⁶ בחבורא חדא²⁶⁹⁷ ושליט קודשא בריך הוא בלחודוי²⁶⁹⁸ עילא ותתא</p>	<p>ואם תאמר הרי הקדוש ברוך הוא לא מתכבד בעולם אלא בגלל ישראל כך זה ודאי שהרי ישראל הם היסוד של הנר להאיר אבל כששאר העמים באים ומודים לו בשעבוד הכבוד של הקדוש ברוך הוא אז נוסף יסוד הנר ומתחזק על כל מעשיו בחיבור אחד ושולט הקדוש ברוך הוא לבדו מעלה ומטה.</p>
<p>כנוונא דא כל עלמא דחילו ואימתא נפל עליהו מקמי קודשא בריך הוא וכיון דאתא יתרו דאיהו כומרא עלאה דכל טעוין אחרנין כדין אתתקף ושליט יקרא דקודשא בריך הוא על כלא</p>	<p>כדוגמא זו כל העולם אימה ופחד נפל עליהם מלפני הקדוש ברוך הוא כיון שבא יתרו שהוא כומר עליון של כל יתר האלילים אז התחזק ושלט כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל.</p>
<p>בגין דכל עלמא כד שמעו שמעו גבורתיה דקודשא בריך הוא זעו וכלהו הווי מסתכלן ביתרו דאיהו חכים ורב ממנא דכל טעוין דעלמא כיון דחמו דאיהו אתא ופלה ליה לקודשא בריך הוא ואמר (&) עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כדין כלהו אתרחקו</p>	<p>משום שכל העולם כששמעו שמעו גבורתו של הקדוש ברוך הוא זעו וכולם היו מסתכלים ביתרו שהוא חכם וממונה גדול של כל אלילי העולם כיון שראו שהוא בא ועובד לקדוש ברוך הוא ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים אז כולם</p>

²⁶⁹⁴ הנה היצירה אל הבריות הוא כח השפעה העליונה, ונותנת צורה במצטייר, והנה כל האומות הם משרש מעשה ה' באדם הראשון וסוד השפעה העליונה מתפשטת מלמעלה ונתנת לשרים וכח הצורה העליונה מתפשטת בחותם הצורה הגשמית, וסוד הצורה הזאת בב' דרכים, ברוחניות בנשמה אינה אלא בישראל, ובגשמי אינה בישראל לבד אלא גם היא מתפשטת בכל האדם ומטעם זה כאשר מאותה הצורה יכנס פנימה אל הקדש שמו של הקב"ה מתייקר שהצורה נאספת אל שורשם, ואל תחשוב שאלו הצורות לבטלה ולריק הם, שאין לך הויה שאינה מהצורה העליונה, וח"ו שיהיה דבר נמצא במציאות שלא מכח עליון, והכח ההוא לא יהיה הווייתו לריק, אמנם יש להם דרך להתאסף לזמן חידוש העולם, ודבר זה סוד עמוק מאד, ומטעם זה כאשר יכנס יתקדש שמו של הקב"ה, כאותה הבחינה העתידה שנאמר בה, כי אז אהפוך אל עמים ויוכללו, ומעין אותו כבוד הוא הכבוד הנמשך להקב"ה כאשר האומות מקדישים ומודים שמו, ולזה אמר אודך בגויים כדי שמתוך הענף המתפשט יבא השבח והמעלה כדמפרש ואזיל, והענין שסוד הויות האלו המרים שנתפשטו בדין לקיים הדין, עתידים הם להמתק, שמה שאנו אומרים שיתבטלו הקלי' אל תחשוב שיתבטלו ממש, שאין שום הויה מתבטלת כלל, אלא הכוונה הכנסם פנימה ויתבטלו מרירתם, שאחר שיצר הרע אשר בנו וזכינו אל האור העליון מכוחו, מה תועלתנו שיתבטל אחר התחיה, אם אנו זכינו על ידו והוא חלק בנו אלא יתבטל כחו ומרירתו, וההויה קיימת, ויוכלל בקדש בתוכיות הצורה הקדושה, והיינו סוד הענף הנכלל בשורש וישראל עיקר השורש אל הנר שהיא השכינה המאירה בנו (אור יקר).

²⁶⁹⁵ דהיינו צדיקים נעשים להם כנפים, וסוד הכנפים הם סוד והחזיקו עשר האנשים מכל לשונות הגויים, והיינו סוד הציצית שבו סוד התכלת, דהיינו סוד האש המתפשט לחוץ ושם הם נכללים, נמצא שהם מושרשים בתכלת שהיא בחינה אחרונה אל הקודש, ונמצא לפי זה שהאומות ממש כנפים וענפים לישראל, וקדושה עליונה תלויה בהם ומתקדשת בהם, ולזה ישראל יסוד ועיקר התמונה העליונה והם ענף א' שנתפשט חוץ שהוא צורך גבוה הכנסו פנימה לתיקון המציאות, כדי שיהיה סוד האחדות שלם בכל חלקיו (אור יקר).

²⁶⁹⁶ דקדק באומרו עובדוי כדפי' שכח המצייר נתפשט בצורות המצויירת (אור יקר).

²⁶⁹⁷ דהיינו סוד האחדות הגמור והשלם (אור יקר).

²⁶⁹⁸ אחר שכאשר נאמר מלת אחד, אינו צודק אלא דווקא עד היכל לבנת הספיר, ומשם למטה אינו כולל א' מפני החצונים שהם אחד, אם כן כל זמן שהמציאות הזה כך הוא אין ייחוד אחד שלם, עד שיאמר אחד בכל נמצא כאומרו ולעבדו שכם אחד, ומעין זה היה ענין יתרו כדמסיק (אור יקר).

ספר שמות

<p>מפולחניהון וידעו דלית בהון ממש וכדין אתייקר יקרא דשמא קדישא דקודשא בריך הוא בכל סמריין ועל דא אתרשים פרשתא דא באורייתא ושירותא דפרשתא הוה ביה ביתרו</p>	<p>התרחקו מעבודותיהם וידעו שאין בהם ממש ואז התכבד כבוד השם הקדוש של הקדוש ברוך הוא בכל הצדדים ולכן נרשמה פרשה זו בתורה וראשית הפרשה היה בו ביתרו.</p>
<p>יתרו³¹⁸ חד מחכימין דפרעה הוה תלת חכימין²⁶⁹⁹ הווי ליה לפרעה חד יתרו וחד איוב וחד בלעם חד יתרו דלא הוה פולחנא וממנא ושמשא וככבא²⁷⁰⁰ דשליט על שולטניה דלא הוה ידע פולחנא דאתהווי ליה וההוא שמושא דיליה בלעם הוה חרשא בכל מיני חרשין בין בעובדא בין במלה</p>	<p>יתרו היה אחד מחכמי פרעה לפרעה היו שלשה חכמים אחד יתרו ואחד איוב ואחד בלעם אחד יתרו שלא היתה עבודה וממונה ושמש וכוכב ששולט על שלטונו שלא היה יודע העבודה שראויה לו ואותו השמוש שלו בלעם היה מכשף בכל מיני כשפים בין במעשה בין בדבור.</p>
<p>איוב הוה דחיל בדחילו ובהווא דחילו הוה עקרא דיליה בגין דמלה דלעילא בין דקדושה בין דסטרא אחרא לא יכיל בר נש לאמשכא רוהא דלעילא לתתא ולמקרב גביה אלא בדחילו דיכוין לביה ורעותיה בדחילו ותבירו דלבא וכדין ימשיך לתתא רוהא דלעילא ורעותא דאצטריך</p>	<p>איוב היה פוחד בפחד ובאותו פחד היה עקרו משום שדבר שלמעלה בין של קדושה בין של הצד האחר לא יכול אדם למשוך רוח שלמעלה למטה ולקרב אליו אלא בפחד שיכוון לבו ורצונו בפחד ובשברון הלב ואז ימשיך למטה רוח שלמעלה והרצון שהצטרך.</p>
<p>ואי לא ישוי לביה ורעותיה בדחילו להווא סטרא לא יכיל לאתדבקא ביה רעותיה בר להני טופסי דקיקין ולא בכלהו בגין דאית בהו שלטנין דאצטריך לגבייהו רעותא דלבא²⁷⁰¹ ודחילו כל שכן אינון מלין עלאיין²⁷⁰² דאצטריך דחילו ואימתא ורעותא יתיר</p>	<p>ואם לא ישים לבו ורצונו בפחד לאותו הצד לא יוכל להדביק בו רצונו פרט לאותם הצורות הדקיקות ולא בכולם משום שיש בהם שליטים שצריכים אליהם את רצון הלב והפחד כל שכן אותם דברים עליונים שצריך פחד ואימה ורצון יותר.</p>
<p>יתרו אצטריך פולחניה דהווא סטרא תדיר בין בזמנא דאצטריך ליה לבר נש בין בזמנא דלא אצטריך ליה בגין דהווא סטרא יהא דביק לגביה בשעתא דאצטריך ליה בלעם אתדבק באינון חרשין כמה דאתמר</p>	<p>יתרו הצטרך עבודתו של אותו הצד תמיד בין בזמן שצריך לו לאדם ובין בזמן שלא צריך לו כדי שאותו הצד ידבק אליו בשעה שצריך אותו בלעם נדבק באותם כשפים כמו שנתבאר.</p>
<p>איוב בסגיא דהווא דחילו דיליה אהדר במצרים למדחל מקמי קודשא בריך הוא כד חמא אינון גבורין ונסין דעבד קודשא בריך</p>	<p>איוב ברב שאותו הפחד שלו חזר במצרים לפחד מלפני הקדוש ברוך הוא כשראה אותם גבורות ונסים שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים יתרו</p>

²⁶⁹⁹ כסדר ג' קוין ובסט"א ימינא חמור משמאלא, כמ"ש בתז"ח וכמ"ש טוב כעס דמרה משחוק דטחול דהוא ארס דזוחלי עפר, והענין כי בצד שמאלא יותר נאחז בקדושה ו"ל קרוב יותר לקדושה, ולכן דכורא דקיק יותר ואינו מפתה דהוא כעס כו', אבל אמצעיתא דילהון כיון שביעקב אין אחיזה כלל ל"ל בסט' דקדושה כלל, ולכן איוב בדחילו כו' ויתרו דהוא כהן, אבל בלעם נגד דעת דמשה בישראל לא קם כו' וידוע דעת עליון, ור"ל עליון במקומו שהוא עליון (יהל אור).

²⁷⁰⁰ זוהי חכמת הורדת הכוכבים למטה והם חכמת הטלמסאות והיא ג"כ ע"ז והיינו לקטר למלכת השמים דהיינו סוד כחות הכוכבים והמזלות ויש עליהם מלאכים ממונים ושמשים לשמש שהם ג' מדרגות: א', ממנא, מהקדש. ב', שמשא, יוצא ומתפשט עד הככב להשפיעו והוא בינוני לא קדוש ולא טמא. הג', ככב, ממש יש לו כח, ולזה עושים עבודת קטורת ומעשה ידוע להוריד ככב למטה וכו' (אור יקר).

²⁷⁰¹ עי' ח"א קו ע"ב שזה לשון של יצרו. ועי' לקמן קלד ע"ב.
²⁷⁰² פי' הקדושה (מ"מ).

ספר שמות

<p>הוא במצרים יתרו לא אהדר בכל דא עד דנפקו ישראל ממצרים וכל אינון קשרין וטפסין דקשירו מצראי לא הוו כלום ונפקו ולבתר דטבע לון בימא כדין תב ואהדר לפולחנא דקודשא בריך הוא</p>	<p>לא חזר בכל זה עד שיצאו ישראל ממצרים וכל אותם קשרים והצורות שקשרו המצרים לא היו כלום ויצאו ואחר שטבע אותם בים אז שב וחזר לעבודת הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>בלעם לא תב ולא אהדר²⁷⁰³ דטנופא (ס"א דטפסא) דסטרא אחרא הוה מתדבק ביה ועם כל דא אסתכלותא דמרחיק הוה מסתכל בנו ההוא טנופא³¹⁹²⁷⁰⁴ (ס"א טפסא) ואתרבקותא דסטרא אחרא דהא בסטרא אחרא²⁷⁰⁵ אית נהירו דקיק חד דנהיר סחרניה כמה דאת אמר (יהזקאל א ד) ונגה לו סביב ובדא אסתכלותא זעיר (ועל דא)³²⁰ הוה מסתכל מרחיק ולא בכלהו מלין</p>	<p>בלעם לא שב ולא חזר שטנופת (שצורת) הצד האחר היה דבוק בו ועם כל זה היה מסתכל הסתכלות של מרחק בתוך אותה טנופת (צורה) והדבקות לצד האחר שהרי בצד האחר יש אור דקיק אחד שמאיר סביבו כמו שנאמר ונגה לו סביב וזו הסתכלות קטנה (ועל זה) היה מסתכל מרחוק ולא בכל הדברים.</p>
<p>וכד הוה מסתכל מלה זעיר מההוא נהירו כבתר כותלא הוה אמר ולא ידע מאי קאמר והוה מסתכל בההוא נהירו בסתימו דעינא²⁷⁰⁶ דאתגלגל עינא וחזי בר נש נהורא סתימא ולא חזי ורזא דא (במדבר כד ג) שתום העין ואוקמוה שתום שתום וכלא חד</p>	<p>וכשהיה מסתכל דבר קטן מאותו האור זה היה כמאחרי הכתל אמר ולא ידע מה אמר והיה מסתכל באותו האור בסתימות העין והעין מתגלגלת ורואה האדם אור שתום ולא רואה וסוד זה שתום העין ופרשוה שתום שתום והכל אחד.</p>
<p>דהא לית סטרא אחרא דלית ביה</p>	<p>שהרי אין צד אחר שאין בו</p>
<p>סמ"ב</p>	
<p>נהירו דקיק זעיר מסטרא דקדושה²⁷⁰⁷ כגוונא דרוב חלמין דבסגיאנות תבנא אית חד גרעינא דחטין בר אלין טפסי דקיקין חציפין דכלהו מסאבי יתיר ובהו הוה בלעם יודע</p>	<p>אור דקיק קטן מצד הקדושה כדוגמא שרוב החלומות שברוב התבן יש גרעין אחד של חטה פרט לצורות הדקיקות הללו החצופות שכלם יותר טמאות ובהם היה בלעם יודע.</p>
<p>זכאה חולקיה דמשה דאיהו לעילא בכל קדושין עלאין ואסתכל במה דלא אתייהב רשו לבר נש אחרא בעלמא לאסתכלא וכמה דבלעם הוה חמי נהירו זעיר דקיק כמבתר כותלא מגו ההוא סטרא אחרא אוף הכי משה מגו נהירו עלאה רב וסגי הוה חמי לתתא כמבתר כותלא חד חשוכא דקיק דאתחזי ליה</p>	<p>אשרי חלקו של משה שהוא למעלה בכל הקדשות העליונות והסתכל במה שלא נתנה רשות לאדם אחר בעולם להסתכל וכמו שבלעם היה רואה אור קטן דקיק כמאחורי הכותל מתוך אותו הצד האחר אף כך משה מתוך אור עליון גדול ורב היה רואה למטה כמאחורי הכותל חשוך דקיק אחד</p>

²⁷⁰³ זה תבין ממה שהודעתך איך נתגלגל בנבל הכרמלי בסוד ויהי לאבן הנז' בנבל. וע"ש באורך ענין הגלגולים ההם איך נתפשטו (שער מאמרי רשב"י).

²⁷⁰⁴ פי' שבלעם היה שקוע תוך הקל' ומתוך הקל' היה רואה זהרורית מועטת של הקדושה (מ"מ).
²⁷⁰⁵ פי' שבתוך הקל' יש נהירו דקיק שהם ניצוצי הקדושה שבתוכם שהוא נשמתם, וע"י אותם הניצוצות היה רואה בלעם קצת מאור הקדושה, וזה שאמר ובדא אסתכלותא ז"א הוה מסתכל מרחיק (מ"מ).

²⁷⁰⁶ ר"ל הגוונים בעינים סתומות דאין בהם באמת ראייה וע' בריש פרשת וארא דמשה ידע בהון ידיעה אבל בלעם לא ידע כלל כנ"ל ולא ידע מאי קאמר אלא ראייה ואין בהם ראייה באמת וז"ש ולא חזי (יהל אור).

²⁷⁰⁷ רכז סע"א רלז ע"ב קסד ע"ב רג ע"ב (לש"ו). עי' הערה בסוף הספר.

ספר שמות

<p>ולאו בכל זמנא כמה דבלעם לא הוה מסתכל ההוא נהירו בכל זמנא</p>	<p>שנראה לו ולא בכל זמן כמו שבלעם לא היה מסתכל באותו אור בכל זמן.</p>
<p>זכאה חולקיה דמשה נביאה מהימנא מה כתיב ביה (שמות ג ב) וירא מלאך יהויה אליו בלבת אש מתוך הסנה²⁷⁰⁸ הסנה ודאי הוה בנו ההוא קדושה ואתדבק ביה דכלא אתדבק דא בדא טהור וטמא לית טהור אלא מגו טמא</p>	<p>אשרי חלקו של משה הנביא הנאמן מה כתוב בו וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה הסנה היה ודאי בתוך אותה קדושה ונדבק בו שהכל נדבק זה בזה טהור וטמא אין טהור אלא מתוך טמא.</p>
<p>ורזא דא (איוב יד ד) מי יתן טהור מטמא קליפה ומוחא דא בדא סלקא ודא קליפה לא יתעדי ולא יתבר עד זמנא דיקומון מתין מעפרא²⁷⁰⁹ כדין יתבר קליפה ונהירו ינהיר בעלמא בלא סתימו מגו מוחא זכאין אינון צדיקיא בעלמא דיין ובעלמא דאתי</p>	<p>וסוד זה מי יתן טהור מטמא קלפה ומח עולים זה בזה וקליפה זו לא תעזוב ולא תשבר עד הזמן שבו יקומו המתים מן העפר אז תשבר הקליפה ואור יאיר בעולם בלי סתר מתוך המח אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>ואת שני בניה (&) אמר רבי חייא וכי בניה ולא בניו של משה אלא בגין דאיהי אשתדלת אבתרייהו בלא בעלה קרא לון אורייתא בניה ולא בניו אמר רבי יוסי אף על גב דבנוי דמשה הוון מלה דקשוט²⁷¹⁰ בניה ודאי²⁷¹¹ רבי אלעזר אמר הא משה הוה מזדווג באתר אחרא קדישא עלאה ולא הוה יקרא דיליה למקרי לון בניו השתא אף על גב דבנוי הוון בגין יקרא דההוא אתר דאזדווג ביה קרא לון בניה הכא לבתר²⁷¹² קרא לון בניו מאי טעמא בגין דההיא שעתא דמטו הוה משה ממלל בשכינתא לבתר דאתפרש ונפק לגבי חמוי כדין כתיב (&) ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו וגו'</p>	<p>ואת שני בניה אמר רבי חייא וכי בניה ולא בניו של משה אלא משום שהיא השתדלה אחריהם בלי בעלה קראה להם התורה בניה ולא בניו אמר רבי יוסי אף על גב שבני משה היו דבר אמת בניה ודאי רבי אלעזר אמר הרי משה היה מזדווג במקום אחר קדוש עליון ולא היה כבודו לקרא להם בניו עכשיו אף על גב שבניו היו משום כבוד אותו מקום שהזדווג בו קרא להם כאן בניה ואחר כך קרא להם בניו למה משום שאותה השעה שהגיעו היה משה מדבר בשכינה אחר שנפרד ויצא אל חמוי אז כתוב ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו וגו'.</p>

²⁷⁰⁸ משה רבינו ע"ה בעת מראה הסנה שנתגלה אליו השכינה הקדושה בלבת אש מתוך הסנה (שמות ג ב), שרמז לו בזה שהיא מתלבש בתוך הקליפה וכמ"ש ב"בזוה"ק (יתרו סט ע"ב), והוא ע"י גלות מצרים וע"ש (תהלים צא טו) עמו אנכי בצרה (דע"ה ח"ב פח ע"ג), בעת שהז'ו"ן הם בסוד הקטנות ובפרט בהקטנות דעיבור שולטים אז הדינין והקליפות מתגברים, וזהו הענין מה שנתראה אז הקב"ה למשה רבינו ע"ה בלבת אש מתוך הסנה (דע"ה ח"ב כ ע"ד, ועיי"ש קכח ע"ד).

²⁷⁰⁹ אז יתגלו ויתפשטו למטה כל המתקת הגבורות כולם שנמתקו מכל התלאות והעונשים אשר בעוה"ז ובעולם הנפשות מעת החטא דעץ הדעת עד אותה הזמן דתחיית המתים, ויאירו כולם בכל טוב הצפון לכל מי אשר בשם ישראל יכונה (הקדו"ש כח ע"ב), אז תתגלה התורה בהצדיקים, ומהם לכל העולם כולו (שם סא ע"ב), היה עומד שיחזור האור להתגלה ולהאיר בכל עיקרו בישראל, ומהם בכל העולם כולו במתן תורה אם שזכינו להלוחות הראשונות, אבל מאחר שלא זכינו גם לזה, הנה נגזר על עיקר האור שיהא טמיר וגנוז עד זמן תחיית המתים, כמ"ש בפ' חיי שרה (קלא ע"א) וע' פ' יתרו (סט ע"ב) (דע"ה ח"א ד ע"א), אלו ב' התיקונים הם תלויים זה בזה, כי בביטול הקליפה יזדכך כל הגופות (דע"ה ח,א פא ע"ב), כל זמן שגזרה רצונו ית"ש על כל מציאות הזוהמא והעכירות שימצא בעולם, והוא עד הגיע הזמן דתחיית המתים כמ"ש ב"בזוה"ק (פ' יתרו סט ע"ב), הנה לא יתעלו העולמות ב"ע ממדרגתם העצמותית שהם נפרדים נבדלים מבחי' אלהו"ת לעולם (כללים ח"ב נו ע"ד), אחר שיצטרף ויתלבן הבריאה כולה מכל חלאה טומאה וזוהמא, ויתבטל הרע כולו בביטול גמור, והוא בזמן תחיית המתים (ביאורים ח"ב לג ע"ד).

²⁷¹⁰ כמ"ש אמו ודאי, ור"ל הידוע לעולם (יהל אור).

²⁷¹¹ כי הרי לא היו ממדרגתו שהרי לא זכו אחריו לשום גדולה (לש"ו).

²⁷¹² ור"ל דלר"ח ור"י קשה למה קראן אח"כ בניו (יהל אור).

ספר שמות

<p>אמר רבי שמעון אלעזר²⁷¹⁴ אלעזר אנא חמינא בפרשתא דא דאת שארי מלה כדקא יאות וסימא לאו הכי ודאי בנין יקרא דשכינתא אזדוונתא עלאה דאזדוונג ביה במשה כתיב בניה ואי תימא והא כתיב ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה כלא איהו כללא חדא ובניו ובניו דיתרו דהא לבתר דאתא משה לגביה הוו ליה בנין²⁷¹⁵</p>	<p>אמר רבי שמעון אלעזר אלעזר אני רואה בפרשה הזו שאתה מתחיל את הדבר כראוי והסיום לא כך ודאי בשביל כבוד השכינה²⁷¹³ הזדווגות העליונה שנזדווגה במשה כתוב בניה ואם תאמר והרי כתוב ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה הכל הוא כלל אחד ובניו בניו של יתרו שהרי לאחר שבא אליו משה היו לו בנים.</p>
<p>והכי הוה ביעקב דכיון דאתא לגביה דלבן ושוי דיוריה ביה הוו ליה בנין אוף הכא משה כיון דשוי דיוריה ביתרו הוו ליה ליתרו בנין וכל ביתיה אייתי עמיה למיעל לון תחות גדפי דשכינתא ויתרו אמר למשה (&) אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה ושני בניה כתיב ולא כתיב ושני בניך (ס"א ויבא יתרו חתן משה ובניו)³²¹ בנין הוו ליה ליתרו דכתיב (שופטים א מז) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים ובניו השאיר עם משה.</p>	<p>וכך היה ביעקב שכיון שבא אל לבן ושם בו את דיורו היו לו בנים אף כאן משה כיון ששם דיורו ביתרו היו ליתרו בנים ואת כל ביתו הביא עמו להכניסם תחת כנפי השכינה ויתרו אמר למשה אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה כתוב ושני בניה ולא כתוב ושני בניך (ויבא יתרו חתן משה ובניו) בנים היו לו ליתרו שכתוב ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים ובניו השאיר עם משה.</p>
<p>ויבא יתרו חתן משה פתח ואמר (ישעיה ב ג) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יהו"ה וגו' האי קרא אוקמוה בכמה אתר אבל זמינין שאר עמין למהך ולכתתא רגליהו למיעל תחות גדפי דשכינתא לכו ונעלה כל מעוון דעלמא אית לון ירידה וקודשא בריך הוא מאן דאתדבק ביה אית ביה עלייה</p>	<p>ויבא יתרו חתן משה פתח ואמר והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו' פסוק זה פרשוהו בכמה מקומות אבל עתידים שאר העמים ללכת ולכתת רגליהם להכנס תחת כנפי השכינה לכו ונעלה כל אלילי העולם יש להם ירידה ומי שנדבק בקדוש ברוך הוא יש לו עליה.</p>
<p>אל הר יהו"ה דא אברהם דכתיב (בראשית כב יד) אשר יאמר היום בהר יהו"ה יראה דהא אברהם קרי ליה הר מה הר הפקירא לכל מאן דבעי בעלמא אוף אתר דא קדישא הפקירא לקבלא לכל מאן דבעי בעלמא אל בית דא יעקב דקרא להאי אתר בית דכתיב (שם כח יז) אין זה כי אם בית אלהים</p>	<p>אל הר ה' זה אברהם שכתוב אשר יאמר היום בהר ה' יראה שהרי אברהם קרא לו הר מה הר הפקר לכל מי שרוצה בעולם אף מקום קדוש זה הפקר כנגד כל מי שרוצה בעולם אל בית זה יעקב שקרא למקום זה בית שכתוב אין זה כי אם בית אלהים.</p>
<p>דבר אחר²⁷¹⁶³²² הר ובית אף על גב דכלא חד דרגא</p>	<p>דבר אחר הר ובית אף על גב שהכל דרגה אחת</p>

2713

²⁷¹⁴ ר"ל דלעולם לא נקראו ע"ש ומ"ש ובניו ובניו דיתרו ועל יתרו דרישא קאי, ודחקו משום דכאן הקדים בניו לאשתו משא"כ שם, אבל לר"א משום דקראן בניה, לכן הקדים האשה, ועוד דרשו אם אין אתה עושה כו', ופי' ויקח משום שהאריך הקרא לפרש שמותם, אבל עיקר הראיה הוא דאח"כ חוזר ושני בניה עמה, דהוא קשיא לר"א (יהל אור).

²⁷¹⁵ דלא תימא היאך הניח בנותיו לרעות ואמר כמו בלבן ומביא ראייה מקרא ובני קני וכו' (יהל אור).
²⁷¹⁶ וכ"ה בבית המקדש הר הבית וגם אל הנכרי כו' דבחיל דווקא אין עכו"ם כו' ובית הוא עזרה והיכל דאינן אלא לישראל. ומפ"ו שהן גרים וישראלים דגרים הן בנוק' דילה גר צדק מלכות דילה אבל ישראל הן בגופא דאלנא וכמ"ש בהקדמה והוא בת"ת. ובגמ' אמר ג' דרגין: שדה ביצחק, והוא ביסוד, ששם חרישה ומלכות הוא תפוח דילה, הר, וב' ענינים באשה, חדא לביאה הוא בגרים ג"כ שהוא קיבול המצות, והב' לבית וישובא עזר כנגדו, לאשתי ביתי, וזהו לישראל, דראשון הוא ג"כ בפלגש והוא שדה

ספר שמות

ע/א/2717	זהר
<p>מעלה לזה מן זה הר לשאר העמים כשבאים להכנס תחת כנפיו בית לישראל להיות עמם כמו אשה לבעלה בדיוור אחד בשמחה ורובצת עליהם כאם על הבנים.</p>	<p>סליקו לדא מן דא²⁷¹⁸ הר²⁷¹⁹ לשאר עמין כד אתאן לאעלא²⁷²⁰ תחות גדפוי בית לישראל²⁷²¹ למהוי עמהון²⁷²² כאתתא בבעלה²⁷²³ בדיורא חד בחדוה ורביעא עליה²⁷²⁴ כאימא על בנין²⁷²⁵</p>
<p>בא וראה מה כתוב כאן ביתרו ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה וגו' כיון שכתוב אל משה למה כתוב אל המדבר אלא העקר של הכל למה שהיה בא אל המדבר ומיהו הר האלהים שזהו מקום לגרים להתגיייר ועל זה כתוב אל משה אל המדבר למשה לגייר אותם ולהכניסם תחת כנפי השכינה אל המדבר היו באים שהוא הר האלהים לעשות בהם נפשותם.</p>	<p>תא חזי מה כתיב הכא ביתרו (&) ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה וגו' כיון דכתיב אל משה אמאי כתיב אל המדבר אלא עקרא דכלא למה דהוה אתי אל המדבר²⁷²⁶ ומאן איהו הר האלהים דדא איהו אתר לגיורי לאתגיירא ועל דא כתיב אל משה אל המדבר²⁷²⁷ למשה לגיירא לון ולאעלא לון תחות גדפי שכינתא אל המדבר הוה אתיין דאיהו הר האלהים למעבד נפשייהו²⁷²⁸</p>

וזה בית. והן ג' דרגין הא אף לעמין דלא אתגיירו וכמ"ש לע"ל שהן גרים ולא יתקבלו לע"ל. וגרים הן ביצחק דחק בשארו שם, אבל אברהם נתקרב קודם המילה והוא אב המון גוים, והן הבארות אשר חפרו דיצחק מקרב הגרים דאתגיירו בימי אביו ולא חפר בארות אחרים, אבל יעקב לא חפר כלל והוא בירר חולקי' דילי' לזרעו. אבל כאן בזהר ל"ק רק ב' דרגין, ועוד ג' דרגין הנ"ל, הן הר ירושלים דאיהו בראש ההרים, ושדה ציון שדה תחרש ובה"מ והן ג' דרגין הנ"ל נטעתיך שורק (ר"ל ג' נקודות שורק וזש"ש כלה מל') זרע (יסוד) אמת (ת"ת) כ"ה בס' ע"מ – ש"ל) באבהן כידוע, וכן בבה"מ עצמו הר הבית ועזרה וההיכל ועזרה בו עבודה (עבודה) שדה עבודה בשחיטה וזריקה אבל בפסוק זה לא נזכר שדה דיצחק (שהוא האמצע) הר רישא וסיומא בית ואל בית כו' רק לראות גדולתם אבל בהר ונעלה וכן לא הזכיר בזהר כאן רק ב' דרגין שאין חלוק בבה"מ בין גרים לישראל וכן בירושלים וציון וכאן אמר להיפך ואמר על גרים בדרגא הראשונה הר כמש"ו (עי' בליקוטיו שבסוף הספר) (יהל אור). ז"ל שם לח ע"ד: ליקוט. לא כאברהם שקראו הר כו' ג' הרי שדה בית בנוק' בג' מקומות שהיא קבועה מלכות עטרת היסוד ת"ת והן באבות כסדר מלמטה למעלה בסוד ואנכי נטעתיך שורק וז"ס אברהם בסיהרא צדק במערב ויצחק קץ ח"י ויעקב במקומו אבל משה מלגאו בדעת והן ד' מקומות שלה בקו האמצעי וכו' (יהל אור).

2717

2718 שהבחינה שהיא הפקר לגרים היא בחינת הר דווקא בתחילה (אור יקר).

2719 מלכות ירושלים בסוד עמים הר יקראו (רח"ו).

2720 תחות גדפוי שאינם נכנסים אלא תחת כנפיים. הגר אינו נכנס [במעיים] אלא תחת כנפים לבד, ולכן נקראת אותה בחינה הר שאינה עצם התוכיות, וישראל שהורתן ולידתן בקדושה הם נכנסים אל תוכיותה, אינם בכנפים (אור יקר).

2721 פי' ציון והם יסוד ומלכות דנוק' (מ"מ).

2722 היינו הת"ת יהיה עמהם עם השכינה (אור יקר).

2723 בבית אחת יחד בקרוב בשר המלכות אל הת"ת, כי שיעור הכתוב הגרים נכנסים בבחינות הרחוקות מהת"ת, שהיא נקראת הר ה' אל הת"ת וישראל בבחינת בית אלוה יעקב דהיינו הת"ת כדפי' (אור יקר). ע"י הבינה בחדווה וענין השכינה עם ישראל (אור יקר).

2724 לא בכפנים שפורש כנף לחוץ ומכסה על הגר, אלא "רביעא" עיקר רביצתה עליהו (אור יקר).

2725 מפני שהם בני מעיה. "כאימא על בנין" שהיר הורתן בקדושה ויורשים נשמה מתוכיות, ואח"כ שהגרים מולידיים בנים בקדושה ובטהרה זוכים אל המעלה הזאת, ולכן יאמרו ואל בית אלוה יעקב (אור יקר).

2726 פי' מלכות וכמ"ש באדרא (מ"מ). ר"ל דהוא הפקר (יהל אור).

2727 כפל, אלא הכוונה להתגייר להיכנס בשכינה שהיא הפקר כמדבר, ואמר "אל משה לגיירא לון" ויכניסם אל המדבר, והיינו בניו ואשתו של חתן משה (אור יקר).
2728 להתגייר (אור יקר).

ספר שמות

<p>ובנין כך קיימא ההוא אתר ברוא דהר²⁷²⁹ דכל מאן דאתי זכי ביה ואקרי גר צדק²⁷³⁰ והוא אוקימנא גר אף על גב דאתרבק באתר דא²⁷³¹ עלאה קדישא כיון דשבק עמיה ואבהתוי (ואתרבק בבריתו)³²³ גר (צדק)³²⁴ אקרי כמאן דשוי מדוריה באתר דלא ידע מקדמת דנא²⁷³²</p>	<p>ולכן עומד אותו מקום בסוד של הר שכל מי שבא זוכה בו ונקרא גר צדק והרי בארנו גר אף על גב שנדבק במקום קדוש עליון זה כיון שעזב את עמו ואת אבותיו (ונדבק בבריתו) גר (צדק) נקרא כמי ששם מדורו במקום שלא הכיר מקדם לכן.</p>
<p>רבי יצחק ורבי יוסי הוו יתבי יומא חד ולעאן באורייתא בטבריא אעבר רבי שמעון אמר לון במאי עסקיתו אמרו ליה בהאי קרא דאוליפנא מניה דמר אמר לון מאי איהו אמרו ליה האי דכתיב (בראשית ה א) זה ספר תולדות אדם ביום ברוא אלהי"ם אדם בדמות אלהי"ם עשה אותו והוא אתמר דאחמי²⁷³³ קב"ה לאדם הראשון כל אינון דריין דהוו זמינין למיתי לעלמא וכל אינון פרנסין וכל אינון חכימין דהוו זמינין בכל דרא ודרא</p>	<p>ר' יצחק ור' יוסי היו יושבים יום אחד ועוסקים בתורה בטבריא עבר [לפניהם] ר' שמעון אמר להם במה אתם עוסקים אמרו לו בפסוק זה למדנו מהאדון אמר להם מהו אמרו לו זה שכתוב זה ספר תולדות אדם ביום ברא אלהי"ם אדם בדמות אלהי"ם עשה אותו והרי למדנו שהראה הקב"ה לאדם הראשון כל אלו הדורות שהיו עתידיים לבוא לעולם וכל אלו הפרנסים וכל אלו החכמים שהיו עתידיים בכל דור ודור</p>
<p>ורוא אוליפנא זה ספר אית ספר²⁷³⁴ ואית ספר ספר לעילא²⁷³⁵ ספר לתתא²⁷³⁶ ספר לתתא אקרי ספר הזכרון²⁷³⁷ ספר²⁷³⁸ דההוא זכרון ודא חד צדיק ואקרי זה²⁷³⁹ ובנין דלא²⁷⁴⁰ לאפרשא לון דאינון תדיר כחדא ביחודא חדא כתיב זה ספר²⁷⁴¹325 תריין דרגין דאינון חד²⁷⁴² כללא דכר ונוקבא ודא איהו כללא חדא דכל אינון נשמתין²⁷⁴³ ורוחין דפרחין בבני נשא</p>	<p>ולמדנו סוד זה ספר יש ספר ויש ספר [יש] ספר למעלה [ויש] ספר למטה הספר למטה נקרא ספר הזכרון הספר של אותו הזכרון והוא צדיק אחד ונקרא "זה" וכדי שלא להפריש אותם שהם תמיד כאחד ביחוד אחד נאמר זה ספר שתי מדרגות שהם אחת כללות הזכר נקבה וזה הוא כלל אחד שכל אותם הנשמות והרוחות</p>

²⁷²⁹ הענין שיש לשכינה כמה גדרים וסייגים ממקום אחיזת האומות עד הקודש, כמה מדרגות כמה מציאותיות, ועכ"ז השכינה עומדת בבחי' שהגר כשיתגיייר מיד (יעקור עצמו מן הקדש ו)יכנס אל בחינה ידועה בה דהיינו סוד כנף והתפשטות והגרים מיד יכולים ליכנס אל אותם הכנפים, והשכינה נקראת צדק ודאי, ויקשה נראה שהוא גר במדת צדק, שאינו מיושב בה, לזה אמר שמלת גר אינו בבחינה מדת צדק (אור יקר).

²⁷³⁰ במלכות, צדק, כמ"ש בס"י ובתיקון ע' (יהל אור).

²⁷³¹ ומיושב בו נקרא גר בערך (אור יקר).

²⁷³² לא שאינו אוחז כראוי (אור יקר).

²⁷³³ ור"ל שז"ש זה ספר כו' דכל תולדות אדם נכתבים בספרא דאדם וכמ"ש בפ' הפועלים (פו ע"א) ובסנהדרין (לח ע"ב) (יהל אור).

²⁷³⁴ ר"ל חכמה עלאה ותתאה, וע"ל דף ר ע"א וכאן הוא תתאה (יהל אור).

²⁷³⁵ בינה (מ"מ).

²⁷³⁶ מלכות (מ"מ).

²⁷³⁷ דהוא כל זכורך דביה הוא דכורא דכר (יהל אור).

²⁷³⁸ יסוד (רח"ו).

²⁷³⁹ עי' בתיקון ז לב ע"א (יהל אור).

²⁷⁴⁰ ר"ל דלכן לא כתיב זה וספר (יהל אור).

²⁷⁴¹ פי' שז"ן נקרא אדם לפי שהז"א הוא הו"ה גימ' כ"ו היא ל"ט שניהם גימ' מ"ה והנשמות באות מזו"ן ולכן נקרא תולדות אדם ושיעור הכתוב זה ספר הם יסוד ומלכות והבנים שיוצאים מהם נק' תולדות אדם (מ"מ).

²⁷⁴² כמו באדם דלתתא דכתיב שם זכר ונקבה ברא אותם ויקרא שמם אדם שלים נקרא כ"א פלג גופא וכמ"ש כי אחד קראתיו וכמ"ש בתיקון מ"ז (יהל אור).

²⁷⁴³ ר"ל דז"ש תולדות אדם דכל תולדות באין מזה ספר וכמ"ש (יהל אור).

ספר שמות

<p>כללא דכל תולדות אינון ברוא תולדות אדם ודאי דהא מההוא צדיק דקאמר פרחין אינון נשמתין בתיאובתא חדא</p>	<p>הפורחות בבני אדם כללות כל התולדות אלו הם בסוד תולדות אדם ודאי כי הרי מזה הצדיק שאמרנו פורחות אלו הנשמות בתשוקה אחת</p>
<p>ודא איהו שקיו דגנתא דאשקי ההוא נהר²⁷⁴⁴ דנפיק מעדן דכתיב (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ודא איהו רוא דאדם²⁷⁴⁵ דכתיב תולדות אדם לבתר ביום ברוא²⁷⁴⁶ אלהי"ם אדם דא אדם דלתתא²⁷⁴⁷ דהא תרין אדם כתיבי בהאי</p>	<p>וזהו המשקה את הגן שמשקה אותו הנהר היוצא מעדן דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן זהו סוד אדם דכתיב תולדות אדם אח"כ ביום ברא אלהי"ם אדם זהו אדם שלמטה כי שתי אדם כתובים בזה</p>
<p>רוא דרזין³²⁶</p>	
<p>ואתה תחזה מכל העם (&) זה ספר תולדות אדם (בראשית ה א) דא ספר מאינון²⁷⁴⁸ ספרין סתימין ועמיקין (נ"א דא ספרא מאינון סתימין ועמיקין) אמר רבי שמעון ארימית ידי בצלו למאן דברא עלמא דאף על גב דבהאי קרא גלו קדמאי סתימין עלאין אית לאסתכלא ולעינא ברזין דספרא דאדם קדמאה דמתמן³²⁷ אתמשכא ספרא גניוא דשלמה מלכא</p>	<p>ואתה תחזה מכל העם זה ספר תולדת אדם זה ספר מאותם ספרים נסתרים ועמוקים (זה ספר מאותם נסתרים ועמוקים) אמר רבי שמעון הרמתי ידי בתפלה למי שברא את העולם שאף על גב שבפסוק הזה גלו הראשונים נסתרות עליונים יש להתבונן ולעיין בסודות של ספר אדם הראשון שמשם נמשך ספרו הגנוז של שלמה המלך.</p>
<p>זה דתליא ביה כללא²⁷⁴⁹ זה אילנא דחיי זה ולא אהרא דגלי²⁷⁵⁰ (מאי) ³²⁸ זה כמה²⁷⁵¹ דאת אמר (שמות יב ב) החדש הזה לכם ראש חדשים זה ניסן ולא אהרא</p>	<p>זה שהכל תלוי בו זה עץ החיים זה ולא אחר שגלה (מהו) זה כמו שנאמר החדש הזה לכם ראש חדשים זה ניסן ולא אחר.</p>
<p>זה ספר לאשגחא ולגלאה תולדות אדם אילנא דגלי תולדות אדם ועביד איבין לאפקא לעלמא זה ספר למנדע חכמתא סתימא ועמיקא דאתמסר לאדם קדמאה בדיוקנא דבני נשא חכמתא דא אתמסר לשלמה מלכא וירית לה וכתב בספריה</p>	<p>זה ספר להשגיח ולגלות תולדות אדם עץ שמגלה תולדות אדם ועושה פרות להוציא עולם זה ספר לדעת חכמה נסתרת ועמוקה שנמסרה לאדם הראשון בדמות של בני אדם חכמה זו נמסרה לשלמה המלך וירש אותה וכתב בספרו.</p>
<p>אוליפנא דמשה אתקשי בדא עד דאתת שכינתא ואוליפת ליה והיא חמאת וברירת לכל אינון גוברין דאתחזון בפרצופא ותמן אוליף משה חכמתא דא ועייל בגויה הה"ד</p>	<p>למדנו משה התקשה בזה עד שבאה שכינה ולמדה אותו והיא ראתה ובררה את כל האנשים הללו שנראים בפרצוף ושם משה למד את החכמה הזו ונכנס לתוכה זהו שכתוב ואתה תחזה מכל העם שהוא שכתוב</p>

²⁷⁴⁴ יסוד (מ"מ).

²⁷⁴⁵ ר"ל ההוא שקיו כמ"ש בתיק"ז (יג ע"א), דהוא שמא מפרש שהוא אדם וכל הנשמתין באין מההוא שקיו וזהו תולדות אדם ושקיו הוא הדעת הנהר כו' (יהל אור).

²⁷⁴⁶ ר"ל האדם אשר בארץ והוא דוגמת אדם הנהר (יהל אור).

²⁷⁴⁷ פי' אדה"ר וחוה היתה עמו כי זו פרצופים היו כמרז"ל (מ"מ).

²⁷⁴⁸ ר"ל ספר ממש דאדה"ר על דיוקנין כמש"ו (יהל אור).

²⁷⁴⁹ כנ"ל שהוא כללא דכולא נשמתין וכן נקרא כל שכולל הכל (יהל אור).

²⁷⁵⁰ ר"ל שהוא מגלה תולדין בעלמא שממנו יוצא התולדין (יהל אור).

²⁷⁵¹ ר"ל דלכן אמר זה זהו ואל אהרא כמ"ש בהחדש הזה כו' (יהל אור).

ספר שמות

<p>וְאֵתֶּנָּה²⁷⁵² תְּחִזֶּה מִכָּל הָעַם הַהוּא דְכַתִּיב בִּיהַ (תהלים קב כח) וְאֵתֶּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְמוּ (נחמיה טו) וְאֵתֶּה מַחִיה אֵת כָּלֶם (תהלים ג ד) וְאֵתֶּה יְהוֹיָה מִגֵּן בַּעֲדֵי</p>	<p>בו ואתה הוא ושנותיך לא יתמו ואתה מחיה את כולם ואתה ה' מגן בעדי.</p>
<p>וְאֵתֶּה תְּחִזֶּה וּתְסַתְּכַל בְּהֵא אַנְתָּ וְלֹא אַחֲרָא²⁷⁵³ לְמַנְדַּע וְלֹאֲסַתְּכַלֵּא בְּשִׁתִּין רַבּוּא בְּשִׁית סַטְרִין אֵית לֹאֲסַתְּכַלֵּא בְּדִיּוֹקְנִין דְּבַנִּי נִשְׂא וְלַמְנַדַּע חֲכַמְתָּא עַל בּוֹרִיָּה וְאַלִּין אִינּוּן²⁷⁵⁴ בְּשַׁעְרָא בַּעֲיִינִין בְּחוּמְמָא בְּשַׁפּוּן</p>	<p>ואתה תחזה ותתבונן בזה אתה ולא אחר לדעת ולהתבונן בששים רבוא בששה צדדים יש להתבונן בדמויות של בני אדם ולדעת החכמה על בוריה ואלה הם בשער בעיניים בחוטם בשפתים</p>
<p>ע/ב</p>	
<p>זהר</p>	
<p>קְרָא²⁷⁵⁶ חַד רִזָּא דְלַעִילָא²⁷⁵⁷ וְחַד רִזָּא דְלַתְתָּא²⁷⁵⁸ אַדְם דֵּאִהוּ רִזָּא דְלַעִילָא אִיהוּ בְּגַנְיִו דְּגַנְיִו קְרָא בְּדַכְר וְנוֹקְבָא בְּרִזָּא חַדָּא²⁷⁵⁹ דְכַתִּיב (&) זֶה סַפֵּר דָּא כָּלְלָא דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא²⁷⁶⁰ כִּיּוֹן דַּעְבְּדוּ תּוֹלְדוֹת²⁷⁶¹ כְּחַדָּא קְרָא לִזְן אַדְם דְכַתִּיב (&) תּוֹלְדוֹת אַדְם לְבַתֵּר דֵּאֲתַגְלִיָּא מַלְתָּא מַגּוּ סַתִּימוּ עֵלְאָה קְדַמָּאָה דְקָרָא²⁷⁶² בְּרָא אַדְם לְתַתָּא²⁷⁶³ דְכַתִּיב (&) בְּיוֹם בְּרִוּא אֱלֹהִיִּם²⁷⁶⁴ אַדְם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִיִּם²⁷⁶⁵ עֵשָׂה אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת דָּא אִיהוּ כְּהֵאִי חִיזוּ דֵּאֲתַחְזִי דִּיּוֹקְנִין בִּיהַ²⁷⁶⁶ וְאַיְנוּן דִּיּוֹקְנִין לֹא</p>	<p>כתובה בזה אחד הוא סוד שלמעלה ואחד סוד שלמטה אדם הוא סוד שלמעלה הוא בהסתר שהסתר הפסוק את זכר ונקבה בסוד אחד דכתיב זה ספר זהו כלל זכר ונקבה כאחד כיון שעשו תולדות יחד קרא אותם אדם דכתיב תולדות אדם אחר שנתגלה הדבר מתוך סתר העליון הראשון של הפסוק ברא אדם למטה דכתיב ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו בדמות זהו כמו המראה שנראות בו דמויות ואלו</p>

²⁷⁵² ר"ל כמ"ש בפ' תצוה ואתה תצוה כו' א"ר חייא מ"ש הכא ובכל אתר דכתיב ואתה כו' אלא כלא ברזא כו' (יהל אור).

²⁷⁵³ ועי' בסוף תיקונים קלד ע"ב ומש"ש (יהל אור).

²⁷⁵⁴ עי' בזו"ח ריש פרשת יתרו ומש"ש דאינון ו' סטרין ד' תיקונים דשם הו"ה אנשי חיל כו' כמש"ש ובתיקו"ז תיקון ע' ושערא הוא אודנין שלכן נקרא אז"ן שכולל אמ"ש שערא ומצחא ואפי' וידין הן ב' אלפי' א"ה א"ה ועוד יש ד' תיקונים דאדנ"י כמ"ש בריש תיקון ע', ולכן חשיב בזו"ח שם שמונה תיקונים ובתי' שם עשר תיקונים ובתיקונים שם חשיב שער' במקום הברית שמוש ועוד יש תיקון ברגלים הילוך וצוואר הוא החמישי של אדנ"י כמש"ש והן י"א תיקונים וכולן הוא בואתה תחזה ב' תיבות בכל תיקון (נרמז בר"ת יראי אלקים אנשי – הד"ל) שם הקדשו י"א י"א כ"ב אתון דאורייתא דכל תיקונין הוא מרוחא דביה כ"ב אתון כמ"ש לקמן ואמרו בשית סטרין כו' דהן דרישא דקרא ו"ה דסיפא דקרא וחסר כאן חוטמא ופומא (יהל אור).

²⁷⁵⁶ ויהיה זה ספר יחד עושין תולדות אדם היינו אדם דאצילות כדפי' (אור יקר).

²⁷⁵⁷ אצילות (אור יקר).

²⁷⁵⁸ מציאות האדם הגשמי בהתלבש בו הנשמה, ועם היות שאדם העליון כולל מהחכמה עד המלכות העליונה הכתוב וכוללו ביסוד ומלכות (אור יקר).

²⁷⁵⁹ דכתיב זה ספר, שמלות אלו מורות יחוד יסוד במלכות (אור יקר).

²⁷⁶⁰ אינו כפל באומרו תולדות אדם, מפני שזה ספר הוא בתחלת ייחודם ואחר שכבר נתייחדו והוציאו נשמות יקראו אדם (אור יקר).

²⁷⁶¹ כיון שהוציאו תולדות אדם הם יחד (אור יקר), ר"ל ע"ש הנהר כנ"ל (יהל אור).

²⁷⁶² ר"ל שנמשך ההויה מההעלם הנרמז בפסוק במלת זה ספר תולדות אדם (אור יקר).

²⁷⁶³ דהיינו מציאות המלכות בורא אדם נשמה מתלבשת בגשם (אור יקר).

²⁷⁶⁴ היינו המלכות ברא אדם למטה הגשמי בהרכבת הנשמה בגוף (אור יקר).

²⁷⁶⁵ כמו שמדת המלכות היא זה ספר, פי' סופרת הדברים הנסתרים ומגלה אותם, כן האדם הזה היא נשמה פנימית והגוף הזה בצורתו ושרטוטיו מראה מה שבתוכו (אור יקר).

²⁷⁶⁶ והיינו המלכות מראה שכל הדברים העליונים נראין בו, וכמו שהמלכות, אותם הדיוקנין מהספירות העליונות הם חולפים ובאים שאינם תקועות בו, כן האדם יש דמות נראה שחולף ובא כגון

ספר שמות

<p>קיימין בהוא חיוו²⁷⁶⁷ בדיוקנא בקיומא אלא מתעברן מיניה אוף הכי בדמות אלהי"ם²⁷⁶⁸</p>	<p>הדמויות אינן עומדות באותה המראה בדמות²⁷⁵⁵ קיימת אלא מסתלקות ממנו אף כך בדמות אלהי"ם</p>
<p>דבר אחר בדמות²⁷⁶⁹ אלהי"ם דיוקנא דשייפין דכר ונוקבא²⁷⁷⁰ ברזא (תהלים קלט ה) דאחור וקדם²⁷⁷¹ אחור ברזא דשמור וקדם ברזא דזכור ובאלין תליין כל פקודי אורייתא²⁷⁷² שית מאה ותליסר פקודי אורייתא כללא דכלא ותנינן אחור לעובדא דבראשית²⁷⁷³ וקדם לעובדא דמרכבה²⁷⁷⁴ וכלא דא ברא תליא בדמות אלהי"ם בהוא דיוקנא ממש והא אוקים ליה מר</p>	<p>דבר אחר בדמות אלהי"ם בצורת האברים של הזכר והנקבה בסוד אחור וקדם אחור בסוד שמור וקדם בסוד זכור ובאלה תלויות כל מצות התורה תר"ג מצות התורה כלל הכל ולמדנו אחור למעשה בראשית וקדם למעשה המרכבה והכל תלוי זה בזה בדמות אלהי"ם באותה דמות ממש והרי פירש אותו האדון</p>
<p>תו זה ספר²⁷⁷⁵ תולדות אדם²⁷⁷⁶ לדיוקנין ברוי דדיוקנין דבר נש לאשתמודעא באינון תולדות דבר נש דיוקנא דריון דבר נש בשערא במצחא בעיינין באנפין בשפון ובשרטוטי ידין ובאודנין באלין שבע²⁷⁷⁷ בני נשא אשתמודען</p>	<p>עוד זה ספר תולדות האדם לדמויות בסודות של דמויות של אדם להיות ניכר באותם התולדות אדם דמות סודות האדם בשערות במצח בעינים בפנים בשפתים ובשרטוטי הידים ובאזנים באלו השבע ניכרים אדם</p>
<p>בשערא האי מאן דשעריה קמיט וסליק לעילא על רישיה מאריה דרגיוזו לביה קמיט</p>	<p>בשערות זה ששערותיו קמוטות ועולים למעלה על ראשו בעל כעסן</p>

השרטוטין שמשנתין כפי מעשיו (אור יקר). פי' מלכות והיינו בדמות אלהים שהיא מלכו הנק' אלהים (מ"מ), ר"ל במראה שהדיוקנין הנראה אינו אלא לפי שעה, שהדיוקנין עומד כנגדו וכ"ב אנפין מההוא רוחא דבפנים וע"ל דף עג ע"ג (יהל אור).
2755,

²⁷⁶⁷ שהיא מראה המלכות, וכמוהו הוראת הגוף ענין הנשמה שפנימה לו כאשר יתבאר (אור יקר).
²⁷⁶⁸ אלהים היא מלכות, דמות הוא הזכר המראה פנימה לה, בענין שזכור ושמור הוא דמות אלהים, בדמות אלהים בזכור ושמור ברא אותו (אור יקר).
²⁷⁶⁹ ר"ל על מנין האברים כ"א בדמות (יהל אור).
²⁷⁷⁰ פי' שמלכות נקרא אלהים, וגם הז"א נקרא אלהים כמ"ש באד"ר (מ"מ).
²⁷⁷¹ אחור שמור, קדם זכור, והיינו שס"ה גידין ועורקין שמור, רמ"ח זכור, נמצא אדם כלול תר"ג (אור יקר). כמ"ש אחור וקדם צרתני וכמ"ש (עירובין יח ע"ב) מאן סגי ברישא (יהל אור).
²⁷⁷² ר"ל בזכור ושמור רמ"ח ושס"ה (יהל אור).
²⁷⁷³ ת"ת, שהם מעשה החכמה עם הבינה ב' ראשית (אור יקר). פי' שהוא סוף הבריאה כל מה שברא הקב"ה (מ"מ).

²⁷⁷⁴ מלכות, שבה המרכבה. "קדם למרכבה" ת"ת זכור. "אחור לבראשית" מלכות שמור, והיינו בדמות אלהים באבריו במעשהו ברמיזתו (אור יקר)
פי' שבתחלה עלה במחשבה להבראות קודם הכל (מ"מ). ר"ל אלקים דכאן דאיהו אלקים לתתא שליט על תתא דאינון מעשה מרכבה ועובדא דבראשית הוא באצילות והיא אחור שם והוא אלקים האחרון דמעשה בראשית וירא אלקים את כל כו' כמ"ש בזהר דף סח ע"ב בכל עובדא דבראשית כו' אלקים לתתא שליט כו' (יהל אור).

²⁷⁷⁵ ירצה זה ספר אותיות אלו הרומזות בספירות שהם המחייבות לאדם בבריאתו המדות והנהגותיו מן הטעם שנתבאר ביסוד הקדמה הנזכרת שהאדם נברא בדמות עליון, ונשמה היא בתוכו, והיא בדמות מראה שמראה הגוף מה שפנימה לו, וצורתו כוללת כל המדות העליונות הרי זה מחייב היות בו מדות נפשיות, והגוף יראה אותם המדות לחוץ, פעם כך ופעם כך, כפי הפעולות בענין שיודע לאדם בסוד זה ספר שהם מדות עליונות ומדות בו, מקרי ענייניו וכל הנהגותיו (אור יקר).

²⁷⁷⁶ זו היא חכמת הפרצוף שהיה יודע הארז"ל ואנו אין אתנו יודע עד מה (רח"ו).
ר"ל על ספר הנ"ל רזא דדיוקנין וכמש"ל א' בהג"ה זה ספר למנדע כו' דאתמסר לאדם קדמאה (יהל אור).

²⁷⁷⁷ "ובאודנין באלין שבע" נמחק ביהל אור, ובמקומו איתא "באלין שית". עי' ביאור הגר"א על פסוק ואתה תחזה שבז"ח כז ע"א (יהל אור).

ספר שמות

<p>כטופסא לאו כשראן עובדוי בשותפו אתרחק מניה שערא שעיע יתיר ותלי לתתא טב איהו לשותפו ורווחא אשתכח ביה ואיהו בלהודוי לאו הכי מארי דרוזין איהו באינזן רוזין עלאין ברוזין זעירין לא</p>	<p>לבו נקמט וצר²⁷⁷⁸ מעצבונו מעשיו אינם כשרים בשותפות תתרחק ממנו שערותיו חלקים ביותר ותלויים למטה הוא טוב להשתתף עמו/לשותף שלו²⁷⁷⁹ וריוח נמצא עמו והוא לבדו בלי זה הוא בעל סודות באותם סודות העליונים בסודות קטנים אינו</p>
<p style="text-align: center;">רוזי דרוזין</p>	
<p>באפיין בידין באינזן שרטוטין דידין ובשית סטריין אלין כתיב (&) ואתה תחזה</p>	<p>בפנים בידים באותם שרטוטי הידים ובששת הצדדים הללו כתוב ואתה תחזה.</p>
<p>ואתה תחזה בשערא בקמיטין דמצחא באינזן קריצין דעל עיינין מכל העם בעיינין בדוקין ובעינא ובקמיטין דתחות עינא אנשי חיל דבהו חילא למיקם בהיכלין דמלכא בציהיבו דאפיין באפיין בקמיטו דאפיין ברשימו דבהו בדיקנא שנאי בצע בידין בשרטוטי דיין רשימין דבהו וכלהו שית סטריין רמיוזין הכא דאתמסרו למשה לאסתכלא ולמנדע חכמתא סתימאה וחכמתא דא ירתן זכאי קשוט כדקא יאות זכאה חולקיהון</p>	<p>ואתה תחזה בשערות בקמטים המצח באותם גבות שעל העינים מכל העם בעיניים בדוקין של העין ובקמטים שתחת העיניים אנשי חיל שבהם [יש] כח לעמוד בהיכלות של המלך בצהיבות הפנים בפנים ובקמטים של הפנים וברושם שבה בזקן שנאי בצע בידים בשרטוטי הידים [וב]רשימות שבהם וכל השש צדדים נרמזות כאן שנמסרו למשה להסתכל ולדעת חכמה סתומה וחכמה זו יורשים צדיקי האמת כראוי אשרי חלקם</p>
<p>כתיב (איוב י יא) עור ובשר תלבישני וגו' כגוונא דא עבד קב"ה לעילא דרגין על דרגין אלין על אלין סתימין גו סתימין וחיילין ורתיבין אלין על אלין הכי עביד בכל אינזן ערקין²⁷⁸⁰ וגידין ואלין אינזן גרמין וקיימין בקיזמא דדרגין עלאין ואלין אקרזן בשר דרגין ושלטנותא דקין כל בשר וכל אינזן דאתהנזן²⁷⁸¹ מתננא דבשר דריחין דקרבינין ואחרנין דשלטין²⁷⁸² בבשר ועילא מכלהו עור משכא (דאתפשטותא דרקיעא ואיהו עור דמשכא) דחפי על כלא כגוונא דעבד קב"ה כוכבים ומזלות במשכא דרקיעא לאסתכלא בהו ואינזן אותות השמים ולמנדע בהו חכמתא הכי עבד קב"ה בבני נשא רשימין וקמיטין בההוא פרצופא דאדם כאינזן כוכבים ומזלות למנדע ולאסתכלא בהו חכמתא סגינא ולאנתהגא בהו גופא כמה דמתחלפי במשכא</p>	<p>כתוב עור ובשר תלבישני וגו' כדוגמא זו עשה הקב"ה למעלה מדרגות על מדרגות אלו על אלו נסתרים תוך נסתרים חיילות ומרכבות אלה על אלה כד עושה בכל אלה עורקים וגידיים ואלו הם העצמות ועומדים בקיום של מדרגות עליונות ואלו נקראות בשר המדרגות ושלטון של קץ כל בשר וכל אלו שהם נהנים מעשן הבשר של ריחות הקרבנות והאחרים ששולטים בבשר ולמעלה מכולם העור העור של התפשטות הרקיע והוא עור, עור שמכסה על כל כדוגמא שעשה הקב"ה כוכבים ומזלות בעור הרקיע להסתכל בהם והם אותות השמים ולדעת בהם חכמה כך עשה הקב"ה בבני אדם רשימות וקמטים באותו פרצוף אדם כאותם הכוכבים ומזלות לדעת ולהסתכל</p>

²⁷⁷⁸

²⁷⁷⁹

²⁷⁸⁰ ע"ל עו ע"א (יהל אור).

²⁷⁸¹ דגם אינזן נקראים קץ כל בשר כמ"ש בסוף פרשת פקודי וריש פרשת צו (יהל אור).

²⁷⁸² הוא קץ כל בשר ממש לכל תכלית כו' אבל אינזן הנ"ל הוא מבשר דקורבנין אישים (יהל אור).

ספר שמות

<p>דרקיעא²⁷⁸³ חיזו דכוכביא ומזלי לפום עובדין דעלמא הכי מתחלפין חיזו דרשימין וקמיטין במשכא דבר נש לפום עובדוי מזמן לזמן ומלין אלין לא אתמסרו אלא לזכאי קשוט למנדע ולא לא חכמתא סניא</p>	<p>בהם חכמה גדולה ולהנהיג בהם את הגוף כמו שמתחלפים בעור הרקיע מראה הכוכבים והמזלות לפי המעשים של העולם כך מתחלים מראה הרשימות והקמטים בעור האדם לפי מעשיו מזמן לזמן ודברים אלו לא נמסרו אלא לצדיקי אמת לדעת וללמוד חכמה גדולה</p>
<p>זה ספר תולדות אדם (&) מזמן לזמן לפום עובדוי דאדם הכי אתילידו ואתרשימו ואתחלפו ביה רשימין מזמן לזמן דהא בזמנא דרוהא קודשא שריא בגויה הכי עביד תולדות ואחזי רשימין ההוא רוח לבר ובזמנא דמתעברא וזו מניה רוח קודשא ואתיא רוח מסאבא ההוא רוח מסאבא הוה מכשכשא בגויה ואחזי לבר חיזו ורשימין ידיעאן דאשתמודען ביה בקמיטין במשכא לבר (ואע"ג</p>	<p>זה ספר תולדות אדם מזמן לזמן לפי מעשי אדם כך נולדים ונרשמים ומתחלפים בו רשומות מזמן לזמן שהרי בזמן שרוח קדושה שורה בתוכו כך עושה תולדות ומראה רשימות אותו הרוח שמבחוץ ובזמן שעבר וזו ממנו רוח הקדושה ובא [במקומו] רוח הטומאה אותו רוח הטומאה היה מכשכש בקרבו ומראה לחוץ מראות ורשימות ידועות שניכרות בו בקמטים שבעור מבחוץ (ואף על פי</p>
<p style="text-align: center;">עא/א²⁷⁸⁴</p>	
<p style="text-align: center;">זהר</p>	
<p>קיימא בהו עובדוי כשראן ולא כשראן ואי תלי לתתא ולא שעיע לביה לא דחיל מאריה דזדונא איהו כסיף בעובדין דכשרן ויאן קמיה ולא עביד וכד איהו סיב אהדר למהוי דחיל ויאן עובדוי והני מילי במילי דעלמא אבל במילי דשמיא יצלה מאן דיקרב ביה לא יתגלון ליה רזין עלאין אבל רזין זעירין טב איהו לנפרא לון ממלה זעירא עביד רב ומלוי אשתמעו ורזא דא זי"ן באינן אתוון דשיעורא דמר</p>	<p>עומד בהם מעשיו טובים אינם טובים ואם תלויים למטה ואינם חלקות לבו אינו מתירא הוא בעל זדון רצונו במעשים טובים ויפים לפניו ואינו עושה וכשהוא זקן חוזר להיות מתירא ומעשיו יפים והיינו בעניני העולם אבל בעניני שמים יצליח מי שיתקרב אליו לא יתגלו לו סודות עליונים אבל סודות קטנים הוא טוב לשמור אותם מדבר קטן עושה גדול ודבריו נשמעים וסוד זה ז' באותן אותיות השיעור של האדון</p>
<p>שערא אוכמא יתיר צהיב אצלח בכל עובדוי במלי דעלמא ובסחורא ובדדמי לון ותרן איהו דא אצלח בלחודוי מאן דמתחבר בהדיה לא אצלח ליומין סניאין אלא אצלח מיד וההיא אצלחותא פרחא מניה ורזא דא י' דאיהי בכללא דאת ז' שערא אוכמא דלא צהיב לזמנין אצלח לזמנין לא אצלח דא איהו לשותפו ולאשתדלא בהדיה טב לזמן קריב ולא לזמן רחיק דהא לזמן רחיק יחשוב</p>	<p>שער שחור יותר צהוב מצליח בכל מעשיו בעניני העולם ובסחורה ובדומה להם הוא ותרן זה מצליח לבד מי שמתחבר עמו אינו מצליח לימים רבים אלא מצליח מיד ואותו הצלחה פורחת ממנו וסוד זה י' שהיא בכלל אות ז' שער שחור שאינו צהוב לפעמים מצליח ולפעמים אינו מצליח זה הוא להשתתף עמו/לשותף שלן²⁷⁸⁵ ולעסוק עמו טוב לזמן קרוב ולא לזמן רחוק שהרי לזמן רחוק יחשוב</p>

²⁷⁸³ כמ"ש ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו ועי' תז"ח שם דלא כתוכנים (עי' פי' על הסי' מ"ש על תלי) (יהל אור).

²⁷⁸⁴

²⁷⁸⁵

ספר שמות

<p>מחשבין ובגין דלא יתפרשון מניה הוי טב לזמן קריב דא יצלה באורייתא אי ישתדל אבתרהא ויצלחון ביה אחרנין לית ליה רוא לזמן רחיק דחיק לבא איהו יחמי בשנאוי לא יכלין ליה שנאוי ואיהו דחיק לבא ואיהו ברוא דאת י' דלא קיימא בכללא דאת ז' אלא י' בלהודוי ברוא דאתון דקיקין</p>	<p>מחשבות ובכדי שלא יפרדו ממנו הוא טוב לזמן קרוב זה יצליח בתורה אם ישתדל אחריה ויצליחו על ידו אחרים אין לו סוד לזמן רב לבו הוא בדוחק יראה בשונאיו לא יוכלו לו שונאיו והוא ירא לבו והוא בסוד אות י' שאינה עומדת בכלל שאות הז' אלא אות י' לבדה בסוד של אותיות הקטנות</p>
<p>שערא דמריט יצלה בעובדוי ורמאה איהו כפיין בביתיה אתהזי דחיל הטאה לבר לאו הכי לגו דא עד לא סיב אי שעריה מריט לבתר דסיב אתהפך מכמה דהוה בקדמיתא הן לטב הן לביש והני מילי שערא דמריט בין עיניו על גבי מוחא באתר דאנח תפלין ואי באתר אחרא דרישא לאו הכי ולא איהו</p>	<p>שערותיו שנקרחו יצליח במעשיו והוא רמאי הוא רעב בביתו נראה ירא חטא בחוץ אינו כן בפנים זה עד שלא נזדקן אם נקרחו שערותיו אחר שנזדקן מתהפך מכמו שהיה מקודם בין לטוב ובין לרע וכל זה כשימרט שערות בין עיניו על המוח במקום שמניח תפילין ואם במקום אחר בראשו אינו כך אין הוא</p>
<p>רזי דרזין</p>	
<p>דשערא ומצחא²⁷⁸⁶ וחוטמא ועיינין וכל אינון סימנין קיימין על קיומיהו</p>	<p>שהשערות והמצח והחוטם והעינים וכל אלו הסימנים עומדים על קיומם</p>
<p>זר"ה פס"ץ²⁷⁸⁷ את דא דמתחלפא²⁷⁸⁸ תדיר בהא חכמתא באת זיין²⁷⁸⁹ מלה דקיימא בשערא²⁷⁹⁰ הוה וסימניך זיין ומאני²⁷⁹¹ קרבא</p>	<p>זר"ה פס"ץ אות זה שמתחלפת תמיד בחכמה זו באות זי"ן תיבה היתה עומדת בשערות וסימניך זי"ן</p>

²⁷⁸⁶ ר"ל, ציור המצחא עצמו וכן כולם עומדין בקיומם כמו שנולד ומראין היאך שנתחייב בגלגולא קדמאה שע"ז נאמר מעוות כו' אבל הציורין הן מתחלפין (יהל אור).

²⁷⁸⁷ שהן אתון ז"ה ספ"ר ותולדות אדם הוא צ' דרגא דצדיק, וכמ"ש בפ' בראשית צדי אנת וצדי כו' ואינון נגד ר"ק ד' אותיות השם נגד חו"ג נ"ה כמ"ש בפ' בראשית בענין הדגלים ואפין הוא נגד תפארת פני אדם שנק' פנים כמ"ש ברע"מ סוף ח"א וש"מ וידין נגד צדיק תולדות אדם ולכן כולל ה' תרעין דזה ספר כמש"ל דף ע"ד ע"א דצדיק כולל כל ה' קצוות וז' בשערא כמש"ר ר' בחוטמא ס' בעיינין פ' בפומא ה' באפנין וז"ה מצחא ואפין ספר נקבים צ' בידין וכולל כל ה' דזה ספר כנ"ל [ר"ל זה דזה ספר הוא מצחא שנכלל בשערא כנ"ל ואפין וספר הוא בנקבים ר"ל נקבי העינים והחוטם והפה – רמ"ש] והן ה' תרעין כמש"ש ומ"מ הן כלולין זה בזה לכן חשיב בכל א' כמה אתון (יהל אור).

²⁷⁸⁸ ר"ל הזי"ן משמש בשערא ובי' מתחלפין שאר אתון (יהל אור).

²⁷⁸⁹ הנה תמצא בחכמה זו, כי אות ז' נחשבת מלאכה לבד מפני שהיא כוללת כל סוד הראש, עוד תמצא כי אותיות ז"ר ה"פ הם נקשרות רוב הפעמים עם ס"ץ, מפני היותם בקו האמצעי נקשרות עם כולם, שהת"ת תקשר מעלה ומטה והיסוד עם כולם ובפרט עם פ"ר שהם נו"ה וכן תמצא בקצת פרצופין ז' נקשרת עם ה' ולפעמים פ' עם ר' ולפעמים נפרדות, והוא קשר נצח בהוד וחסד בגבורה או נפרדות, ולכך אלו הם שערים לכל הפרצופין, ובשרטוטי הידים הם אלו השערים עצמן והם חמשה אותיות ז' ר' ה' פ' צ', דהיינו חסד נצח גבורה הוד יסוד, או ר"ז הס"פ דהיינו כללות המדות בדרך אחרת כאשר נבאר בדברי ר' יצחק ור' יוסי (אור יקר).

²⁷⁹⁰ רצה בזה שאינה אות אחת אלא מלה שלימה דהיינו זיין במילואה, וז"ש "באת זיין מלה" היא אות והיא מליאה שהיא "מלה דקיימא בשערא" אין ענין השער מציאות השערות אחד מפני שמציאות השערות מציאותיות, ודרך כלל הוא מסוד הגבורה הנעלמת ברא שכאומרו קצוותיו תלתלים שחורות כעורב דודי צח ואדום וכו', והנה אלו הם תיקוני ז"א דרישיה מורה דינא ומתמן שערות באדם שהם כחות הדין ולכך הם כלי זיין ליום קרב ומלחמה והם מאיר דיבבא ויללה כדפי' באדרא בסוד שיעור קומה עליונה ולכך באדם ששערותיו רמוזות שם הם כלי זיין ומאני קרבא כשמשון שערותיו כאומרו אף גולחתי וסר ממני כחי (אור יקר).

²⁷⁹¹ דכל כחו של שמשון בשערא כמש"ש והוא זיין (יהל אור).

ספר שמות

<p>דשמשון בשערא ודא הוא נזרא²⁷⁹² דאלהי"ם עליה שערא דקיימא לאשתמודעא²⁷⁹³ ותליא דא קיימא באת ז' ואתחבר ביה את צ' דא עאל ואפיק ס' אי שערא דא תליא ואוכם ובמצחא תלתא שרמוטין מסטרא דימינא ותרין משמאלא ולא מתחברן אלין באלין בסטר ימינא אית תלתא רשימין דקיפין דעברין עליהו ואינון שבילין למעבר על אינון שרמוטין אחרנין ובסטר שמאלא חמש וחד מניה זעיר בארכיה דא קיימא בנו את ז' ואת י' כדין תשכח קריציין תקיפין דעל חורי עינוי דמתחברן דא בדא</p>	<p>וכלי הזיין של שמשון [היה] בשערותיו וזהו נזר דאלהי"ם עליו שער העומדת שיהיה ניכר ותלוי זה קיים באות ז' ומתחברת בה אות פ' זו נכנסת ומוציאה את ס' אם שער זה תלוי ושחור ובמצחו שלשה שרטוטים מצד הימין ושנים משמאל ואינם מתחברים אלו עם אלו בצד ימין יש שלשה רשימות דקות העוברות עליהם ואלו שבילים לעבור על אותם השרטוטים האחרים ובצד שמאל חמש ואחת מהם קטנה בארכה זה עומד בתוך אות ז' ואות פ' אז תמצא הגבות קשים שעל חורי עינוי שמתחברים זה בזה</p>
<p>דא איהו בר נש מאריה דרוגזא ולא בבהילו ונייחא דיליה בעכובא השיב בנרמיה דאיהו חכים ולא חכי זקיף רישא לאסתכלא תדיר מארי מצותא לבר בביתיה לאו הכי אורייתא לא השיב לאסתכלא בה מלין דבני נשא השיבין עליה כמטול ואתיב מלין תקיפין עליהו</p>	<p>זהו אדם בעל כעסן אבל אינו במהרה ומנוחה שלו מתעכב חושב בעצמו שהוא חכם ואינו כן זוקף את ראשו להסתכל תמיד בעל מריבה מבחוץ בביתו אינו כן התורה אינה חשובה להתבונן בה דברי בני אדם נחשבים עליו כמשא ומשיב דברים קשים עליהם</p>
<p>ואי מתפרשן קריציין דא מן דא מטו ולא מטו כדין תשכח במצחא לסטרא דימינא תרין שרמוטין רברבין וחד זעירא ותרין רשימין זעירין דעאלין בינייהו לפותיא ולסטר שמאלא תרין חד רברבא וחד זעירא וחד רשימו זעיר דעאל בחד ולא מטי לתניינא דא איהו מאריה דרוגזא לפום שעתא אתמלי רוגזא ולפום שעתא שכיך רוגזיה ומארי קטמא בביתיה</p>	<p>ואם נפרדות גבות העינים זו מזו מגיעות ואינן מגיעות תמצא במצחו לצד ימין שני שרטוטים גדולים ואחד קטן ושני רשימות קטנות שעולות ביניהם ברוחב ולצד שמאל שנים אחד גדול ואחד קטן ורשימה אחת קטנה שנכנסת באחד ואינה מגעת להשני זה הוא בעל כעסן לפי שעה מתמלא בכעס ולפי שעה נשקט כעסו ובעל</p>

²⁷⁹² בסוד שערות עליונות ולכך נזיר אסור ביין מפני שלא יעורר הדין, ושערותיו בכתר שהם כעמר נקא, ושם הם רחמים, ואינם כן שערות דז"א, ולטעם זה בלוי כתיב והעבירו תער וכו', ועכ"ז סתם כל אדם נזר אלהיו מסטרא דז"א על רישיה כדפי' והזקנים שהם שער רישיה כעמר נקא עולים אל הכתר כענין הנזיר בנזירותו (אור יקר). ר"ל דכתיב כי נזר אלהיו כו' (אצ"ל נזיר אלקים יהיה – המו"ל) לשון עטרת ותרגום עדין זייני' וכמ"ש בריש ספד"צ (יהל אור).

²⁷⁹³ הענין כי מיני השערות למעלה הם ג', הא': סוד פשוטה בחסד, והב' שברים בגבורה, והג' תרועה בת"ת. והם בסוד שער ימין ושמאל ואמצע. והם ג' מיני כחות: הא' מצד החסד פשוטה שער משולח פשוט רך וארוך כרחמי החסד וכחותיה, והיינו בתקיעות פשוטה ימינא פשוטה לקבל שבים כזה S, וכחות אלו אין למרטם ולא לגלחם מפני שממעט כחות הימין. וממין זה הוא כל שער אריך אנפין ולא כן שער ז"א שעליו נאמר קווצותיו תלתלים הם ג' מיני קבוצות, הא' כזה והב' בסוד הגבורה החזקה שהוא בסוד שער הלוי ומצוה למרטם ועל זה נאמר ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא, והיינו בסוד השברים שהוא השער הקמוט הקצר והחזק שברים SSS, ושער זה לא יראה ולא ימצא אלא ימרט ועל סוד הכנעת הכחות הגבורה אלו הנקראים מארי דיבבא ויללה כתיב בזהר במקומות רבים, עד לא גליש דא רישא דמריה ויש ג' והוא בסוד האמצעי שהיא מאיר דמדין מארי דמתקלאן, ועליו נאמר לא תעשו עול במשפט, והיינו בסוד התרועה שהוא מושלח מצד האריכותו והוא קשה מצד

קמיטתו כזה בסוד התרועה ואלו הג' מיני שערות הם אבל כל מיני פרצופי הנשמות וכו' (אור יקר).

ספר שמות

<p>ולאו ברוח נייחא זמנא חדא בעלמא (נ"א ביומוי) אתיב תוקפין לבני נשא אסתכל לתתא מצחיה קמיט ברוגזיה ודמי ככלבא ומיד שכיך ואתיב רכיכין דא איהו בר נש דרוחא דיליה ורעותא דיליה לאשתדלא בסחורתא (עזרא ד יג) ומנדה בלו והלך ובאשתדלותיה סליק לממונא דהא אתחלף את ין' באת ס'</p>	<p>מריבה הוא בביתו ואינו בנחת רוח פעם אחת בעולם בימין משיב דברים קשים לבני אדם מסתכל למטה מצחו נקמט בכעסו ודומה לכלב ומיד נשקט ומשיב רכים זהו איש שרוחו ורצונו לעסוק בסחורה "ומנדה בלו והלך" ובעוסקו עולה לממון כי נתחלף אות ין' באות ס'</p>
<p>ואי מתפרשן קריצין דא מן דא ושערין אחרנין עיילין בין דא לדא זעירין דא נטיר דבבו סני תדיר טב איהו בביתיה וחדוי</p>	<p>ואם גבות עיניו נפרדות זו מזו ושערות אחרים קטנים עולים בין זו לזה זה שומר תמיד שנאה גדולה טוב הוא בביתו ושמח</p>
<p style="text-align: center;">עא/ב 2794</p>	
<p style="text-align: center;">זהר</p>	
<p>רמאה אלא מאריה דלישנא בישא בלחישו בלא ארמות קלא לזמנין דחיל חטאה איהו לזמנין לא ודא איהו ברזא דאת ז' כד כליל את י' עד הכא רוזין דשערא למרי מדין דידיעי ארחי ורוי דאורייתא לאשתמודעא טמירו דבני נשא דאינון בצלם אלהי"ם סתום שמא דאתפרש לכמה ארחין</p>	<p>רמאי אלא בעל לשון הרע בלחש בלא הרמת קול לפעמים הוא ירא חטא ולפעמים לא וזה הוא בסוד אות ז' כשהיא כוללת לאות י' עד כאן הם הסודות של שערות לבעלי המדות שיודעים הדרכים וסודות התורה להיות ניכר סתרי של בני אדם שהם בצלם אלהי"ם סתם שם המתפשט לכמה דרכים</p>
<p>ברזא דמצחא באת נ' דאיהו שלימו דאת זי"ן לזמנין אתכלילת ברזא דאת ז' ולזמנין איהי בלחודהא מצחא דאיהו דקיק וחד בלא עגולא דא הוא בר נש דלא מתיישבא בדעתיה חשיב דאיהו חכים ולא ידע אתבהיל ברוחיה חיך (ס"א נשיך) בלישניה כחויא</p>	<p>בסוד המצח באות נ' שהוא שלימות אות זי"ן לפעמים נכללת בסוד אות נ' ולפעמים היא לבדה מצח שהוא דק אחד אינו עגול זהו אדם שאינו מתישב בדעתו חושב שהוא חכם ואינו יודע נבהל ברוחו מחיך (נושך) בלשונו כנחש</p>
<p>קמיטין דמצחיה רברבן ולא אינון בזווגא בשעתא דמליל אתעבידו אינון קמיטין במצחיה ולא בזווגא רשימין אחרנין די במצחיה כלהו בזווגא דא בעי דלא לאודווגא ליה אלא זמנא זעירא ולא זמנא סני כל מה דעבד וחשב איהו לתועלתיה ולא חייש לתועלתא דאחרנין לאו איהו מארי דרוזין כלל דא איהו (משלי יא יג) הולך רכיל מגלה סוד ולא השיב מלוי כלל דא איהו ברזא דאת נ' דכלילא באת ז' ולא אקרי נאמן רוח בקיומא</p>	<p>הקמטים של מצחו גדולים ואינם בזיווג בשעה שמדבר נעשים אותם הקמטים במצחו ואינם מזדווגים רשומים אחרים שבמצחו כולם הם בזיווג זה צריכים שלא להזדווג עמו אלא לזמן קצר ולא לזמן מרובה כל מה שעושה וחושב הוא לתועלת ואינו חושש לתועלת של אחרים אין הוא בעל סוד כלל זהו הולך רכיל מגלה סוד ואינו חושב דבריו כלל זהו בסוד אות נ' הכלולה באות זי"ן ולא נקרא נאמן רוח בקיום</p>
<p>מצחא דקיק בעגולא דא איהו בר נש חכימא במה דאסתכל לזמנין אתבהיל ברוחיה רחימו דיליה בתודה רחמן איהו על</p>	<p>מצח דק בעגול זה הוא אדם חכם במה שמסתכל לפעמים נבהל ברוחו האהבה שלו בשמחה רחמן הוא על</p>

ספר שמות

<p>כלא אסתכל במלין סניאין אי ישתדל באורייתא ליהוי חכים יתיר תלת קמיטין עלאין רברבין במצהיה בשעתא דאיהו מליל תלת קמיטין קריב לעינא חד ותלת קמיטין על עינא אחרא בכי בשעתא דארניז דא איהו טב יתיר מכמה דאתחזי ארמי בתר כתפוי כל מלין דעלמא בין בעובדוי בין במלין אחרנין ולא חייש אצלה באורייתא כל בר נש</p>	<p>הכל מתבונן בדברים רבים אם יעסוק בתורה להיות חכם יותר ג' קמטים עליונים וגדולים במצחו בשעה שהוא מדבר ג' קמטים הם קרובים לעין אחת וג' קמטים על עין האחרת בוכה בשעה שהוא כועס זה הוא טוב יותר מכמו שנראה משליך אחורי כתפיו כל דברי העולם בין במעשיו ובין בדברים אחרים ואינו חושש יצליח בתורה כל אדם</p>
רוי דרוין	
<p>ועציב בבני נשא²⁷⁹⁵ דא קיימא בין ין²⁷⁹⁶ ובין ס' ²⁷⁹⁷ טמיר ממוניה לא בעי לאגלווי ולאנתגלי בעובדוי²⁷⁹⁸ קמצן איהו²⁷⁹⁹ ושעריה גביל דא עם דא ותלייא²⁸⁰⁰ לא השיב גרמיה למלבש²⁸⁰¹ כדקא יאות מה דלביש לא אתתקן ביה²⁸⁰² מצהיה²⁸⁰³ רברבא²⁸⁰⁴ תלת שרטוטין בימינא וארבע בשמאלא²⁸⁰⁵ תרין רשימין עיילין ביניהו דא כד מליל פשיט משכא דמצהא²⁸⁰⁶</p>	<p>ועצוב בין בני אדם זה עומד בין ע' לבין ס' מטמין את ממונו אינו רוצה להתגלות ושיתגלו מעשיו הוא קמצן ושערותיו מעורבים זה עם זה ותלויים אינו מחשיב את עצמו שיתלבש כראוי מה שלבוש אינו מתוקן בו מצחו גדול שלשה שרטוטים בימין וארבעה בשמאל ושתי רשימות עולות ביניהם זה כשמדבר נפשט עור של מצחו</p>
<p>ואינון שרטוטין לא אתחזון כל כך כפיף רישיה²⁸⁰⁹ אזיל ימינא מניה²⁸¹⁰ שמאלא</p>	<p>ואלו השרטוטים אינם נראים כל כך כשהולך כופף את ראשו ימינו</p>

²⁷⁹⁵ שפגם המדה באינון שערין דקאמרן וכבר פגם סוד הז' (אור יקר).

²⁷⁹⁶ יסוד, צדיק עולם (אור יקר).

²⁷⁹⁷ ת"ת ישראל, אינו בז' נזר אלהיו על ראשו שפגם, וכבר ידעת כי מדת היסוד נקרא מכוסה, והוא סוד הכפורת והוא מכוסה כאומרו סוככין בכנפיהם על הכפורת והוא אבר מכוסה מעשיו בצנעא ודאי שהזוג בחשאי (אור יקר).

²⁷⁹⁸ שהם ב' עניינים ממוניה כגון הזרע שאינה נראה באמה ומעשיו הוא זווגו במלכות וכן זה יורש ב' מדות אלו במעשיו (אור יקר).

²⁷⁹⁹ שפוגם צד החסד כדפי' כי הרחבת יד מצד הימין הפשוטה פתוח תפתח את ירך וכן האורח שבין שתי הקריצין קמצו בשערן, ולזה הוא קמצן והשער התלוי נפגם (אור יקר).

²⁸⁰⁰ שאם היות שהוא תלוי ערבובו פגמו (אור יקר).

²⁸⁰¹ זו היא מדת ענוה אמנם בלתי מסודרת (אור יקר).

²⁸⁰² וזה נאות הוא אמנם אינה באה על סדר הנאות שבאה לה בקלקול המדות כדפי' שכבר נפרד מאות ז' מדת הענוה כדפירשתי לעיל (אור יקר).

²⁸⁰³ בענין המצח איזה נאות אם גדולה אם קטנה יש כמה חלוקות כי המצח היא הבינה והיותה גדולה היא סוד מצחא אריכא וטובה ומורה אריכות אפים כדפי' באדרא אמנם יש גדולה ושוקעת או מגולגלת או בולטת וכיוצא כאשר נבאר בעזרת ה' (אור יקר).

²⁸⁰⁴ מפני שישפט הענין לעצמו ומשפטו כמשפטי המצב (אור יקר).

²⁸⁰⁵ הנה האיש הזה היה בסוד ד' רגלי המרכבה אברהם יצחק יעקב דוד והפרידס ופסקן ועקר דוד מחלק הימין שבו, ולכך הם ג' בימין וד' בשמאל, הרי אם נתאחדו, לא היה אלא שרטוטין נאחזין מצד אל צד. אמנם נפסקו ג' לעצמן וד' לעצמן, וכן אין אותם השרטוטין ד' לכל צד אלא ג' לימין כזה

הרי דוד נפסק מהימין ובשמאלים נתחזקו הגבורה במעט קט (אור יקר).

²⁸⁰⁶ מורה [שבדבורו?] פוגם כל הכחות האלה ולא שת לבו אל המדות העליונות (אור יקר).

²⁸⁰⁹ מדת ענוה היא זו למי שמתנהג בה, אמנם זה אינו עושה אותה אלא כך על צד השפלות טבעי, אינו מצד ענוה שכבר פגמה כדפי' אלא הוא כנחש שכופף ראשו למטה ונושך (אור יקר).

²⁸¹⁰ לכאורה נראה שהוא איטר יד ימינו וכחו בשמאלו, ולכולהו פירושי הכוונה שהחליף מדותיו ועשה השמאל ימין, והימין שמאל, ושם אותו בשמאלו לב כסיל לשמאלו (אור יקר).

ספר שמות

<p>2812 שמאלא מניה ימינא עציב תדיר 2811 אינא 2812 איהו מאריה דלישנא 2813 בישא חשיב גרמיה חכים בכל עובדוי מארי דבבו בכל אינון דמשתדלן באורייתא 2814 בדרועא שמאלא 2815 אית ליה רשימא אוכמא וארבע שערין זעירין בה ותרין רברבין דתליין ביה סומקין שערא שעיע 2816 ותלי ואיהו לאו סומק ולא אוכם</p>	<p>2807 כשמאל ושמאלו 2808 כימין תמיד בעצבות הוא בעל לשון הרע הוא חושב את עצמו חכם בכל מעשיו בעל מחלוקת לכל אותם שעוסקים בתורה בזרוע השמאל יש לו רשימה שחורה ובה ד' שערות קטנים ושני גדולים שתלויים בה הם אדומים שער חלק ותלוי והוא אינו אדום ואינו שחור</p>
<p>מצחא דיליה לא רב ולא זעיר דא קיימא בין את ס' ובין את ז' כלילא באת ז' חד שרטוטא רב במצחיה דאזלא בפותיא מסטרא דא לסטרא דא תרין שרטוטין אחרנין אבל לא רשימין כל כך דהא לא קיימין מסטרא דא לסטרא דא כהאי ארבע קמיטין זעירין קיימין בין תרין קריצין על רישא דחוטמא לעילא דא איהו מאריה דחדוה חכים פקיה וותרן בממוניה בכל מה דאשתדל למנדע איהו חכים לפום שעתא רגז ולפום שעתא נח רוגזיה לא נטיר דבבו לעלמין לזמנא טב ולזמנא לאו הכי כל כך קאים במתקלא</p>	<p>המצח שלו אינו גדול ולא קטן זה עומד בין אות ס' לבין אות ק' כלול באות ז' [יש] שרטוט אחד גדול במצחו העובר בהרחבה מצד זה לצד זה שני שרטוטים אחרים אבל אינם רשומים כל כך כי אינם עומדים מצד זה לצד זה כזה ד' קמטים קטנים נמצאים בין שתי גבות עיניו על ראש חוטמו למעלה זהו בעל שמחה חכם ופיקח וותרן בממונו בכל מה שעוסק לדעת הוא חכם לפי שעה הוא כועס ולפי שעה הוא נח מכעסו אינו שומר שנהא לעולם לפעמים הוא טוב ולפעמים אינו כן כל כך עומד במשקולת</p>
<p>כד תב למאריה מאריה אחיד בידיה וסליק ליקר סגיא כלא צריכין ליה את ס' אזלא לדידיה תדיר יתיר מאת ז' כל אינון דיעטין עליה עיטא בישא לא מצליחין ולא אתקיים ההוא עיטא ולא יכלין לאבאשא ליה אתהזוי</p>	<p>כשהוא שב לאדונו אדונו אוחז בידו ועולה לכבוד גדול הכל צריכים אליו אות ס' הולך עמו/אליו תמיד יותר מאות ק' כל אלו שיועצים עליו עצה רעה אינם מצליחים ואינה מתקיימת</p>

2807 מניה ?

2808 מניה*##

2811 שפגם השמחה שהיא בסוד ז' בבינה (אור יקר).

2812 ר"ל לשון אונן ועצב, או יהיה לשון אינא דעתא לכולהו פירושי יורה איש קשה חברתו לבני אדם מפגם מדות (אור יקר).

2813 הרי שפוגם המדות העליונות בדבורו ונאחז במדות הנחש, היינו רישיה כפוף, וכל זה פגם בצד החסד ומה שלמעלה וגם סוד לשון הרע שהוא היפך מדת היסוד לשון טוב פגם המדה הזאת וזה היה טעם יוסף שנתחייב גלות מפני שפגם מדת היסוד אר לו ויבא יוסף וכו', ונתקן באשת אדונו וגם זה הוא באות צ', והוא "מארי דלישנא בישא חשיב גרמיה" שאינו עניו שהוא אחיזת י' עליונה בענין שפגם י' עליונה חכמה, ופגם י' תחתונה יסוד, ויוסף תיקן שניהם ונתחכם כאומרו אין נבון וחכם כמוך, ולשון הרע מעורר מדנים דהיינו השערות ולזה פגם כל המדות. הד' חסד כדפי' שהוא מחליף המדות ימינא מניה וכו', וכן בעל לשון הרע דבה רעה פוגם בדוד, ולכך הלשון הרע של ציבא נחלקו מלכות בית דוד, ולזה נחלק מלכותו של איש ואין בו אלא חלק שמאלי ופגם בתורה (אור יקר).

2814 לכך נחלק הקו השלישי יעקב שאינו עוסק בתורה ושונא עוסקיה (אור יקר).

2815 היינו ריש נישרא דאמר לקמן אמנם זה הופכו לשמאל ויורה שיהיה בלתי [נגזר?] משום מדה טוב ויושפל בעיני בני אדם מתוך מדותיו המגוננות כי זה יורה זה ואילו היה בימין [?] היה מבשר טוב, אמנם זה הפך עליו סדר המדות, וענין השערות מורים ששה וויין ו"ק והדין נתחזק בו, ולכך הם הגדולים ותלויים סומקין, סוף דבר בעל פגם הוא וכל מעשיו מהופכים, ומזה נדין לכל המציאויות הדומין לו וכיוצא בו (אור יקר).

2816 כבר פי' לעיל שהשער בזולת שיסתכל בו ענין משושו אם רק אם קשה שהרך מן הימין והקשה מן השמאל ראוי לראות בו אם הוא לבן שהוא בעתיק יומין או אוכם במלכות, סומק בגבורה, לאו סומק ולא אוכם הוא בינוני בת"ת, ולזה השער הנזכר לעיל היה אוכם שער זה שאנו בו הוא שעיע, חלק ורך מצד החסד והימין, והוא "לאו סומק" שאינו בגבורה, "ולא אוכם" שאינו במלכות, אמנם הוא בין ב' גוונים אלו, דהיינו בינוני בין ב' בחינות הדין והוא בקו האמצעי (אור יקר).

ספר שמות

<p>רמאה ולא הכי הוא את ס' ואת י' מניחין עליה ובגין כך סליק ונחית כד תב למאריה את ס' נצה ואתעביד רעותיה בכלא רחמן איהו ובכ²⁸¹⁷ כד אתמלי רחמין חד רשומא אית ליה בדרועא ימינא וקיימא פרצופא ולית עליה שערין כלל</p>	<p>אותה העצה ואינם יכולים להרע לו נראה לרמאי והוא אינו כן אות ס' ואות י' לוחמים עליו לכן עולה ויורד כששב לאדונו אות ס' ונעשה רצונו בכל הוא רחמן כשמתמלא רחמים רשימה אחת יש לו בזרוע הימין ועומד פרצוף ואין עליה שער כלל</p>
<p>ואי שערא קמיטא ולא תלי תחות אודנין ואיהו קמיט לעילא מאודנין</p>	<p>ואם שערותיו קמוטים ואינו תלוי למטה מאזניו והוא קמוט למעלה מאזניו</p>
<p>עב/א²⁸¹⁸</p>	
<p>זהר</p>	
<p>דישתדל בהדיה יתיר ממלין אחרנין דעלמא לזמנין אתדבק רעותיה בקודשא בריך הוא ולזמנין לא בדינא לא אצלה אתרחק איהו מן דינא ורזא דא את נ' בלחודוי דלא אתכלילת באת ז' ובגין דלא אתכלילת באת ז' אתרחק מן דינא ולא קאים ביה ורחימותא איהו סטרא דיליה מצחא דאיהי בלא עגולא ואיהי רברבא האי איהו בר נש דכל זמנין כד קאים וכד אזיל כפיף רישיה האי אתפליג לתרין סטרין ואינון סטרי שגעונא סטרא חדא איהו שגעונא דאתחזי ובני נשא אחרנין ידעין שגעוניה דאשתמודעא קמי כלא ואיהו טפשא במצחיה אית ד' קמיטין רברבין לזמנין בשעתא דמליל קמיט לון במצחיה ולזמנין דאתפשט מצחיה במשכיה ולא אתחזון אינון קמיטין אתחזון קמיטין אחרנין רברבין בסטרא דעינוי חייד למנא פומיה רברבא לאו איהו בר נש לתועלתא</p>	<p>שיעסוק עמו יותר מדברים אחרים שבעולם לפעמים מתדבק רצונו בהקב"ה ולפעמים לא בדין אינו מצליח הוא מרוחק מן הדין סוד זה אות נ' לבדה שאינה נכללת באות זי"ן ולפי שאינה נכללת באות זי"ן הוא מתרחק מן הדין ואינו עומד בו באהבה הוא הצד שלו מצח שהוא אינו עגול והוא גדול זה הוא אדם שבכל פעם כשהוא עומד וכשהוא הולך כופף את ראשו הוא נחלק לב' אופנים והם אופני שגעון אופן אחד הוא שגעון הנראה ובני אדם אחרים יודעים משגעונו שניכר לפני כלם והוא טפש יש במצחו ד' קמטים גדולים לפעמים בשעה שמדבר מקמט אותם במצחו ולפעמים שמתפשט עור של מצחו ואינם נראים הקמטים ההם נראים קמטים אחרים גדולים בצד עינו שוחק בחנם פיו הוא גדול אין הוא אדם לתועלת</p>
<p>סטרא אחרא איהו שגעונא דאתכסי ביה ובני נשא לא מסתכלין ביה ואיהו אתחכם במה דאשתדל ואפילו באורייתא אבל לא לשמה אלא בגין לאתנאה בפני עמא וכלא בלחישו ובגאות לבא לאחזאה דאיהו זכאה ולא הכי כל מלוי לאו אינון לשמא דקב"ה אלא בגין בני נשא וחשיב מהשבין ואנהיג גרמיה כמנהגא דלבר דיסתכלון ביה האי איהו ברזא דאת נ' די בכללא דאת ז' מצחא דאיהי בעגולא רברבא פקחא איהו דברנו (ס"א דכרנו)</p>	<p>צד/א²⁸¹⁹ אופן האחר הוא שגעון שמכוסה בו ובני אדם אינם מסתכלים בו והוא מתחכם במה שעוסק ואפילו בתורה אבל לא לשמה אלא כדי להתגאות בפני העם וכל בלחש ובגאות הלב להראות שהוא צדיק ואינו כן כל דבריו אינם לשמו של הקב"ה אלא לפי²⁸²⁰ בני אדם וחושב מחשבות ומנהיג את עצמו כמנהג החיצונים שיסתכלו בו וזהו בסוד של אות נ' שהיא בכלל אות זי"ן מצח</p>

2817

2818

2819

2820

ספר שמות

<p>דכלא ביה ידע בכל מה דאשתדל אפילו בלא אומנא דיוליף ליה אצלה בכל מה דאשתדל ובממונא לזמנין אצלה לזמנין לא ממלה זעירא אסתכל במלין סניאין נבון אקרי לא הייש למלין דעלמא ואפילו דינדע דיתכסיף</p>	<p>שהוא בעגול גדול פיקח הוא דברינו (זוכר) את הכל בו יודע בכל מה שעוסק אפילו בלא אומן שילמד אותו מצליח בכל מה שעוסק ובממון לפעמים הוא מצליח ולפעמים לא מְדַבֵּר קטן מסתכל בדברים רבים נקרא נבון אינו חושש לעניני העולם ואפילו שיודע שיתבייש</p>
<p>רוי דרוין</p>	
<p>דא קיימא במלוליה²⁸²¹ מצחיה רב ולא כל כך²⁸²² שרמויין דיליה חמש²⁸²³ תלת עבריין²⁸²⁴ מסטרא דא לסטרא דא²⁸²⁵ ותריין לא עבריין מארי קטטה איהו ובביתיה יתיר²⁸²⁶ כל עובדוי בבהילוי²⁸²⁷ אתחזי טב ולא הכי²⁸²⁸ שבת גרמיה במה דלא אית ביה²⁸²⁹ דא קאים באת ז' לחוד²⁸³⁰ וסליק למרחיק²⁸³¹ באת צ' לחוד מטי ולא מטי את ס' לית ביה כלל וותרן במלוליה²⁸³² ולא יתיר אעיל גרמיה במה דלא אתחזי ליה²⁸³³ מאן דאשתתף בהדיה אצטריך לאסתמרא מהמידו דיליה²⁸³⁴ אבל אצלה</p>	<p>זה עומד בדבורו מצחו גדול ולא כל כך שרטוטי שלו הם חמשה שלשה עוברים מצד זה לצד זה ושנים אינם עוברים הוא בעל מחלוקת ובביתו עוד יותר כל מעשיו הם בבהילות הוא נראה טוב ואינו כן משבח את עצמו במה שאין בו זה עומד באות ז' לבדה ועולה לרחוק באות פ' לבד מגיע ואינו מגיע אות ס' אין בו כלל וותרן בדבורו ולא יותר מכניס עצמו במה שאינו ראוי לו מי שמשתתף עמו צריך להזהר מהחמדה שלו אבל הוא מצליח עמו שער תלוי ואינו חלק ושערותיו מרובים חמשה שרטוטים יש לו שמגיעים ולא מגיעים זה לזה העינים שלו צהובות ופקחות זה כופף ראשו נראה טוב וצדיק ואינו כן משבח את</p>

²⁸²¹ מפני שמדתו גרם לו (אור יקר).

²⁸²² מפני שסוד המצח בבניה וסוד הז' נאחז בסוד השער שם כדפי', ולזה אין לו מצח קצר בדין הרבה, ולא רחב ברחמים, אלא בינוני שהשער הזה הוא בסוד מדת הדין הרפה (אור יקר).

²⁸²³ שהם נגד ה' צדיקי עולם בסוד הה' שהיא חסד גבורה ת"ת נצח הוד (אור יקר).

²⁸²⁴ שהם חג"ת (אור יקר).

²⁸²⁵ כזה מורה כי סוד הנצח והוד אינו שלם בהם, דהיינו בחי' קשר ויחוד המלכות שהם בעלי שלום הבית מלכות, ולזה [פגם?] מדת השלום שאינו נאחז בו, שאינו משיג ביסוד שהוא בסוד וא"ו אלא כל אחיזתו בסוד הה"ן (אור יקר).

²⁸²⁶ מפני שאין לו אחיזה בשלום כלל כדמסיק (אור יקר).

²⁸²⁷ מפני שהוא למטה במקום הנקבה במהירותה מהדין, ולכך אין לו מתן בענייניו, מפני שהוא נאחז במעשה שהיא מלכות, ודעתן של נשים קלה, ומקום המחשבה שהוא למעלה בסוד הנהגת הזכר אין לו, לכך הוא מהירי במעשיו בלי שום מחשבה וישוב הדעת (אור יקר).

²⁸²⁸ כענין האילן שבו נאחז, שהיא מדה אחרונה עץ הדעת טוב, וזה דווקא כשהיא נקשרת למעלה בזכר, אמנם זה נאחז בסוד פירודה מן הזכר לכך אתחזי טוב ולא הכי, מפני שהיא עץ הדעת טוב ביחודה ורע בפירודה וזה הפריד כדפי' (אור יקר).

²⁸²⁹ מפני שהוא בסוד הדבור, לכך הכל דבור, וגמר הענין תלוי מצד המדות העליונות, וזה אין לו כח מצד שאינו נאחז בהם (אור יקר).

²⁸³⁰ מדת המלכות (אור יקר).

²⁸³¹ ייטיב עצמו מזמן רחוק לזמן רחוק, להתאחז באת צ' דהיינו במדת היסוד, ואפילו אינו מגיע לטובה זו כמעט אמנם בסוד הת"ת "באת ס' וכו'" (אור יקר).

²⁸³² מראה עצמו בפיו נדיב ואינו במעשיו מפני שאינו נאחז אלא בדבור כדפי' (אור יקר).

²⁸³³ כענין מדת הלבנה באי אפשר לשני מלכים ומשם נמשך לו המדה הזו (אור יקר).

²⁸³⁴ כי מחמדת הלבנה במה שחמדה שאלה אי אפשר כנודע ולכך חמדתו קבועה בו, ובהיותו נשמר מחמדתו גובר ונשכר כענין צאת השמש בגבורתו (אור יקר).

ספר שמות

<p>2837 וְלֹא שְׁעִיעַ אִיהוּ בְּהֵדִיָּה²⁸³⁵ שְׁעָרָא דְתַלְיָי²⁸³⁶ וְלֹא שְׁעִיעַ²⁸³⁷ וְשַׁעְרֵיהָ רַב חֲמֵשׁ שְׁרֻטוּטִין²⁸³⁸ בֵּיהּ²⁸³⁹ דְּמָטוּ וְלֹא מָטוּ דָּא לְדָא²⁸⁴⁰ עֵינִין דִּילֵיהּ צְהִיבִין פְּקָחִין²⁸⁴¹ דָּא כְּפִיף רִישֵׁיהּ²⁸⁴² אֶתְחֹזִי טַב וּזְכָאָה²⁸⁴³ וְלֹא חֲכִי שְׁבַח גְּרָמִיָּה אִי אֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיתָא²⁸⁴⁴ כְּבַר נֶשׁ רַב תְּקִיף בִּיצְרִיָּה כַּד מְלִיל²⁸⁴⁵ אֶקְמִיט חוּטְמִיָּה²⁸⁴⁶ וּפְשִׁיט מִשְׁכָּא דְּמִצְחֵיהּ²⁸⁴⁷ כֹּל עוֹבְדוּי לְחִיזוּ²⁸⁴⁸ דְּבִנֵי נִשְׂא אֶצְלָה בְּמִמוּנָא²⁸⁴⁹ רְמָאָה אִיהוּ בְּכָל עוֹבְדוּי²⁸⁵⁰ מֵאֲרִי דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא יָדַע לְאַסְתַּמְרָא מְבִנֵי נִשְׂא בְּכֹלָא שְׁגַעוּנָא בֵּיהּ וְאַתְכַּסִּי בְּמָה דְּאִיהוּ עֵבִיד אַעִיל קְטַטִּין בְּלַחִישׁוֹ אוֹדְנֵי רַבְרַבִּין קִימִין בְּקִימוּיָהּ תַּחַת שְׁעָרָא דָּא קִימָא בְּאֵת יָן וְאֵת ז' וּבְגִין כֶּךָ עוֹבְדוּי לְחִיזוּ בְּנֵי נִשְׂא בֵּין כְּתַפּוּי תְּלִיין תְּלַת שְׁעָרִין בְּלֹא רְשִׁימָא כֹּלֵל מֵאֵן דְּאַשְׁתַּתַּף בְּהֵדִיָּה לֹא אֶצְלָה וְאִיהוּ אֶצְלָה בְּרִמְאֹתָא דִּילֵיהּ וְאַתְחֹזִי זְכָאָה לְאַחֲרָא וְחֲשִׁיב דְּעַבְד לְקַבְלֵיהּ עוֹבְדוּי קְשׁוּט</p>	<p>עצמו אם עוסק בתורה כאדם גדול גבור ביצרו כשמדבר מקמט חוטמו ופושט עור של מצחו כל מעשיו למראה בני אדם מצליח בממון רמאי הוא בכל מעשיו בעל לשון הרע ידע לשמור באנשים בכל יש בו שגעון ומתכסה במה שהוא עושה מכניס מחלוקת בחשאי אזניו גדולות עומדות על עמדם תחת השערות זה עומד באות ק' ואות ז' לפי מעשיו למראה בני אדם בין כתפיו תלויים ג' שערות בלי רושם כלל מי שמשותף עמו אינו מצליח והוא מצליח ברמאות שלו ונראה כצדיק לאחר וחושב שעושה כנגדו מעשים אמיתיים.</p>
<p>שְׁעָרָא קְמִיטָא וְתַלִּי תַּחַת אוֹדְנִין אִי אִיהוּ רוּק חַד שְׁרֻטוּטָא בְּמִצְחֵיהּ וְתַלַּת קְמִיטִין עַל</p>	<p>שער קמוט ותלוי תחת אזניו אם הוא רווק [יש לו] שרטוט אחד במצחו</p>

²⁸³⁵ כענין לכי ומעטי את עצמך (אור יקר).

²⁸³⁶ הנה בעל השער הזה מורה אריכות (אור יקר).

²⁸³⁷ ואם אמת כהוראת שערך שהוא תלי ואריך היה מחסד, היה ראוי שיהיה רך וכו' אנם הוא קשה כקוצים מורה שהוא דין קשה "ולא שעיע" אם כן זה יורה בקושי במלכות, ואריכות אריכות הקוץ דהיינו המלכות עם היסוד ושניהם לדין (אור יקר).

²⁸³⁸ מפני היותם בסוד היסוד הם ארוכים ומפני שאינם בסוד ה' עליונה הם צרים ודקים כזה: מפני היותם בסוד ה' הם ה' שרטוטין (אור יקר).

²⁸³⁹

²⁸⁴⁰ אינם עבים וגסים ורחבים אלא צרים וכחושים וכמעט נוגעים זה בזה (אור יקר).

²⁸⁴¹ עד כאן לא דברנו בענין העינים אלא מצד מה שישתתפו פרצוף העינים עם המצח, והשער הזה הוכרח להמשיכו הנה, והעינים האלו הצהובים והשוחקים מורים טוב (אור יקר).

²⁸⁴² להראות ענוה ואינה שאין לו חלק בה אלא טבעו הוא לרמות כן (אור יקר).

²⁸⁴³ מפני שהוא במדות גלויות ונראות שהם יסוד ומלכות, וכך שערי ארוך מורה שהוא בסוד האריכות ואינו שבמציאותו קשה (אור יקר).

²⁸⁴⁴ מפני שהוא במדת המלכות וגילוי התורה, ואם היה נאחז בסוד ס' ת"ת היה אמת כדבריו אמנם הוא במלכות גילוי התורה והתורה אינה בו (אור יקר). וכן מראה עצמו שהוא גבור כובש יצרו ואינו שהשער אינו חלק אלא קשה מהדין מראה מה שאין בו, שאין כח במדות ז' וצ' מלכות ויסוד לכבוש הדינים ומפני שהמדה הגוברת בו היא סוד המלכות (אור יקר).

²⁸⁴⁵ בסוד הדיבור (אור יקר).

²⁸⁴⁶ שאין הת"ת בסוד החוטם דעת נראה שם ואין לו חלק בו (אור יקר).

²⁸⁴⁷ מפני שסוד המצח הוא בסוד ה' ומה גם בסוד החמשה שרטוטין שבה (אור יקר).

²⁸⁴⁸ מפני שהוא ביסוד המעשה המלכות והם מדות גלויות ונראות (אור יקר).

²⁸⁴⁹ מפני שהם מדות המעשה ואין המלכות עניה עם היסוד לגבי ענייני העולם הזה, שהיסוד נותן לה כדי צרכה לעולם הזה (אור יקר).

²⁸⁵⁰ בעיניו הצהובות מראה שמחה, ועיניו יונים רמאים בלי ספק, מפני מדת המלכות שהוא חרב היונה שמרמה בני אדם, שהם בטוחים על מלואה ורחמיה ואינם קבועים שמחסרת והולכת ולזה זה שנאחז בה היא כמדותיה (אור יקר).

ספר שמות

<p>רישא דחוטמיה בין קריצין דיליה מאריה דהדוה איהו פקיהא בכלא רמאה וותרן איהו עביד וותרנותא לאינן דמקרבין בהדיה דא קיימא באת ס' ואת ז' וכד הוי סיב מתחלפן (ס"א ציורא דאתון) אתון את ז' ברישא ואת ס' בהדיה לאו איהו וותרן אלא בביתיה אצלה בממוניה רמאה לא הוי אעדי גרמיה מההוא ארחא על קריצא שמאלא אית חד רשימא זעיר דמחא ליה בר נש ביומי עולימוי אמים עינא ימינא חמש קמיטין על רישא דחוטמיה בפותייה בין קריצי עינוי שערא קמיטא זעיר על</p>	<p>וג' קמטים על ראש חוטמו בין גבות עיניו הוא בעל שמחה הוא פיקח בכל, רמאי והוא וותרן הוא עושה וותרנות לאלו שמתקרבים אליו זה עומד באות ס' ואת ז' וכשיזקין מתחלפות ציור האותיות האותיות יש בראשו אות ז' ואת ס' עמה אין הוא וותרן אלא בביתו מצליח בממונו רמאי ואינו מסיר את עצמו מדרך זו שעל גבת עינו השמאלית יש רשימה אחת קטנה שהכה אותו אדם בימי נעוריו עינו הימינית אטומה חמשה קמטים [יש לו] על ראש חוטמו ברחבו בין גבות עיניו שער קמוט מעט על</p>
עב/ב/2851	
זהר	
<p>בהו לא הייש לון ולא שוי על לביה רכיך לבא איהו</p>	<p>בהם אינו חושש להם ואינו שם על לבו הוא רך הלבב</p>
<p>תרין קמיטין עלאין רברבין במצחיה חד קמיטא על עינא חד וחד קמיטא על עינא אחרא ואשתכחו תלת קמיטין רברבין במצחיה באלין דעינין בר קמיטא תתאה דאיהו אתפלג על עיינין דאחשיב מחשבין לנו ולא לבר בני דלא חשיב לבני נשא בעובדוי ודחיל איהו לפום שעתא ולא יתיר לפיוסא אתפיים בעובדוי דלבר מקמי בני נשא לאו אינן אלא לזמנין כרביא ולזמנין בחכמה דא איהו ברזא דאת נ' דאיהו בלחודוי דלא אתכליל באת ז' וחלשא איהו דלא אתכליל באלין אתון קדמאי אלא אסתמיך לאת ס' לאתכללא ביה ולא באתון קדמאי עד הכא רזין דחכמתא דמצחא</p>	<p>ב' קמטים עליונים גדולים במצחו קמט אחד על עין אחת וקמט אחד על עין האחרת נמצאו ג' קמטים גדולים במצחו עם אלו של העינים חוץ מקמט התחתון שהוא מתחלק על העינים זה חושב מחשבות בפנימיותו ואינם [נודעות] בחוץ לפי שאינו מחשיב את בני אדם במעשיו הוא מתירא לפי שעה ולא יותר לפיוס מתפיים במעשיו החיצונים לפני בני אדם אינם אלא לפעמים כילד ולפעמים בחכמה זהו בסוד אות נ' שהיא לבדה שאינה נכללת באות זי"ן והוא חלש שאינו נכלל באותיות הראשונות הללו אלא נסמך לאות ס' להכלל בה ולא באותיות הראשונות עד כאן הסודות של חכמת המצח</p>
<p>ברזא דעינין ברזא דאת ס' בההוא גוונא דסחרא לבר וכמה דיתבא עינא דיתבא על שלימו דלא שקיע האי לאו רמאה איהו ורחיק מרמאותא דלא אית ביה כלל גווני דעינין אינן ארבע חוורו לבר דסחרא עינא כגוונא דכל בר נש לנו מניה אוכמא דסחרא ואתכליל חוורו ואוכמו כחדא לנו מניה ירוקא ואתכליל באוכמא לנו מניה ההוא בת עינא נקודה אוכמא דא איהו בר נש דחייך תדיר וחדוי בחדו וחשיב מחשבין לטב ולא אשתלימו</p>	<p>בסוד העינים בסוד אות ס' באותו הגוון הסובב מבחוץ וכפי שיושבות עין היושבת על מילואה שאינה שקועה הוא אינו רמאי ורחוק מרמאות שאין בו כלל הצבעים של העיניים הם ד' הלבן הסובב את העין מבחוץ כדוגמא שבכל אדם לפניו ממנו גוון השחור הסובב ונכללים הלבן והשחור יחד לפניו ממנו הירוק ונכלל בשחור לפניו ממנו הבית עין ההוא נקודה שחורה זהו אדם ששוחק</p>

ספר שמות

<p>אינון מהשבין בגין דסליק לון מיד מרעותיה אשתדל במילי דעלמא וכד אשתדל במילי דשמיא אצלח האי אצטריך לאתקפא ביה לאשתדלא באורייתא דהא יצלח בה</p>	<p>תמיד ושמח בשמחה וחושב מחשבות לטובה ולא נשלמות אלו המחשבות לפי ²⁸⁵²שמעביר אותם מיד מרצונו עוסק בעניני ²⁸⁵³העולם וכאשר הוא עוסק בעניני שמים [הוא] מצליח את זה צריכים לחזקו לעסוק בתורה כי יצליח בה</p>
<p>גביני עיניו רברבין וכסיין לתתא באינון גוויין דעינא אית רשימין סומקין דקיין בארכא אינון רשימין אקרון אתוון זעירין דעינא בגין דאינון גוויין דעינא אי</p>	<p>גבות עיניו גדולות ומכסות למטה באלו הצבעים של העין יש רשימות אדומות דקות באורך אלו הרשימות נקראות אותיות קטנות שבעין לפי שאלו צבעים שבעין אם</p>
<p>רוי דרוין</p>	
<p>רישיה קמיט דעינין ²⁸⁵⁶דא איהו באת ז' בלחודוי ²⁸⁵⁷בלא סכלתנו ²⁸⁵⁸שגעונא בלביה ²⁸⁵⁹בהיל בעובדוי ²⁸⁶⁰חד שרטוטא על מצחיה ²⁸⁶¹וארבע אחרנין זעירין ²⁸⁶²לית ביה מהימנותא ²⁸⁶³לא ישתתף בר נש בהדיה ²⁸⁶⁴דלא יצלח חייבא איהו למאריה ²⁸⁶⁵בכל עובדוי ²⁸⁶⁶חד תולדתא זעירא ²⁸⁶⁷אית ליה על ירכא שמאלא ²⁸⁶⁸לזמנין אתמחי ולזמנין</p>	<p>ראשו קומט את עיניו זהו רק באות ז' לבד ואין [לו] תבונה [יש] שגעון בלבו מבוהל במעשיו שרטוט אחד על מצחו וד' אחרים קטנים אין בו נאמנות לא ישתתף אדם עמו כי לא יצליח הוא רשע לאדונו בכל מעשיו גידול ²⁸⁵⁴אחד קטן יש לו על ירך השמאל לפעמים נמחה ולפעמים נולד ואם יש לו ד' שרטוטים על מצחו כל אלו יש בו אבל אין בו גידול ²⁸⁵⁵ואם [יש] ג' גדולים וג' קטנים הוא [בעל]</p>

2852

2853

2854

2855

- ²⁸⁵⁶ זה מורה מקום העוני שאין עיניו פתוחות שמחים צהובים אלא קמוטים כל זה מורה שהוא בסוד המלכות בפירודא (אור יקר).
- ²⁸⁵⁷ ירצה במלכות בפירוש ולזה נודע שדעתם של נשים קלות ולכך אחר שאין לו חלק בזכר שהוא המנהיג וסוד הדעת נעשה קל בדעת (אור יקר).
- ²⁸⁵⁸ שאין לו שכל להשכיל ענייני החכמות וכיוצא, ולא עוד אלא שאין מכיר חסרונו (אור יקר).
- ²⁸⁵⁹ וכן מפני היותו בפתח השער והיא בעלת מעשה (אור יקר).
- ²⁸⁶⁰ דהיינו שהוא מכירי בלי יישוב הדעת (אור יקר).
- ²⁸⁶¹ אין זה השרטוט בת"ת אלא במלכות מורה שנאחז במדה אחת דהיינו מדה זו האחרונה (אור יקר).
- ²⁸⁶² שר"ל במדת ה' שהם ה' מדות במדה אחת, לא ה' מדות בסוד ה' צדיקי עולם, אלא מדה אחת שהיא כלולה מד' והיא הם חמש סוד ה' (אור יקר).
- ²⁸⁶³ אין לאדם לסמוך על מדה זו כשהיא נפרדת שאין בה כח, ואדרבה המפרידה גורם רעה לעצמו והוא עובד ע"ז, והיינו אומרם ומאז חדלנו על החצונים, ולכך "לית ביה מהימנותא" שטובתה אינו מורה כגון הצלחת עובדי ע"ז, מפני שאין עיקר מדה זו אלא בהיותה נקשרת בשאר המדות בסוד היחוד (אור יקר).
- ²⁸⁶⁴ מפני שהוא מחרחר ריב בשותפוי כענין אי אפשר לשני מלכים ובסבתה נמשך מיעוט לת"ת בסוד הגלות א"כ חברתו אין בה הצלחה (אור יקר).
- ²⁸⁶⁵ שנאחז בפירוד ולא הצליח להאחז בסוד היחוד, או בבחי' יפה מהמדה הזו אלא שירד אל מקום החצוני ולכך בכל מעשיו ירשיע (אור יקר).
- ²⁸⁶⁶ שאלמלא היה מיטיב אפילו בחלק א' ממעשיו היה עולה (אור יקר).
- ²⁸⁶⁷ היינו סוד היותו נאחז בדין בסוד הודי נהפך עלי למשחית, כענין נתנני שוממה כל היום דוה אותיות הוד (אור יקר).
- ²⁸⁶⁸ בקטנות, הוד, ולא שתתקים שם אלא עולה שם ויונקת מהגבורה ויורדת ופועלת דיניה (אור יקר).

ספר שמות

<p>אתייליד ואי ארבע שרטוטין על מצחיה²⁸⁶⁹ כל הני אית ביה²⁸⁷⁰ אבל לית ביה תולדתא ואי תלת רברבין ותלת זעירין²⁸⁷¹ שפירו דשערא איהו ואיהו באמצעיתא²⁸⁷² עד כאן רוא דשערא</p>	<p>שער יפה והוא באמצע עד כאן הסודות השערות</p>
<p>מצחא מתפרשא בשערא²⁸⁷³ ומצחא מתפרשא בעיינין עינא מתפרשא בשערא²⁸⁷⁴ לד' סטרין בבת עינא²⁸⁷⁵ בנוונין דעינא²⁸⁷⁶ בהוורו דעינא באוכמו דעינא כל אסתכלותא לאסתכלא בכל אינון סימנין דשית דקאמרן לית להו אלא מ"ג שנין ולעילא דאתפרשא רוח קודשא מרוח מסאבא בר בשרטוטי בלהודוי דשרטוטין בין זעירא ובין רב מתחלפי תדיר וכן בכלהו</p>	<p>המצח מתבאר בשער וכן מתבאר המצח בעינים והעינים מתבאר בשערות לד' צדדים בבת העין בצבעים של העינים בלובן העינים בשחור שבעינים כל הסתכלות להסתכל בכל אלו הסימנים של שששארנו אין להם אלא מ"ג שנים ולמעלה שאז נפרדת רוח הקדושה מרוח הטומאה חוץ משרטוטי לבד כי השרטוטים מתחלפים תמיד בין בקטן ובין בגדול וכן בכלם</p>
<p>כתיב (&) ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל וגו' דאילו על אינון סימנין אחרנין בעא ולא אשכח וכן (דברים א יג) הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם מאי ידועים דאשתמודעאן באינון סימנין ואשכח בר נבונים דלא אשכח עינא ברוא דאת ר' ואת פ'</p>	<p>כתיב ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל שאילו על אותם סימנים אחרים בקש ולא מצא הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם מהם ידועים שניכרו באותם סימנים ומצא חוץ מנבונים שלא מצא העינים בסוד אות ר' ואת</p>

²⁸⁶⁹ היינו סוד המלכות ממש, שהיא דלה ועניה דלת, שאי אפשר שנפרש בד' שרטוטין שהוא נאחז בד' מדות אלא שהיא דלת ועניה והיא בחי' שנית למלכות ועדיין אינה נתקנת (אור יקר).
²⁸⁷⁰ שאינו נגרע מרעתו דבר, אלא שרק שאין בו ענין התולדה שאינו נאחז בהוד, והשרטוטין האלו אינם רברבין, לכך אינו מורה על המדות אלא בהם שהיא דלה ועניה כדפי' (אור יקר).

²⁸⁷¹ אז מורה על סוד היא מתהלכת בין החיות כזה $\text{ו}^{\text{ו}}$ דהיינו מלכות שהשער מורה בה, ויש לה ג' אבות עליה דהיינו "תלת שרטוטין רברבין" ויש לה ג' נצח"י (ז) הוד יסוד תחתיה והיא ביניהם אמצעית, שאז תיקן האיש הזה והעלה אותה להיותה אות בני ת"ת ובין בני ישראל נצח הוד, ולא שתתקיים שם אלא עולה שם ויונקת מהגבורה עם הת"ת (אור יקר), ועי' בזה בתיק"ז ד סע"ב וה ריש ע"א.
²⁸⁷² בסוד קו האמצעי, וגזירתו שהוא על צד המדות האמצעיות בינוניות כעין שהיא אמצעית בין המדות (אור יקר).

²⁸⁷³ כדרך שפירש עיני המצח, ושרטוטין בסוד המצח נאחז זה בזה ותלוי זה בזה בסוד מפני ששפיטת השער שהוא למעלה בסוד החכמה, כי השערות הם סוד ווי"ן נמשכין מיוד"ן כזה וי"סע וי"בא וי"ט, דהיינו ג' אבות תקיעה תרועה שברים, ג' ויין נובעין מג' יודין שהם תלתין מוחין כדפי' לעיל, והם במדת המלכות בסוד זי"ן כלי הזיין הם במלכות בסוד אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה, דהיינו א"א' י"י', תלתא אוירין דגולגלתא א"א', תלתא מוחין דגולגלתא י"י', בענין שסוד השער סודו במלכות, ועיקר סודו בג' מוחין חכמה בג' אוירין, דהיינו אלף בינה, ואחר דתלתא מוחין הם עיקרם בחכמה, נייחס סתם השער בחכמה וג' ראשונות שהם ג' כנודע בסוד סגולתא והיא במלכות בסוד

זרקא $\text{ו}^{\text{ו}}$, דהיינו אבנא דסליק לעילא ואתעבידת סגולתא (עי' תז"ח ו ע"ד), והכל סוד א' וענין א' והב' אל השער היא הבינה דהיינו מצחא בלי ספק, ויורד אל סוד העינים שהם ימין ושמאל חסד גבורה, והם נדונים אחר השער כי סוד חסד גבורה למעלה בחכמה ובינה נמשכים אחר מקורותיהם, והמקורות הם ח"ב ולזה נדונים אחר שערא ומצחא (אור יקר).
²⁸⁷⁴ שכן מדות אלו נקשרות זו בזו ומתבארות זו על ידי זו (אור יקר).

²⁸⁷⁵ הענין כי נתוח העין רומז בת עין במלכות, דהיינו י' באמצע, ואינה דווקא במלכות אלא היא סוד י' ויש י' בתוך י' כזה יאהדונה"י, אור פנימי היא י' חכמה בת עין מבחוץ היא מלכות והכל בסוד העין למעלה כדפי' (אור יקר).

²⁸⁷⁶ בין בת עין לשחרות העין נעשה קו ידוע וכן בין גוון לגוון, ואותו הקו נדון בדין ומשפט הפרצוף וכן יש בין לובן לשחרות וכן בין גוון לגוון (אור יקר).

ספר שמות

<p>דגבינין חוורין ושערא סומקא אי גבינין דעיניו חוורין דא הוא בר נש דאצטריכו בני נשא לאסתמרא מניה כל מלוי ברמאותא פקיהא איהו נטיר דבבו דא איהו באת ר' בלהודוי ולא אתחבר בהדיה את פ' את דא אזלא ושאט עליה ולא אתישבא ביה עיניו דדא שקיעין בהיל בעובדוי וכן כל מאן דעיניו שקיעין אצטריך לאסתמרא מניה בכל עובדין רמאה איהו וברמאותיה יהיב טעמא למלוי מצחא דיליה רב ולא עגולא תרין רשימין רברבין אזלין בפותיא דמצחיה מסטר לסטר וארבע זעירין שערא דיליה תליא קריר מוחא איהו ועל דא פקיהא הוי אודנוי זעירין בדרועוי שערא רב נקיד איהו בנקודין</p>	<p>פ' שגביני לבנות ושער אדום אם גביני עיניו לבנות זה הוא איש שצריכים בני אדם להשמר ממנו כל דבריו הם ברמאות הוא פיקח ונוטר שנאה זהו באות ר' בלבד ולא מתחברת אות פ' עמו אות זה הולך ומשוטט עליו ואינה מתישבת בו עיניו של זה שקועות מבוהל במעשיו וכן כל מי שעניו שקועות צריך להשמר ממנו בכל מעשיו הוא רמאי וברמאותו נותן טעם לדבריו המצח שלו גדול ואינו עגול שתי רשימות גדולות נמשכות ברוחב מצחו מצד לצד וד' קטנות השערות שלו תלויים הוא קר המוח ועל כן הוא פיקח אזניו הם קטנות ובזרועו [יש] שערות מרובות והוא מנוקד בנקודות</p>
ענ/א	
זהר	
<p>נהירין בנהירו ההוא נהירו סליק אתוון²⁸⁷⁷ לאתחזאה לאינון מארי דמדין²⁸⁷⁸ באינון רשימין אחרנין דקיקין²⁸⁷⁹ והאי איהו באת ס' וכלילא באת ה²⁸⁸⁰</p>	<p>מאירים בהארה אותה ההארה מעלה אותיות להראות לאותם בעלי המדות באלו רשימות האחרות הקטנות וזה הוא באות ס' וכלול באות ה'</p>
<p>עיינין ירוקין דסחרין (נ"א דמסחרא)³²⁹ בחוורין²⁸⁸² ומתערבין אינון ירוקין בההוא חוורין²⁸⁸³ רחמנא איהו²⁸⁸⁴ ואיהו חשיב תדיר</p>	<p>עינים ירוקות המסובבות²⁸⁸¹ בלבן ומתערבים אלו ירוקים באותו הלבן הוא רחמן הוא חושב תמיד לתועלתו ואינו חושב בנזק של אחרים כלום גוון שחור לא נראה בו הוא בעל חמדה ולא מצד הרע ואם עולה בידו מצד הרע לא יחזור ממנה נאמן הוא במה שנודע</p>

²⁸⁷⁷ הענין כי האותיות סתם מהת"ת, והיינו תורה שבכתב. ובהיות המלכות מיוחדת עמו, כאומר אשירי אדם בוטח ב"ך, נגילה ונשמחה ב"ך, הכל סוד ל"ב אותיות המצטיירות בה ממנו, ועל כן נקראת א"ת אורייתא כלילא מא' וע' ת' (אור יקר).

²⁸⁷⁸ ירצה אותם העוסקים בחכמה הספיריית חכמת המדות, והיינו סוד חכמת הפרצוף שעל ידי המדות ידעו לדון ולשפוט בני אדם בפרצופין, והרי מאירים הגוונים לדון (אור יקר).

²⁸⁷⁹ שהן כעין המכותב כדפי', והנה האיש הזה בסוד עיניו הוא בין הת"ת והגבורה דהיינו ס' ת"ת ה' גבורה, והדין אינו לכעוס אלא לשמחה, ולכך נראות אותם הנקודות אדומות מצד הגבורה, אמנם אינם בגבורה עיקר אלא עיקר ס' ת"ת (אור יקר).

²⁸⁸⁰ דהיינו גבורה כדפי', ולכך גזרת העין הזה לטובה בכל פאות פרטיו כדפי' (אור יקר).

²⁸⁸¹

²⁸⁸² כבר פי' כי הגוון הסמוך ללובן הוא השחור גבורה, עתה פי' בהשתנות העין מגוון זה הסמוך ללובן ויהיה גוון ירוק כענין שהוא לובן סובב הירוק, ולא יחסר העין מג' גוונים, אלא שגוון זה הוא ירוק, ולזה "עיינין ירוקין דסחרין בחוורין" ומה שאמרנו למעלה שהיה מתמזג השחור עם הלבן כענין זה מתמזג הירוק עם הלבן (אור יקר).

²⁸⁸³ ורצה באומר "ירוקין", שב' הגוונים הם ירוקין ב' זה עולה למעלה מזה, וענין שגוונים אפילו מה שהוא בסוד הגבורה, מורה על הרחמנות שנהפך לירוק, וירוק זה אינו ירוק כחלמון ביצה אלא ירוק כעשב מצד הבינה, שהיא קו ירוק כנודע, ולזה כמעט אין דין באיש זה אלא כולו רחמים (אור יקר).

²⁸⁸⁴ מפני שאינו נאחז באכזריות הגבורה כלל (אור יקר).

ספר שמות

<p>לתועלתיה²⁸⁸⁵ ולא השיב לנזקא דאחרנין²⁸⁸⁶ כלום נוונא אוכמא לא אתחזי ביה²⁸⁸⁷ חמיד איהו²⁸⁸⁸ ולא מסטרא בישא ואי סלקא בידיה מסטרא בישא²⁸⁸⁹ לא יתוב מניה²⁸⁹⁰ מהימנא איהו²⁸⁹¹ כמה דאשתמודעא²⁸⁹² ובמה דלא אשתמודעא לאו מהימנא איהו²⁸⁹³ מאריה דרזין איהו במלה דאיהו רזא²⁸⁹⁴ עד דישמע לההוא רזא באתר אחרא כיון דשמע ליה גלי כלא ולא עמיה רזא כלל דכל מלוי²⁸⁹⁵ לאו אינון בשלימו²⁸⁹⁶ גווי עינוי סחרן²⁸⁹⁷ בחוורו ובירוקא דא איהו ברזא דאת ה' ואתכליל באת ז' ובאת ס'</p>	<p>ובמה שלא נודע הוא אינו נאמן הוא בעל סוד בדבר שהוא סוד עד שישמע לסוד ההוא במקום אחר כיון ששומע אותו מגלה את הכל ואין עמו סוד כלל כי כל דבריו הם אינם בשלימות צבעי עיניו מסובבים בלבן וירוק זהו בסוד אות ה' ונכלל באות ז' ובאות ס'</p>
<p>עיינין צהיבין ירוקין שגעונא אית ביה ובגין שגעוניה איהו פום ממלל רברבן ועביד גרמיה כבר נשרב ברברבנו ומאן דאתקף ביה נצח ליה לא אתחזי לרזין דאורייתא דהא לא שכיך בלביה באינון רזין דעביד גרמיה רב בהו דא איהו ברזא דאת ה' ואתכליל באת ז' בלחודוי ואתרחק מאת ס' ובגין דאיהו עבד גרמיה ברברבנו אתרחק מניה מאת ס' ולא אתקריב בהדיה דא כד איהו מליל עביד קמיטין סניאין במצחיה</p>	<p>[מי ש] עיניו צהובות ירוקות יש בו שגעון ובשביל שגעונו הוא פה מדבר גדולות ועושה את עצמו כאדם גדול בגדלות ומי שמתחזק נגדו מנצחו אינו ראוי לסודות התורה כי אינו שוקט בלבו באותם הסודות כי עושה את עצמו גדול בהם זהו בסוד אות ה' ונכלל באות ז' לבדו ונתרחק מאות ס' ולפי שהוא עושה את עצמו בגדלות נתרחק ממנו מאות ס' ולא נתקרב</p>

²⁸⁸⁵ מפני שהוא קרוב לבינה שעמה המחשבה להועיל לעצמו, כי להשיג לאחרים רחוק, מפני שהוא מסולק מן המלכות ומן ההשגחה התחתונה למעלה וכיוצא בזה (אור יקר).

²⁸⁸⁶ מפני שהוא במקום שאין משם דין להמשיך למטה לזולתו, ולזה אין ממקורותיו נשפעים דינין כלל (אור יקר).

²⁸⁸⁷ ומטעם זה אין דין, שהגבורה הוא גוון השחור כדפי' לעיל, ובזה הוא ירוק, א"כ כולו נהפך לטובה (אור יקר).

²⁸⁸⁸ ירצה הוא חמדך וחמדתו לטובה, כגון חמדת הטובה להטיב וקנאת חכמה וכיוצא, מפני שהירוק הוא חמדה ותאוה לעשות, ולהיות שאין בו שחור, חמדתו לטובה, והוא נאחז בחזקה, בחמדה זו מצד המדה (אור יקר).

²⁸⁸⁹ שחטא ופגם ונתערב בו כח החמדה (אור יקר).

²⁸⁹⁰ מפני שהוא חזק בחמדה ונהפכה חמדתו לרעה, יתחזק בה ולא יפסיקנו תמיד (אור יקר).

²⁸⁹¹ הבינה היא מכסה ומעלמת החכמה, ומצד החכמה מעלמת ומצד עמה מגלה (אור יקר).

²⁸⁹² ירצה במה שאחרים הודיעו, כיון שידע מצדם מסתיר סודם, אמנם מצד מה שהוא ידע מעצמו או ראה או הבין ולא הודיעוהו (אור יקר).

²⁸⁹³ אלא מגלה מסתורין אלו לכל המצא וכן מצד מדה זו (אור יקר).

²⁸⁹⁴ הנה הבינה מסתרת הדברים הנסתרים, ואין מתגלה מלמעלה דבר שלא יתגלה ע"י, והענין כי מה שנתגלה מהעליונות בספירות התחתונות שנכללו בעת אצילותן תכלית כללותם מצד הבינה, אמנם מה שלא נכללו, אין הבינה מאירה בספירות התחתונות, מפני ששאר העניינים סוד, ולא נכללו מצד שרשם, וזה ימצא תמיד, כי הבינה מסתרת העלמות, וע"י הבינה משיגות הספירות בנעלמות. והא כיצד, מה שנכללו הספירות התחתונות מאור העליונות, מאירות ונדלקות באמצעות הבינה. אמנם מה שנעלם מהן, שלא נכללו באור הנעלמות, הבינה מסתרת סוד ומסך מבדיל, ואף איש זה מדתו כך, שאם נתגלה קצת מהסוד הוא מגלה כולו, אמנם אם הוא נסתר אינו מגלה כלל. והנה יחס לאיש זה ג' מדות והם בקצה: הא' חמיד, הב' מהימנא, הג' מאיר דרזין, ובשלתן לא מצע אלא על א' הקצוות (אור יקר).

²⁸⁹⁵ של איש זה (אור יקר).

²⁸⁹⁶

²⁸⁹⁷

ספר שמות

<p>עיינין חוורין דסחרן זעיר בירוקא מאריה דרוגזא ורחמנא איהו לרוב זמנין וכד אתמלי רוגזא לית ביה רחימו כלל ואתהפך לאכזריות לאו איהו מאריה דרוזין דא איהו ברוזא דאת ה' דאתכליל באת ס' עיינין ירוקין וחורין כהדא וזעיר מגוון אוכם בהו דא איהו מאריה דרוזין ואצלה בהו ואי שארי</p>	<p>אליה זה כשהוא מדבר עושה הרבה קמטים במצחו עינים לבנים שמסובב ירוק מעט בעל כעסן והוא ברחמן לרוב פעמים וכשמתמלא בכעס אין בו אהבה כלל ומתהפך לאכזריות אין הוא בעל סוד זה הוא בסוד אות מ' שנכללת באות ס' עינים ירוקות ולבנות כאחד וקצת מגוון שחור בהם זהו בעל סודות ומצליח בהם ואם מתחיל</p>
<p style="text-align: center;">רוי דרוזין</p> <p>דרשימין אוכמין ואי רשימין סומקין תב לזמנין למעבד טיבו ואתקיים ביה זמנא זעירא ולזמנין תב לקלקוליה חמדן איהו</p>	<p>של רשימות שחורות ואם הרשימות הם אדומות חוזר לפעמים לעשות טוב ומתקיים בו לזמן קצר ולפעמים הוא חוזר לקלקולו והוא בעל חמדה</p>
<p>זרעא דדוד בהפוכא דוד מלכא ירית דא סומקא שפירא למעבד דינא ולמעבד שפירו דעובדוי עינוי עיינין דרחמי יתבין על שלימו סלקין חנא וחסדא חד חוטא ירוקא אזיל בגוייהו בשעתא דאגח קרבא ההוא חוטא אתהפך ואתחזי סומקא כוורדא נח רוגזיה בקרבא תב ההוא חוטא כמלקדמין נסין (ס"א כסין) רברבין הוו בעינוי הוו חדאן תאיבין למחמי נקודין בתלת גוונין חדו דלבא הוו בלב כלא חייביא דמסתכלין בהו הוו זעין ודחלין סלקין בלבייהו אימתא ודחילו מצחא דיליה רב עגולא בשפירו וכל אתוון אתחזון וסלקין ביה אלין סלקין ואלין נחתין אינון דנחתין סלקין יתבין דוכתא אלין לאלין בגין כך רשימין דיליה סלקין בארכא לעילא גבינין דעיניו רחמין לרחמנותא לא אוכמין ולא סומקין אלא בין תרין גוונין בת עינא דלגו אחזי כל דיוקנין דעלמא חוטא סומקא סחרא ליה וחדוה סחור סחור כלא</p>	<p>זרעו של דוד הוא בהיפך דוד המלך ירש את זה אדום יפה לעשות דין ולעשות מעשים יפים עינוי עינים של רחמים יושבות על שלימות מעלות חן וחסד חוט ירוק אחד הלך בתוכם בשעה שלוחם מלחמה אותו חוט נתהפך ונראה אדום כוורד [כש]נח כעסו במלחמה חוזר אותו החוט כמקודם ניסים גדולות היו בעינוי היו משמחות תאוה לראותן מנוקדות בג' צבעים היו משמחות לב כל הרשעים שהיו מסתכלים בהן היו רועדים ומפחדים עלתה בלבם אימה ויראה המצח שלו גדול ועגול ביפה וכל האותיות נראות ועולות בו אלו עולות ואלו יורדות אלו שירדו עלו נותנות מקום אלו לאלו מפני כך הרשימו שלו עולות באורך למעלה גביני עינוי רחמים לרחם לא שחורות ולא אדומות אלא בין ב' צבעים בבת עין שבפנים נראו כל הצורות שבעולם חוט אדום מסבב אותו ושמחה סביב סביב לכל</p>
<p>שירותא דחייבין מקרבין למחמי אינון חייביא חמאן לון חייבין רחמי חנא וחסדא לבתר תוקפא ודחילו²⁸⁹⁸ ואמתנו ורוגזא ועינוי</p>	<p>בתחילה כשהרשעים היו מתקרבים לראות אלו הרשעים היו רואים אותן שוחקות רחמים וכן וחסד ואח"כ</p>

²⁸⁹⁸ בסע"ה דף לה ע"ב וז"ל, הנך יפה עייניך יונים, מבואר בזהר פ' ויחי שז' עיני ה' הם ע' סנהדרין, ובסוד הפנימיות, שהוא רזא דבינה, הוא סוד סנהדרי גדולה, שהוא שם מ"ה עם שם הו"ה פשוט וד' אותיותיו גימ' ע', ולכן הסנהדרין הם ע', כי הם עיניה. ונקרא יונים ע"פ מ"ש בזהר יתרו, בת עינא דלגו וכו', והוא סוד הנזכר, כי הע' סנהדרין המאירים בהיכל הזכות, לדון את האדם בהשגחה פרטית, ואע"פ שנראה שהם דין, מ"מ הם גימ' שם מ"ה ושם הו"ה, שמורה ג"כ על רחמים גמורים, ולכן אומר הזוהר

ספר שמות

<p>יונים לגביהו מאי יונים דעבדין לון אונאה להיביא כמה דאת אמר (ויקרא כה יז) ולא תונו איש את עמיתו וכתוב (שיר א מז) עיניך יונים מקרבן ומרחקן כל דיוקנין דעלמא כלהו כלילן באנפוי שערא דרישיה הוה רשים בגוויי שבעה זיני דהבא חמינא בספרא דאדם קדמאה דאמר הכי דיוקנין דמשיחא קדמאה לסיהרא גוון דיליה זהב ירקרק באנפוי גוון דיליה זהב אופיר בדיקניה גוון דיליה זהב שבא בגבניו גוון דיליה (דה"ב ג ו) זהב אפרוים בקריצין דעל עינוי גוון דיליה זהב סגור בשערא דרישיה גוון דיליה זהב מופז על חדוי בלוחא דעל לביה גוון דיליה זהב תרשיש על תרין דרועין כל שבעה גווינין אלין הו</p>	<p>חזקה יראה ואימה וכעס ועינוי כיונים כלפיהם מהו יונים שעושים אונאה לרשעים כמו שנאמר לא תונו איש את עמיתו וכתוב עיניך יונים שמקרבות ומרחקות אותם כל דמויות שבעולם כלולות בפניו שערות ראשו היה רשום בצבעים של שבעה מיני זהב ראיתי בספרו של אדם הראשון שאמר כך דמויות של המשיח ראשון להלבנה הגוון שלו זהב ירקרק בפניו הגוון שלו זהב אופיר בזקנו הגוון שלו זהב שבא בגבניו עינוי הגוון שלו זהב פרוים בגבות שעל עינוי הגוון שלו זהב סגור בשערות ראשו הגוון שלו זהב מופז על חזה בלוח שעל לבו הגוון שלו זהב תרשיש על שתי זרעותיו כל שבעה צבעים אלו היו</p>
ענ/ב	
זהר	
<p>באצלחותא אצלה וסליק²⁸⁹⁹ שנאוי לא יכלין ליה²⁹⁰⁰ ואיהו שליט עלייהו בשולטנו²⁹⁰¹ ואתכפיין קמיה דא איהו ברזא דאת כ²⁹⁰² דאתכליל ברזא דאת ס' ועל דא איהו שליט²⁹⁰³ אי שארי ביה²⁹⁰⁴ עד הכא רוין דעינין לאינן מארי דחכמתא</p>	<p>להצליח הוא עולה ומצליח שונאיו לא יוכלו לו והוא שולט עליהם בשליטה ונכנעים לפניו זהו בסוד אות כ' שנכללת בסוד אות ס' ועל כן הוא שולט אם התחיל בו עד כאן [הוא] סודות של העינים לאלו בעלי החכמה</p>
<p>רוא דאנפין לאינן מארי דחכמתא פנימאה²⁹⁰⁵ דיוקנין דאנפין²⁹⁰⁶ לאו אינן</p>	<p>סוד הפנים לאותם בעלי חכמה הפנימית הדמויות של הפנים אינם ברשומים שבחוץ אלא בתוך הרושם בסודות פנימיים שדמות הפנים</p>

שהם מקרבין ומרחקין, ומכח העינים נענש שלמה המלך כמ"ש בזהר שיר השירים, וז"ש עיניך כיונים (מ"מ).

²⁸⁹⁹ שכן מדה זו ע"י ב' זרועות עולה עד אין תכלית (אור יקר).

²⁹⁰⁰ מפני שאין החצונים יכולים לידבק בזווג מעת החבקו ואילך, ואדרבה היא נטהרת ראשונה, ואח"כ מתחבבת, ואז אויביו נופלים תחתיו, כאומרו שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך (אור יקר).

²⁹⁰¹ היינו כענין ויקבלו כולם את עול מלכותך, שהחצונים נכנעים והם משתעבדים אל הקדושה, והיא שולטת עליהם, ואף זה מצד מדתו שכמותו (אור יקר).

²⁹⁰² שהיא המלכות כאומרו כף אחת עשרה זהב, ועכשיו שהיא מחובקת היא בת עשרים, עשר מלמעלה למטה מצד הימין, ועשר ממטה למעלה מצד השמאל, והיא כ' ודאי, והיא נכללת בת"ת דהיינו ס', כ' נכללת בו"ק עליונים (אור יקר).

²⁹⁰³ מפני שהמלכות שולטת ומולכת מצד הת"ת, ומפני שיש בתחלת החבוק שלא עלתה למלכות ולא נקשרה למעלה, ואז עדיין אינה שולטת (אור יקר).

²⁹⁰⁴ כמו שאמר, ואי שארי באצלחותא כדפי' לעיל (אור יקר).

²⁹⁰⁵ שאין הדבר הזה מסור סתם לבעלי חכמת הקבלה מפני העלם הדבר, אלא אותם היודעים להסתכל מצד חסידותם בדברים הנסתרים ונעלמים בעולם הזה, הם יודעים בזה (אור יקר).

²⁹⁰⁶ אינם כעין שאר החכמת בפרצוף, כי שאר החכמה בפרצוף היא גלויה לכל אדם, שערות אם קשים או רכים או קצרים או ארוכים, ודין הנידון על פיהם מסור לחכמים וכן מצד וכן עינים, אמנם הפנים אין עניינים כך (אור יקר). הן חלוקין בב' והן א', א' כי אינן בקיומא רק לפום שעתא, ב' כי אינן באתגליא רק דמתחזי באתכסיא לעיינין דחכמיין, והן בד' גווינין ד' אנפין דחיות, ואמר שהן סוד התורה, בינה ימא דאורייתא. והנהר היוצא מעדן, צדיק דנטיל הדעת מבינה, נטיל האתוון ומצטייר ברוח דנפיק מצדיק דרוחין פרחין מיניה כנ"ל ע"א (יהל אור).

ספר שמות

<p>ברשימין דלבר²⁹⁰⁷ אלא בגו רשימא דרוין פנימא²⁹⁰⁸ דדיוקנין דאנפין²⁹⁰⁹ מתהפכן מגו דיוקנין דרשימו דאנפין סתימין ברוחא דשריא לגו²⁹¹⁰ ומגו ההוא רוחא אתחזי לבר דיוקנין דאנפין דאשתמודען לגבי אינון חכימין²⁹¹¹ דיוקנין דאנפין אשתמודען מגו רוחא²⁹¹² רוחא אית כבר נש²⁹¹³ דרוין דאתוון²⁹¹⁴ חקיין ביה²⁹¹⁵ וכלהו אתוון סתימין גו ההוא רוחא</p>	<p>מתהפכות מתוך הדמויות של הרשימות של הפנים סתומות ברוח השורה בפנים ומתוך אותו רוח נראה לחוץ דמויות הפנים שניכרות אל אלו החכמים דמויות הפנים ניכרות מתוך רוח יש רוח באדם שסודות האותיות חקוקות בו וכלם אותיות סתומות בתוך רוח ההוא</p>
<p>ולפום שעתא סלקין רשימין דאינון אתוון לגו אנפין וכמה דאינון אתוון סלקין הכי אתחזון אנפין בדיוקנין רשימין לפום שעתא בחיזו דלא קיימא בר אינון מארי דחכמתא דאתקיימן בהו ולא אתנשי מנייהו ההוא אתר דאקרי עלמא דאתי (איהו רזא דאורייתא) ומתמן נפקא רזא דאורייתא בכלהו אתוון דאינון כ"ב אתוון כללא דכלא וההוא נהרא דנפיק מעדן נטיל כלא וכד פרחן מניה אינון רוחין ונשמתין כלהו מצטיירן בציורא דאינון אתוון והכי נפקי כלהו ובגין כך רוחא דבר נש דמצטיירא בציורא דאתוון עביד ציורא באנפין</p>	<p>ולפי שעה עולות הרשימות של אותם האותיות לתוך הפנים וכמו שאלו האותיות עולות כך נראות הפנים בדמויות הרשימות לפי שעה במראה שאינה קיימת רק אלו בעלי החכמה שמתקיימים בהם ולא נשכח מהם אותו המקום הנקרא עולם הבא (היא סוד התורה) ומשם יוצא סוד התורה בכל האותיות שהם ה"ב"ב אותיות [שהם] כלל הכל ואותו הנהר היוצא מעדן לוקח את הכל וכשפורחות מהם אותם הרוחות והנשמות כולם מצטיירות בציור של אותן אותיות וכך יוצאות כלם ולכך רוח האדם שמצויר בציור של האותיות עושה הציורים בפנים</p>
<p>אמר להו רבי שמעון אי הכי ציורא²⁹¹⁷ דאימא לא מצטיירא גו ההוא רוחא אמרו הכי</p>	<p>אמר לו רבי שמעון אם כן הציור של אמא אינה מצט²⁹¹⁶ יירת בתוך</p>

²⁹⁰⁷ נגלה כדי שישאר אל החכם שפיטתו לבר (אור יקר).

²⁹⁰⁸ מציאות הרושם הנרשם שעל ידו השפיטה הוא נעלם בלתי מושג אלא לחכם המסתכל, וז"ש אלא בגו רשימא דרוין פנימאין, והענין כי פרצופין הפנים הם פרצופין ידועים כאשר נבאר, פני אריה פני שור פני נשר, וזה נראה לכל חכם מבין ידוע, אבל הדיוקנאות האלו יתהפכו ויתגלה מתוכם דיוקנאות נעלמים הם המה שהרוח המתלבש באדם יצייר מתוך מה שהוא מלובש בגוף (אור יקר).

²⁹⁰⁹ כגון פני אריה או שור או נשר (אור יקר).
²⁹¹⁰ והיינו שהרוח הפנימי יגלה צורה פנימית בחוץ בפנים עד שלא יחוץ ולא יעלים הצורה הגשמית הרוחנית אלא יהיה בולט הפנימי חוצה לעיני החכם, ויסתכל באותה צורה נעלמת וישיגה (אור יקר).
²⁹¹¹ ולכך לא יוכל כל חכם לשפוט סוד רשימו דפרצופא דאנפין מפני שלא יסתכל בצורה הגשמית, אלא דווקא ברוחניות, והרוחנית לא ישתוה עם הגשמית, אלא בולט על הגשמית, ונראית לעין כל חכם משכיל בפנימיות (אור יקר).

²⁹¹² והשתא פ' היאך הרוח יראה סוד דיוקן להסתכל בו (אור יקר).

²⁹¹³ ולא כל רוחא כי הנפש שהיא למטה מן הרוח אין בה זה (אור יקר).

²⁹¹⁴ לא אתוון ממש גשמיות כאלו שאנו קוראים (אור יקר).

²⁹¹⁵ צורות ידועות שכל צורה וצורה ירמוז אות ידוע, והיינו רזין דאתוון לא אתוון, ולא שיהיה חותם האותיות הנראות לבד המצוירות בו, אלא כל האותיות הם מצוירות ברוח, אמנם הרוח יראה כדי צרכו בפרצוף. המשל בזה ברוח הן כ"ב אותיות כולם, והוא יהיה בולט בפנים או עדות או קר"ב או ר"ע (אור יקר).

²⁹¹⁶

²⁹¹⁷ דאתוון הוא בזרע האב דנפיק מצדיק, אבל ציורא דאימא בבטנה, שהוא מאימא שכינתא אינה עושה כלום, ותי' דפעולת האימא הוא שמצטייר הציורא לבר לעינין דציורא דאביו בכ"ב אתוון הוא לגו וציורא דאימא ד' אנפין דחיון הנ"ל כמש"ו ומפ"ו דציורא דאר"י כאשר חוזר בתשובה שהוא מתגבר

ספר שמות

<p>שמענא מניה דמר דציורא דאתון מסטרא דלעילא וציורא דאימא מצטיירא בההוא רוחא לתתא ציורא דאתון אתגניזו לגו וציורא דאימא בליט לבר ציורא דאימא פני אד"ם פני אר"ה פני שו"ר פני נש"ר ורוחא עביד ציורא דכלהו לבר לפום שעתא בגין דכל מה דאיהו מסטרא</p>	<p>אותו הרוח אמרו כך שמענו מהאדון שציור האותיות מצד מעלה וציור אימא מצטייר באותו הרוח למטה ציור האותיות נגנזות בפנים וציור אמא בולט לחוץ הציור של אמא פני אדם פני אריה פני שור פני נשר והרוח עושה ציור של כולם לחוץ לפי שעה לפי שכל מה שהוא מצד</p>
<p style="text-align: center;">רוי דרוזין</p>	
<p>רשימין על כל אינון דוכתי דשערוי בדרועא ימינא הוה חקיק ורשים רשומא דהא סתים מבני נשא מגדל חקיק באריה ואל"ף זעירא רשים בגויה וסימנא דא (שיר ד ד) אלף המגן תלוי עליו כל זמנא דאנח קרבא ההוא רשימא סלקא ובלטא ועל מגדל מכשכשא האי אל"ף וכדין אתתקף לאנחא קרבא כד עאל בקרבא מכשכשא ההוא אריה וכדין אתגבר כאריה ונצח קרבין וההוא מגדל אתרהיט וסימניה (משלי יח י) בו ירוץ צדיק ונשגב ונשגב דוד משנאו דלא יכלין לגביה ומן סימנין אלין ורשימין אלין הוו רשימין בדרעיה שמאלא רשומא דבר נש אחרא לאו</p>	<p>רשומים על כל אלו המקומות של שערות בזרוע ימינו היה חקוק ורשום רושם אחד סתום מבני אדם מגדל חקוק בו אריה וא' קטנה רשומה בתוכו וסימן זה אלף המגן תלוי עליו כל פעם שנלחם מלחמה אותו הרושם עולה ובולט ועל המגדל מכשכשת זו הא' ואז היה מתגבר ללחם מלחמה כשנכנס למלחמה מכשכש אותו האריה ואז מתגבר כאריה ומנצח את המלחמות ואותו המגדל היה רץ וסימניו בו ירוץ צדיק ונשגב ונשגב²⁹¹⁸ דוד על שונאיו שלא יכלו [לעמוד] כנגדו ומן אלו הסימנים ואלו הרשימות היו רשומות בזרוע השמאל הרושם של אדם אחר לא.</p>
<p>כהאי עיינין צהיבין פקיעין שגעונא בלביה מצהארב שערוי סניאין תליין רחיקין ממשכא דרישא פקיהא איהו פום ממלל רברבן שפון דיליה עתיקין מאריה דלישנא בישא במצחיה תלת שרטוטין אי בעיניה תרין שורייקי סומקי דא הוה באת ר' בלחודוי ושורייקא זהיר לגבייהו עבירה אודמנת לגביה ואשתויב מינה ואי שורייקא דהא סומקא לגו בעינא קיימא בארכא ותריין זעירין תחותיה וחד דאעבר בעיניו דדין אית ליה עיטא בישא באתתא אסורה ועדין עיטא קיימא כדין תשתכה במצחיה חד שרטוטא לארכא מקריצא ימינא חד שערא וארבע זעירין תחותיה וחד דאעבר בינייהו לפותיאי</p>	<p>עיניו צהובות כאלה [יש] שגעון בלבו מצחו גדול שערותיו מרובים ותלויים רחוקים מעור הראש הוא פיקח פיו מדבר גדולות שפתותיו זקנים בעל לשון הרע במצחו ג' שרטוטים אם בעיניו שני גידים אדומים זה הוא באות ר' בלבדה גיד קטן מאיר אצלו עבירה נזדמה לו וניצל ממנה ואם [יש] גיד אחד אדום בעיניו בפנים עומד באורך ושני קטנים תחתיו ואחד שעובר בעיניו של זה יש לו עצה רעה באשה האסורה [לו] ועדיין העצה קיימת אז תמצא במצחו שרטוט אחד לאורך מגבת עין הימנית שער אחד וד' [שערות] קטנים תחתיו ואחד שעובר ביניהם לרוחבו</p>
<p>ואי יתפרש מההוא חטאה תשכה בעיניה תרין שורייקי דיקין אזלין בפותיאי דעינא ולא אעבר חד בינייהו וכן במצחא ומזמן</p>	<p>ואם יפרשו מאותו החטא תמצא בעיניו ב' גידים דקים נמשכים ברוחבה של העין ואינו עובר אחד ביניהם וכן במצחו ומעת שנפרש מאותו החטא</p>

כארי, ושור הוא כאשר הולך בדרך לא טוב, ואדם בצדיק, והן ג' דרגין צדיק ורשע ובעל תשובה, ונשר הוא לתקן גלגול הקודם (יהל אור).

2918

ספר שמות

<p>הוא מזמן ט' ימים שהרי מאז ולהלאה ימחו רשימות אלו ויוולדו אחרים עינים דקות ומתהפכות מעט לאדום זהו פיקח כל דבריו לחיוב במצחו תמצא ג' רשימות אחד גדול העובר מצד זה לצד זה ושני אחרים שאינם עוברים גבות עיניו [הם] גדולות הוא איש קשה כשמדבר [הוא] מקמט את חוטמו בכעסו אם מקשה את לבו זוקף עליו שם רע רע בעיני הכל הכל שונאים אותו לפעמים הוא מצליח ולפעמים לא ג' שערות גדולים</p>	<p>דא תפרש מההוא חובה הוא מזמן תשעה יומין דהא מתמן ולהלאה יתמחון רשימין אלין ויתילדו אחרנין עיינין דקיקין ומתהפכן זעיר בסומקא דא איהו פקיהא כל מלוי בחיובא במצחוי תשכח רשימין תלת חד רב דאעבר מסטרא דא לסטרא דא ותרין אחרנין דלא עברין קריציין דעיניו רברבין מריה דקשיו איהו כד מליל קמיט בחוטמיה ברוגזיה אי בקשיו דלביה זקיף שום ביש עליה ביש בעיני דכלא כלא שנאין ליה אצלח לזמנין ולזמנין לא תלת שערין רברבין</p>
עד/א	זחר
<p>הרוח בולט לחוץ ונראה ונגנז וכל אלו הדמויות נראות מצוירות בציור האותיות אף על פי שהם גנוזות אלו הארבע דמויות נראות לפי שעה לאלו בעלי עינים שיודעים להתבונן בהם בסוד חכמה</p>	<p>דרוחא בלטא לבר²⁹¹⁹ ואתחזי ואתנניז וכל הני דיוקנין²⁹²⁰ אתחזיין מתצייירן בעיורא דאתוון²⁹²¹ אף על גב דאינון גניזין אלין ארבע דיוקנין אתחזיין לפום שעתא לאינון מארי דעינין דידעיין²⁹²² ברוזין דחכמתא לאסתכלא בהו</p>
<p>ציור הראשון כשאדם הולך בדרך האמת אלו שיודעים בסודות של אדונם מסתכלים בו לפי שאותו הרוח שבפנים מתוקן בו ובולט לחוץ ציור</p>	<p>ציורא קדמאה²⁹²³ כד אזיל בר נש בארחה קשומ²⁹²⁴ אינון דידעיין ברוזין דמריהון מסתכלין</p>

²⁹¹⁹ כדי רגע (אור יקר).

²⁹²⁰ שהם אריה שור נשר אדם מצד אימא ברוחא (אור יקר)

²⁹²¹ מצד הזכר כדפי', שהיא הצורה השלישית הנעלמת כדפי', והנה האותיות הם כ"ב ברות, אלא שלא יראו החוצה מתלבש בתוך ד' פנים בכדי שעה (אור יקר).

²⁹²² בענין שהבא להסתכל בפנים, מה שיראה בהבטה ראשונה צריך שיהיה מצוייר בדעתו, מפני שאין הרוח מתגלה להחכם המסתכל בפרצוף אלא בהבטה ראשונה ומיד יתעלם, ולא יוכל להביט פעם אחר פעם, שההשגה מצד הרוח המתעלם ואינו מראה עצמו אלא בהשכלה ראשונה, והציור הזה הראשון הוא עיקר ואח"כ חמק עבר ולא יושג אלא המראה הגשמי (אור יקר).

²⁹²³ והנה יצטיירו ציורים בסוד הרוח בא' מד' בחינות, או אדם שלא חטא והוא בכשרותו עומד תדיר, הב' אדם שחטא ופגם רוחו ושב אל קונו ותקן את אשר עותו, הג' אדם שחטא בגלגולו החולף ובא לתקון עונו ולזה הם ד' ציורין אל הרוח, הא' פני אדם מבחר הפרצופין, הב' אריה מבחר שנים הנשארים, הג' שור שהוא שמאלי הד' נשר. והענין כי עם היות שיש ברוח ד' פנים, שכן הרוח מצד הת' והוא שם בן ד', בעל ד' אותיות: י' פני אריה, ה' פני שור, ו' פני אדם, ה' פני נשר, עכ"ז יתגלו בו הפנים כפי מעשיו, אם יתיישר ולא יתעוות לעולם, הרי פניו פני אדם במבחר הארתו, כי בפני אדם יתקשטו כל הפנים כדפי' בתיקונים יה"ה מלך, פני אריה, יה"ה מלך פני שור, יה"ה ימלוך פני נשר, יו"ד ה"א וא"ו ה"א דהיינו יהוה הוא פני אדם, ולזה לא נטה רוח לא לימין ולא לשמאלא, ויראה אור פני החיים שבו, אמנם אם הרשיע ועדיין ברשעו עומד נטה לצד שמאל בקו השמאלי מקום יניקת החצונים והתאחזם בו, ולכך יגלה פני שור ויגבירם מצד הגבורה, ואם ישוב בתשובה ויטיב עצמו נעקר מפני שור, והקב"ה ימינו פשוטה לקבל שבים, ויטה עצמו מן השמאל אל הימין, יגלה בעצמו פני אריה. ואם בעונו נעקר מתוך רשעתו ולא תקן עצמו בחייו, והוצרך להתגלגל להטיב עצמו, ירד מסוד ג' פני הזכר אל פן הנקבה כנודע, כי המתגלגלים ירדו אל עולם הנקבה כדפי' בסבא, ויתגלגל בסוד פני נשר, ויתגלו בו פני נשר שבו, והוא כנקבה חשוכה עצובה כאשר יתבאר. והנה מבחר האדם הוא אשר לא קלקל כלל, לכך אמר "ציורא קדמאה" שזה יקדם אל הרוח קודם לגילוי כל ציוריו (אור יקר).

²⁹²⁴ שהוא דרך אמת תפארת ודאי, והנה הציור הזה לא יגלה הרוח עצמו, ולא יתעורר בגוף האדם להראות בהסתכל כל אדם בפניו, רק בהיות איש טהור וקדוש אזי יתעורר רוח ברוח ויראה עצמו אליו (אור יקר).

ספר שמות

<p>ביה²⁹²⁵ בגין דההוא רוחא דלגו מתתקנא ביה²⁹²⁶ ובלית לבר ציורא דכלא וההוא ציורא איהו ציורא דאדם ודא איהו ציורא שלים יתיר מכל ציורין ודא איהו ציורא דאעבר לפום שעתא קמי עינייהו דחכימי לבא האי כד מסתכלן באנפוי לבר אינון אנפין דקיימן קמיה עיינין דלבא רחים לון ארבע סימנין דאתוון אית בהו שורייקא חד בליט בשכיבו²⁹²⁷³³⁰ מסטרא דימינא ושורייקא חד דכליל תרין אחרנין דאחידן ביה בסטרא דשמאלא</p>	<p>של הכל ואותו הציור הוא ציור של אדם וזהו ציור השלם יותר מכל הציורים וזה הוא ציור שעובר לפי שעה לפני עיניהם של חכמי הלב זה כשמסתכלים בפניו בחוץ אלו הפנים העומדים לפניו עיני לבו אוהבים אותם ד' סימנים של אותיות יש בהם גיד אחד בולט בשכיבה מצד הימין וגיד אחד הכולל שני אחרים שנאחזים בו בצד שמאל</p>
<p>אלין ארבע סימנין אינון ארבע אתוון דאקרון עדות וסימנא דא ע' ההוא שורייקא דסטרא ימינא דבליט בשכיבו³³¹ ד' ואינון תרין אתוון דמתחברן ביה ו"ת אינון ההוא²⁹²⁸ שורייקא דכליל תרין אחרנין ודא איהו רוא דכתיב (תהלים פא ו) עדות ביהוסף שמו דכל מאן דחמא ליה הוה רחים ליה בלבוי וברחימו אשתלים זרעא דדוד מתהפכן ביה²⁹²⁹ חיוז דגונונין ובגין כך טעה שמואל דכתיב (ש"א טז ז) אל תבט אל מראהו בגין דסטרא אחרא הוה ביה באליאב דלא הוה הכי בדוד דיוקנין דדוד טמירין אינון דהא דיוקנא דסטרא אחרא אתכליל גו דיוקנין וההוא דיוקנא דסטרא אחרא אתחוי ביה בקדמיתא דאעבר על עיינין לפום שעתא ובהיל לבא ודחיל ולבתר (שם יב) וטוב²⁹³⁰ רואי (שם יח) ויהו"ה עמו ודא איהו עדות לגביה</p>	<p>אלה ד' סימנים הם ד' אותיות הנקראות עדות וסימן זה ע' אותו הגיד שבמצד ימין הבולט בשכיבה ד' ואותם הב' אותיות המתחברות עמו [שהם] ו' ת' הם אותו הגיד הכולל ב' אחרים וזהו סוד מש"כ עדות ביהוסף שמו שכל מי שראה אותו היה אוהב אותו בלבו ונשלם באהבה זרעו של דוד מתהפכים בו המראות של הצבעים ולכן טעה שמואל דכתיב אל תבט אל מראהו לפי שצד אחר היתה בו באליאב שלא היה כן בדוד דמות דוד הם נעלמות כי דמות של הסטרא אחרא נכללה תוך דמויות ואותה דמות של הצד האחר נראתה בו בתחילה שעברה על עיניו לפי שעה ונבהל לבו ונתירא ואח"כ "וטוב רואי" ויהו"ה עמו" וזהו עדות לו.</p>
<p>דיוקנא דא דאדם כליל כל דיוקנין וכלהו כלילן ביה האי לא בהיל ברוחיה בשעתא דרוגזיה איהו בנייחא ומלוי בנייחא ומיד אתפייס</p>	<p>דמות של האדם כוללת כל הדמויות וכולם כלולות בו זה אינו מבוהל ברוחו בשעת כעסו הוא במנוחה ודבריו הם בנחת ומיד מתפייס</p>
<p style="text-align: center;">רוי דרוין</p>	

²⁹²⁵ ובאותו ההסתכלות הוא כמי שדופק לשער חבירו ומעוררו כנגדו, וכן אלו הכשרים מעוררים הרוח ההוא (אור יקר).

²⁹²⁶ ונוטל התעוררות להתתקן בגופו (אור יקר).

²⁹²⁷ עי' לקמן דף עד ע"ג בציורא תניינא דבעל תשובה דעדיין לא מתיישב באורח קשוט אמר שם ואלין בלטיין בבהילו דלא שכיכין וכד מתיישב' ואתגל' באורח קשוטא שכיכין (יהל אור).

²⁹²⁸ ר"ל בסטרא שמאלא הן ג' אתוון ג' שורייקין ושמאלא כליל ב' דהשורש הוא ב' אתוון עד ו"ת הוא לשון רבים ואין רבים פחות מג' ג' שורייקין לכן נכללים בד' והן עד דעדות בשנים ימינא ושמאלא (יהל אור).

²⁹²⁹ דהן מסטרא דנוק', ובה מתהפכין הדיוקנין כחומר חותם וב' מדות דיליה (יהל אור).

²⁹³⁰ דכן כתיב אדמוני מדרגא דעשו ולבתר וטוב רואי וכו' (יהל אור).

ספר שמות

<p>בחדוי על לביה שפון דיליה עתיקין מארי גאותא בשגעונא לישנא בישא שערוי שעיעין רברבין וסניאין אנפוי אנפין אריכין זעיר ועגולין זעיר לזמנין אתחרט מכל מה דעבד ותב לקלקוליה בעיניה תשכח שורייקי תרין בעינא דימינא וחד בעינא דשמאלא אודנוי זעירין קיימין בקיומא</p>	<p>בחזה שלו על לבו השפתים שלו זקנות בעל גאווה שגעון [בעל] לשון הרע שערותיו חלקים גדולים ומרובים פניו פנים ארוכות מעט ועגלות מעט לפעמים מתחרט מכל מה שעשה וחוזר לקלקולו בעיניו תמצא גידים שנים בעין הימין ואחד בעין השמאל אזניו קטנות ועומדות על קיומן</p>
<p>זרעא דדוד בהפוכא זרעא דדוד כל סימנין אלין לטב ולמעבד טיבו בר שפון רברבין דכל מאן דשפוותיה רברבין מאריה דלישנא בישא איהו בין זכאה בין חיבא בר אי צדיק גמור הוא ובזכיו דיליה נצח ונטיר גרמיה עיינין ירוקין זעיר מגוון סומק אזיל בינייהו במצחיה תרין רשומין מסטרא דא לסטרא דא וחד לעילא זעירא וחד לתתא איהו באת פ' ואת ר' דא מצחיה רב בעגולא איהו טב לכלא יהיב מכל מה דאית ליה לכל בר נש וותרן איהו שערוי שעיע ותלי בסטר ימינא אית ליה חוורו דשערי מיומא דאתברי</p>	<p>זרעו של דוד הם בהיפך זרעו של דוד כל אלו הסימנים הם לטובה ולעשות טוב חוץ מן שפתים גדולות כי כל מי ששפתיו הם גדולות הוא בעל לשון הרע בין צדיק בין רשע חוץ אם הוא צדיק גמור ובזכויותיו מנצח ושומר את עצמו עינים ירוקות ומעט מגוון אדום הולך ביניהם במצחו ב' רשימות מצד זה לצד זה אחד למעלה קטן ואחד למטה הוא באות פ' ואות ר' זהו מצחו גדול ועגול הוא טוב לכל נותן מכל מה שיש לו לכל אדם הוא וותרן שערו חלק ותלויים בצד ימינו יש לו שערות לבנים מיום שנברא</p>
<p>מתניתין בני עלמא מאריהון דסכלתנו פקיהי עיינין מאריהון דמהימנותא די הוה גניזא בכו מאן מנכון דסליק ונחית מאן די רוח אלהיין קדישין ביה ליקום ולינדע בשעתא דסליק ברעותא דרישא חוורא²⁹³³ למברי אדם בטש בנו בוצינא²⁹³⁴ הדא ובטש בוצינא²⁹³⁵ בפטישא דנהיר²⁹³⁵ וההוא פטישא דבוצינא אפיק נשמתין אוף הכי בטש גו טנרא²⁹³⁶ הדא תקיפא ואפיק ההוא טינרא שלהובא הדא מלהטא מרקמא בכמה גווינן וההוא שלהובא סלקא ונחתא עד דההוא פשיטו (נ"א פטישו)³³² בטש ביה²⁹³⁷ ותב ואתישב בדוכתיה ואתעביד רוחא דחייא וההוא רוחא אתתחם ונטיל גוון חד משמשא נחית לתתא נטיל גוון חד²⁹³⁸ מסיהרא סטא לימינא נטיל גוון מייא כליל בפומא דאריה הדא סטא לשמאלא נטיל גוון אשא כליל בפומא דחד</p>	<p>משנה: בני העולם בעלי בינה נפקחו עינים בעלי אמונה שהיתה גנוזה בכם מי מכם שעלה וירד מי שרוח אלהי'ם קדושים בו יקום וידע בשעה שעלה ברצון של ראש הלבן לברוא את אדם הכה בתוך ניצוץ אחד והיכה ניצוץ בפטיש המאירה ואותו פטיש של הניצוץ הוציאה נשמות אף כך היכה תוך צור חזק אחד והוציאה אותו צור שלהבת אחת מלהטת מרוקם בכמה צבעים ושלהבת ההיא עלתה וירדה עד אותו פשיטות (פטיש) הכה בו ושב ונתישב במקומו ונעשה רוח חיים והרוח ההוא נגבל²⁹³¹ ולקח צבע אחד מן השמש ירד למטה ולקח גוון מן הלבנה נטה לימין ולקח גוון מים כלול בפי אריה אחד נטה לשמאל ולקח גוון אש הכלול בפי שור אחד אדום כוורד נטה לפניו ולקח גוון רוח</p>

²⁹³¹

²⁹³³ כתר (יהל אור).

²⁹³⁴ ידוע דמדיד משחתא (יהל אור).

²⁹³⁵ חכמה (יהל אור).

²⁹³⁶ בינה דאיהי סלע ואיהי תקיפא כידוע (יהל אור).

²⁹³⁷ שהרוח מורכב מחו"ב בן י"ה (יהל אור)

²⁹³⁸ שהוא ו"ק שמשא וסיהרא נגד מעלה ומטה, נפשא דעפרא אמר לקמן דהוא כליל מד' סטרין והן ו"ד של רוח ונפש ד"ו פרצופים (יהל אור).

ספר שמות

<p>שור סומקא כוורדא סטא לקמיה נטל גוון רוחא כליל בפומא דחד נשר רברבא רב גדפין מאריה דנוצה כל גוונין ביה מתחמן סטא לאחורא נטל גוון עפרא כליל מארבע סטרי עלמא בפומא דאדם וכל דיוקנין מסתכלן לגביה</p>	<p>הכלול בפי נשר אחד גדול בעל כנפים גדולות בעל נוצות כל הצבעים בו²⁹³² נגבלים נטה לאחוריו ולקח גוון עפר הכלול מד' רוחות העולם שבפה האדם וכל הצורות מסתכלות אליו</p>
עד/ב	
זהר	
<p>זרעא דדוד דאתחזי ביה ההוא דיוקנא בקדמיתא דאעבר לפום שעתא על עיינין ברוגזיה²⁹³⁹ בנייחא מיד אתפייס²⁹⁴⁰ אבל נטיר דבבו²⁹⁴¹ כנחש לסופא בגין דההוא סטרא גרמא ליה דסחרא בכל סטרי²⁹⁴² אבל מוחא דבגו קליפה ולבא מתישרא²⁹⁴³ ויציבא דא לאינן זכאין אבל חייבין לא מתעברן מההוא דיוקנא קדמאה בישא ואתחברן (ס"א ואסתאבן) ביה בכלא</p>	<p>זרעו של דוד שנראתה בו אותה הדמות בתחילה שעוברת לפי שעה על עיניים בכעס מיד מתפייס בנחת אבל שומר שנהא כנחש לבסוף לפי שאותו הצד גרם לו מסבבת בכל הצדדים אבל המוח שבפנים הקליפה והלב מישרו וזה קיים לאלו הצדיקים אבל הרשעים אין דמות הראשונה הרעה עוברת ומתחברים (ונטמאים) בו בכל</p>
<p>ציורא תניינא²⁹⁴⁴ אי ההוא בר נש לא אזיל כל כך בארחא בישא ואסמי מההוא ארחא ותב למאריה²⁹⁴⁵ לא דהוא רגילא בארחוי דמתקנן³³³ אלא איהו דהוה באינן אורחי מתעדי וסטי מנייהו ותב למאריה האי איהו רוחא טבא דשארי למשרי עלוי ולא אתקפא על זוהמא קדמאה דהוה ביה ובליט לבר באסתכלותא דעיינין לפום שעתא כחד</p>	<p>ציור השני אם זה האדם לא הלך כל כך בדרך רעה וסטה מאותה הדרך ושב לאדונו לא שהוא רגיל כבר בדרך מתוקנת אלא הוא שהיה באותם הדרכים נתגרש וסוטה מהם ושב לאדונו זהו רוח טוב מתחיל לשרות עליו ולהתחזק על הזוהמא הראשונה שהיתה בו ובולט לחוץ בהסתכלות עינים לפי שעה כדמות אחת של אריה המתגבר זה בשעה שרואה אותו אותו</p>

2932

²⁹³⁹ ולכך נאמר, והוא אדמוני עם יפה עינים, ירצה החכם המסתכל חסיד יפה עינים, והיה ראוי שיעורר רוחו אהבה, והוא אדמוני מראה רוגז לפום שעתא על עיינין ברוגזיה, לזה יאמר וטוב רואי וה' עמו בנייחא מיד אתפייס ומראה סוד אותיות עדות (אור יקר).

²⁹⁴⁰ והרי אליבא היה הפך זה שדינו בחזקה רגז, ואין רוגזו נח מיד, דוד עם היות שהיה מעורר פחד ורוגז בהתחלה, עכ"ז אינו עומד בו (אור יקר).

²⁹⁴¹ כמו שראינו שמחל לשמע, ומה כתיב, והנה עמך שמעי בן גרא וכתוב ביואב ולא תורד, ולא שיהיה הענין בעון ח"ו, אלא הכל בסוד מדתו, שמדתו גורמת לו להתפייס בבואו, כאומרו הנה באתי היום ראשון לכל בית יוסף (אור יקר). עי' לקמן קח ע"א (יהל אור).

²⁹⁴² וסוד ענין זה פי' בשלהי סבא, ואין זה פגם ברוח שיורה שפגם ונדבק בחצונים ח"ו (אור יקר).

²⁹⁴³ והיינו כעס חכמים וגאותם שלבם נכון עמם מפנימה, ומבחוץ מראים רוגז להיות חתיתם לשם שמים מוטל על הבריות, ועל כיוצא בזה אמרו בשמתא מאן דלית ביה, וכן אמרו (יומא כב ע"ב) כל תלמיד חכם שאינו וכו' [שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם] וזה בתנאי שלא יכנס הכעס בלבו ובתוכיותו, כדי שאותה הקלי' לא תשלוט בו אלא מבחוץ, ולבו נכון ומיושב ביראת ה' ובאהבה, ולא כן הרשעים כי התלבשם בקלי' הוא לבושם האמיתי, ואין בהם חלק במוחא בסוד עדות כלל, אלא כעסם בלב שקוע, והם שקועים בחצונים מטמאין עצמן בהם, ולכך אותו הדיוקן המורה פחד ואימה וכעס תמידי ולא סרו ממנה תמיד (אור יקר).

²⁹⁴⁴ מד' ציורין שפי' לעיל שהוא פני אריה כאשר נבאר, אי ההוא בר נש לא אזיל כ"כ באורחא בישא, שאם חטא כ"כ עד שפגם פגם גדול ברוח, לא במהרה ימחק רעתו, ולא יראה בפני ארי' אלא פגם קצת ופגמו נקל, שבנטותו להטיב נטה מעל אוהל רשעים (אור יקר).

²⁹⁴⁵ וגם לא ששב בתשובה שלמה, שאם תשובתו שלמה בלי ספק חוזר אל סוד עדות כבראשונה ויותר טוב כענין דוד שמחק עון בת שבע מכל וכל אלא שיש בו תשובה רפה (אור יקר).

ספר שמות

<p>דיוקנא דאריה דאתנבר האי בשעתא דחמי ליה ההוא חיזו גרים ליה לאעברא בלביה אריה דמתנברא לפום שעתא האי מסתכלן באנפוי</p>	<p>המראה גורם לו שיעבור בלבו אריה המתגבר לפי שעה זה מסתכלים בפניו</p>
<p>לבתר אינון אנפין דלכא לא רחים לון לפום שעתא ומיד תב לביה ורחים ליה כד מסתכלן ביה אכסיף וחשיב דכלא ידעין ביה אנפוי חפיין דמא לפום שעתא מתהפכן לחוורא או לירוקא תלת שורייקן אית באנפוי חד לימינא דדא אתפשט באנפוי ואתאחיד ביה חד דסלקא לחוטמיה לעילא ותרין לשמאלא וחד דאתפשט לתתא מאינון תרין ואחיד בהאי ובהאי</p>	<p>אחר כך אלו הפנים אין לב אוהבם לפי שעה מיד חוזר לבו ואוהב אותו כשמסתכלים בו מתבייש וחושב שהכל יודעים בו פניו מתכסות בדם לפי שעה מתהפכות ללבן או לירוק שלשה גידים יש לו בפניו אחד לימין שזה מתפשט בפניו ונאחז בו אחד העולה לחוטמו למעלה ושנים לשמאל ואחד מתפשט למטה מאלו השנים ואחוז בזה ובזה</p>
<p>ואלין אינון אתוון דמתחקקן באנפוי ואינון בלטיין בבהילו דלא שכביין³³⁴ וכד מתיישבא וארגיל בארה קשוט שכביין³³⁵ ורזא דאינון אתוון איהו קרוב³³⁶ דא הוה רחיק²⁹⁴⁶ והשתא אינון אתוון בלטיין באנפוי וסהדין ביה בבהילו וסימנא דא ק'³³⁷ (ד"א ה') מסטר ימינא²⁹⁴⁷ אתוון אחרנין מסטר</p>	<p>ואלו הם אותיות החקוקות בפניו ואלו בולטות בבהילות שאינן שוכבות וכשמתישב ומתרגל בדרך האמת שוכבות וסוד של אלו האותיות הוא קרוב זה היה רחוק ועתה בולטות אלו האותיות בפניו ומעידות בו בבהילות וסימן זה ק' (ה') מצד ימין אותיות האחרות מצד</p>
<p>רוי דרוין</p>	
<p>אתיישב ההוא רוחא בהוא²⁹⁴⁸ עפרא ואתלבש ביה כדין²⁹⁴⁹ ההוא עפרא מכשכשא²⁹⁵⁰ ונחת לתתא ובטש סטרא מארבע סטרין דעלמא ואתעביד דיוקנא חדא ופרצופא²⁹⁵¹ וההוא רוחא אתטמר מנו לנו וההוא עפרא דאתכניש מארבע סטרין בטש לגביה נפש כלילא בעפרא (ס"א ברוחא) וההוא נפש איהו יסודא לעובדי גופא²⁹⁵² כפום עובדין דההוא נפש בגופא הכי אתחזי במשכא לבר</p>	<p>נתישב אותו הרוח באותו העפר ונתלבש בו אז אותו עפר מכשכשת וירדה למטה והכה צד מד' צדדי העולם ונעשה דמות אחת ופרצוף ורוח ההוא נסתר לפני ולפנים ועפר ההוא שנתאסף מד' צדדים הכה אליו הנפש הכלולה בעפר (ברוח) והנפש ההיא הוא היסוד למעשי הגוף וכפי המעשים של הנפש ההוא כך נראים בעור מבחוץ</p>

²⁹⁴⁶ ולכן אינן שכיחין דעדיין לא מתיישב באורח קשוט (יהל אור).

²⁹⁴⁷ דה' הוא פתח לבעלי תשובה (מנחות כט ע"ב) (יהל אור).

²⁹⁴⁸

²⁹⁴⁹ וז"ש ויפח באפיו כו', ויהי האדם לנפש חיה דנפש אינו באדם אלא מחמת הרוח דאתלבש בגוף נעשה בגוף נפש וכמ"ש בפ' בראשית (יהל אור).

²⁹⁵⁰ ר"ל העפרא סט' דגוף וביה מתלבש הרוח והעפר מתקבץ מד' רוחות העולם, כמ"ש בס"פ עקב ושמ"מ וכמ"ש בסנהדרין (דף לח ע"א) מכל העולם הוצר עפרו כו' (יהל אור). נבאר מעלת ומדרגת אדם הראשון קודם החטא, כי הוא עמוק נורא מאד וכו', והאריז"ל בשער הצלם (פרק א') אמר כי אדה"ר היה מעפר גן עדן הארץ, אך אחר החטא נעשה מעפר העוה"ז. ובשער מ"ן ומ"ד (סוף דרוש א') אמר שם כי קודם החטא היה גופו מיצירה ונפשו מבריאה ורוחו מנוק' דז"א דאצילות ונשמתו מז"א דאצילות והנשמה לנשמה מאו"א דאצילות, אך אחר החטא נעשה גופו מהעוה"ז, ונפשו מהעשיה (ר"ל מהאופנים שהם נפש הגלגלים, ומשם נמשך נפש האדם ג"כ) ורוחו מיצירה ע"ש. והענין בכ"ז כי נודע הוא שכל עולם ועולם הנה הוא כלול מכל הד' עולמות אבי"ע וכו' (דע"ה ח"ב כז ע"א).

²⁹⁵¹ ר"ל הגוף (יהל אור).

²⁹⁵² ר"ל למעשים, דברוחא הוא דיבור, וע' בזו"ח פרשת יתרו (יהל אור).

ספר שמות

<p>רוחא דא אתממר לגו והוא אתחזי לבר סליק ונחית ובטש באנפוי ואחזי דיוקנין ורשימינ²⁹⁵³ בטש במצחיה אחזי דיוקנין ורשימינ בטש בעינוי ואחזי דיוקנין ורשימינ הדא הוא דכתיב (ישעיה ג ט) הכרת פניהם ענתה במ בוצינא דאתמשך מניה מדידו דחד חוטא ירוקא²⁹⁵⁴ שלהובתא דתהו בטש בידוי בשעתא דבר נש נאים²⁹⁵⁵ ורשים רשימינ ושרטומין בידיה וכפום עובדין דבר נש הכי אתרשים ואלין אתוון מתהפכין²⁹⁵⁶ מתתא לעילא וידעי לון חברי קשום ברשימו דאתוון דבוצינא וכל אלין חילין דלגו כבר נש עבדין רשומין ושרטומין אתוון מתהפכין מאן דרקים דא רקים בשפולי משכנא²⁹⁵⁷ כמה דאת אמר (תהלים קל"ט טו) רקמתי בתחתיות ארץ בריך הוא בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין</p>	<p>רוח הזה נגזז בפנים והוא מראה לחוץ עולה ויורד ומכה בפניו ומראה צורות ורשימות מכה במצחו מראה צורות ורשימות מכה בעינוי ומראה צורות ורשימות זהו שכתוב הכרת פניהם ענתה במ הניצוץ נמשך ממנו המדידה של קו אחד ירוק שלהבת של תהו מכה בידוי בשעה שאדם ישן ורושם רשימות ושרטוטין בידו וכפי מעשיו של האדם כך נרשמים ואלו האותיות מתהפכות מלמטה למעלה ויודעים אלו החברים באמת ברשימות האותיות של הניצוץ וכל אלו הכחות שבפנים האדם עושים רשימות ושרטוטין ואותיות מהופכות מי שרוקם את זה רוקם בשפת המשכן כמו שנאמר רקמתי בתחתיות ארץ ברוך הוא וברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים</p>
<p>עיינין חורין ואברין סומקין באתריה דנפיק מיניה דא איהו באת פ' ואת ר' כלילא כהדא מצחיה רב תלת שרטומין סלקין במצחיה שית זעירין אחרנין סומק הוא ולא סומק קיימא בין תרין גוונין שעריה אוף הכי אנפוי רברבן שעריה קמיט ולא כל כך תלי זעיר תחות אודנוי טב איהו מארי דמהימנותא מארי דרוגזא תקיף בשעתא דאתרגיזו ההוא סומקא דתחות עינא אתפשט בעיניה רוגזיה ביש בשעתא דמליל ברוגזיה סתים פומיה ונפיק תננא מנחירו ולזמן זעיר נח רוגזיה ולא כל רוגזיה עד יומא אחרא או תרין יומין דא אצלח לזמנין ולזמנין לא אבל קאים תדיר באצלחותא בין זעיר ובין רב ואי סומקא דפום עינא זעיר כחוטא ולא אתפשט בשעתא דרוגזיה בעינא ואית ביה כל הני סימנין חלשא בלבא ואיהו דחיל מכלא</p>	<p>עינים לבנות והאברים אדום במקומו יוצאות ממנו זה הוא באות פ' ואת ר' כלולים יחד מצחו גדול ג' שרטוטין עולים במצחו וששה קטנים אחרים הוא אדום ואינו אדום עומד בין שני הצבעים שערך הוא כך פניו גדולות שערותיו כווצות ולא כל כך תלויים קטנות תחת אזניו הוא טוב בעל אמונה בעל כעס חזק בשעה שכועס אותה האדמומית שבתחתית העין מתפשטת בעינוי כעסו רע בשעה שמדבר בכעסו סותם את פיו ויוצא עשן מנחירו ולזמן קצר נח כעסו ולא כל כעסו עד יום האחר או לב' ימים זה מצליח לפעמים ולפעמים אינו אבל עומד תמיד בהצלחה אם מעט ואם הרבה ואם האדם שפיו עין קטן כחוט ואין מתפשט בשעת כעסו בעינוי ויש בו כל אלו הסימנים הוא חלש הלב והוא מתירא מכל</p>
ע/א	
זהר	

²⁹⁵³ דיוקין הוא צורת המצח בעיגולא, וכן בכ"ד, ורשימינ הן הקוין ושרטוטין (יהל אור).
²⁹⁵⁴ שתהו הוא קו ירוק, ולכן עושה ג"כ קוין, שד' סטרין הן תוהו ובוהו כו' ד' יסודין דגוף (יהל אור).
²⁹⁵⁵ זהו ביד כ"א יחתום ביד בשעתא דנאים, דאז הוא כותב כל מה שעשה באותו היום, ומשתנים השרטוטין ביה כפי מעשיו כמש"ל (יהל אור).
²⁹⁵⁶ ר"ל שכל שרטוטין הוא אותיות מהופכות כחומר חותם לפי שהוא מסט' דבוצינא בסוד תשר"ק כידוע ותוהו הוא אחרון, שלכן הוא בעובדין ושם הוא בהיפוכא ה' אחרונה, נגילה ונשמחה בך לאתחברא אתוון בא"ת ב"ש וזהו החדוה לאתבסמא דא בדא (יהל אור).
²⁹⁵⁷ ר"ל בעור האדם שהוא אחרון במעשה בראשית וע"ל עו ע"א (יהל אור).

ספר שמות

<p>שמאל²⁹⁵⁸ ואף על גב דשורייקי²⁹⁵⁹ אחרנין אתחזון באנפוי לא בלטיין לבר כהני בר בזמנא דהוא אזיל בעקימו</p>	<p>שמאל ואף על פי שגידים אחרים נראים בפניו לא בולטים לחוץ כמו אלו רק בזמן שהוא הלך בעקמימות.</p>
<p>האי איהו זרעא דדוד²⁹⁶⁰ אתהפך מחיזו דא בקדמיתא אתחזי בדיוקנא דאדם ולבתר קיימא בדיוקנא דאריה²⁹⁶¹ ואתפרש בדיוקנא דסטרא אחרא²⁹⁶² ובכלא מתהפכא משאר בני נשא</p>	<p>זה הוא [מ]זרעו של דוד מתהפך ממראה זה בתחילה נראה בדמות אדם ואחר כך עומד בדמות אריה נפרד מדמות שמצד אחר ובכל מתהפך משאר בני אדם</p>
<p>ציורא תליתאה אי ההוא בר נש אזיל בארהא דלא מתתקנא²⁹⁶⁴ וסטי אורחוי מארחי דאורייתא²⁹⁶⁵ ההוא רוחא קדישא²⁹⁶⁶ אסתלק מניה ורוחא אחרא אתחזי ביה²⁹⁶⁷ ודיוקנא אחרא²⁹⁶⁸ ובליט לבר באסתכלותא דעיינין דחכימי לבא לפום שעתא דיוקנא</p>	<p>הציור השלישי אם זה האיש הולך בדרך שאינה מתוקנת וסוטה דרכו מדרכי התורה אותו הרוח הקדוש מסתלק ממנו ורוח אחר נראה בו ודמות אחרת ובולטת לחוץ בהסתכלות עיני חכמי לב לפי שעה דמות שור בשעה שרואים אותו</p>

²⁹⁵⁸ ולא פירש שהן עדות הנ"ל, ע' הוא דסליק לחוטמי' לעילא, דו"ת הוא תרין דשמאלא וחד לתתא מאינון תרין ואחיד בשניהן כנ"ל, וה' הוא ה' דהכרת דתב לסטר דימינא לה"א, והוא ה' ביהוסף, שמו דחזרה מעבד לנער וכמ"ש בס"פ בא (מג ע"א), וכן במשה כד אתיליד כמ"ש בפ' בשלח נד ע"א דסליק לסטרא דבן (יהל אור).

²⁹⁵⁹ אלו הם מעשיו בלתי הגונים החקוקים עדיין בפניו, אלא שלא נמחקו מפני התרשלותו, ואינם בולטים מפני תשובתו, אמנם אם היה מחזיק תשובתו היו נמחקים מכל וכל (אור יקר). ר"ל אותן שהיו ב' בדיוקנא דשור עתה אינון בולטיין כמש"ו, ואמר למטה ואי תב משמאלא לימינא אתכפיא כו' ואלין שורייקין שכיכו ואחרנין כו' (יהל אור).

²⁹⁶⁰ הענין במה שפי' שדוד וזרעו הם בסוד מדת המלכות, ומדת המלכות היא בסוד אור חוזר ממטה למעלה, ולכך הראות הצורות בפרצוף הנעשים מרכבה לה הם בהפך משאר האדם, כי שאר האדם בפרצוף אריה זה שאמרנו תחלה יראה סוד הפחד והאימה, ואח"כ יתעורר סוד האהבה, דהיינו תחלה יקדם אריה ואח"כ אדם, ובזרע דוד מי שחטא ושב כנזכר, תחלה יראה בו פני אדם דהיינו שיעורר האהבה, ואח"כ מיד בשעה קלה יעבור צורה זו מלב המסתכל, ויתדמה בצורת אריה המורה פחד, ויתקיים בצורה זו מפני הפחד והאימה (אור יקר).

²⁹⁶¹ וזה מפני היותו נאחז בסוד הנחש הכרוך סביבו, שהוא מתחזק וקיים בסוד פחדו ואימתו (אור יקר).

²⁹⁶² ועל"ז הפך שאר הצורות וכדפי' לעיל, וז"ש "ואתפרש בדיוקנא מסטרא אחרא" שח"ו שישאר קיים בענין הפחד והאימה מצד הנחש ממש אלא זה גורם לו, ועל"ז אתפרש שאין לו חלק ונחלה עמו ח"ו (אור יקר).

²⁹⁶⁴ היינו שהוא רשע ועומד ברשעו, ולא ברשע המוחזק ברשע, כי על אלו נאמר אסור להסתכל בפני אדם רשע, כי כיון שכבר הוא מוחזק ברשע ובעבירות אין בו רוח שכבר נסתלק ממנו, ופניו פני הנחש והטמא, אמנם באדם המוחזק בכשרות קאמר, ומעשיו מכוסים ונסתרים, ורוחו מתנוצץ בו, אלא שהוא כותב על פניו הכרת מעשיו וכו' ולא מוחזק ברשעות (אור יקר).

²⁹⁶⁵ נטיה לא יאמר אלא על מי שמטה על דברים נוטים לא שיצא ממש והוא חצוני ניכר לכל שאין זה צריך בדיקה (אור יקר).

²⁹⁶⁶ היינו שיש באדם נפש ורוח ונשמה ואלו הם מדרגות מדרגות באדם, זכה אדם נותנים לו נפש, זכה יתיר נותנים לו רוח, זכר יתיר נותנים לו נשמה וכו', ועל"ז זה הוא ממש בהפגם האדם במעשיו המכוערים יסתלק ממנו רוח טהרה, וכל מקום שרוח קדושה היה בו, מיד מזדמן שם רוח חצוני, ולזה גרוע הוא ממי שזכה מעט ונתנו לו נפש לבד, ולזה כיון שפגם במדותיו (אור יקר).

²⁹⁶⁷ ויכולני לומר כי רוח עיבור זה הוא עיבור טמא, כיון שהוא הרשיע מיד מתעבר בו רוח טמא רשע, ואח"כ אם זוכה בתשובתו מתטהר גם הרשע ההוא, ובהכרח יש במעשיו ייחס עם הרוח ההוא שנתעבר בו, ואף אם נאמר רוחא אחרא הוא החצוני השורה עליו, אין מה שפירשנו דבר רק, כי כך הוא כפי מה שיתנהג האדם כן מתעבר או בטמא רשע או בטהור צדיק (אור יקר).

²⁹⁶⁸ כי אפשר היות פניו פני אדם או פני אריה, ועכשיו מראה פנים אחרים, מפני שאין הרוח מראה בפני האדם אלא מה שיש בו, ולזה כיון שזה מצד החצוני, הוא נראה בפני הדין והגבורה אשר שם שו"ר, והוא טהור ומתלבש לפעול דינו כשור מועד, א' מד' אבות נזיקין, וכבר פי' לעיל שאין צורה זו בפנים הגשמיים (אור יקר).

ספר שמות

<p>דשור בשעתא דחמאן ליה מעברן בלבייהו ההוא דיוקנא²⁹⁶⁹ ואסתכלן ביה תלת קורטמי²⁹⁷⁰ סומקי באנפוי בסטרא דימינא ואינון שורייקי סומקין דקיקין²⁹⁷¹ ותלת בשמאלא ואלין אינון אתוון דבלטין ביה חד איהו שורייקא דקיק בעגולא ותרין דקיקין אחרנין עליה וכלהו בעגולא²⁹⁷² וכדין שקיעין עיני ורוא דאינון אתוון חד איהו כ²⁹⁷³ תרין אחרנין ר"ת אינון</p>	<p>מעבירים בלבם אותה הדמות ומסתכלים בה ג' טפות²⁹⁶³ אדומות בפניו בצד ימין ואלו גידים אדומים דקים וג' בשמאל ואלו הם אותיות הבולטות בו אחד הוא גיד דק בעגול ושני דקים אחרים עליו וכולם בעגול ואז עיניו שקועות והסוד של אלו האותיות אחת היא כ' וב' האחרים הם ר"ת</p>
<p>וכן לסטר שמאלא וסימנא דא ההוא דכתיב (ישעיה גט) הכרת פניהם²⁹⁷⁴ ענתה במ ואלין אתוון אינון בלטין באנפין על כל שאר שורייקין ואי תב משמאלא לימינא אתכפיא ההוא רוחא ואתתקף רוחא דקודשא ואלין שורייקין שכיבי ואחרנין בלטין לבר כמה דאתמר זרעא דדוד איהו בהפוכא אתחזיא בדיוקנא דאריה בקדמיתא ולבתר אתהדר בדיוקנא דשור תרין שורייקין אוכמין באנפוי חד מימינא וחד משמאלא ואלין אינון אתוון חד אקרי ד' וחד אקרי ע' וכלא מתהפכא משאר בני נשא</p>	<p>וכן לצד שמאל וסימן זה הוא מש"כ הכרת פניהם ענתה במ ואלו אותיות הם בולטים בפניו על כל שאר הגידים ואם שב משמאל לימין נכנע אותו רוח ומתגבר רוח הקדושה ואלו גידים שוכבים והאחרים בולטים לחוץ כמו שלמדנו זרעו של דוד הוא בהיפך נראה בדמות אריה תחילה ואח"כ חוזר לדמות שור שני גידים שחורים בפניו אחד מימין ואחד משמאל ואלו הם אותיות א' נקרא ד' וא' נקרא ע' וכלם מתהפך משאר בני אדם</p>
<p>ציורא רביעאה דא איהו ציורא דבר נש דקיימא תדיר לאתתקנא על רוא דמלקדמין האי איהו חיזו לחכימי לבא בדיוקנא דנשר ההוא רוחא דיליה איהו רוחא חלשא האי לא אחזי באנפין אתוון דבלטין לבר דהא אתאבידו²⁹⁷⁵ מניה ואשתקעו בזמנא אחרא דמלקדמין דאסתלקו מניה ועל דא לא בלטין ביה ורוא דיליה עיני לא נהירין בנציעו כד איהו בחודה ובזמנא דספר שער רישיה</p>	<p>ציור הרביעי זהו ציור של אדם שעומד תמיד להתקן על סוד הקודמים זה הוא נראה לחכמי לב בדמות נשר אותו הרוח שלו הוא רוח חלש זה אינו מראה בפניו אותיות שבולטות לחוץ כי נאבדו ממנו ונשקעו בפעם אחרת הקודם שנסתלקו ממנו ועל כן אין הבולטות בו וסוד שלו עיניו אינן מאירות בהתנוצצות כשהוא בשמחה ובזמן</p>

2963

²⁹⁶⁹ החכם המסתכל, מפני שהרוח הנעלם בלב ולב ידבר, והצורה הנראית בפניו המורה על החצוני המתלבש בו, והיינו צורה פתאומית מצטיירת בלב המסתכל החכם הוא ג' קורטמי סומקי (אור יקר).
²⁹⁷⁰ הענין שהם כמין טפות ואינם ממש טפות אלא עושים עגולות זו בתוך זו כעין נפילת טפה שעושה

שפה לפיה סביב צבוע יותר כך הם תלת קוטמי והם זו בתוך זו כזה , ולא שהם טפות (אור יקר).
אותיות כר"ת וכן בשמאלא ב"פ כרת, וזהו הכרת תכרת, ואמר עונה בה, לאפוקי אי תב בתיבותא דשכיכין ואחרנין בלטין וכמש"ו וכנ"ל (יהל אור).

²⁹⁷¹ הם עושים העגולות האלו, וכמדומה לי כי ענין זה כל עגול ועגול מורה על סוד הדין, ונודע שהם ג' בתי דינין, הא' אלהים בבינה, והב' אלהים בגבורה, והג' אלהים במלכות, וכבר הסכימו על דינו וכרת שבו ג' בתי דינין אלו, ומשם נטל הנחש הכרוך על צוארו כח לדון אותו מהר, וכבר פגם בשלשתם (אור יקר).

²⁹⁷² כי אותיות עגולות הן גם בת' מצד ימין (יהל אור).

²⁹⁷³ דחד הוא דקיק בעיגולא לכן הוא לבד (יהל אור)

²⁹⁷⁴ דהוי הדרין בתיבותא וחוזרין לקיאן, כרת על ה"א (יהל אור).

²⁹⁷⁵ בגלגולא קדמאה (יהל אור).

ספר שמות

<p>ודיקניה בגין דרוחיה לא נהיר ליה באתון ואשתקע נציצו דיליה דהוה בקדמיתא לא קיימא באסתכלותא דאנפין לאסתכלא ורוא דהאי (קהלת ד ב) ושבה אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה זרעא דדוד²⁹⁷⁶ (תהלים כה יד) סוד יהו"ה ליראיו ובריתו להודיעם</p>	<p>שמגלח שערות ראשו וזקנו לפי שרוחו אינו מאיר לו באותיות ונשקעה ההתנוצצות שהיתה מקודם אינו עומד בהסתכלות הפנים להסתכל וסוד של זה ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה זרע דוד סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם</p>
<p>ברוחא דבר נש אצטיררו אתון כמה דאתמר דאיהו בליט לון לבר ואתמסר חכמתא דא לחכימי לבא למנדע ולאשתמודעא רוחא קיימא ברוא (בראשית ה א) דזה ספר וכלא ברוא דא קיימא בר חיזו דאנפין דאתרן בנוונא אחרא כפום שולטנו</p>	<p>ברוח של האדם מצטיירות אותיות כמו שלמדנו שהוא מבליט אותן לחוץ ונמסרה חכמה זו לחכמי לב לדעת ולהכיר רוח קיים בסוד זה ספר והכל קיימים בסוד זה חוץ ממראה הפנים שנדון באופן אחר כפי שליטת</p>
<p>רוי דרוין</p>	
<p>שינתיה לא אתיישב ביה השיב תדיר מחשבין ודחיל מכלהו ואצלח לכלא מאריה דגריעי (ס"א דנייפי) לא חש לגיפא לזמנין תב בתיובתא ודחיל ומגו דחילו כדין תשכה בעיניה ימינא ההוא סומקא דפום עינא בסופא בשפולי עינא וחד שורייקא דקיק סומק בעיניה שמאלא ואי מתחלפי מה דימינא לשמאלא ומה דשמאלא לימינא כדין איהו בקלקוליה ותב ותבר גזיזא דברדא בגין לאעברא עבירה תרין קמיטין על רישא דעינא ותלת לתתא וברגליה שמאלא באצבעא דאמצעייתא שית שערין ובזמנא אחרא חמש והשתא שית חד זעירא בינייהו עיינין אוכמין וקריצין דעל עיניו רברבין סגיאין שערין אלין על אלין ואינון עיינין אוכמין ירוקא אזיל בגווייהו וההוא ירוקא אטבע יתיר האי אית ליה חמש שרטוטין במצחא תרין דעברין מסמר לסמר ותלת דלא עברין וכו' (ער כאן מצאתי)</p>	<p>שינתו אינה מיושבת בו חושב תמיד מחשבות ומתירא מכלם ומצליח לכל איש מושחת (דנואף) ואינו חושש לניאוף לפעמים שב בתשובה ומתירא ומתוך היראה אז תמצא בעין הימין אותו האודם שבפתיחת עיניו בסוף שולי העין גיד אחד דק אדום בעינו השמאלית ואם מתחלפים מה שבימין לשמאל ומה שבשמאל בימין אז הוא בקלקולו וחזר ושבר חתיכת קרח כדי לעבור עבירה שני קמטים על ראש עיניו וג' למטה וברגל השמאל באצבע האמצעיית [יש לו] ששה שערות ובזמן אחר חמש ועתה ששה קטן א' ביניהם עינים שחרות וגבות עיניו גדולות הרבה שערות אלו על אלו ואלו העינים שחרות ירוק הולך בתוכם וזה הירוק שקוע²⁹⁷⁷ ביותר זה יש לו חמשה שרטוטין במצחו שנים שעוברים מצד לצד ושלושה שאינם עוברים</p>
<p>עה/ב</p>	
<p>דרוחא או מאריה דרוחא זכאין אינון חכימין דכלא אתמסר לון למנדע עד הכא רוא דאנפין מכאן ולהלאה ברוא דשפון²⁹⁷⁸ באת</p>	<p>הרוח או בעל הרוח אשריהם אלו החכמים שהכל נמסר להם לדעת עד כאן סוד הפנים מכאן ולהלאה בסוד</p>

²⁹⁷⁶ שהוא מסוכן למנדע כמ"ש בפ' בראשית והוא בדברי אגור (בן יקא) דרך הנחש ודרך כו' והוא היפוכא דאדם במרכבה כידוע (יהל אור).

²⁹⁷⁷

²⁹⁷⁸ הנה סוד השפתיים בלי ספק הם נו"ה, ולא למטה אלא בסודם ברישא דהיינו אימא עילאה, ולכך הם נכללים בסוד דיקנא עילאה כדפי' באדרא, וכבר פירשתי כי אותיות זה ספר הם ז"ה חסד וגבורה, ס' ת"ת פ"ר נו"ה ונודע כי הת"ת רוכב על נו"ה, ולכן צירוף חמשה ספירות אלו כסדרן בתורה הם ז"ה ספ"ר דהיינו ס' ת"ת על פ"ר נצח והוד, ולסימן השערים לדעת סוד כל הפרצופין הם ז"ר ה"פ דהיינו חסד נצח גבורה הוד, י' היינו יסוד במקום ס' ת"ת וכדפי' לעיל ועכ"ז לענין השפתיים שהם סוד נו"ה

ספר שמות

<p>פ' דכליל ברזא דאת ס' 2979 שפון רברבן 2980 דא איהו בר נש מליל בלישנא בישא 2981 ולא אכסיף 2982 ולא דחיל 2983 מארי דמחלוקת רכילא איהו בין האי להאי 2984 (משלי ו יט) ומשלח מדנים בין אחים 2985 לאו איהו מאריה דרוין</p>	<p>השפתים באות פ' שנכללה בסוד אות ס' שפתים גדולות זה הוא אדם המדבר לשון הרע ואינו מתבייש ואינו מתירא בעל מחלוקת הוא רכיל בין זה לזה משלח מדנים בין אחים הוא אינו בעל סוד</p>
<p>וכד אשתדל באורייתא 2986 מכסה רוין 2987 אבל מאריה דלישנא בישא 2988 ולא שוי דחילו בלביה 2989 וסימנא דא את פ' דכליל באת ר' ולא אתכליל באת ס' האי איהו דאתחזי דאיהו זכאה ולא דחיל חטאה איהו ולא בעי לאשתדלא אבתריה בגין דכל מלוי אינון בפומא ולא בגופא שפון עתיקין בעתיקו ולאו דקיין האי איהו בר נש מאריה דרוגא יתיר מאריה דדונא לא יכיל למסבל מלה מארי דלישנא בישא בפרהסיא בלא כסופא כלל</p>	<p>וכשעוסק בתורה הוא מסתיר את הסודות אבל בעל לשון הרע ולא שם יראה בלבו וסימן של זה אות פ' הכלולה באת ר' ולא נכלל באות ס' זהו נראה שהוא צדיק אבל אינו ירא חטא ואינו רוצה להשתדל אחריה לפי שכל דבריו הם פיו ולא בגוף שפתים זקנים בזקנות ואינן דקות זה הוא אדם בעל כעסן ביותר בעל זדון ואינו יכול לסבול דבר בעל לשון הרע בגלוי בלא בושה כלל</p>
<p>לומנין אשתדל בליצנותא האי איהו בר נש דבעי לאתרחקא מניה אתמלי דיקניה בשערא ההוא לישנא בישא אורי עליה בפרהסיא לית ליה כסופא אשתדל במחלוקת אצלה במלי דעלמא חמי בשנאו דא איהו (שם יג) קורין בעיניו על דא אתמר (שם כא כט) העז איש רשע בפניו דא איהו ברזא דאת פ' בלחודוי</p>	<p>ולפעמים עוסק בליצנות זהו איש שצריכים להתרחק ממנו נתמלא זקנו בשערות אותו הלשון הרע מורה עליו בגלוי אין לו בושה הוא משתדל במחלוקת מצליח בדברי העולם רואה בשונאיו זהו "קורץ בעיניו" על זה נאמר "העז איש רשע בפניו" זה הוא בסוד אות פ' לבדה ואינה נכללת באות</p>

עקרו נאחז באות ס' ת"ת, ולכן ימשך ענין השפתים להכלל באות ס' ולכן אמר "באת פ'" דהיינו הוד (אור יקר).
 על הסתם ופרטי המציאות מפרש ואזיל (אור יקר).
 2979
 2980 הנה האברים המיוחסים כגון השפתים הדקים מורים על מציאות שלימות הרוח המתלבש בהם, וזה כשהם "רברבן" יצאו מהשטה הנכונה והם משונים שאינם שפתותיו שושנים (אור יקר).
 2981 כדפי' הכתוב שפתינו אתנו, והם שפתי שקר, וגדולם מורה יתרון מום הנדבק מצד החצונים בהם, דהיינו כח הנחש לדבר לשון הרע, וזה כחו מהחצונים הנאחזים בו, דהיינו מותר הבשר החצון הנדבק בשפתים עליונים ופגם נמצא שם (אור יקר).
 2982 מעצמו (אור יקר).
 2983 מאחרים, ועוד פוגם, שדרך השלום, לשון טוב להיות מקומו בין שפתים, יסוד בין נו"ה וזה הבדיל השלום ופגמו ולזה לשונו רע פוגם (אור יקר).
 2984 כי היסוד רוכל מהבשמים הטובים, וזה רוכל מהלשון הרע, נוטל מזה ואמר לזה (אור יקר).
 2985 נו"ה ושם משלח המדנים הם חצונים אשת מדנים, ודאי הפכיית לאשת חיל עטרת בעלה, ואם היה נאחז ביסוד היה לו כח בסוד כי יסוד או"ר ר"ז סוד איקרי וכיון שפגם היסוד וסלקו מביניהם (אור יקר).
 2986 אם יהיה נאחז בקדש בת"ת שהוא תורה, חסר ממנו היסוד שדרך בו מתגלים הסודות שבתורה למלכות, ולכן "מכסה רוין" (אור יקר).
 2987 ועם כל זה לא נטהר מחטאו (או ריקר).
 2988 אם לא בחזקה יכול להכריע בדוחק גדול מדתו זו ולבטלה ממנו וטעם שיוכל לעסוק בתורה הוא שהת"ת נאחז בנצח אמנם יראת ה' בענין הלשון אי אפשר ליתקן, ולזה התורה לבד לא תועילנו, וז"ש אבל עם היות שיעסוק בתורה "מארי דלישנא בישא איהו" מפני שפגם היסוד, וכ"ש שאין המלכות יראת ה' שם (אור יקר).
 2989 שאינו נאחז במלכות יראת ה' טהורה, מפני ששלח לשון טוב שהוא מדת השלום היסוד הנאחז במלכות יראת ה' (אור יקר).

ספר שמות

<p>דלא אתכליל באת ס' כלל ולזמנין אתחבר באת ר' בהאי את ר' אתכליל ברזא דאודנין מאן דאודנוי רברבין טפשא בלביה ושגעונא ברוחיה מאן דאודנוי זעירין וקיימין על קיומא פקיהא דלבא באתערותא איהו צבי לאשתדלא בכלא ורזא דא את י' דאתכליל בכל שאר אתוון עד הכא רוזין דדיוקנין דבר נש מכאן ולהלאה רוזין אחרנין²⁹⁹⁰ באתוון דמר דלא קיימין גו פרצופא אלא למנדע רוזין דהאי פסוקא גו דרגין עלאין בזמנין ותקופין דהאי עלמא ולא זכינן בהו</p>	<p>ס' כלל ולפעמים מתחברת באות ר' באות ר' זו נכלל בסוד האזנים מי שאזניו גדולות טפשות בלבו ושגעון ברוחו מי שאזניו קטנות וקיימות על קיומן הוא פיקח בלב בהתעוררות הוא רוצה להתעסק בכל וסוד זה אות י' שנכלל בכל שאר האותיות עד כאן הסודות של דמויות האדם מכאן ולהלאה סודות אחרים באותיות האדון שאינן נמצאות תוך הפרצוף אלא לדעת סודות של הפסוק זה תוך מדרגות עליונות בזמנים ותקופות של זה העולם ולא זכינו בהם</p>
<p>אמר רבי שמעון בני זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי וזכאין עיני דיוכוון למיחמי דא כד איעול לההוא עלמא דאתי בגין נשמתו קרי לעתיק יומין האי קרא (תהלים כג ה) תערוך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה וקב"ה קרי עלן (ישעיה כו ב) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים</p>	<p>אמר רבי שמעון בני אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא ואשרי עיני שזכו לראות זאת כשאכנס לעולם ההוא הבא לפי שנשמתו תקרא לעתיק יומין בפסוק זה תערוך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה והקב"ה יקרא עלינו פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים</p>
<p>אוף אינון פתחו ואמרו כתיב (יחזקאל א ח) וידי אדם מתחת כנפיהם האי קרא אוקמוה חברייא דאינון ידין לקבלא מאריהון דתיובתא דתבאן לגבי (נ"א לקבל) קב"ה אבל ידי אדם אלין אינון דיוקנין ורוזין עלאין דשוי קב"ה כבר נש וסידר לון באצבען לבר ולגו ובההוא כ"ף²⁹⁹¹ וקב"ה כד ברא ליה לבר נש סידר ביה כל דיוקנין דרוזין עלאין דעלמא דלעילא²⁹⁹² וכל דיוקנין דרוזין תתאין דעלמא דלתתא²⁹⁹³</p>	<p>אף אנו פתחו ואמרו כתיב וידי אדם מתחת כנפיהם פסוק זה ביארוהו החברים שאלו הידים לקבל בעלי התשובה השבים אל (כנגד) הקב"ה אבל ידי אדם אלו הם דמויות וסודות עליונים ששם הקב"ה באדם וסידר אותם באצבעות מבחוץ ומבפנים ובאותו כ"ף וכשברא הקב"ה את האדם סידר בו כל הצורות של סודות העליונים של עולם העליון וכל דמויות סודות התחתונים של עולם התחתון</p>
<p>וכלא מתחקקא כבר נש דאיהו קאים בצלם אלהים בגין דאקרי יציר כ"ף ורזא דכ"ף²⁹⁹⁴</p>	<p>והכל נחקקים באדם שהוא עומד בצלם אלהים לפי שנקרא יציר כף וסוד הכף שאות זו הנקראת כ"ף</p>

²⁹⁹⁰ סוד עיבור ג"כ בפסוק זה כמ"ש הגאונים והוא "רוזין דדרגין לעילא בתקופין" כמ"ש (יהל אור).
²⁹⁹¹ הן ב"ע ברזא דדעת דבהון סוד אצבע אה"ה גושפנקא כו' וכף הוא כסא וכמ"ש בר"פ בראשית. ולבר ולגו כ' למעלה, וחלוק' דאצבעאן דשממית בידיים כו' כי הן ה"ג והוא בסוד דאהדר לשני טלפין, ועי' במעשה המרכבה (מז ע"א) משא"כ בבריאה שהוא נגד ג"ר לכן שם כף בחיבורא וכף הוא כסא והוא כב"ד, והוא כתר דמקנין שם לכן נקרא כסא הכבוד דכתר טמיר וגניזא א' דכסא שיושלם לע"ל (יהל אור).

²⁹⁹² ג' דרגין דאצילות (יהל אור).

²⁹⁹³ דב"ע וכשמ"ל דף סז ע"א (יהל אור).

²⁹⁹⁴ דאלקים דמעשה בראשית אלקים חיים ולתתא אלקים לתתא שליט על תתאי כמ"ש"ל סח ע"ב והוא בכורסייא וזהו בצלמו צלם אלקים והן כף אל כף בחיבורא עלמא דלעילא ותתא כף אחת וכמ"ש"ו כמ"ש למטה רזא דכף אחרא וצורת כף ג' קוין בג' דרגין הנ"ל באדם נר"ן רב"ג והוא בעיגולא ברזא דאת ס' וכו' הוא במדידו דבוצינא דאתפתח כמו הב' מן המ"ם כמ"ש בתיקו"ז ריש תיקון ה', ובה ב' בחי' ס' ומ' כמ"ש"ל בר"פ תרומה, והן עיגולא וריבועא, מרזא דבוצינא קו המדה הוא באצבעאן כנ"ל, והן ה' מדות כמש, שבתיקו"ז, והוא בה' אצבעאן וז"ש שהכף הוא צלם אלקים דיוקנא דאלקים (יהל אור).

ספר שמות

<p>דאת דא דאקרי כ"ף דכתיב (בראשית א כז) ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו דא איהו רזא דאת כ"ף את דא אית ביה רזין עלאין ודיוקנין עלאין בהאי כ"ף²⁹⁹⁵ תליין עשר אמירן מימינא ומשמאלא חמש מימינא וחמש משמאלא ואינון חד ברזא חדא (תנינן כתיב (יחזקאל כא יז) וגם אני אכה כפי אל כפי דלהו דא²⁹⁹⁶ עם דא בפלוגתא ויסתלקו ברכאן מעלמא הואיל וגאותא דישראל²⁹⁹⁷ אתיהיבת לעמין כד מתחברין²⁹⁹⁸ כחדא כתיב (במדבר ז יד) כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת רמז לחבורא חדא) וכד הוו בחבורא חדא כתיב (&) ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו וגו' ויברא אלהי"ם (את האדם) דא סליקו דמחשבה²⁹⁹⁹ ברזא פנימאה את האדם רזא דכר ונוקבא כחדא בצלם אלהי"ם רזא דכף (אחרא)³⁰⁰⁰³³⁸</p>	<p>דכתיב ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו זה הוא סוד של אות כ"ף אות זו יש בה סודות עליונים ודמויות עליונות בכף זה תלויים עשרה מאמרות מימין ומשמאל חמשה מימין וחמש משמאל והם א' בסוד א' (למדנו כתיב וגם אני אכה כפי אל כפי שתהיה מחלוקת זו עם זו ויסתלקו הברכות מן העולם הואיל וגאותם של ישראל ניתנה לאומות כאשר מתחברות יחד כתיב כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת רמז לחיבור יחד) וכאשר הם בחיבור אחד כתיב ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו ויברא אלהי"ם (את האדם) זהו עליית המחשבה בסוד הפנימיות את האדם סוד זכר ונקבה כאחד בצלם אלהי"ם סוד הכף (אחר).</p>
<p>כד אתברי אדם מה כתיב ביה (איוב י יא) עור ובשר תלבישני</p>	<p>כשנברא אדם מה כתוב בו עור ובשר תלבישני</p>
<p>ע/א</p>	
<p>וגו' אי הכי האדם מהו אי תימא דאינו אלא עור ובשר ועצמות וגידים לאו הכי דהא ודאי האדם לאו איהו אלא נשמתא³⁰⁰¹ ואלין דקאמר עור ובשר ועצמות וגידים כלהו לא הוו אלא מלבושא בלחודוי מאנין אינון דבר נש ולא אינון אדם וכד האי אדם אסתלק אתפשט מאינון מאנין דקא לביש עור דאתלבש ביה בר נש וכל אינון עצמות וגידים כלהו ברזא דחכמתא עלאה כגוונא דלעילא עור כגוונא³⁰⁰² דלעילא כמה דאוליף מר באינון יריעות דכתיב (תהלים קד ב) נוטה שמים כיריעה (שמות כה ה) עורות אליים מאדמים ועורות תחשים אינון מלבושין</p>	<p>וכו' אם כן מהו האדם ואם תאמר שאינו אלא עור ובשר ועצמות וגידים אינו כן כי ודאי האדם הוא אינו אלא הנשמה ואלו שאמר עור ובשר עצמות וגידים כולם אינם אלא מלבוש לבדו בגדים אלו של אדם ואינם האדם וכאשר האדם הזה מסתלק מתפשטת מאותם הבגדים שנתלבשה העור שנתלבש בו אדם וכל אותם עצמות וגידים כולם בסוד חכמה העליונה כדוגמא של מעלה העור כדוגמא של מעלה כמו שלמד האדון באותם יריעות שכתוב המלבושים שלמעלה מסככים למלבוש התפשטות השמים</p>

²⁹⁹⁵ דבשניהן יחד הן 'אצבעאן עשר אמירן ה' וה' בב' לוחות והן נגד חו"ג וזהו רזין עלאין סוד הדעת רזא כל רז הוא דעת (יהל אור).

²⁹⁹⁶ שהוא עלמא תתאה מעלמא דהוא בגלותא דאינו לפי עלמא עלאה (יהל אור).

²⁹⁹⁷

²⁹⁹⁸ והן עשרה בשניהם דהן אחת (יהל אור).

²⁹⁹⁹ ר"ל אלקים הראשון כף הראשון ובי' נברא האדם דו"נ ברזא דזו"נ והוא כלל האצילות (יהל אור).
³⁰⁰⁰ כסא זכר ונקבה ברא אותם יצירה ועשיה, וכאן נגלה יותר שנים ואמר ברזא פנימאה סוד הדעת שבה שהוא רזא דאדם והוא הצלם כידוע וביה נברא הכל גושפנקא דשמים וארץ (יהל אור).

³⁰⁰¹ וכל מציאות גוף האדם, מה שנעשה מטפת הזרע לעור בשר גידין ועצמות, הנה נעשה ומתהווה לכל זה רק ע"י הנפש שמתעצם בו והם אחד, [וכמו שמבואר כ"ז בזוה"ק (פ' יתרו דף עו ע"א ע"ש)].
לכן היא אינה נפרדת לעולם ממנו גם אחרי מותו, והוא הבלי דגרמי שנשאר תמיד בקבר עד עת התחיה, וכמ"ש הרב בשער רפ"ח (פרק א) ובמוחין דקטנות (פרק ב), והוא בזוה"ק (פ' שלח דף קע ע"א) (ביאורים ח"א ס ע"ג).

³⁰⁰²

ספר שמות

<p>דלעילא דמסככי למלבושא אתפשטותא דשמים דאיהו מלבושא דלבר יריעות אינון מלבושא דלגו³⁰⁰³ ואיהו קרומא דסכך על בשרא</p>	<p>שהוא מלבוש החיצון היריעות הם מלבושים הפנימיים והוא הקרום המסך על הבשר</p>
<p>עצמות וגידיים אינון רתיכין וכל אינון היילין דקיימין לגו וכלהו מלבושין לפנימאה רזא דאדם עילאה דאיהו פנימאה אוף הכי רזא לתתא אדם איהו פנימאה לגו מלבושין דיליה כגוונא דלעילא עצמות וגידיין כגוונא דקאמרן באינון רתיכין ומשיריין בשר איהו סכך על אינון משיריין ורתיכין וקיימא לבר ודא רזא דאתמשכא בסטרא (לסטרא) אחרא עור דסכך על כלא דא איהו כגוונא דאינון רקיעין דסככו על כלא וכלהו מלבושין לאתלבשא בהו פנימאה דלגו רזא דאדם³⁰⁰⁴ וכלא רזא לתתא כגוונא דלעילא</p>	<p>העצמות והגידיים הם מרכבות וכל אלו צבאות העומדים בפנים וכולם הם מלבושים לפנימי סוד אדם העליון שהוא פנימי אף כך הסוד למטה אדם הוא הפנימי תוך המלבושים שלו כדוגמא של מעלה העצמות והגידיים כדוגמא שאמרנו באותם המרכבות והמחנות הבשר הוא מסך על אותם המחנות והמרכבות ועומד בחוץ וזה הוא סוד שנמשך בצד (לצד) אחר עור המסך על הכל זה הוא כדוגמת אותם הרקיעים שמסכים על כל וכולם מלבושים להתלבש בהם הפנימי בפנים סוד האדם וכל סוד שלמטה כדוגמא של מעלה</p>
<p>ועל דא ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו בצלם אלהי"ם (תרי אלהי"ם הכא חד כלפי דכר וחד כלפי נוקבא) ורזא דאדם לתתא כלא איהו ברזא דלעילא בהאי רקיעא דלעילא דמסכך על כלא אתרשימו ביה רשימין לאתחזאה ולמנדע באינון רשימין דאתקביעו ביה מלין ורזין סתימין ואינון רשימין דככביא ומזלי דאתרשימו ואתקביעו בהאי רקיעא דסכך³⁰⁰⁵ לבר אוף הכי עור דאיהו סכוכא לבר בבר נש דאיהו רקיעא דסכך על כלא אית ביה רשימין ושרטוטין ואינון ככביא ומזלי דהאי עור לאתחזאה בהו ולמנדע בהו מלין ורזין סתימין בכוכביא ומזליא לעיינא בהו הכימי לבא</p>	<p>ועל זה ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו בצלם אלהי"ם (ב' אלהי"ם כאן אחד כנגד זכר ואחד כנגד הנקבה) וסוד האדם למטה הכל הוא בסוד של מעלה ברקיע הזה שלמעלה המסך על כל נרשמו בו רשימות להראות ולדעת באותם הרשימות שנקבעו בו דברים וסודות נסתרים ואותם הרשימות של הכוכבים והמזלות שנרשמו ונקבעו בזה הרקיע המסך מבחוץ אף כאן העור שהוא הכיסוי החיצון באדם שהוא הרקיע המסך על הכל יש בו רשימות ושרטוטין והם הכוכבים והמזלות של זה העור להראות בהם ולדעת בהם דברים וסודות נסתרים</p>

³⁰⁰³ ב' עורות מילה ופריעה בשר וקרום ב', וכן בעצמות עם אותן שבפרקים, וכן בגידין עם העורקין והן ב' מכסאות דעורות, וב' יריעות וקשרים ואדנים ובריחים ועמודים והן ב' עלמין דגרשון ומררי ובכ"א ד' נגד השם וכמ"ש בתורה בפ' במדבר, והן השמים ושמי השמים (בהג"ה על הגליון, ויש גידין קטנים ודופקים וכמה בחי' וכן קרסים ווין וחשוקים וטבעות), ואח"כ ברוחני כן ובעולם יצירה רתיכין ומשיריין והגידין אותם שנאמר והורדתי בריחים כולם כמ"ש בר"פ שמות, ואח"כ אברים הפנימיים ג' פעמים ג' ראש בטן גויה בכל א' ג' והן ד' ג"כ כמ"ש בנשיאת קהת הארון והשלחן והמנורה והמזבחות דמזבחות כולל השאר וכן בכולם שהן ז' שהן עשר והוא עולם הג' פנימאה והוא כסא ה' על הארון, וכן באדם ובתוכם נר"ן ג' אשה ריח ניחות, ג' אשורת דארון, וב' מזבחות וכן דמים באים עליהן כי הדם הוא הנפש וכולן כלולין ונאחזין בה, והמזבח החצון תמיד בדם הנפש ואשה ריח ניחות ידוע, כמו באכילה לחמי כו' ובין כל א' פרגוד וכן בעולם ובאדם (יהל אור).

³⁰⁰⁴ שהוא על הכסא ג' דרגין דאדם על ג' עלמין, והוא שורה במשכן ושכנתי בתוכם והוא רוח מזרחי ששמרו משה אהרן ובניו, משה בינה, אהרן ובניו נגד ז'ן, כהן גדול, וכהן הדיוט, וכמ"ש לעיל דף ס"ו, מלך וכהן וכהן הדיוט בנוק', נגד ג' של לויס וילוו עליך גופים להון והן הכוחות של הגופים נושאים דלהון ואדם שורה בתוך הכולם (יהל אור).

³⁰⁰⁵ ר"ל כמו ברקיע כוכבים ומזלות כן ביד רשימין ושרטוטין (יהל אור).

ספר שמות

<p>ולאסתכלא בהו למנדע אסתכלותא באנפין ברוזין דקאמר³⁰⁰⁷ ורזא דא (ישעיה מז יג) הוברי שמים החוזים בככבים ודא איהו כד אינון נהירין וקיימין בלא רוגזא בזמנא דרוגזא שלטא עליה דבר נש דינא אחרא אתמסר למנדע ביה במה דלא אתייהוב לשלטאה למנדע בזמנא דעינא (נ"א דדינא) שלטא ברקיעא אבל אסתכלותא דאנפין על ארח קשוט בשעתא דאנפין נהירין וקיימא בר נש על קיומא ואינון רשימין אתחזון בארח קשוט דכדין בההוא אסתכלותא יכיל לאתדנא על בורייה יתיר ואף על גב דבכלא כל אינון חכימין יכלין לאסתכלא</p>	<p>בכוכבים והמזלות לעיין בהם חכמי לב להסתכל בהם ולדעת ההסתכלות בפנים בסודות שאמרנו וסוד זה הוברי שמים החוזים בכוכבים וזהו כשהם מאירות ונמצאות בלא כעס בזמן שבעס שולט על האדם דין אחר נמסר לדעת בו במה שלא ניתן להשולטים לדעת בזמן שעב/שדין³⁰⁰⁶ שולט ברקיע אבל הסתכלות בפנים על דרך האמת בשעה שהפנים מאירות והאדם נמצא בקיומו ואלו ??? חסר?? ואף על פי שבכל כל אלו יכולים החכמים להסתכל</p>
<p>שרטוטי ידין ושרטוטי אצבען לגו³⁰⁰⁹ כלהו קיימין ברוזין אחרנין למנדע במלין סתימין³⁰¹⁰ ואלין אינון כוכביא דנהירין³⁰¹¹ לאסתכלא גו מזלי בטסירין עלאי³⁰¹² אצבען קיימי³⁰¹³ ברוזין עלאי³⁰¹⁴ טופרי אצבעא³⁰¹⁵ דקיימין</p>	<p>שרטוטי הידים ושרטוטי האצבעות מבפנים כולם עומדים בסודות אחרים לדעת דברים סתומים ואלו הם הכוכבים המאירים להסתכל תוך המזלות בטסירין³⁰⁰⁸ העליונים האצבעות עומדות בסודות עליונים</p>

3006

³⁰⁰⁷ ר"ל נגד האסתכלות באנפין שאינן רק במראות עין בחיזו דלבא הוא הסתכלות במראות השמים כד היא ברה וזהו הוברי השמים ונגד ידין החוזים בככבים ואמר שדווקא כשהם ברים וכן באדם כשהוא בנייחא (יהל אור).

3008

³⁰⁰⁹ אחר שפי' כללים אלו בחכמת השרטוט, חזר וכלל כללים באברים הנראים בהם השרטוטין, והם חלקים בידיים, לא כל הידים יורו ענין אלא חלקים מהם, והם באצבעות והוא ידיעה מועטת וא' בכף והיא ידיעה כוללת, והטעם שהאצבעות הם רמזים פרטיים, והטעם שהכף כוללת עשרה זהב בכף כללות עשר ספירות, באצבע אינו אלא כללות מדה אחת לבד, לכך בה ידיעה כוללת ובאצבע ידיעה פרטית, והנה האצבעות הם חמש, ודרך כלל הם עשר סוד עשר ספירות, שם יה"ה, יו"ד ה"א יד ימין, וא"ו ה"א יד שמאל וכו' "שרטוטי ידין ושרטוטי אצבען לגו" לאפוקי שרטוטין שאחרי הידים שאין בהם ממש, וצדי אצבעות, וצדדי הכף לא יראת מכאן אם יש בהם איזה שפיטה, אמנם החוקרים פירשו בהם שפיטה, ודרך אחרת להם בחכמה זו רחוקה מדברי ר' שמעון כגבוה שמים על הארץ (אור יקר).

³⁰¹⁰ דברים הנוגעים במדות נפשיות ופגמה וטהרתה, מה שאין כן ענין הצפרנים שהם מראים דברים גשמיים כאשר נבאר (אור יקר).

³⁰¹¹ הענין שהמזלות י"ב, וככב כל מזל הרבה מאד, כן האבצעות חמשה וחמשה עשרה ושתי כפות הם שנים עשר והשרטוטין הם הרבה כנגד כל ככב וככב שב[מ]זל, וז"ש "ואלין אינון ככביא דנהירין לאסתכלא בהו גו מזל", עוד רצה בזה שיש במזל כוכבים הרבה מאד, והם ככבים קטנים חשוכים לא ישפטו בהם שום שפיטה כך יש בידיים ובאצבעות שרטוטין קטנים לא ישפטו בהם שום שפיטה וז"ש "כוכביא דנהירין לאסתכלא" המאירים הם להסתכל, והבלתי מאירים אין מסתכלים בהם (אור יקר).

³⁰¹² הם הרוחנים הקדושים (אור יקר).

³⁰¹³ האבצעות הם התפשטות אחרון בקצה ההתפשטות בימין ושמאל, ולזה מגיע התפשטותם עד החצונים ששם סוד גידול הצפרנים ביותר מדאי, עד ששם מתקבץ צואה שתחת הצפורן שהם הטמאין המזומהין (אור יקר).

³⁰¹⁴ הם עשר ספירות, אמנם הם בחי' עשר כתות קדושים למטה לבוש להנהגה העליונה בהם, ומי דסביב אליהם קליפה קדושה שהיא קליפה נוגה, שבעוד שהיא נקשרת עם המוח נאכלת, והיא קליפת האגוז הנאכלת בדבקותה עם המוח אמנם בהפרדה היא נטמאת והיא חצונית נזרקה, והיא שומר למוח שלא ישלט החצוני בו (אור יקר).

³⁰¹⁵ אחוריים דעשיה ועי' בפרשת ויקהל (יהל אור).

ספר שמות

<p>דחפיין לבר הא אוקמוה באינן רזין דהוון פנים דלבר ובהו אית רזין לאינן חרשין דמסתכלי בטופרי בנהירו דמלה אחרא דשלטא בהו ואינן חרשין קא מסאבי לההוא אתר</p>	<p>צפרני האצבעות העומדים המכסים מבחוץ הרי העמידוהו בסודות האלו שהם פנים שמבחוץ ובהם יש סודות לאלו המכשפים המסתכלים בצפרנים באור של דבר אחר השולט בהם ואלו המכשפים מטמאים לאותו המקום</p>
<p>בטופרין אית זמנין דנהרין בהו כוכבין חוורין דקיקין ואלין אינן כתולדה דטלופחין ואינן שקיעין כהאי מסמרא על לוחא ולאן אינן כאינן חוורין אחרנין דלא שקיעין אלא דקיימין לעילא בהני דלא שקיעין לית בהו ממשא אבל הני דשקיעין חוורין כתולדה דטלופחין אית בהו ממשא ואית סימנא טבא ליה לבר נש בחדו (נ"א בהו) ויצלח בההוא זמנא או גזרה אתגזר עליה ואשתזיב מינה</p>	<p>בצפרנים יש זמנים שמאירות בהם כוכבים לבנות קטנות ואלו הם כזרע עדשים³⁰¹⁶ והם שקועות כמסמר הזה על הלוח והם אינם כאותם לבנות אחרות שאינן שקועות אלא שעומדות למעלה באלו שאינן שקועות אין בהם ממש אבל אלו השקועות לבנות כתולדה דטלופחין, יש בה ממש וסימן טוב יש לאדם בשמחה (בהם) ויצליח בזמן ההוא או גזרה נגזרה עליו וניצל ממנה</p>
<p style="text-align: center;">שרטוטי ידין ברזין עלאין</p>	<p style="text-align: center;">שרטוטי הידים בסודות עליונים</p>
<p style="text-align: center;">ע/ב</p>	
<p>(שרטוטיין) באצבען לגו בידין³⁰¹⁷ שרטוטיין רברבין³⁰¹⁸ שרטוטיין זעירין דקיקין עלאין בימינא באינן אצבען דבהו שרטוטיין זעירין באצבעא זעירא דימינא אית רשימין דקיקין אצבעא דא קיימא תדיר³⁰¹⁹ על עובדין דבסטר אחרא כהאי אצבעא קיימין שרטוטיין אינן דאצבעא אתכפיל³⁰²⁰ בהו הני לאו אינן</p>	<p>(השרטוטים) באצבעות מבפנים בידיים [יש] שרטוטיין גדולים שרטוטיין קטנים ודקים עליונים בימין באותם אצבעות בהם שרטוטיין קטנים באצבע קטנה שבימין יש רשימות דקות אצבע זו עומדת תמיד על המעשים שבצד הדרך באצבע זו נמצאים שרטוטיין</p>

³⁰¹⁶

³⁰¹⁷ כבר פי' כי אחורי הידים אין שום הוראה בשרטוטיין אלא לגו (אור יקר).

³⁰¹⁸ שרטוטיין זעירין מורים כל א' וא' הוראה לעצמה, כי הזעירין הם מבחי' א' והרברבין מבחי' אחרת כאשר יתבאר לקמן. והנה האצבעות בהיותם עשר, חמש מימין הם כתר חכמה בינה גבורה ת"ת, ואם כן אצבע זה הקטן הוא בת"ת. ולפי מה שפי' ר"ש בכמה מקומות, ה' אצבעות הם גדולה גודל, גבורה אצבע, אמה ת"ת, קמיצה נצח, זרת הוד, ואפשר להפך קמיצה גבורה, אצבע נצח. סוף סוף אמה הוא הת"ת לכל הפירושים, וכן הוא הקטן בהוד ששם המלכות, והם ב' אצבעות אלו שהדין בהם, ת"ת ומלכות בהוד. ולאידך פירושא כי ה' ימיניים הם כתר חכמה חסד ת"ת נצח, שכולם רחמים וחסד, וחמש שמאליים הם בינה גבורה הוד יסוד מלכות, לא יצדק ענין זה, מפני שצריכים אנו לפרש אצבע אמה בת"ת והקטן בנצח. ולכל הפירושים נאמר כי האמה היא הת"ת והקטן הוא המלכות, אם שיהיה הת"ת בבינה, ואם שיהיה המלכות בגבורה או בנצח או בהוד. לעולם ב' אצבעות אלו דקאמר הכא הם בת"ת ובמלכות, וגזרתם יורה על זה שהזרת מורה על אורחא ודאי, שכך כל דרך הוא נקבה בלי ספק, וכתוב צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. א"כ גזרות הדרך הוא מצד מדת צדק, ואמה הוא בת"ת ויורה על כל מחשבות האדם לפעול, שכן בת"ת נמשך הפעולה הגשמית בדקות ומחשבה ויפעל למטה במלכות, ופעמים נפעלת ופעמים אינה נפעלת, הכל לפי הכנת המחשבה לרדת אל הנקבה (אור יקר).

³⁰¹⁹ כלומר על המלכות, מפני שהיא נקראת שמירת הדרך כדפי' בתיקו"ז, ולזה היא תמידית בהנהגת הדרך וענין המתלזה אליו, אף אם ישתתף לענין הדרך דבר של מדה אחרת, כגון דרך לישא אשה בה, ודאי דרך להרויח ממון בגבורה עושר, וכן דרך להוליד בן בת"ת ודאי, דרך להנצל מן המות להרויח החיים בחסד, ועכ"ז כיון שהוא דרך, יהיה משתתף לכל איזו פעולה של מדה אחרת "דא קיימא תדיר", מפני שכל הפעולות בה, והיא משתתפת עם כל המדות והיא שומרת דרך השפע הנמשך לה מן היסוד עם כל הפעולות (אור יקר).

³⁰²⁰ הם ג' פרקים שהוא ריוח בין האותיות, מפני שעשר אותיות הם עשר אצבעות יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והם יו"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף ביד ימין, ונמצאו כי ריוח הפרק הוא הבדל שבין אות לאות י"ד אותיות י"ד פרקים וכו' א"כ אין אותם השרטוטיין הוראת ענין אלא הוראת ניתוח האצבע, והבדל שבין

ספר שמות

<p>לאסתכלא אלא אי אתוספן ביה אי אתוספן תרין אוהרנין על ההוא שרטוטא דאתכפל בהו ארחא לא אודמן ליה³⁰²¹ ואי יעבד לא יצלח³⁰²² בר אי קיימן בארכא בין רשימא לרשימא בזמנא דיתמשך משכא לאחורא ואשתארו אינון רשימין דאשתמודען האי יצלח בארחא</p>	<p>אותם שהאצבע מתכפלת בהם אלו אינם להסתכל אלא אם נתוספו בה אם נתוספו שני אחרים על אותו השרטוט מתכפלת בהם דרך אינו מזומן לו ואם יעשה לא יצליח מלבד אם עומדים באורך בין רושם לרושם בזמן שנמתח/שנמשך עור לאחור ונשארות אלו הרשימות ונודעות זה יצליח בדרכו</p>
<p>וסימן דא תלת תלת בפותיא וארבע בארכא ורזא דא ז' מאתוון זעירין רשימא חד בארכא ותרין תרין בפותיא מארחא ישמע מלין בזמן קריב ולית ליה בהו תועלתא ארבע רשימין בארכא וארבע רשימין בפותיא ארחא אודמן ליה בטורח באורח סגני ולסופא לתועלתיה ורזא דא ז' מאתוון אמצעיין דבין זעירין ורברבין חמש זעירין רשימין בפותיא לתתא וארבע בפותיא לעילא וארבע בארכא נייחא ליה בביתיה ועצלא איהו וארחא הות מתתקנא קמיה ולא בעי למעבד ואי יעבד יצלח בההוא ארחא אבל לא עביד ליה ועצלא הוי ורזא דא ז' דאיהי פשוטא</p>	<p>וסימן זה ג' ג'³⁰²³ ברוחב וד'³⁰²⁴ באורכה וסוד זה ז' מאותיות הקטנות רושם אחד באורך וב' ב'³⁰²⁵ ברוחבה מן הדרך ישמע דברים בזמן קרוב ואין לו בהם תועלת ד' רשימות באורך וד' רשימות ברוחבה דרך נזדמה לו בטורח גדול לסוף לתועלתו וסוד זה ז' מאותיות בינוניות שבין הקטנות והגדולות ה' רשימות קטנות ברוחב למטה וד' ברוחבה למעלה וד' באורכה יש לו מנוחה בביתו והוא עצל ודרך היתה מוכנת לפניו ולא רצה לעשותה ואם היה עושה היה מצליח בדרך ההוא אבל לא עושה אותה שהיה עצל וסוד זה ז' שהיא פשוטה היא קטנה</p>

אות לאות, אמנם אותיות אל"ף הם ג', אותיות דל"ת הם ג', בג' פרקי שני אצבעות אלו אמה זרת, שהם ת"ת ומלכות, אמה וחצי האמה, ונודע כי זרת הוא חצי האמה והיינו סוד המלכות, ואם באנו ליחס אותיות אלו בפרקים ראוי לתת שרטוט בין פרק לפרק, והיינו סוד הבדל ריוח שבין פרשה לפרשה וכן בין ספר לספר כנודע, ולכך לא ישפט אלא ע"י אותם השרטוטין שהם באמצע הפרק, וענין

צורת האצבע כזה וענין השרטוטין יהיו לאורך האצבע או לרחבו כמצוייר, והנה יהיו בב' פרקים שני ושלישי לא בפרק ראשון בראש האצבע, כי שם ראוי לכל אדם שלא יהיו לו שרטוט אם לאותם הכחושים רעי המזג [?] הטבע, אמנם באותם הב' פרקים יש בהם השפיטה הנזכרת, והנה לא פירש כאן כעת השפיטה ראשונה זו אם יהיה בפרק שני או שלישי, ולקמן בשפיטה אחרת מחלק בין עליון לתחתון, והנראה לי כי תחלה עיקר לכל הוא הפרק השלישי, כל זמן שהוא מתקרב אל כף היד עדיפא טפי מן הטעם שפירשנו, שראש האצבע אינו בגזירה, וכף היד עיקר לשרטוטין, א"כ באצבע ראוי שנתפוס הפרק הסמוך לכף היד יותר, והיינו הפרק השלישי (אור יקר).

³⁰²¹ כי ב' שרטוטין אלו ברוחב חותכין האצבע מורה על הגבורה, כי השרטוטין באורך בחסד, וברוחב בגבורה, וכל ענייני הגבורה בדין מניעת התועלת, וענייני הגדולה בחסד הקרבת התועלת, ולזה אלו הם בגבורה חותכים האצבע מורה שגבר הדין בה ועכבו דרכיה ונתיבותיה הישרים (אור יקר).

³⁰²² מפני שנמצאו בה שרטוטין ברוחב ולא באורך, וטעם השתים להורות כי מב' צדדים נסתם הדרך בדין, ולא עצרה כח הגדולה, ולא שרטטה שם שרטוט, מורה שנחתם ונגמר דינו לדין ואינו דרך סלולה, אמנם נשאר להיות נדון אם בפרק השלישי לא נמצא שום שרטוט, ונמצא כזה בפרק הב', או כיוצא בשרטוטין האחרים, זולתי השרטוט המחוייב בב' הפרקים כאשר נבאר, ואני אומר שמן הדין הנזכר לעיל נאמר וכו' (אור יקר).

³⁰²³ שלש שלש? וכן כל האותיות הבאות?

³⁰²⁴ וארבע

³⁰²⁵ ושנים שנים

ספר שמות

<p>באצבע האמצעית אצבע זו עומדת לעשות אותו המעשה שחשב אם שרטוט אחד עומד באורך בין השרטוטים של הרוחב זה חושב מחשבות ונסתלקו ממנו ונתירא ולא עשה והמחשבה היא לא נעשתה כלל אם ב' שרטוטים באורכה שנשארים כשמותח את עור לאחור זה אין בו מחשבות וחושב מחשבות לפי שעה ונעשות ולא מחשבה שהרהר בה כלל אלא מחשבה שהוא בבהילות וקטנה אבל הרהור ומחשבה לא ואם ג' רשימות באורך ובארכה יש ב' או ג' כשנמתח עור לאחור זה הוא אדם שהוא פיקח וחושב מחשבות וכל אותן המחשבות שהם לצד הקב"ה מתקיימות בידו ומחשבות אחרות אינן כך אם ד' או ה' באורך שהתפשטו כשנמתח כמו שאמרנו (זהו) כששורים על רוחב בג' או בד' או מב' ולמעלה זהו אדם שמחשבותיו להרע ומשתבח בהם וזקנו וגבות עיניו הם אדומים חושב לרע ומשתבח בזה הוא קצר ימים הוא חכם ומכריע תמיד למדות הרעות מצליח ולסוף ימים מועטים הוא מסתלק מן העולם הרפואה לזה התשובה אז נמצאים ג' רשימות או ד' ושורים על ב' ג' רשימות או ד' באורך [והם] שורים על ב' ברוחבה כי כפי הנהגתו של האדם כך מתחלפים השרטוטים מזמן לזמן</p>	<p>באצבע האמצעית אצבע זו עומדת לעשות אותו המעשה שחשב אם שרטוט אחד עומד באורך בין השרטוטים של הרוחב זה חושב מחשבות ונסתלקו ממנו ונתירא ולא עשה והמחשבה היא לא נעשתה כלל אם ב' שרטוטים באורכה שנשארים כשמותח את עור לאחור זה אין בו מחשבות וחושב מחשבות לפי שעה ונעשות ולא מחשבה שהרהר בה כלל אלא מחשבה שהוא בבהילות וקטנה אבל הרהור ומחשבה לא ואם ג' רשימות באורך ובארכה יש ב' או ג' כשנמתח עור לאחור זה הוא אדם שהוא פיקח וחושב מחשבות וכל אותן המחשבות שהם לצד הקב"ה מתקיימות בידו ומחשבות אחרות אינן כך אם ד' או ה' באורך שהתפשטו כשנמתח כמו שאמרנו (זהו) כששורים על רוחב בג' או בד' או מב' ולמעלה זהו אדם שמחשבותיו להרע ומשתבח בהם וזקנו וגבות עיניו הם אדומים חושב לרע ומשתבח בזה הוא קצר ימים הוא חכם ומכריע תמיד למדות הרעות מצליח ולסוף ימים מועטים הוא מסתלק מן העולם הרפואה לזה התשובה אז נמצאים ג' רשימות או ד' ושורים על ב' ג' רשימות או ד' באורך [והם] שורים על ב' ברוחבה כי כפי הנהגתו של האדם כך מתחלפים השרטוטים מזמן לזמן</p>
<p>באצבע האמצעית אצבע זו עומדת לעשות אותו המעשה שחשב אם שרטוט אחד עומד באורך בין השרטוטים של הרוחב זה חושב מחשבות ונסתלקו ממנו ונתירא ולא עשה והמחשבה היא לא נעשתה כלל אם ב' שרטוטים באורכה שנשארים כשמותח את עור לאחור זה אין בו מחשבות וחושב מחשבות לפי שעה ונעשות ולא מחשבה שהרהר בה כלל אלא מחשבה שהוא בבהילות וקטנה אבל הרהור ומחשבה לא ואם ג' רשימות באורך ובארכה יש ב' או ג' כשנמתח עור לאחור זה הוא אדם שהוא פיקח וחושב מחשבות וכל אותן המחשבות שהם לצד הקב"ה מתקיימות בידו ומחשבות אחרות אינן כך אם ד' או ה' באורך שהתפשטו כשנמתח כמו שאמרנו (זהו) כששורים על רוחב בג' או בד' או מב' ולמעלה זהו אדם שמחשבותיו להרע ומשתבח בהם וזקנו וגבות עיניו הם אדומים חושב לרע ומשתבח בזה הוא קצר ימים הוא חכם ומכריע תמיד למדות הרעות מצליח ולסוף ימים מועטים הוא מסתלק מן העולם הרפואה לזה התשובה אז נמצאים ג' רשימות או ד' ושורים על ב' ג' רשימות או ד' באורך [והם] שורים על ב' ברוחבה כי כפי הנהגתו של האדם כך מתחלפים השרטוטים מזמן לזמן</p>	<p>ורזא דא (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם וגו' מרב אונים ואמיץ כח וגו' כמה דקב"ה אחליף חיילין וזמנין בכוכבי שמיא יומא דא כך וליומא אחרא כך (ודא איהו דאמרינן בצלותא דערבית ומחליף את הזמנים ומסדר את הכוכבים כפום דחלופא דזמנים כך איהו מסדר כוכבים) 339 כפום דאדם דלגו 3027 כל עובדוי הכי אתחזון בהאי רקיעא והכי אתחזוי בהאי משכא דהאי אדם תתאה דאיהו רקיעא עור דחפיא על כלא וכלא כפום גוונא דאדם דלגו דהאי לזמנין</p>

3026 כמש"ל קקטן כגדול תשמעון א' לעניינא דאורחא וא' לעובדין דמחשבה כמש"ו והכל בשרטוטים (יהל אור).

3027 ע"ל (דף ע ע"ד) כמה דמתחלפי כו' דהא בזמנא דרוח כו' וזהו אדם דלגו כנ"ל (דף עד ע"ד) בטש בידוי בשעתא דב"נ נאים כו' וכפום עובדין כו' (יהל אור).

ספר שמות

<p>קאים בדינא לזמנין ברחמי כההוא גוונא ממש אחזי לבר לזמנין כהאי גוונא ולזמנין כהאי גוונא כנוונא דא לתתא כהאי אדם כמה דאמרן לזמנין כהאי גוונא ולזמנין כהאי גוונא ורזא דא את ז' ואתכליל ביה את י' ורזין אלין באצבען</p>	<p>כדוגמא זו ממש מראה בחוץ לפעמים באופן זה ולפעמים באופן זה כדוגמא זו למטה באדם זה כמו שאמרנו לפעמים הוא באופן זה ולפעמים באופן זה וסוד זה אות ז' ונכללת בה אות י' וסודות אלו באצבעות</p>
עז/א	
<p>דימינא בזעירא וברברבא וסימן (דברים א יז) כקטן כגדול תשמעון אלין תרין אצבען ברזין אלין והכי אינון ברזין דאוליפנא מניה דמר (ולאו אינון) ברזי דרב ייסא סבא מכאן ולהלאה שרטוטין אחרנין דאקרונ כלהו תולדות³⁰²⁸ ואינון תולדות אדם³⁰²⁹ כמה דכתיב (בראשית ב ד) תולדות השמים והא אתמר דכלא רזא דא כנוונא דא תולדות אדם בכל אינון דיוקנין דאנפין ובכל אינון דקאמרן ובאלין תולדות דשרטוטי ידין דאתחזיין ברזין פנימאין כמה דאתחזי</p>	<p>של ימין בהקטנה ובהגדולה וסימן כקטן כגדול תשמעון אלו הב' אצבעות בסודות האלו וכך הם בסודות שלמדנו מהאדון (ואינם) בסודות של רב ייסא סבא מכאן ולהלאה [יש] שרטוטין אחרים הנקראים כלם תולדות והם תולדות אדם כמה שכתוב תולדות השמים והרי למדנו שכל סוד זה כדוגמא זה תולדות אדם בכל אלו דמויות הפנים ובכל אלו שאמרנו ובאלו התולדות של שרטוטי הידים שנראים בסודות פנימיים כמו שראוי</p>
<p>זה ספר תולדות אדם לשרטוטין סימן זר"ה פס"י³⁰³⁰ רזין לחכימי לבא רזהס"ף³⁰³¹ חמש אתוון בחמש תרעין למנדע חכמה בסכלתנ³⁰³²</p>	<p>זה ספר תולדות אדם לשרטוטין סימן זר"ה פס"ץ סודות לחכמי הלב רזהס"ף חמש אותיות בחמשה שערים לדעת חכמה בתבונה</p>

³⁰²⁸ אבל דלמעלה הוא אדם כמש"ל דהאי אדם כו' כפום גוונא דאדם כו' וזהו תולדות אדם (יהל אור).

³⁰²⁹ פי' תולדות שמוליד אדם סוד הנשמה הפנימית שהוא אדם באמתות כדפי' לעיל, והוא מוליד מראות ועניינים המורים על מציאותו כדפי' לעיל, והוא ממש כדמיון תולדות השמים שמולידים ומראים עניינים מכח הפנימי בכוכביו, כך מראה העור בשרטוטיו, וגם שרטוטי הידים נכללים בתולדות אדם, שדינן כשרטוטי המצח והוראת הפנים (אור יקר).

³⁰³⁰ כבר פי' לעיל כי אותיות ז"ה ספ"ר הם חמשה מדות, והם ז' חסד, ה' גבורה, ס' ת"ת פ' נצח, ר' הוד, וסדרם כסדר אותיות ז"ה ספ"ר, אמנם נדחה ס' דהיינו ת"ת בסוד השרטוטין ונכנס צ' דהיינו יסוד, וסדרם מצד היסוד ז"ר הפ"ץ, דהיינו שהיסוד מוזגם בסוד אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי, חסד בהוד וגבורה בנצח, דהיינו ז"ר חסד והוד, ה"ף גבורה נצח, והיינו ע"י ק' המסדרם כך, אמנם יש להם סדר שלישי מצד הת"ת דהיינו חסד בנצח והיינו ז"ף, וגבורה בהוד והיינו ה"ר ות"ת עם חסד והיינו ז"ס, ועם הגבורה והיינו ה"ס ועם נצח והיינו ס"ף ועם הוד והיינו ס"ר, ולכך ימצאו שרטוטין יורו כך, ואלו הה' שערים שהם אופני חמשה בני אדם, שיתבארו שהם ראשי פרקים סדר אותיותיהם רז הס"ף, דהיינו כסדר השרטוטין עולים במספרם ועניינם לא כסדר המדות, כי סדר זה הם הוד חסד גבורה ת"ת נצח, אמנם באו כסדר הענין בשרטוטין במלכות כאשר נבאר (אור יקר).

³⁰³¹ כסדר של ה' תרעין נגד ה' אותיות תלדות והן כלל זה ספר דידין נגד ברית כל ששם תולדות אדם (יהל אור).

³⁰³² ולהיות שאין ממש החכמה מראית שם אינם חמישים שערים אלא חמשה, ואין ספק שלא נכללו כל ידות בני אדם בחמשה שערים אלו, אלא שהם ראשי פרקים לשפוט כל חכם, כל מי שיהיה על צד היקש השערים והיותם נכנס בהם (אור יקר).

ספר שמות

<p>תרעא קדמאה רי³⁰³³ בידא אית שרטוטין דקיין ושרטוטין רברבין³⁰³⁴ וכלהו מתערבי דא עם דא³⁰³⁵ שרטוטין רברבין דאית בידא³⁰³⁶ כד אינון תרין בארכא ותריין בפותיא ואחידו דא בדא³⁰³⁷ דא איהו ברזא דאת ה' וברזא דאת ר' ודחי לאת ז' ונטיל אלין תרין אתוון בפותיא נטיל ה'³⁰³⁸ בארכא נטיל רי³⁰³⁹ וסימן דיליה ה"ר דא אית ליה בידא שמאלא כהאי גוונא באלין שרטוטין רברבין אבל אינון שרטוטין זעירין דנטלא ימינא לא נטלא שמאלא דימינא נטלא חד שרטוטא דקיק לעילא בארכא וחד שרטוטא דקיק לתתא דאחיד בין אינון תרין שרטוטין רברבין בפותיא אית חד שרטוטא דקיק דאחיד לתתא באינון תרין דשריינ עליה</p>	<p>שער הראשון ר' בידים יש שרטוטין דקים ושרטוטין גדולים וכולם מתערבים זה עם זה שרטוטין הגדולים שיש ביד כשהם ב' באורך וב' ברוחב ונאחזים זה בזה זהו בסוד אות ה' ובסוד אות ר' ודוחה לאות ז' ולוקח אלו הב' אותיות ברוחב לוקח ה' ובאורך לוקח ר' והסימן הוא ה"ר זה יש לו ביד שמאלו כדוגמא זו באלו השרטוטין הגדולים אבל השרטוטין הקטנים האלו שלוקחת הימין לא לוקחת השמאל שימין לוקחת שרטוט אחר דק למעלה באורך ושרטוט אחר דק למטה שנאחז בין אותם ב' שרטוטין הגדולים ברוחב יש שרטוט אחד דק שנאחז למטה באותם הב' השורים עליו</p>
<p>ובשמאלא לאו הכי ורזא דיליה איהו בימינא ולא בשמאלא האי איהו בר נש דלזמנין תאיב בביתא ולזמנין בארחה דא לא</p>	<p>ובשמאלו אינו כן והסוד שלו הוא בימין ולא בשמאל זהו אדם שלפעמים חושק בבית ולפעמים בדרך זה אין לבו</p>

³⁰³³ הנה השערים האלו הם ממש חמשה שערים בחמשה ספירות, שבהיותם כלולות מעשר הם חמישים שערי בינה, ואין ספק שדרך שערי הבינה תושג החכמה, והיינו ה' פעמים י', דרך ה' שהיא בינה תושג החכמה שהיא י', וזה שאמר אינה ר' לבדה, אמנם היא ר' משתתפת ונסמכת אל שאר השערים והיא עיקר, וע"ד זה יעלו השערים חמשה פעמים חמשה, או ר' לבדה א', או התערבה ר' בז' או בה' או בס' או בפ' הם חמשה ואם נאמר שישתתפו ג' אותיות יחד יעלו עוד מספר וכן יעלו לכמה שערים אמנם ראשי פרקים ליכנס הם אלו (אור יקר).

³⁰³⁴ שרטוטין הם עד אין תכלית בכמה מקומות כנודע לחוש, והם מעורבין, ואינם מסודרים כשרטוטי האצבעות, או המצח שהם מיושבים באורך וברוחב, וכן הדקים יחתכו הגדולים, ויעברו דרך בס, מהם ביושר באורך וברוחב מהם באלכסון, מהם קצרים מהם ארוכים (אור יקר).

³⁰³⁵ ועכ"ז שפיטת החכם הוא כדי שידע להבחין סוד הקיום החותכים לאורך ורוחב, הגדולים והקטנים, הדקים הבאים בחברתם כדי לשפוט השפיטה הראויה (אור יקר).

³⁰³⁶ הענין כי השרטוטין הגדולים ראשים ביד הם מעטים, לא יוסיפו על אורך מג' או ד', ופעמים יהיו שנים ופעמים א', וברוחב הם פעמים א' פעמים ב', פעמים עם השתתפות הדקים וארוכים יהיו ד' וה',

וזה ציורו ביד ימין הנה אלו הם שרטוטין רברבין (אור יקר).

³⁰³⁷ כמצוייר בצורה הזאת והנה כל מקום שנאמר אורך הוא סוד החסד, וכל מקום שנאמר רוחב הוא סוד הגבורה כדפי' לעיל, ועניינם ביד זו הם סוד ה"ר כדמסיק, ה' שהיא נצח באורכא. והטעם כי שערים אלו הם באותיות ז"ר הפ"ץ לגבי שאר הענין, שפירושו ר"ז חסד הוד, ה"ף גבורה נצח, ומצד המלכות, הם ה' ר"ז הס"ף שפירושו הוד על חסד, וטעם למה נשתנו האותיות הוא בסוד דעתן של נשים קלה, שענייניו שאין המלכות מקבלת העולמות העליונים והספירות בעצמותה כסדרן בזכר, ולזה סוד מוחא דילה ד' פרשיות של תפילין בבית א' וכיוצא כמה עניינים, ולזה במלכות הם ר' בחסד שלה, ז' בגבורה שלה, ה' בנצח ס' בת"ת, פי' בהוד, אמנם השערים גזרתם כסדר אותיות אלו, כי שער ראשון כולו ימין, ושער ב' כולו שמאלו בהוראת פיסול וכיוצא, ולזה בסוד ה"ר יהיה עניינו או חסד ונצח, ולזה הוא כולו טוב וימין מצד הידים שהם במלכות בנקבה כדפי' לעיל, ושתים אלו באורכא הם חסד גבורה, וב' בפותיא הם הם, ונקשרים זה בזה להורות על הסכמת הימין והשמאל יחד לטובה, זולתי דבר מועט שנמשך לו בהמזגתם יחד בחסד ונצח, ומבדילין מביניהם הגבורה שהיא ז' יורה על טובה (אור יקר).

³⁰³⁸ דהיינו הנצח (אור יקר).

³⁰³⁹ דהיינו חסד, והיינו ה"ר כולו ימין בחסד אברהם קראו ה"ר והגבורה מסכמת עם השמאל בייחוד הזה (אור יקר).

ספר שמות

<p>שוקט בזה ובזה כשהוא בבית חושק בדרך וכשהוא בדרך חושק בבית [הוא] מצליח תמיד בדרך ולפעמים בבית זהו מצליח בתורה ובסודות התורה אם עוסק בהם זה רואה בשונאיו תועלת לרבים בו עצל הוא בדברי העולם אם מתעורר מתעוררים להטיב לו מלמעלה זוכה בדבריו זהו חמדן ומפזר ממונו טוב עין הוא תפלתו נשמעת יורד ועולה בממונו זהו לפעמים משבר לבו לפני אדונו אז נמצאים ג' שרטוטין קטנים שעוברים בשרטוט הדק הזה שנתוסף על אלו הב' שברוחב וסוד זה ה' המתחברת עם ר' זה [ב]דרך וזה [ב]בית זה [ב]שמחה וזה [ב]עצבות זה תועלת זה עצל זה טוב עין זה חמדן ומפזר ממונו זה משבר את לבו ושב לאדונו</p>	<p>השער השני ז' בימין בדמות הקולטת רשימות נמצאים כשנמצאים ג' שרטוטין גדולים ברוחב ושני גדולים באורכה ואחד מאלו שבאורך אחוז באלו הב' של הרוחב ואחד האחר אינו אחוז בהם זה יש פסול בזרעו מצד אביו או מצד אמו ואז נמצאים למטה מאלו הג' שרטוטין שברוחב שני שרטוטין דקים שנאחזים בהם למטה זהו האיש מתקן מעשיו לפני בני אדם ולבו אינו אמת ולעת זקנתו חוזר להתתקן אז נמצאים אלו הב' שרטוטין באורך אחוזים באלו שברוחב זה עם זה וב' אחרים עמהם באמצע דקים וזה באורך וג' דקים ברוחב וסוד זה ז' שמתחברת עם אות ר' וכאשר הוא נזדקן וחוזר כמו שאמרנו הוא מתתקן בסוד אות ר' ואח"כ מתחבר באות ז' כשזה נתקן הוא תמיד בלחש וכל מעשיו בלחש אבל אין הוא בקיום כראוי לפי שזה הפסול ?עד? לא נתיאש ממנו מכאן למדנו מי שפוסל את זרעו עד ג' דורות אינו מתיאש אותו הפסול</p>
<p>תרעא תניינא ז' בימינא בקסטירו דקולטא רשימין שכיחי כד אשתכחו תלת שרטוטין רברבין בפותיא ותריין רברבין בארכא וחד מאינין דארכא אחיד באינין תריין דפותיא וחד אחרא לא אחיד בהו האי אית פסלו בזרעיה מסטרא דאבוי או מסטרא דאמיה וכדין משתכחי לתתא מאינין תלת שרטוטין דפותיא תריין שרטוטין דקיקין דאחידן בהו לתתא האי איהו בר נש מתקן עובדוי קמי בני נשא ולביה לא קשוט ולזמנא דסיב אהדר לאתתקנא כדין אשתכחו אינין תריין שרטוטין בארכא אחידן באינין דפותיא דא עם דא ותריין אחרנין עמהון באמצעיתא דקיקין ודא בארכא ותלת דקיקין בפותיא ורזא דא ז' דמתחברא באת ר' וכד איהו סיב ותב כדקאמרן אתתקן איהו ברזא דאת ר' ואתחבר באת ז' לבתר כד האי אתתקן איהו תדיר בלחישו וכל עובדוי בלחישו אבל לאו איהו בקיומא כדקא חזי בגין דההוא פסילו עד לא אתיאיאשא ביה מכאן אוליפנא מאן דפסיל זרעיה עד תלת דריין לא אתיאיאשא ההוא פסילו</p>	<p>מלכשכש משום זה למדנו אוי לו לאותו האדם שפוסל את זרעו ואינו חושש לכבוד אדונו פסל את זרעו בודאי ולאחר שמתיאש אותו הפסול אז נמצאים שרטוטין ביד ימינו ארבע</p>
<p>ע/ז ב</p>	
<p>מלכשכש בנין כך תנינן ווי ליה לההוא בר נש דפסל זרעיה ולא חייש ליקרא דמאריה פסיל זרעיה ודאי ולבתר דאתיאיאשא ההוא פסילו כדין אשתכחו שרטוטין בידא ימינא ארבע וחמש ארבע בארכא חמש בפותיא</p>	

ספר שמות

<p>ורוא דא ז' ואתחבר באת ה' האי לזמנין אצלה לזמנין לא אצלה אצלה באורייתא ולסוף יומוי אצלה אפילו בממונא</p>	<p>וחמש ד' באורך וה' ברוחבה וסוד זה ז' ומתחברת באות ה' זה מצליח לפעמים ולפעמים אינו מצליח מצליח בתורה ובסוף ימיו מצליח אפילו בממון</p>
<p>תרעא תליתאה ה' ³⁰⁴¹ בימינא כד אשתכחו חמש שרטוטין בפותיא ³⁰⁴² ותלת בארכא ואשתכח ההוא שרטוטא דאמצעיתא מאינון תלת דא איהו ברוא דאת ה' ואסתמיך באות ס' ³⁰⁴³ בזמנא דאשתכח ההוא שרטוטא דאמצעיתא דעאל ואחיד גו אינון חמש שרטוטין דפותיא ³⁰⁴⁴ דא איהו בר נש עציב ³⁰⁴⁵ ורגיז גו ביתיה ³⁰⁴⁶ ובנו בני נשא ³⁰⁴⁷ לאו הכי קמצן איהו בביתיה ורגיז ³⁰⁴⁸ וכפיין ולזמנין לא ³⁰⁴⁹ לבר מביתיה לאו הכי ³⁰⁵⁰ אצלה בעובדי ³⁰⁵¹ עלמא כד אשתדל באורייתא אסתכל זעיר ³⁰⁵² ואתהדר בה ³⁰⁵³ מהימנא</p>	<p>שער השלישי ה' בימין כשנמצאים חמשה שרטוטין ברוחב וג' באורכה ונמצא אותו שרטוט האמצעי מאותם הג' זהו בסוד אות ה' ונסמך באות ס' בזמן שנמצא אותו השרטוט שבאמצע שנכנס ואחוז תוך אותם חמש שרטוטים שברוחב זהו אדם עצוב וכעסן בתוך ביתו ובין בני אדם אינו כן קמצן הוא בביתו וכועס ומרעיב [עצמו] ולפעמים לא מחוץ לביתו אינו כן מצליח במעשה העולם כשמשתדל בתורה מסתכל מעט ומתהדר ³⁰⁴⁰ בה הוא נאמן אבל לא כל הזמן ובאותו זמן שאינו נאמן הוא מראה אופן אמיתי ואינו אמיתי בשלימות בדין הוא מצליח הוא נאמן בסודות התורה</p>

3040

³⁰⁴¹ היינו מצד הנצח, והיא מדה ימינית אבל לא כחסד, אמנם מושך כח הגבורה (אור יקר).
³⁰⁴² הרי הוסיף הרוחב מצד הגבורה, וחתם באיש הזה חמשה שרטוטין שהם חמשה ספירות חג"ת נ"ה. והנה אלו הם כולם שרטוטין רברבין, והעד דלקמן קא מפרש שרטוטין זעירין, ויהיה צורתו כזה

עם היות שהצורה הזאת זרה למאד, כבר ימצא קו א"ב כפול מכותב משני צדדיו עד שהם ג' קווין, וכיוצא בו קו י"ט מכותב היטב מצד א' עד שהם שני קווין, והם חמשה ברוחב. וכן הם ג' באורך קו ד"ה וקו א"ג שהם המורגלים בכל יד, וקו אמצעי חותך היד, וקו זה יקרא בפי הבקיאים בחכמה זו ע"ד הכוכבים והטבע קו שבתאי, וכך מדתו באמצע היד, וזה קראתיו קו ש"ת והוא הולך ומתארך רוב הפעמים ועובר דרך כל הקווין, ואוחז כל אורך היד (אור יקר).

³⁰⁴³ כי קו זה הוא אמצעי בת"ת נושא דגל היד הזאת כמעט חשוב מהכל, וכל הבקיעים באומנות זה שבחו הקו הזה עד מאד, ושפיטת האיש הזה במה שיש בו דין וגבורה, כענין הנצח אודם הנוטה ללובן (אור יקר).

³⁰⁴⁴ והנה ה' קווין הם מצד הגבורה, וג' באורכא הם מצד החסד, והיינו חסד אותו שבצד גודל המכונה קו ד"ה, גבורה אותו שבצד זרת המכונה א"ג, האמצעי הוא הת"ת האוחז בכל, ונסבך בכל, ונכלל בכל, אמצעי מן הכל, ולזה יחס היד הזאת אל הנצח שיש בו חסד ולא כ"כ (אור יקר).

³⁰⁴⁵ מצד הדין, דוחה היחוד העליון מצד הגבורה, וגם אינו מקרבו כ"כ מצד הנצח (אור יקר).

³⁰⁴⁶ שכל הדין נשפע למטה בבית שהיא מלכות (אור יקר).

³⁰⁴⁷ דהיינו בין שאר המדות "לאו הכי" שאין דין חזק, ולכך הם ה', בסוד ה' מדות שאינם דין חזק אלא מזוגות, וגם הת"ת בעל הבית הקו האמצעי הנכלל בדינם אינו דין אלא להשפיע הדין למטה, ומן הטעם הזה עצמו אינו משפיע למלכות, אלא בצרות וקמצנות שעוצר השפע (אור יקר).

³⁰⁴⁸ משפיע דין, ואף זה מצד המדה פועל כן (אור יקר).

³⁰⁴⁹ כי הנצח אינה דין מכל וכל, פעמים מקרב הייחוד, ועם כל זה, אם משפיעים דין למטה במלכות, אבל מצד המדות בעצמן הם מדות מזוגות (אור יקר).

³⁰⁵⁰ שאינו לא קמצן ולא רגזן (אור יקר).

³⁰⁵¹ מפני שהשמאל הוא דוחה בנין העולם, אבל הימין מקרבו (אור יקר).

³⁰⁵² שאין חלק התורה עיקר בנצח, ואם יש בו תורה הוא מצד שנסמך לת"ת כדפי', והוא נקמץ בדין הגבורה, לכך חלקו מעט (אור יקר).

³⁰⁵³ ומאות א' עושה כמה, וקורא עצמו חכם אפילו שאינו, וזה מצד המדה המגונה שמראה מה שאין בו, ועיקרו שמאלי ומראה ימיני, ואינו שהגביר השמאל (אור יקר).

ספר שמות

<p>איהו³⁰⁵⁴ אבל לאו כל זמנא³⁰⁵⁵ וההוא זמנא דלאו מהימנא³⁰⁵⁶ אחזי גוון קשוט³⁰⁵⁷ ולא קשוט בשלימו³⁰⁵⁸ בדינא יצלח³⁰⁵⁹ מהימנא איהו³⁰⁶⁰ ברזין דאורייתא דא איהו ברוא דאת ה³⁰⁶¹ ואתחבר באת ס³⁰⁶² ואי ארבע שרטוטין בפותיא³⁰⁶³ וחמש בארכא³⁰⁶⁴ תרין מאינן דארכא³⁰⁶⁵ עאלין גו אינן ארבע³⁰⁶⁶ דא איהו בר נש חדי בביתיה ואתחזי עציב לבא לבר ולא הכי דכיון דמליל עם בני נשא אחזי חדו ואתכוון במלוי תלת שרטוטין ועירין עאלין גו אינן דארכא דא אית ליה חד רשימו אוכם בגופיה ותלת שערין תליין בההוא רשימו וההוא רשימו איהו כעגולא וחד תבירא³⁴¹ (נ"א חבורא) ברישיה ולהאי רשימא קראן ליה חכימי לבא דידעין רזין אלין ריש נשרא רשימו דא אתחזי לזמנין בין כתפוי ולזמנין בדרועא ימינא ולזמנין על ידא ימינא באצבעוי אי רשימא דא ריש נשרא איהו בארע מישר בתיקונוי יסתלק לעותרא וליקרא ואי ההוא ריש נשרא אתהפך לאחורא</p>	<p>זהו בסוד אות ה' ומתחבר באות ס' ואם ד' שרטוטין ברוחב וה' באורכה וב' מאלו שבאורך נכנסים תוך אלו הד' זהו אדם שמח בביתו ונראה עצוב הלב בחוץ ואינו כן כי שמדבר עם בני אדם מראה שמחה ומתכוין בדבריו ג' שרטוטין קטנים נכנסים בתוך אלו שבאורך זה יש לו רושם אחד שחור בגופו וג' שערות תלויים בזה הרושם וזה הרושם הוא כעגול ושבירה (וחבורה) אחת בראשו ולזה הרושם קוראים אותו חכמי הלב היודעים סודות אלו ראש הנשר רושם זה נראה לפעמים בין כתפיו ולפעמים בזרוע ימינו ולפעמים על יד ימינו באצבעותיו אם רושם הזה ראש הנשר הוא בדרך יושר בתיקונוי יעלה לעושר ולכבוד ואם אותו ראש הנשר נתהפך לאחור יזכה לבנים לפעמים אבל כשהוא [יהיה] זקן יזכה לעושר יותר ולכבוד גדול יותר מבימי נעוריו ויצליח בתורה אם יעסוק בה</p>
---	--

³⁰⁵⁴ מצד הת"ת, אמנם הגבורה והדין חולק (אור יקר).
³⁰⁵⁵ ואפשר שהנאמנות מצד הת"ת במלכות בסוד אמ"ן, דכתיב בכל ביתי נאמן הוא, אמנם היחוד
הוא זמין, וזמנין לא, לכך נאמנותו לאו כל זמנא, מפני שייחודו לזמנין, מפני השמאל הגבורה והת"ת
הנאחז בו כדפי' (אור יקר).
³⁰⁵⁶ ירצה שאינו מטהר נשמתו להיות נאמן רוח (אור יקר).
³⁰⁵⁷ כלומר סימניו לבדקו בשרטוטיו מראה שהוא טהור, ואיננו בשלימות או ירצה ואיננו סימן שלם,
או ירצה מראה גוון לבני אדם, שהוא פרוש נוקפו וכיוצא (אור יקר).
³⁰⁵⁸ שאין תוכו כבדו (אור יקר).
³⁰⁵⁹ מפני שאותם שחלקם בימין ובחסד, אין להם נצחון בדין, מפני שאינם אחוזים במקום הדין, ולא
נכללים ממנו. אמנם זה כלול בדין, ולכך הוא מוצלח ונוצח את לוחמיו בדין (אור יקר).
³⁰⁶⁰ מפני שהוא נאחז ונסבך במקום הסוד דהיינו בת"ת כדפי' (אור יקר).
³⁰⁶¹ מצד הגבורה, והיינו שהרבה שרטוטי הרוחב כמספר ה' ספירות חסד נצח גבורה הוד ות"ת (אור
יקר).
³⁰⁶² מצד הקו האמצעי הארוך העולה ונקשר בסוד קווי הרוחב וכלם כמצוייר בצורה אשר לפניך (אור
יקר).
³⁰⁶³ הרי שלא הרבה בבחי' הדין כל כך (אור יקר).

³⁰⁶⁴ שהרבה יותר במדות הרחמים והחסד שהוא האורך וזה צורתו . והענין שקו א"ב הוא
כפול, וכן קו י"ט הוא כפול, הרי שנים שהם ד' ברוחב וד' קוויין באורך קו ד"ה וקו א"ג וב' קוי ש"ת
הנכנסים בכל ד' קווי י"ט וא"ב (אור יקר).
³⁰⁶⁵ שהם ב' קווי ש"ת (אור יקר).
³⁰⁶⁶ שהם קווי י"ט וקוי א"ב, והנה פי' סוד הקוים האלו ד' מורים על סוד ד' מדות חסד ות"ת מימין
גבורה, ומלכות משמאל והם מצד הגבורה, האמנם באורך הם חמשה, הם סוד החמשה מדות מצד
החסד, שהם חסד גבורה ת"ת נ"ה, והמכריעין ב' שהם ת"ת וא' מהארבעה שיהיו ג"כ או מימין השנים
שנים, או משמאל השנים שנים, בענין שהם ג' קצרים וב' ארוכים ביותר, מורים על סוד עלייתם
למעלה מעלה, וקושרים כל הד' ומייחדים ומקשרים השמאל עם הימין, בין שיהיה המכריע העולה הב'
בחברת הת"ת איזה מהחמשה, הנה מורה דין מצד הרוחב ואינו מזוג בחסד מצד האורך, ולכך
חפץ ביחוד (אור יקר).

ספר שמות

<p>יזכה לבנין לזמנין אבל כד איהו סיב יזכה לעותרא יתיר וליקר סגיא יתיר מעולמוי ויצלה באורייתא אי אשתדל בה</p>	
<p>ריש נשרא דא אתחזי לזמנין אוכמא ולזמנין גוון דלא סומק זעיר דלא אצטבע כל כך לזמנין בשערין לזמנין שעיע וכלא חד סימנא איהו ובהד דינא אתרן ואי ההוא גוון סומק אצטבע יתיר וקאים בגווינה זמן זעיר הוא דאצטבע בנין דאלין גווינין לזמנין קיימין נהירין ולזמנין השוכין ואי אצטבע ההוא סומק ונהיר כדין אית בידא שמאלא תלת שרטוטין בארכא ותלת בפותיא וחד דקיק על אינון דפותיא וחד דקיק על אינון דארכא ובידא ימינא אתוסף חד בפותיא בלחודוי האי בר נש שכיב בגדה ולא תב מינה למאריה וכד תב בתיובתא אשתארו אינון שרטוטין בידא שמאלא וההוא דאתוסף בימינא אתעדי מינה ואתעדי ההוא סומקא דלא אתחזי נהיר כל כך מינה ולזמנין דאף על גב דתב לא אעדיו מינה ההוא סומקא עד זמן האי איהו ברוא דאת ה' ואתעדי את ס' ועאל תחותוי את י' ואתחבר את ה' באת י' האי בעי תקונא לנפשיה בבהילו חכימא דלבא דחמי ליה חובתא אית עליה לומר ליה זיל אסי לנפשך</p>	<p>ראש נשר זה נראה לפעמים שחור ולפעמים בצבע שאינו אדום מעט שלא נצבע כל כך לפעמים בשערות לפעמים הוא חלק וכל הוא סימן אחד ובדין אחד נידון ואם אותו צבע אדום נצטבע יותר ועומד בצבעו וזמן קטן הוא שנצטבע לפי שאלו הצבעים לפעמים נמצאים מאירים ולפעמים חשוכים ואם נצטבע זה האודם ומאיר אז יש ביד שמאלו ג' שרטוטין באורך וג' ברוחבה ואחד דק על אלו שברוחב וא' דק על אלו שבאורך וביד ימינו נתוסף אחד ברוחב בלבד זה האדם שכב עם נדה ולא שב לקונו וכששב בתשובה נשארים אלו השרטוטים ביד שמאל ואותו שנתוסף בימינו הוסר ממנו והוסר אותו האדום שלא נראה מאיר כל כך ממנו ולפעמים אף על פי ששב לא סר ממנו אותו האדום עד זמן זהו בסוד אות ה' ונסתלקה אות ס' ונכנסה במקומה אות י' ונתחברה אות ה' באות י' זה צריך תיקון לנפשו במהירות חכמי הלב הרואים אותו יש עליהם חיוב לומר לו לך רפא את נפשך</p>
<p>ואי תלת שרטוטין בארכא וחד בפותיא דא איהו ברוא דאת ה' בלחודוי ולזמנין אתחבר ברוא דאת ז' האי איהו בר נש תאיב בתר בצעין דעלמא ואי לאו רדיף בתר נשין ותיאובתיה לנאופים ואף על גב דתאיב לבצעין דעלמא האי לא אעדיו מינה ולא אכסיף עינוי שקיעין ומליל בהו אי תב למאריה מתחלפי שרטוטין תלת בפותיא וחד לארכא ואינון תרין דקיקין</p>	<p>ואם ג' שרטוטין באורך ואחד ברוחבה זהו בסוד אות ה' בלבד ולפעמים מתחברת בסוד אות ז' זהו האיש חושק אחר בצע שבעולם ואם אינו רודף אחר נשים ותאותו לנאופים ואף על פי שהוא חושק לבצע העולם זו לא סרה ממנו ואינו מתבייש עינוי שקועות ומדבר בהם אם שב לקונו מתחלפים השרטוטין ג' ברוחב ואחד באורך ואלו שנים דקים</p>
<p>עח/א</p>	
<p>קיימין בקיומא כדין רעו דיליה יתיר באתתיה ואתדבק בה חד דקיק יתיר עאל בין אינון תרין דקיקין כדין אתחבר את ה' באת ז' ואי שרטוטא חד בארכא וארבע בפותיא ותלת דקיקין קיימין על ההוא חד וחד על אינון ארבע על דרועא שמאלא אית ליה תלת קסטרין דקיקין דאתילידו ביה מיומין זעירין</p>	<p>עומדים בקיום אז הרצון שלו יותר באשתו ומתדבק בה אחד דק יותר נכנס בין אלו ב' הדקים אז מתחברת אות ה' באות ז' ואם [יש לו] שרטוט אחד באורך וד' ברוחבה וג' [שרטוטין] דקים עומדים על זה האחד ואחד על אלו הד' על זרוע שמאלו יש לו ג' גידים³⁰⁶⁷ דקים שנולדו בו מימים</p>

ספר שמות

<p>והד שער א תליא בההוא חד דרישא האי איהו רדיף בתר נאופא דאשת חבריה מאריה דודונא איהו אנזים בעינא שמאלא בלא מלולא כלל ואשלים ובנין דאיהו מאריה דודונא לא חייש ליקרא דמאריה לאתבא קמיה לבתר קטיל חויא ליה או בר נש סומקא ואי ארבע בארכא ותלת בפותיא ואינון דסלקין לעילא אעדיו מניה האי תבר לביה לגבי מאריה ותב בתיובתא כדין איהו ברזא דאת פ' ואתחבר באת ה' על אלן ועל אינון דכוותיה כתיב (ישעיה נז יט) שלום שלום לרחוק ולקרוב</p>	<p>מועטים ושער אחד תלוי באותו א' של הראש זהו רודף אחר נאוף של אשת חבירו הוא בעל זדון מגזים בעין השמאלית בלי דבור כלל ומשלים ולפי שהוא בעל זדון אינו חושש לכבוד אדונו לשוב לפניו אח"כ הורג אותו נחש או איש אדם ואם ד' באורך וג' ברוחבה ואלו שעלו למעלה נתבטלו ממנו זה שבר את לבו לפני אדונו ושב בתשובה אז הוא בסוד אות פ' ומתחברת באות ה' על אלו ועל אלו שכמותו כתוב שלום שלום לרחוק ולקרוב</p>
<p>עד הכא כל אינון רזין דתולדות אדם דאינון תולדות דאתילידו ביה מזמן לזמן כפום ארחוי דבר נש זכאה חולקיהון דאינון דיתבין קמיה דמר וזכו למשמע מפומיה רזין דאורייתא זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון לעלמא דאתי אמר רבי שמעון זכאין אתון חבריא דכל רזין לא אניס לכו כמה דוכתינן עלאין אודמנן לכו לעלמא דאתי לעולם הבא.</p>	<p>עד כאן כל אותם סודות של תולדות אדם שהם תולדות שנולדו בו מזמן לזמן כפי דרכי האדם אשרי חלקם של אלו שיושבים לפני האדון וזכו לשמוע מפיו סודות התורה אשריהם בעולם הזה ואשריהם לעולם הבא אמר רבי שמעון אשריכם אותם החברים שכל הסודות לא נסתרו מכם כמה מקומות עליונים מזמנים לכם לעולם הבא.</p>
<p>פתח ואמר ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שונאי בצע (&) האי קרא אוקמוה אבל ואתה תחזה תבחר לא כתיב אלא תחזה לפום חיזו דעיינין במאי בדיוקנא דבר נש באלין שית סטרין דקאמרתון וכלא בהאי קרא</p>	<p>פתח ואמר ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שונאי בצע פסוק זה פרשוהו אבל ואתה תחזה לא כתוב תבחר אלא תחזה לפי מראה העינים במה בדמות של אדם בששת הצדדים הללו שאמרתם והכל בפסוק הזה</p>
<p>ואתה תחזה חד בשערא מכל העם תרין במצחא אנשי חיל תלת באנפין יראי אלהים ארבע בעיינין אנשי אמת המש בשפון שונאי בצע שית בידין בשרטוטיהון</p>	<p>ואתה תחזה אחת בשער מכל העם שתיים במצח אנשי חיל שלש בפנים יראי אלהים ארבע בעינים אנשי אמת חמש בשפתים שונאי בצע שש בידים בשרטוטיהם.</p>
<p>דאלין אינון סימנין לאשתמודעא בהו בני נשא לאינון דרוח חכמתא שריא עלייהו ועם כל דא משה לא אצטריך דא אלא מה כתיב (&) ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל בנין דרוחא קודשא הוה אתי לגביה ואודע ליה וביה הוה חמי כלא</p>	<p>שאלו הם הסימנים להיות ניכר בהם בני אדם לאותם שרוח החכמה שורה עליהם ועם כל זה משה לא הצטרך לזה אלא מה כתוב ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל משום שרוח הקודש היתה באה אליו ומודיעה לו ובה היה רואה הכל.</p>
<p>מנא לן דכתיב (&) כי יהיה להם דבר בא אלי באים אלי לא כתיב אלא בא אלי דא רוח קודשא דהוה אתי לגביה וביה הוה ידע ולא אצטריך לכל דא לאסתכלא ולעיינא אלא לפום שעתא הוה ידע משה</p>	<p>מנין לנו שכתוב כי יהיה להם דבר בא אלי לא כתוב באים אלי אלא בא אלי זו רוח הקודש שהיתה באה אליו ובה היה יודע ולא הצטרך לכל זה להסתכל ולעייין אלא לפי שעה היה משה יודע.</p>

ספר שמות

<p>כדוגמא זו ידע שלמה המלך ידע בכסאו שרוח הקודש שרתה עליו שכל מי שקרב לכסאו פחד ואימה נפלו עליו ובו היה דן בלי עדות משום שהדמויות היו בכסאו וכל מי שקרב בשקר אותו הדמות מכשכש והיה שלמה המלך יודע שבא בשקר לכן אימת הכסא היתה נופלת על הכל וכולם נמצאו צדיקים לפניו.</p>	<p>כהאי גוונא ידע שלמה מלכא ידע בכורסייה דרוח קודשא שריא עליה³⁰⁶⁸ דכל מאן דקריב לכורסייה דחילו ואימתא נפיל עליה וביה הוה דאין דינא בלא סהדין בגין דדיוקנין הוו בכורסייה וכל מאן דמקרב בשקרא מכשכשא ההוא דיוקנא והוה ידע שלמה מלכא דבשקרא קאתי בגין כך אימתא דכורסייה הוה נפיל על כלא וכלהו אשתכחו זכאין קמיה</p>
<p>מלך המשיח בריח כמו שנאמר והריחו ביראת ה' ולא למראה עיניו ישפט וגו' ושלשת אלה דנו את העולם בלא עדים והתראה שאר בני העולם על פי עדים על מאמר התורה חכמים שמכירים באותם דמויות עליהם להזהיר את בני העולם ולתת רפואה לבני אדם ולרפא את נפשם אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא.</p>	<p>מלכא משיחא בריחא כמה דאת אמר (שם יא ג) והריחו ביראת יהוה ולא למראה עיניו ישפוט³⁰⁶⁹ וגו' ותלת אלין דנו עלמא בלא סהדין והתראה שאר³⁰⁷⁰ בני עלמא על פום סהדין על מימר אורייתא חכימין דאשתמודען באינון דיוקנין עלייהו לאזהרא לבני עלמא ולמיהב אסותא לבני נשא ולאסי נפשייהו זכאין אינון בהאי עלמא זכאין אינון בעלמא דאתי</p>
<p>בחדש השלישי לצאת בני ישראל וגו' ששולט בו אוריא"ל ממנה גדול ושלש מאות וששים וחמש רבוא מחנות עמו כחשבון ימות השנה</p>	<p>בחדש השלישי לצאת בני ישראל דשליט ביה אוריאל³⁰⁷¹ רב ממנא ותלת מאה</p>

³⁰⁶⁸ אמנם מה שידע [שלמה המלך] באצילות היה רק בידיעה ולא בהשגה, כי באצילות לא אפשר להשיג לשום בריה וכמ"ש (שמות לג כ) כי לא יראני האדם וחי, והיה השגתו רק מהבריאה ולמטה. והוא מה שנאמר (בדה"י א' כט כג) וישב שלמה על כסא ה', והוא עולם הבריאה שהוא כסא ה', כסא להמלכות דאצילות היורדת בהיכל קה"ק דהבריאה, והוא כסא הכבוד שהוא המלכות שהיא כבוד ה', כבודו ומלכותו ית"ש. והבריאה הוא כסא לכבוד, ושלמה היה מרכבה להאור הזה שהאירה בו ונתגלה בו ונתלבשה בו, וזכה לבנין בית המקדש שנתגלה על ידו למטה לשכון כבוד בתוכו, ומלך על העליונים והתחתונים כמ"ש סנהדרין (כ ע"ב), כי מאחר שזכה להמלכות שבב"ע עי"ז מלך על הבי"ע כולן. וכן היה דן בלא עדים ובלא התראה אלא ע"פ רוח הקודש [ועי' גמ' ר"ה כא סע"ב] וכו' נאמר בשלמה (מלכים א' ג כח) כי חכמת אלהים בקרבו, והוא חכמה היורדת בבריאה וכו', והוא חכמה זעירא, וכמ"ש בפ' פינחס (רכג ע"א) וה' נתן חכמה לשלמה חכמה זעירא, ואמר הגר"א בספד"צ (פ"ד ל ע"ג ד"ה ואמר ובי"ד) שהוא אור היסוד (שהוא י' זעירא והוא חכמה זעירא) דהמלכות דאצילות, והוא יורד בבריאה, ואילו זכה שלמה. אבל לא שנתחכם בהמלכות שבאצילות רק בהי' זעירא שלה היורדת בבריאה, וכמ"ש בספד"צ (פ"ה לג ע"ב) דמינה אתחכם לתתא, וע' בהגר"א שם (לה ע"א ד"ה ויחכם). ואותו הי' זעירא הוא רוח הקודש, שהוא רוח מההוא קודש דלעילא, שהוא י' עלאה, חכמה עלאה אבא, כמ"ש בפ' אחרי מות (סא ע"א) ומשום שזכה לההוא י' זעירא, לכך היה דן ברוח הקודש בלא עדים והתראה (דע"ה ח"ב פה ע"א).

³⁰⁶⁹ כמ"ש "ואתה תחזה", ולא למשמע אזניו כשלמה, ששמועתו מחיות נושאי כסאו, אלא "והריחו" מצד ריח החוטם (רח"ו), ומ"ש ואתה תחזה כמשה, היינו לפי דעת יתרו, אבל כפי האמת רוח הקדש הוה אתי לגבי דמשה כמ"ש הזהר לעיל (מ"מ).

³⁰⁷⁰ הן ד' חושים דאנשי חיל כו' משה ושלמה למראה עיניו למשמע אזניו, משיח והריחו, ושאר עלמא במימר פומא. ומשה עצמו רזא דדעת ברוה"ק, אלא אתפשטותא דשמשא על כוכביא, חכימין דאשתמודען באינון דיוקנין כו' ואתה תחזה כו' (יהל אור).

³⁰⁷¹ הוא בת"ת ושהוא לצד המזרח, כי מיכאל וגבריאל הם בח"ג, והוא החדש השלישי, ולפי ששם גילוי האורות היוצאים מיסוד אמא לכן אמר ביום הזה, שהוא מורה דבר המגולה. וידוע שבני ישראל הם החו"ג שי"ר א"ל שמהם נשמות ישראל שיצאו ממצרים, וגם מצרים סוד הדעת שבו שני מצרים, גבול החסדים וגבול הגבורות (רמ"ז). יסוד הרוח הוא רוחא דחכמתא, שהוא אוריאל, שבו ניתנה התורה (דע"ה ח"ב פט ע"ג).

ספר שמות

<p>ולכולם יש שלש מאות וששים וחמשה מפתחות של אורות מאותו האור שיוצא מתוך החשמל העליון הפנימי הגנוז והנסתר שסודות של אותיות קדושות עליונות של השם הקדוש</p>	<p>ושתין וחמש רבוא משריין עמיה³⁰⁷² כחושבן יומי שתא³⁰⁷³ וכלהו אית³⁴² לון³⁰⁷⁴ תלת מאה ושתין וחמש מפתחן נהורין מההוא נהורא³⁰⁷⁵ דנפקא מגו חשמל³⁰⁷⁶ עלאה³⁰⁷⁷ פנימאה³⁰⁷⁸ גניז וסתים³⁰⁷⁹ די רזין דאתון³⁰⁸⁰ קדישין עלאין דשמא קדישא</p>
<p>ע/ח/ב</p>	<p>תלויים בו.</p>
<p>תליין ביה³⁰⁸¹</p>	<p>והוא סוד של איש תם בעל הבית איש האלהים תם ששם סיום וקשר של תפלין ויעקב היה איש תם</p>
<p>ואיהו רזא דאיש תם³⁰⁸² מאריה דביתא³⁰⁸³ איש האלהים³⁰⁸⁴ תם דתמן³⁰⁸⁵ סיומא וקשרא דתפלין³⁰⁸⁶ ויעקב איש תם (&) הוה</p>	<p>ואיהו רזא דאיש תם³⁰⁸² מאריה דביתא³⁰⁸³ איש האלהים³⁰⁸⁴ תם דתמן³⁰⁸⁵ סיומא וקשרא דתפלין³⁰⁸⁶ ויעקב איש תם (&) הוה</p>

³⁰⁷² פשוטו של מאמר זה הוא כי אוריא"ל גי' רמ"ח וכמצות עשה, ושס"ה מחנותיו כנגד מצות ל"ת, ובין שניהם תר"ג מצות שניתנו בסיני. וידוע שבחסדים הוא סגולת היסוד, ולכן נרמזו מצות עשה בשם גוף אחד המיוחד מכללות רמ"ח, ואמנם בגבורות הוא ענין הדבור בסוד (יהושע כד ג) וארבה את זרעו, ארב"ה גי יצח"ק כמ"ש הרב, כי כל ריבוי הוא מצד ההבדלה מבד"ל גי' אלקי"ם. ועוד כי להיות אוריא"ל מהת"ת שעיקרו הוא מהחסדים שלכן אוריא"ל גי' רח"ם, ומפני זה באו החסדים ברמז שמו. אבל הגבורות עיקר פעולתן נראה בפעולתו שהיא השכינה היוצאת ממנו (רמ"ז).

³⁰⁷³ והן נגד דר"ג, רמ"ח ושס"ה, שאוריא"ל הוא רמ"ח ואוריא"ל הוא חדש הג' כמש"ו הוא נשר (יהל אור).

³⁰⁷⁴ פי' כל רבוא ורבוא יש לו מפתח אחד (מ"מ).

³⁰⁷⁵ ז"א (מ"מ).

³⁰⁷⁶ בינה (מ"מ). חשמל הוא לעולם בקו האמצעי בסוד הדעת כולל חר"ג, חשמ"ל עתים חשות כו' מ' דוממות כו', ויש חשמל בחיות ביצירה ויש במלכות ויש ביסוד ויש בת"ת ובדעת וז"ש מגו חשמל עילאה והוא בת"ת (יהל אור). ברייתא דפרקי המרכבה (פרק ג') שאמר שם זה לשונו, ומהו חשמל, מלמד ששלוש מאות ושבעים ושמונה מיני מאורות של זיו וזוהר גדול קבועים בו, והפחות שבהם כזו גלגל חמה, וסימנך גימטריא חשמ"ל שע"ח עכ"ל. וכ"ז הוא מאותן שע"ח נהורין עלאין אשר מהפנים דא"א, שהוא מהחווירתא דגלגלתא, וכמ"ש הרב (בשער א"א פרק י"ד) והם מאירים ומתנוצצים בכל החשמלים כולם, וע' בזוה"ק (יתרו עח סע"א) ובע"ח (שער קיצור אבי"ע פ"ו) (דע"ה ח"א סב ע"א).

³⁰⁷⁷ ת"ת (יהל אור).

³⁰⁷⁸ משה מלגו (יהל אור), עי' תיקו"ז כט ע"ב יעקב מלבר משה מלגו.

³⁰⁷⁹ על הדעת במקומו, ואמר גניז וסתים נגד ב' מדרגות שבו חר"ג נגד אר"א אבא טמיר יתיר תוכחת מגולה מאהבה מוסתרת דחסדים הם טמונים אור הגנוז (יהל אור).

³⁰⁸⁰ הו"ה בד' אותיות והן ד' החיות שבתוך החשמל (יהל אור).

³⁰⁸¹ שעיקר שם הו"ה הוא בז"א (מ"מ).

³⁰⁸² ר"ל החשמל"ל ת"ת (מ"מ). כללות הענין מובן במ"ש באוצרות חיים בסוד יעקב דודר המדבר, שנקרא איש תם בעלה דתם, כדאיתא בפרשת שלח קס"ג ע"ב. ותמצית סוד זה הוא שידוע שיעקב נבנה מאחוריים דאבא דהיינו פרצופו, ואומנם תוכיתו הוא מהארות יסוד אבא שבתוך פנימיות דעת דזעיר ונמשך עד מקום הת"ת ושם בוקע האור בסוד יעקב"ב יבק"ע ויוצא ליעקב, והוא סוד התורה, ועליו אמרו רז"ל נובלות חכמה של מעלה תורה. והנה בת זוגו היא הנקראת דוד דעה, וה"ס מ"ש ואיהו רזא, פי' שיסוד אבא דאמרן דגניז וסתים הוא רזא סוד של יעקב הנקרא איש תם בעלה דתם היא נוק' דיליה (רמ"ז). ודעת משה ויעקב כמש"ו (יהל אור).

³⁰⁸³ משה רבינו ע"ה (יהל אור).

³⁰⁸⁴ שכל בחינת לאה היא מאמא וכמ"ש באוצרות חיים בפ' מסטרא דיובלא. והנה יעקב סודו הו"ה והיא אלקי"ם, ואם תכה זה בזה י' פעמים א' י', הפ"ל ק"נ, ופ"ה ל', ה"פ י"מ ר"נ, יעלה ת"ם ועם הכולל הוא אמ"ת. וזה סוד (ירמיה י', י) ה' אלקים אמת (רמ"ז).

³⁰⁸⁵ ר"ל לשון סיום שהתפלין בסוד ד' מוחין כחב"ד ג', וחד דע"ק, כמ"ש באד"ר, וב' רצועות מקיפות חר"ג וקשר ת"ת וזהו שהראהו ה' ית' למשה וכמש"ו (יהל אור).

³⁰⁸⁶ פי' מלת תם מורה סיום, מפני ששם הוא סיום יסוד דאמא שמשם מוצאה דדור המדבר. ועוד כי הוא סוד קשר דתפלין דיעקב בסוד ד' שהוא ד' אלפין דאה"ה העולים מד"ת, שגם הוא לשון סיום כי כל מדה הוא גבול. ואולם ד' אלפין השרשים נשאר בזעיר ושל דוד דעה הם ד' מילואי אל"ף העולים ת"ם כנזכר שם באוצרות חיים, וגם שם סיום הארות יעקב, כי משם חוזר האור להכנס בתוך זעיר לצורך תפלה של יד. ויעקב איש תם הוה, ובסוד זכר ונקבה חר"ג מצות עשה ומצות ל"ת, כי אור הגנוז

ספר שמות

<p>ובדיוקניה³⁴³ קיימא רוא³⁰⁸⁷ דחשמל³⁰⁸⁸ פנימאה עלאה טמיר וגניז וכל נהורין סתימין³⁰⁸⁹ עלאין נקיט איהו ונפקי מניה וכלהו משריין נקטי אינון מפתחן דההוא נהורא³⁰⁹⁰ דנפיק מגו חשמל³⁰⁹¹</p>	<p>ובדמותו עומד סוד החשמל הפנימי העליון הטמיר והגנוז וכל האורות הנסתרים העליונים הוא לוקח ויוצאים ממנו וכל המחנות לוקחים אותם מפתחות של אותו האור שיוצא מתוך החשמל.</p>
<p>וההוא נהורא כליל בתרין נהורין³⁰⁹² ואינון חד נהורא קדמאה³⁰⁹³ איהו נהורא חורא דלא שלטא ביה עינא ודא איהו נהורא דגניז לצדיקייא כמה דאת אמר (תהלים צו יא) אור זרוע לצדיק וגו' נהורא תניינא³⁰⁹⁴ איהו נהורא מנצצא מלהטא כגוון סומק ואתכלילו תרין נהורין כחד והווי חד³⁰⁹⁵</p>	<p>ואותו האור כלול בשני אורות והם אחד אור ראשון הוא אור לבן שלא שולטת בו העין וזהו האור הגנוז לצדיקים כמו שנאמר אור זרע לצדיק וגו' אור שני הוא אור נוצץ לוהט כצבע אדום ונכללו שני אורות כאחד והיו אחד.</p>
<p>והאי אוריאל רב ממנא וכל אינון משריין נטלי ההוא נהורא ובגין דכליל בתרין אקרי תאומי³⁰⁹⁶ ועל דא שלטא ביה ההוא מזלא³⁰⁹⁷ דאקרי ברוא דיליה תאומים וביה אתיהיבת אורייתא ומכאן אתמשכאן דרגין לתתא³⁰⁹⁸ עד דסלקין בשמהן (ס"א לאנהנא) לאנהרא עלמא</p>	<p>ואוריאל"ל הזה הממונה הגדול וכל אותם מחנות נוטלים אותו האור ומשום שכלול בשנים נקרא תאומי"ם ועל זה שולט בו אותו המזל שנקרא בסוד שלו תאומים ובו נתנה תורה ומכאן נמשכות דרגות למטה עד שעולים בשמות (להנהיג) להאיר את העולם.</p>
<p>כל שאר מזלי לית לון פה ולשון³⁰⁹⁹ והאי אית ליה פה ולשון כלילין כחדא ועל דא באורייתא (יהושע א ח) והגית בו יומם ולילה</p>	<p>לכל שאר המזלות אין להם פה ולשון ולזה יש פה ולשון כלולים כאחד ועל זה בתורה והגית בו יומם ולילה</p>

הוא ד' יודין דע"ב שה"ס אתון קדישין הנז"ל ועולים מ', ובצאתם ליעקב מתרבים יפ"ק וארבעתם ת' והרי ת"ם (רמ"ז). כתב הרב טעם שנקרא לאה תם לפי שלוקחת ד' אלפי"ן דד' אהי"ה שהם לבושי המוחין והם גימ' מד"ת וד' אורות נשארים בז"א ולוקחת ד' פעמים ל"ף גימ' ת"ם, והתפילין הם מהמוחין ושם בלאה הוא סיומם (מ"מ).

³⁰⁸⁷ ר"ל שהדעת הוא בדיוקניה (יהל אור). זה סוד אחר והוא מ"ש שם בענין יעקב יעקב, שגם בתוך זעיר יש יעקב פנימי שתחלה נבקע יסוד אבא בתוך זעיר, ויש שם יעקב יותר גדול ומעולה וסודו (בראשית כז ל) יצוא יצא יעקב. וגם בזה מובן (שם מו ב) יעקב יעקב ב"פ, קדמאה לא שלים בתראה שלים, והוא ממש רזא דחשמל, פי' תוכיות שלו וכנז"ל (רמ"ז).

³⁰⁸⁸ ור"ל בתוך פנימיות הז"א הם נה"י דאימא (מ"מ).

³⁰⁸⁹ ירצה שאורות אבא אינן מתגלים בשום מקום אלא דרך בו, וממנו הם יוצאים לחוץ, שבדאי אינם בתוקפם הראשון אחרי עוברם כמה מדרגות כמבואר (רמ"ז). פי' המוחין דאבא ובתוכם של א"א ועתיק כולם נקיט ז"א הנז' (מ"מ).

³⁰⁹⁰ ז"א (מ"מ).

³⁰⁹¹ בינה (מ"מ).

³⁰⁹² פי' ז"א יש בו חו"ג דאימא שהם חוור וסומק דבסמוך (מ"מ). והוא הקשר שב' הרצועות נקשרים ביה (יהל אור).

³⁰⁹³ חסד (מ"מ).

³⁰⁹⁴ גבורה (מ"מ).

³⁰⁹⁵ פי' שנכללים בו חו"ג הנז' (מ"מ).

³⁰⁹⁶ ור"ל שזהו תם ע"ש תאומים וכמש"ו והנה תומים בבטנה שכלול ב' נהורין והוא אוריאל מזל תאומים קשר שכולל ב' רצועות (יהל אור).

³⁰⁹⁷ פי' סיון הוא ת"ת, ויש בו מזל תאומים של מעלה בת"ת (מ"מ).

³⁰⁹⁸ פי' נמשך חותם מן הנחתם עד המזלות שמנהיגים העולם הזה, ולכך יש בעולם הזה בסיון מזל תאומים (מ"מ).

³⁰⁹⁹ פה, מלכות, ולשון יסוד, שהת"ת כולל יסוד ומלכות (מ"מ). אף שי"ל צורת אדם כמו בתולה וכן שאר צורות מ"מ חסרים מהם פה ולשון (יהל אור).

ספר שמות

<p>כתיב יומם כנגד לשון לילה כנגד פה והכל כלול כאחד ובכל עולה תאומים.³¹⁰⁰</p>	<p>כתיב יומם כנגד לשון לילה כנגד פה והכל כלול כאחד ובכל עולה תאומים.</p>
<p>תומים כתיב ועל רזא דא כתיב תומים (בראשית כה כד) והנה תומים בבטנה אי תימא דבנין³¹⁰¹³⁴⁴ תרווייהו קאמר לאו הכי דהא עשו לא סליק ברזא דא אלא בנין יעקב קאמר ושבהא דא דהוה במעשה דההיא צדקת קא משבה קרא ובנין דהוה תמן ההוא רשע אסתלק מתמן אל"ף³¹⁰²</p>	<p>תומים כתיב ועל סוד זה כתוב תומים והנה תומים בבטנה אם תאמר שבשביל שניהם הוא אמר לא כך שהרי עשו לא עלה בסוד זה אלא בשביל יעקב אמר ושבח זה שהיה במעיה של אותה הצדקת משבח הכתוב ומשום שהיה שם אותו רשע הסתלק משם אל"ף.</p>
<p>וכלא רזא חדא יעקב נטיל ברזא דיליה תרין ירחין ניסן ואייר ואתכליל איהו ברזא דסיון דאיהו תאומים עשו נטיל ברזא דיליה תרין ירחין תמוז אב ואיהו לא אשתכח ואתאביד דהא אלול לאו דיליה הוא ואפילו אב ט' יומין אינון דיליה ולא יתיר ואתאביד ולא אשתכח ולא איהו ברזא דתאומים אלא אתפרש לחודיה וסמא לסמא אהרא באפיסה ושמו כמה דאת אמר (תהלים ט ז) האויב תמו חרבות לנצח³¹⁰³</p>	<p>והכל סוד אחד יעקב נטל בסוד שלו שני חדשים ניסן ואייר והוא נכלל בסוד של סיון שהוא תאומים עשו נטל בסוד שלו שני חדשים תמוז ואב והוא לא נמצא ונאבד שהרי אלול אינו שלו ואפילו באב תשעה ימים הם שלו ולא יותר ונאבד ולא נמצא ואינו בסוד של תאומים אלא נפרד לבדו וסטה לצד אחר באפס ושממה כמו שנאמר האויב תמו חרבות לנצח.</p>
<p>ובנין דיעקב איהו תאומים אתיהיבת אורייתא לבנוי בחדש תאומים ואורייתא ברזא דתאומים תורה שבכתב ותורה שבעל פה בחדש תליתאי לעם תליתאי בדרגין תליתאין³¹⁰⁴ תורה תליתאי תורה נביאים וכתובים וכלא חד</p>	<p>ומשום שיעקב הוא תאומים נתנה תורה לבניו בחדש תאומים ותורה בסוד תאומים תורה שבכתב ותורה שבעל פה בחדש השלישי לעם השלישי בדרגות שלישיות תורה משולשת תורה נביאים וכתובים והכל אחד.</p>
<p>בחדש השלישי וגו' פרשה זו בפסוק קרא אוקמוה ליה לעילא תאני רבי חייא בההוא זמנא דמטו ישראל לטורא דסיני כניש להו קב"ה לזרעיין דישראל ואשגח ליה בכלהו ולא אשכח בכלהו זרעא דישראל פסילו אלא כלהו זרעא קדישא כלהו בני קשוט</p>	<p>בחדש השלישי וגו' פרשה זו בפסוק זה פרשו אותה למעלה שנה רבי חייא באותו זמן שהגיעו ישראל להר סיני כנס אותם הקדוש ברוך הוא את זרע ישראל והשגיח בהם בכלם ולא מצא בכל זרע ישראל פסול אלא כולם זרע קודש כולם בני אמת.</p>
<p>בההוא זמנא אמר קב"ה למשה השתא אנא בעי למיהב אורייתא לישראל משיך להו ברחימותא דאבהן ברחימותא דרחימנא להו</p>	<p>באותו זמן אמר הקדוש ברוך הוא למשה עכשיו אני רוצה לתת תורה לישראל משוך³¹⁰⁵ אותם באהבה של אבות באהבה שאני אוהב אותם</p>

³¹⁰⁰ פי' מכל צד יקרא ת"ת תאומים או לפי שכולל חו"ג או לפי שכולל פה ולשון שהם יסוד ומלכות (מ"מ).

³¹⁰¹ ר"ל שיעקב לבדו הוא תומים תם וכולל ב', ומפרש והולך שהוא בסיון כולל ניסן ואייר משא"כ בעשו, והענין כי יעקב הוא בדעת, משא"כ בעשו כי אין לו מכריע שנסתרס [ואל אחר אסתרס – לקמן קג ע"א] זקן וכסיל, איש בער וכו' (יהל אור).

³¹⁰² פי' בתמר שהיו צדיקים תאומים באל"ף אבל הכא בשביל שלא היה עשו בכלל לכך אסתלק אל"ף (מ"מ)

³¹⁰³ שתם שלו חרבות ותם שלו לשון אפיסה לפי שאינו תם (יהל אור).

³¹⁰⁴ חג"ת (מ"מ).

³¹⁰⁵

ספר שמות

<p>ובאתון³⁴⁵ דעבדית להו ואת הוי לי שליחא ואתיב מלין אלין אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה כך אמר קב"ה למשה במלה דא הוי לי שליחא מהימנא לאמשכא ישראל אבתראי</p>	<p>ובאותות שעשיתי להם ואתה תהיה לי שליח והשב הדברים הללו אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה בדבר זה תהיה לי שליח נאמן למשוך את ישראל אחרי.</p>
<p>ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו יהו"ה מן ההר וגו' (&) ומשה עלה אל האלהים לאתרא דפרישן גדפוי דשכינתא³¹⁰⁶ כמה דאת אמר (שם יח י) ויט שמים וירד וגו'</p>	<p>ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' מן ההר וגו' ומשה עלה אל האלהים למקום שפרושות כנפי השכינה כמו שנאמר ויט שמים וירד וגו'.</p>
<p>תאנא אמר רבי יהודה כל זמנא דגלופי מלכא עלאה מתישרן באתריה³¹⁰⁷ עלמין כלהו בחידו וכל עובדין מתישרן בקיומייהו (מאן כל עובדין מתישרן בקיומייהו) כמה דאת אמר (שמות לד י) את מעשה יהו"ה כי נורא הוא מאי כי נורא הוא אמר רבי אלעזר שלימו דכלא כמה דאת אמר (דברים יז) האל הגדול הגבור והנורא מאי</p>	<p>שנינו אמר רבי יהודה כל זמן שחקיקות המלך העליון מתישרות במקומן כל העולמות בשמחה וכל המעשים מתישרים על קיומם (מי כל המעשים המתישרים על קיומם) כמו שנאמר את מעשה ה' כי נורא הוא מה זה כי נורא הוא אמר רבי אלעזר שלמות הכל כמו שנאמר האל הגדול הגבור והנורא מה זה</p>
<p>עמ"א</p>	
<p>והנורא דא יעקב וכתוב ויעקב איש תם כתרנומו גבר שלים שלים בכלא כך כל עובדין דקב"ה שלימין בשלימו בקיומא שלים</p>	<p>והנורא זה יעקב וכתוב ויעקב איש תם כתרנומו אדם שלם שלם בכל כך כל מעשי הקדוש ברוך הוא שלמים בשלמות בקיום שלם.</p>
<p>תניא רבי יוסי אומר יומא חד הוה קאימנא קמיה דרבי יהודה סבא שאילנא ליה מאי דכתיב (שם כח יז) ויירא ויאמר מה נורא וגו' מאי קא חמא דקאמר דאיהו נורא אמר לי חמא שלימו דמהימנותא קדישא דהוה שכיח בההוא אתר כגוונא דלעילא ובכל אתר דהוי שלימותא שכיח אקרי נורא</p>	<p>שנינו אמר רבי יוסי יום אחד הייתי עומד לפני רבי יהודה הזקן ושאלתי אותו על מהו שכתוב ויירא ויאמר מה נורא וגו' מה ראה שאמר שהוא נורא אמר לי ראה שלמות האמונה הקדושה שהיתה מצויה באותו מקום כדוגמא שלמעלה ובכל מקום שמצויה שלמות נקרא נורא.</p>
<p>אמינא ליה אי הכי אמאי תרגומו דחילו ולא שלים אמר לי לית דחילו אלא באתר דהוי שלימותא שכיח ובכל אתר דהוי שלימותא שכיח אתקרי נורא דכתיב (תהלים לד י) יראו את יהו"ה קדושו כי אין מחסור ליראיו ממשמע דקאמר כי אין מחסור באתר דלית מחסור שלימותא שכיח</p>	<p>אמרתי לו אם כך למה תרגומו פחד ולא שלם אמר לי אין פחד אלא במקום שמצויה שלמות ובכל מקום שמצויה שלמות נקרא נורא שכתוב יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו ממשמע שאמר כי אין מחסור במקום שאין מחסור מצויה שלמות.</p>
<p>תאנא (משלי ל ד) מי עלה שמים וירד אמר רבי יוסי דא הוא משה³¹⁰⁸ דכתיב (&) ומשה</p>	<p>שנינו מי עלה שמים וירד אמר רבי יוסי זהו משה שכתוב ומשה עלה אל</p>

³¹⁰⁶ פי' לעיל בפ' בשלח דף נח כתב הרח"ו שם כי משה היה ביצירה ואחז בכסא הכבוד שבבריאה עכ"ל וז"ש כאן לאתרא דפרישן גדפוי דשכינתא שהיא בריאה (מ"מ).

³¹⁰⁷ פי' בשעה שהספירות משפיעים זה לזה בדרך יושר אזי עלמין כולהו בחידו (מ"מ).

³¹⁰⁸ הן בד' אותיות הוי"ה כסדר הזה, שהן בד' יסודות כסדר שהן אצלנו תחת הרקיע, כמ"ש למטה תו אמר מי עלה כו' ד' קטירי עלמא כו', והן משה בשמים בינה כליל ג"ר ה' ראשונה, אהרן, רוח בז"א, ו' של השם, שהוא כהן. והן מלך וכהן, והוא רוח אשר רוח חיים באפיו, ישימו קטורה באפיק, והוא

ספר שמות

<p>עלה אל האלהים מי אסף רוח בחפניו (&) דא הוא אהרן דכתיב (ויקרא מז יב) ומלא חפניו קמרת³¹⁰⁹ סמים דקה מי צרר מים בשמלה (&) דא אליהו³¹¹⁰ דכתיב (מ"א יז א) אם יהיה השנים האלה מל ומטר כי אם לפי דברי מי הקים כל אפסי ארץ דא הוא אברהם³¹¹¹ דכתיב ביה (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא באברהם</p>	<p>האלהים מי אסף רוח בחפניו זהו אהרן שכתוב ומלא חפניו קטורת סמים דקה מי צרר מים בשמלה זה אליהו שכתוב אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי מי הקים כל אפסי ארץ זהו אברהם שכתוב בו אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא באברהם.</p>
<p>הוא תני האי והוא אמר מי³¹¹² עלה שמים דא קב"ה דכתיב ביה (תהלים מז ו) עלה אלהים בתרועה (מי עלה תקון בסוד את האור (&) אמנם בתרועה וירד בסוד ויבדל (&) הבדילו לו אלהים בתרועה)³¹¹³ מי אסף³¹¹⁴ רוח בחפניו דא קב"ה³¹¹⁴ דכתיב (איוב יב י) אשר בידו נפש כל חי וגו' מי צרר³¹¹⁵ מים בשמלה דא קב"ה דכתיב ביה (שם כו ח) צורר מים בעביו מי הקים כל אפסי ארץ (&) דא קב"ה³¹¹⁶ דכתיב ביה (בראשית ב ד) ביום עשות יהו"ה אלהים ארץ ושמים תו אמר מי עלה שמים וירד וגו' אליו אינון ארבע קטירי עלמא³¹¹⁷ אש רוח מים ועפר³¹¹⁸</p>	<p>הוא שנה את זה והוא אמר מי עלה שמים זה הקדוש ברוך הוא שכתוב בו עלה אלהים בתרועה (מי עלה תקון בסוד את האור אמנם בתרועה וירד בסוד ויבדל הבדילו לו אלהים בתרועה) מי אסף רוח בחפניו זה הקדוש ברוך הוא שכתוב אשר בידו נפש כל חי וגו' מי צרר מים בשמלה זה הקדוש ברוך הוא שכתוב בו צורר מים בעביו מי הקים כל אפסי ארץ זה הקדוש ברוך הוא שכתוב בו ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים עוד אמר מי עלה שמים וירד וגו' אלה אותם</p>

אסף וכילה את הרוח ע"י הקטורת. ואליהו בסוד צדיק אל חי, דלכן לא מית. יר"ד של השם, שהוא אדם דיצירה חכמה, והוא כולל נה"י, נדב ואביהו בנו"ה, כהנים סגני כהונה, חסדי דוד הנאמנים, בני כהנים. אברהם במלכות, ארץ. ובסודו גירי הצדק, ה' אחרונה של השם. וז"ש והוא אמר מי עלה שמים וירד דא קב"ה כו' בד' אתון הנ"ל, בסוד הו"ה, וכן ד' קטירי עלמא כו', והן ג' הו"ה י"ב וער"פ וארא ומש"ש (יהל אור).

³¹⁰⁹ ונראה לפי שהקטורת היא מבררת הבירורין שמהם רוחות של ישראל, לכך אמר אסף רוח בחפניו (מ"מ).

³¹¹⁰ ששרשו מז"א כמ"ש בפ' יגש, וילך אל נפשו ולא כתיב את נפשו, והיינו מ"ש בפ"ב ב', דא קב"ה שהוא ז"א ובפ"ג ג' רוח (מ"מ).

³¹¹¹ שהוא ענף החכמה, והיינו מ"ש בפ"ב ב' דא קב"ה שהוא אבא, ובפ"ג ג' מים, שנמצא כי ג' פירושים אלו של רבי יוסי כולם אמת (מ"מ).

³¹¹² בינה (רח"ו), ור"ל מי שהיא בינה נתעלית בשביל שמים שהוא ז"א, שכשעולה ז"א לבינה בסוד מ"ן, גורם זוג לאו"א, ולזה הביא ראייה עלה אלהים בתרועה, משמע שאלהים שהיא בינה היא שעולה (מ"מ).

³¹¹³ בית קבול ביסוד דנוק' (רח"ו).

³¹¹⁴ מלכות (רח"ו), ור"ל שידים דאימא הם כלי מ"ן דרחל, בסוד ונתתם חמישית לפרעה. ובתוך כלי זה עולים נשמות הצדיקים בסוד מ"ן, וזהו שרמז הכתוב, מי שהיא בינה אסף רוח שהם נשמות הצדיקים בחפניו, שהם ידי הבינה שבתוך יסוד דנוק', וז"ש דכתיב אשר בידו נפש כל חי ר"ל אשר שהיא בינה בידים שלה הם נשפות של כל ישראל (מ"מ).

³¹¹⁵ ז"א (רח"ו), ור"ל מי שהיא בינה מדדה מים שהם ה' חסדים שמהם נוצר ז"א בסוד מי מדד בשעלו מים (מ"מ).

³¹¹⁶ אבא (רח"ו), ור"ל שאבא באמצעות הבינה הקים וכו', לפי שאבא גו אימא (מ"מ).

³¹¹⁷ אש היינו בינה, האש הגדולה, מי אסף רוח בחפניו, הוא אהרן, שושבינא דמטרוניתא, וז"ש בפ"ב ב' דא קב"ה שהיא מלכות, והיינו עפר שבפ"ג ג' (מ"מ).

³¹¹⁸ הם סוד ד' יסודות רוחניים, שהם "מי עלה שמים" יסוד האש מהגבורה נקשרת בבינה, "מי אסף רוח" הוא יסוד הרוח מהת"ת נקשר בבינה, "מי צרר מים" חסד נקשר בבינה, "מי הקים" יסוד העפר,

ספר שמות

	ארבעה קשרי העולם אש רוח מים ועפר.
<p>אמר רבי ייסא³¹²⁰ אתהזון מלוי דרבי יוסי דלא מתקיימאן כד מטו מלין אלין לגביה דרבי שמעון אנח ידי ברישיה דרבי יוסי וברכיה ואמר שפיר קא אמרת³¹²¹ והכי הוא³¹²² אמר ליה מנא לך אמר ליה הכי אוליפנא מאבא דהוה אמר משמיה דרב המנונא סבא</p>	<p>אמר רבי ייסא נראים דברי רבי יוסי שלא מתקיימים כשהגיעו הדברים הללו אל רבי שמעון הניח ידיו³¹¹⁹ בראשו של רבי יוסי וברכו ואמר יפה אמרת וכך זה אמר לו מנין לך אמר לו כך למדתי מאבי שהיה אומר משמו של רב המנונא סבא.</p>
<p>יומא חד הוה יתיב רבי שמעון בתרעא דצפורי אמר ליה רבי ייסא האי דאמר רבי יוסי מי עלה שמים וירד וגו' זמנא חדא אמר דא משה³¹²³ לבתר אמר דא קב"ה לבתר אמר אלין ארבע קסירין אש רוח מים ועפר וחמינא ליה למר דברכיה</p>	<p>יום אחד היה יושב רבי שמעון בשער של צפורי אמר לו רבי ייסא זה שאמר רבי יוסי מי עלה שמים וירד פעם אחת אמר זה משה אחר כך אמר זה הקדוש ברוך הוא אחר כך אמר אלו ארבעה קשרים אש רוח מים ועפר וראיתי שמורנו ברכו.</p>
<p>אמר ליה ודאי שפיר קא אמר והכי הוא וכלא חד מלה וכלהו מלי אתקיימו בקב"ה וכלהו בחד מתקלא סלקא אתרניש רבי ייסא במלוי דרבי שמעון ואמר ודאי האי הכי הוא והכי אוליפנא מקמיה דמר זמנא אחרא (אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא באברהם דכתיב (תהלים פט ג) כי אמרתי עולם חסד יבנה אבל) וכלא שפיר</p>	<p>אמר לו ודאי שיפה אמר וכך הוא והכל דבר אחד וכל הדברים התקיימו בקדוש ברוך הוא וכולם עולים במשקל אחד התרגש רבי ייסא בדברי רבי שמעון ואמר ודאי כך זה וכך למדנו לפני האדון בפעם אחרת (אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא באברהם שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה אבל) והכל יפה.</p>
<p>אבל סופא דקרא מאי קא מיירי דכתיב (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו כי תדע מה שמו תינה מה שם בנו מהו אמר ליה רוא דמלה הא אוליפנא לרבי אלעזר ברי אמר ליה לימא לי מר דהא בחלמי שאילנא קמיה דמר האי מלה ואמר לי ואנשינא לה אמר ליה אי אימא תדכר אמר ליה ודאי דהא מה דאוליפנא קמיה דמר יומא דא אדכרנא³¹²⁴</p>	<p>אבל סוף הכתוב במה מדובר שכתוב מה שמו ומה שם בנו כי תדע מה שמו מילא מה זה מה שם בנו אמר לו סוד הדבר הרי למדתי לרבי אלעזר בני אמר לו יאמר לו האדון שהרי בחלומי שאלתי לפני האדון דבר זה ואמר לי ושכחתי אותו אמר לו אם אמור תזכור אמר לו ודאי שהרי מה שלמדתי לפני האדון יום זה נזכרתי.</p>

מלכות, נקשר בבניה, והם סדר היסודות הגשמיים: אש רוח מים עפר, וע"י קשרם למעלה בבניה קשר הרכבתם מתקיימת להעמיד העולם על יסודו והיינו "ד' קטירי עלמא" (אור יקר).

³¹¹⁹

³¹²⁰ ר' ייסא לא עמד בסוד דבריו, מפני שראה שפי' ג' דרכים בענין א', מורה שפעם היה אומר כך, ופעם כך, ור"ש אמר כי הם ג' עניינים באצילות, וסודם פירשנו, ובהם ג' דרכים בחינתם זה למטה מזה, ור' ייסא המתחיל היה, שלא היה מן החברים הקדמונים ולא עמד על סוד הדברים, ור"ש בעל אשר סודות התורה שבחו, ולהכי מייתי האי עובדא דבתר הכי שלא היה בקי ר' ייסא כל כך (אור יקר).

³¹²¹ בענין הראיות וסדר דבריו (אור יקר).

³¹²² בסוד, ועם היות שהם ג' פירושים "כלא חד מלה" ולא שהם פי' א' אלא שכל הפירושים יתקיימו בספירות למעלה (אור יקר). פי' הכל אמת מי עלה שמים היא בינה שנתעלית ע"י ז"א (מ"מ).

³¹²³ היינו הך שמשה זכה לבינה כמ"ש הרב (מ"מ).

³¹²⁴ אותה ההקדמה דאוליפנא קמיה דמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם וכו', כמ"ש הזהר לעיל, וכיון שהתחלת לומר לי קצת מההקדמה, מיד זכרתי מה שלמדתי בפעם אחרת, גם עתה מיד אני זוכר החלום (מ"מ).

ספר שמות

<p>אמר ליה רזא דמלה היינו דכתיב (שמות ד יב) בני בכורי ישראל וכתיב (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר וברזא עלאה והאי אקרי בנו³⁴⁷ אמר ינוח דעתיה דמר דהא רזא דאידענא אדהכי לא אדכר רבי ייסא³¹²⁵ חלש דעתיה אזל לביתיה אדמוך אחזיאו ליה בחלמיה חד ספרא דאגדתא דהוה כתיב ביה חכמה ותפארת במקדשו³¹²⁶ (&)</p>	<p>אמר לו סוד הדבר היינו שכתוב בני בכורי ישראל וכתוב ישראל אשר בך אתפאר ובסוד עליון וזה נקרא בנו אמר תנוח דעתו של האדון שהרי סוד זה ידעתי בין כך לא נזכר רבי ייסא חלשה דעתו הלך לביתו נרדם הראו לו בחלום ספר אגדה אחד שהיה כתוב בו חכמה ותפארת במקדשו.</p>
<p>אתער אזיל לנביה דרבי שמעון נשק ידוי אמר הכי חמינא בחלמא זמנא אחרא חמינא בחלמא חד</p>	<p>התעורר הלך אל רבי שמעון נשק ידוי³¹²⁷ ואמר כך ראיתי בחלום פעם אחרת ראיתי בחלום</p>
<p>עט/ב</p>	
<p>ספרא דאגדתא דאחזיו קמאי והוה כתיב ביה חכמה ותפארת במקדשו (&) חכמה לעילא תפארת לתתא במקדשו לנבייהו³¹²⁹ והכי חמינא בחלמא זמנא חדא והכי אשכחנא בפומאי אמר ליה רבי שמעון עד כען רביא אנת למיעל בין מחצדי הקלא³¹³⁰ והא כלא אחזיאו לך³¹³¹ ודא הוא דכתיב (&) מה שמו ומה שם בנו³¹³² כי תדע חכמה שמו תפארת בנו³¹³³</p>	<p>ספר אגדה אחד שהראו לפני והיה כתוב בו חכמה ותפארת במקדשו חכמה למעלה תפארת למטה במקדשו אליהם³¹²⁸ וכך ראיתי בחלום פעם אחת וכך מצאתי בפי אמר לו רבי שמעון עד עכשיו אתה תינוק להכנס בין קוצרי השדה והרי הכל הראו לך וזהו שכתוב מה שמו ומה שם בנו כי תדע חכמה שמו תפארת בנו.</p>
<p>(תנא) ומשה עלה אל האלהים (&) זכאה חולקיה דמשה דזכי ליקרא דא³¹³⁴ דאורייתא אסהיד בגיניה כך (תאני רבי יהודה) תא הזי מה בין משה לשאר בני עלמא שאר בני עלמא</p>	<p>(שנינו) ומשה עלה אל האלהים אשרי חלקו של משה שזכה לכבוד זה שהתורה העידה בשבילו כך (שנה רבי יהודה) בא וראה מה בין משה לשאר בני העולם שאר בני העולם כשעולים</p>

³¹²⁵ לא זכר ר' ייסא החלום (מ"מ).

³¹²⁶ כמ"ש עוז כו' ועוז הוא חכמה, כמ"ש במים עזים ברקיע עוזו, שהוא ממ"ס ששם בוצד"ק (החכמה תעוז לחכם כו' גם חכמה עם ד' אותיות גימ' ע"ז) (יהל אור).

³¹²⁷ ידיו?

³¹²⁸

³¹²⁹ ששינהם הם מתייחדים ונקרבים למלכות, דהיינו המקדש מתייחד עם הת"ת ועם החכמה (אור יקר).

³¹³⁰ הענין שהמלכות הוא שדה, ושביליו הם סודות התורה, והיא מגדלת הסודות, ואותם קוצרי השדה הם החכמים השואבים רוח הקודש משם ומחדשים בתורה, הם קוצרים הסודות ומושכים אותם למטה (אור יקר). ועי' ריש אד"ר דף קכז ע"ב. פי' הצדיקים הכורתים את הס"א מחקל התפוחין הקדישין על ידי מעשיהם הטובים. והוא בסוד נישוש, דהיינו שמסירים את העשבים הרעים כדי שלא ינקו מהשדה, שכן כל אחזית הסט"א הוא ביסוד דנוק' והיא המכונה שדה (ב"ע ג ע"א).

³¹³¹ ואלו היית בקי היה לך להבין (אור יקר).

³¹³² ושיעור הכתוב "מ"י וכו'" שהיא הבינה פעלה הפעולות האלו, וכיצד בכח החכמה ע"י התפארת, וז"ש מה שמו השופע לבינה, ומה שם בנו המקבל משתיהן, כי תדע ותתייחד שלשתם, אז יצא מי עלה שמים וכו' (אור יקר).

³¹³³ והוא סוד מה ומי, מי בד' קטירי עלמא ד' אתון של השם כנ"ל, ומה הוא סוד י' אתון גבוה עשרה כו' ומ"ה הוא בדכורין ומ"י בנוק' וכן מ"ה הוא בקו אמצעי, ת"ת ויסוד, שיסוד הוא חכמה כנ"ל, וד' חו"ג ונ"ה הן מ"י שהן ו"ק כלל הכל ולמעלה נעלם שאף זה בסוד שאלה מ"י ומ"ה משא"כ למעלה ואף שבינה נתנה לשאלה היינו למטה בסטרהא (יהל אור)

³¹³⁴ וא"ת מה ענין זכותו, שמא לא זכה מצד עמו, אלא צורך התורה היה כך, ולענין התורה עלה יותר מכדי זכותו להורידה לישראל (אור יקר).

ספר שמות

<p>כד סלקין סלקין לעותרא³¹³⁵ סלקין לרבו סלקין למלכו אבל משה כד סליק מה כתיב ביה ומשה עלה³¹³⁶ אל האלהים זכאה חולקיה</p>	<p>עולים לעושר עולים לגדולה עולים למלכות אבל במשה כשעולה מה כתוב ומשה עלה אל האלהים אשרי חלקו.</p>
<p>רבי יוסי אמר מכאן אמרו חברייא הבא ליטרה מסייעין אותו דכתיב ומשה עלה אל האלהים מה כתיב בתריה (&) ויקרא אליו יהוה³¹³⁷ דמאן דבעי לאתקרבא מקרבין ליה</p>	<p>רבי יוסי אמר מכאן אמרו החברים הבא לטהר מסייעין אותו שכתוב ומשה עלה אל האלהים מה כתוב אחריו ויקרא אליו ה' שמי שרוצה להתקרב מקרבים אותו.</p>
<p>ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר כה תאמר³¹⁴⁰ לבית יעקב וגו' (&) רבי יצחק פתח (תהלים סה ה) אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך זכאה חולקיה דההוא בר נש דקודשא בריך הוא אתרעי ביה³¹⁴¹ וקריב ליה למשרי³¹⁴² בנו היכלא קדישא³¹⁴³ דכל מאן דאיהו אתרעי ביה לפולחניה רשים הוא מרשימינ³⁴⁸ דלעילא³¹⁴⁴ למנדע דהא הוא אתבחר מקמיה דמלכא קדישא עלאה³¹⁴⁵ למשרי במדורוי וכל מאן דאשתכח ביה ההוא רשימא אעבר בכל תרעין דלעילא ולית דימחי בידוי³¹⁴⁶</p>	<p>ויקרא אליו מלאך ה' מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב וגו' רבי יצחק פתח אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך אשרי חלקו של אותו אדם שהקדוש ברוך הוא התרצה³¹³⁸ בו ומקרב אותו לשרות בתוך ההיכל הקדוש שכל מי שהוא התרצה³¹³⁹ בו לעבודתו רשום הוא מרשומים שלמעלה לדעת שהרי הוא נבחר מלפני המלך הקדוש העליון לשרות במדורו וכל מי שנמצא בו אותו הרושם עובר בכל השערים שלמעלה ואין מוחה בידו.</p>
<p>רבי יהודה אמר זכאה חולקיה דמשה דעליה כתיב אשרי תבחר ותקרב³¹⁴⁷ וכתיב</p>	<p>רבי יהודה אמר אשרי חלקו של משה שעליו כתוב אשרי תבחר ותקרב</p>

³¹³⁵ ירצה תחלת עלייתם לעושר בלבד, ואח"כ משם עולם "לרבו" גדולה, היות שרים ונכבדים, ואח"כ הם עולים להיותם מלכים, הרי ב' עניינים, עולים לעניני העולם, ועולים מעט מעט מדרגה אחר מדרגה, אבל משה עלייתו בענין הקדושה, ועלה בבת אחת, והיינו "ומשה עלה אל האלהים", לא עלה תחלה למיכאל, ואח"כ אל שר גבוה ממנו, אלא מיד אל האלהים, אל המעלה הגבוהה. ר' יוסי אמר יותר מזה היה הענין, כי לא היה העליה אל האלהים לבד, אלא עלה מצד עצמו אל האלהים, אמנם מצד הקב"ה העלהו אל הת"ת יותר ממה שזכך עצמו (אור יקר).

³¹³⁶ משמע מצד עצמו, ואלמלא היה מצד צורך התורה, לא היה כדאי להכתב ולהעיד עליו ומשה עלה (אור יקר).

³¹³⁷ הוא נתקרב מעט וקרבהו קב"ה הרבה (אור יקר).

³¹³⁸ רצה?

³¹³⁹ כנ"ל

³¹⁴⁰ שאמירה בנוק' והגדה בצדיק דכורא, גיד ג"ד, והמן כזרע גד, ועם הזרע נעשה גיד, ומשם שוחקין מן כו', ושם הוא סט' דרחמי, חסד דכלול בפום אמה, וז"ש ויגד לכם את בריתו (יהל אור).

³¹⁴¹ היינו "תבחר" (אור יקר).

³¹⁴² ולא שיניחוהו הקב"ה במקום שבחרו, אלא אח"כ יקרבהו אל מעלה יותר, והיינו "ותקרב" (אור יקר).

³¹⁴³ דהיינו בית המקדש, ומפני שאין שם שכונה לשום אדם, אמר כי מלת "ישכון" ירצה למשרייה גו היכלא קדישא, וענין תמידותו בחנייתו שם יקרא שכונה, והנה פירש טעם האושר בזולת שהיא היא מעלה נפלאה, יש לה מעלה נעלמת (אור יקר).

³¹⁴⁴ דהיינו סוד חוט אור המשוך על הנבחר להיותו אות בכל צבא מעלה ומטה (אור יקר).

³¹⁴⁵ ולכן רושם הנמצא בו, הוא מהיסוד שהוא הרושם כדי שיהיה אות שבחרו, "קדישא" מצד החכמה, "עילאה" מצד הבינה (אור יקר).

³¹⁴⁶ כשתפלתו או נשמתו עולה, אין שרי השערים מעכבין עליו, אלא הוא עולה פנימה אל היכל קדש הקדשים (אור יקר).

³¹⁴⁷ לשון הפסוק: אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדש היכלך. "טוב ביתך" שהוא היסוד, ומה הנרצה באותו רושם דעייל בלא בר, וז"ש "וכל מאן היכלך" הוא קדוש הנכנס להיכל ואין מוחה בידו כשאר הנכנסים בצריכין ליתן חשבון ועליה כתיב אשרי תבחר ותקרב אמנם ישכון הוא "שבחר" שישכון חצריך, וע"י כן "נשבעה" כל ישראל "בטוב" דהיינו התורה (אור יקר).

ספר שמות

<p>כתיב בו ומשה נגש אל הערפל ונגש משה לבדו אל ה' והם לא יגשו כה תאמר לבית יעקב אלו הנקבות ותגיד לבני ישראל אלו הזכרים.</p>	<p>כתיב בו ומשה נגש אל הערפל ונגש משה לבדו אל ה' והם לא יגשו כה תאמר לבית יעקב אלו הנקבות ותגיד לבני ישראל אלו הזכרים.</p>
<p>רבי שמעון אמר כה תאמר כמה דאת אמר (במדבר ו כג) כה תברכו וכתוב (תהלים קמ"ה) ותסידך יברכוכה כלומר יברכו כה כה תאמר לבית יעקב באמירה והיינו מסטרא דדינא ותגיד לבני ישראל³¹⁴⁹ כמה דאת אמר (דברים ד יג) ויגד לכם את בריתו וכתוב (שם כו ג) הגדתי היום ליהו"ה אלהיך לבני ישראל דכורין דאתו מסטרא דרחמי</p>	<p>רבי שמעון אמר כה תאמר כמו שנאמר כה תברכו וכתוב וחסידיך יברכוכה כלומר יברכו כה כה תאמר לבית יעקב באמירה והיינו מצד הדין ותגיד לבית ישראל כמו שנאמר ויגד לכם את בריתו וכתוב הגדתי היום לה' אלהיך לבני ישראל הזכרים שבאו מצד הרחמים.</p>
<p>אמר רבי יוסי (נ"א יצחק) הואיל ואתינא להאי מה הוא הגדתי היום ליהו"ה אלהיך (&) ליהו"ה אלהינו מבעי ליה אמר ליה רבי שמעון וכי האי בלחודוי הוא והא כתיב (שם ה ז) כי יהו"ה אלהיך מביאך אל ארץ טובה וגו' (שם ז טז) אשר יהו"ה אלהיך נותן לך (שם ד כד) כי יהו"ה אלהיך אש אוכלה הוא וכלהו הכי</p>	<p>אמר רבי יוסי (יצחק) הואיל ובאנו לזה מה זה הגדתי היום לה' אלהיך היה צריך להיות לה' אלהינו אמר לו רבי שמעון וכי זה בלבדו הוא והרי כתוב כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה וגו' אשר ה' אלהיך נותן לך כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא וכולם כך.</p>
<p>אלא הכי תנינן כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה מאי טעמא משום דזרעא קדישא לארעא קדישא סלקא ושכינתא באתרה יתבא והאי בהאי תליא ומשה לא קאמר אלהיך אלא לאינן דהוו זמינן למיעאל לארעא קדישא ולקבלא אפי שכינתא ומה דלא אמר אלהינו³¹⁵¹ משום דהא משה לא זכה למיעאל לארעא ובגיני כך אלהיך ודאי בכל אתר משום דאינן הוו זמינן למיעאל תמן</p>	<p>אלא כך שנינו כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה למה משום שהזרע הקדוש עולה לארץ הקדושה ושכינה יושבת במקומה וזה תלוי בזה ומשה לא אמר אלהיך אלא לאותם שהיו עתידים להיכנס לארץ הקדושה ולקבל פני שכינה ומה שלא אמר אלהינו משום שהרי משה לא זכה להכנס לארץ ולכן אלהיך ודאי בכל מקום משום שהם היו עתידים להכנס לשם.</p>
<p>אמר ליה ודאי הכי הוא אבל הכא כתיב (שם כו ג) ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו הגדתי היום ליהו"ה אלהיך והא אינן בארעא שריין מאי טעמא אלהיך</p>	<p>אמר לו ודאי כך הוא אבל כאן כתוב ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלהיך והרי הם בארץ שורים למה אלהיך ולא אלהינו אלא הם רצו להראות ולהודות</p>

³¹⁴⁸ שהם בית יעקב, בית אל הת"ת (אור יקר).

³¹⁴⁹ מפרש לדרך זה גם תאמר ותגד, "כה" שהיא מלכות, "תאמר" יהיה בבחינת הנקבות אמירה דהיינו בבחי' הנקבה מ"ק, כאומרנו לאמר, הן ישלח איש את אשתו אמירה זו אשה, והיא מצד ר"ק, ועם היות שיש דיבור קשה הימנה, אין ספק שהדבור היא במלכות והאמירה בזכר, אמנם הדיבור דין גמורה, ואמירה "סטרא דדינא" דהיינו ב"ק שם מצוי הדין, אמנם הגדה מחכמה, ולכן כולה רחמים ואהבה, דהיינו המשכת הרחמים מחכמה שמשם נמשך השפע אל הברית (אור יקר).

³¹⁵⁰ נר"ה ודאי מרכבת הזכרים (אור יקר). לפי שהאמירה היא מצד הנוק' בצע אמרתו (רח"ו).
³¹⁵¹ אבל במקום אחר תירץ לפי שאותו הדור שנכנסו לארץ היו אחוזים במלכות, ומשה למעלה ממנה, ולכך אמר אלהיך ולא אלהי כי הוא אחוז בת"ת (מ"מ).

ספר שמות

<p>ולא אלהינו אלא אינון בעיין לאחזאה ולאודאה דבניניה דחסד עלאה זכאן לכל האי ושריין בארעא ועאלן לההיא ארעא ועבד עמהון כל אינון טבאן ובגיני כך הוו אמרין מלין אלין לכהן (ולא לבר נש אחרא) דכתיב הגדתי היום ליהויה אלהיך (והכי הוא ודאי) משום דאתי מסטרא דחסד</p>	<p>שבגללו של החסד העליון זכו לכל זה ושרו בארץ ונכנסים לאותה ארץ ועשה עמהם כל אותן טובות ומשום כך היו אומרים דברים אלה לכהן (ולא לאדם אחר) שכתוב הגדתי היום לה' אלהיך (וכך הוא ודאי) משום שבא מצד החסד.</p>
<p>כה תאמר לבית יעקב (&) לההוא אתר דאתחזי להו ותגיד לבני ישראל בההוא אתר שלים דאתחזי להו דהא יעקב³¹⁵² וישראל³¹⁵³ תרין דרגין אסתלקו ובדרגא חד סלקין³¹⁵⁴ אלא ישראל שלימותא דכלא</p>	<p>כה תאמר לבית יעקב לאותו מקום שראוי להם ותגיד לבני ישראל באותו מקום שלם שראוי להם שהרי יעקב וישראל שתי דרגות עלו ובדרגה אחת עולים אלא ישראל שלמות הכל</p>
פ/א	
<p>אקרי (&) ותגיד לבני ישראל לאחזאה חכמתא ולאשתעי ברוח חכמתא טיבו וקשוט³¹⁵⁵ דעבד לון קודשא בריך הוא דכתיב (&) ויגד לכם את בריתו³¹⁵⁶</p>	<p>נקרא ותגיד לבני ישראל להראות חכמה ולדבר ברוח חסד ואמת שעשה להם הקדוש ברוך הוא שכתוב ויגד לכם את בריתו.</p>
<p>תניא אמר רבי יוסי זמנא דהא הוינא אזיל בארחה והוה רבי חייא ברי עמי עד דהוינא אזלין אשכחנא חד גבר דהוה לקיט בחקלא³¹⁵⁷ עשבין לאסוותא³¹⁵⁸ קריבנא לגביה אמינא ליה בר נש קוטרא דקוטרי דעשבין למה³¹⁵⁹ לא זקיף רישיה ולא אמר מידי אהדרנא זמנא אחרא ואמינא האי ולא אמר מידי אמינא ליה לרבי חייא ברי או האי בר נש אטים אודנין או שטיא או חכימא</p>	<p>שנינו אמר רבי יוסי פעם אחת הייתי הולך בדרך והיה עמי רבי חייא בני עד שהיינו הולכים מצאתי איש אחד שהיה לוקט בשדה עשבים לרפואה קרבתי אליו אמרתי לו בן אדם קשר הקשורות העשבים למה לא הרים ראשו ולא אמר דבר חזרתי פעם אחרת ואמרתי את זה ולא אמר דבר אמרתי לו לרבי חייא בני או שהאיש הזה אזניו אטומות או שוטה או חכם</p>

³¹⁵² מלכות (רח"ו).

³¹⁵³ ת"ת (רח"ו).

³¹⁵⁴ אחדות שלים (רח"ו).

³¹⁵⁵ עי' אד"ר קצט ע"א: ארחה אתפרשא לשית מאה ותליסר אורחין דאורייתא דפליג בזעיר אפינ דכתיב ביה (תהלים כה) כל ארחות יי' חסד ואמת וגו' – "ארחות ה'" היינו ארחין דז"א, והם נהרין מארחה דע"ק שמכונה "חסד ואמת" שכן "חסד" הוא סוד החיבורתי שהוא חסד דגלגלתא דבינה דרדל"א (בהגר"א על ספד"צ י"ב ע"א ד"ה וז"ש וזעיר) ו"אמת" בעתיקא תליא (כמ"ש בזהר תרומה קמ ע"ב) (ב"ע מז ע"א).

³¹⁵⁶ כה תאמר, דהיינו אמירה שהיא אימא, לבית יעקב, שאין בחינתו אלא מאבא, אלו ימשיכו עליהם ג"כ מאימא, ויקבלו עליהם אמירה דהיינו אימא. ותגד, לשון המשכה, דהיינו יסוד דאבא הנמשך למטה מיסוד אימא, עד יסוד דז"א. לבני ישראל, שהם מבחי' ז"א, שהם מבחינת אימא ולא מאבא, אלו אני רוצה שימשיכו גם עליהם מאור דאבא, וכל"א שם בפ' ואתחנן (דברים ד' י"ג) ויגד לכם בריתו, והיינו בריתו דקאמר (ספר הליקוטים - פרשת בשלח - פרק יח).

³¹⁵⁷ עי' לעיל עט ע"ב שחקלא היא מידת המלכות.

³¹⁵⁸ עי' תיקו"ז קיג ע"א וכן ח"ג קצח ע"ב שמלקטים עשבים עבור ע"ז, אמנם עי' לקמן ח"ג קסב ע"א שמשם פשוטות לא היה לשם ע"ז. ועי' פסחים נו ע"א: ששה דברים עשה חזקיה המלך על שלשה הודו לו ועל שלשה לא הודו לו וכו' גזז ספר רפואות והודו לו. ועי' ספר הליקוטים (מלכים א' פרק א): וגם גזז ספר רפואות, מצד סגולתם מצד העשבים והפירות שהם תחת רשות השרים, כמ"ש (איוב לח לג) אם תשים משטרו בארץ, והיו עובדים להם. ולזה הודו לו חכמים, בראותם כי כח הלבנה היתה הולכת וחסור בעונות, ואין לה כח ושליטה כבימי שלמה, ולכן התייש כח החיצונים קודם שתחסר מכל וכל. ועי' עמק המלך (ש"י פ"י): עשב, היינו קליפת נוגה, כי עשב הוא מאכל בהמה.

³¹⁵⁹ עי' ח"א כז ע"א: תלת קטירין אינון נשמתא רוחא נפשא.

ספר שמות

<p>יִתִּיבֵנָא גְבוּי לְבַתֵּר לְקִיט אֵינּוּן עֵשְׂבִין וְאֶחִיד לֹן וְחַפָּא עֲלֵיהוּן מְרַפֵּי גּוֹפְנִין</p>	<p>ישבתי אצלו אחר כך לקט אותם עשבים ואחז אותם וכסה עליהם בְּעֵלִי גֶפֶן.</p>
<p>אמר לֹן אֲנָא חֲמִינָא דִּיּוֹדָאִין אֲתוּן וִיּוֹדָאִין אֲמַרֵי עֲלֵיהוּ דֵּאֵינּוּן חֲכִימִין אִי לֹא דְחִיִּסְנָא עֲלֵיכּוּן הַשְׁתָּא תְּהוּוּן רַחִיקָן מִבְּנֵי נִשְׂא כִסְנִירָא³¹⁶⁰ דֵּא דְמִרְחִיקִין לִיהָ מִכְּלָא דְהָא אֲנָא חֲמִינָא דְרִיחָא דְחַד עֵשֶׂב דְּהוּה קְרִיב גְּבִיכּוּן עֲאֵל בְּגוֹפֵיכּוּן וְתְּהוּוּן רַחִיקִין תְּלַתָּא יוֹמִין אֲלֵא אֲכִילוּ אֵלִין תּוֹמֵי בְּרָא וְתַתְּסוּן</p>	<p>אמר לנו אני ראיתי שאתם יהודים ועל היהודים אומרים שהם חכמים אם לא הייתי חס עליכם עכשיו תהיו מרוחקים מבני אדם כמו המצורע הזה שמרחיקים אותו מהכל שהרי אני רואה שריח של עשב אחד שהיה קרוב אליכם נכנס בגופכם ותהיו רחוקים שלשה ימים אלא אכלו שומי הבר הללו ותתרפאו.</p>
<p>אֲכִלְנָא מְנִייהו דְּהוּוּ שְׂכִיחִין קִמְן וְאֲדַמְכְּנָא וְאֲתַקְמְרָנָא בּוּיַעָא³¹⁶¹ עַד עֵידָן סְגִי לְבַתֵּר אֲתַעְרָנָא אֲמַר לֹן הֵהוּא גְּבִירָא הַשְׁתָּא אֲלֵהֲכּוּן עֲמִכּוּן דֵּאֲשַׁכְּחַתּוּן לִי דְהָא אֲסוּוֹתָא דְּגּוֹפִיכּוּן עַל יְדֵי אֲשַׁתְּלִים³¹⁶²</p>	<p>אכלנו מהם שהיו מצויים לפנינו ונרדמנו ונקשרנו בזעה עד זמן רב אחר כך התעוררנו אמר להם אותו האיש עכשיו אלהיכם עמכם שמצאתם אותי שהרי רפואת גופכם על ידי נשלמה.</p>
<p>עַד דְּהוּינָא אֲזֵלִין אֲמַר לֹן כֹּל בְּר נִשְׁ בְּעֵי לֹאֲשַׁתְּעֵי בְּבֵר נִשְׁ אַחְרָא כְּפּוּם אַרְחוּי³¹⁶³ דְּהָא לְנוֹקְבָא כְּפּוּם אַרְחוּי לְגִבְרָא כְּפּוּם אַרְחוּי לְגִבְרָא דְּגִבְרֵי כְּפּוּם אַרְחוּי אֲמִינָא לְרַבִּי חִיָּא בְּרִי חֵינּוּ דְּכַתִּיב כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל³¹⁶⁴ (ס"א כה תאמר לבית יעקב בההוא אתר דאתחזי להו ותגיד לבני ישראל בההוא אתר שלים דאתחזי להו דהא יעקב וישראל תרין דרגין אינן ובדרגא חד סלקין אלא ישראל שלמותא דכלא אקרי)</p>	<p>עד שהיינו הולכים אמר לנו כל אדם צריך לדבר עם אדם אחר כפי דרכיו שהרי לנקבה כפי דרכה לאיש כפי דרכו לגבר שבגברים כפי דרכו אמרתי לרבי חייא בני זהו שכתוב כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבית ישראל (כה תאמר לבית יעקב באותו מקום שראוי להם ותגיד ותגיד לבני ישראל באותו מקום שלם שראוי להם שהרי יעקב וישראל שתי דרגות הם ובדרגה אחת עולים אלא ישראל שלמות הכל נקרא).</p>
<p>אמר לֹן חֲמִיתּוּן דְּלֹא זְקִיפְנָא רִישָׁאֵי וְלֹא אֲשַׁתְּעִינָא בְּהַדִּיכּוּן מִשּׁוּם דְּאֲבָא חֲכִימָא בְּעֵשְׂבִין מִכְּל בְּנֵי דְרָא הוּוה³¹⁶⁵ וְאוּלִּיפְנָא מֵאֲבָא אַרְחוּי דְּכֹל עֵשְׂבִין דְּבַהּוּן קְשׁוּמֵ³¹⁶⁶ וְאֲנָא בְּכֹל שְׁתָּא מְדוּרָאֵי בִּינִייהוּ</p>	<p>אמר לנו ראיתם שלא הרמתי ראשי ולא דברתי עמכם משום שאבי היה חכם בעשבים מכל בני דורו ולמדתי מאבי דרכי כל העשבים שבהם אמת ואני בכל השנה מדורי ביניהם.</p>

³¹⁶⁰ אם היה מצורע מוחלט אוי לו, כי בדרך ישב מחוץ למחנה מושבו, בד"ד עולה עשרה, ר"ל חוץ לי' ספירות, למקום החיצונים. וטמא טמא יקרא, שנמסר ביד מחבלים בשדה, ונקרא איש שדה, על שם שדים מחלק איש יודע ציד איש שדה, כי משם חלקו של עשו (בהגר"א בתיקו"ז נג ע"ד).

³¹⁶¹ עי' לעיל סא רע"ב אתבזע זיעא באנפוי ותב רוחיה לגביה. ועי' אפיקי ים (חגיגה דף יג ע"א): בפ' בראשית דף מב ע"א כולהו כד נטלין מזדעזעים כמה חיילין וכו', והם זיעתם של חיות שממש יוצא הנהר דינור. והזיעה היא זי"ע ורת"ת שהם תת"ו בסוד שיר המלאכים כמ"ש בז"ח שה"ש, וידוע כי זיעה הוא ע"י המים שמתבקע דרך נקבים שבעור ע"י חום הגובר בו, והחום מוציא המים לחוץ, וכן כאן בהיכל הזכות ששם סוד המים מים קדושים מים ראשונים וכמ"ש שם בהיכלות ובביאורי רבינו באריכות, וע"י האש ששם מתבקע הזיעה וע"י יוצא נהר דינור, והוא מ"ש מזיעתם של חיות.

³¹⁶² עי' ח"ג ריח ע"א שרפואת כלל ישראל על ידי חולי הצדיקים.
³¹⁶³ פי' הכיר בהם שהם חכמים גדולים לכך אמר ליה שמפני חכמתם צריך לנהוג בהם כבוד ואגיד לכם הענין (מ"מ).

³¹⁶⁴ עי' עט ע"ב.

³¹⁶⁵ עי' ח"ג רז ע"ב: כמה חכים הוה בלעם בחרשוי על כל בני עלמא.

³¹⁶⁶ אמתיות הענין שבכל עשב ועשב (מ"מ).

ספר שמות

<p>והאי עשבא דהמיתון דהפינא ליה בטרפי דגופנין אלין בביתאי אית אתר חד והוא לסטר צפון ובההוא אתר נעיין חד ריחיא³¹⁶⁸ ומעינא דההוא ריחיא נפיק חד גבר בתרין רישין³¹⁶⁹ וחרבא שיננא בידיה ובכל יומא קא מצער לן ואנא לקיטנא האי עשבא וזילו אבתראי ותחמון חיליה דהאי עשבא ומה די אלהא עלאה גלי בעלמא ולית מאן דידע ארחוי בכלא</p>	<p>והעשב הזה שראיתם שכסיתי אותו בעלי הגפן הללו בביתי יש מקום אחד והוא לצד צפון ובאותו מקום נעוץ רחיים אחד ומהעין של אותו רחיים יוצא איש אחד עם שני ראשים וחרב שנונה בידו³¹⁶⁷ ובכל יום הוא מצער אותנו ואני לקטתי את העשב הזה ולכו אחרי ותראו את כחו של העשב הזה ומה שאלוה העליון גילה בעולם ואין מי שיודע דרכיו בכל.</p>
<p>אזילנא אבתריה עד דהוינא אזלי בארהא מאיך לחד נוקבא בעפרא ושוי מההוא עשבא בנוקבא נפק חד חויא ורישא דיליה סגי נטל חד סנטירא (נ"א סודרא) וקסיר ליה כחד גדיא דחילנא אמר לן זילו אבתראי</p>	<p>הלכנו אחרינו עד שהיינו הולכים בדרך התכופף לנקב אחד בעפר ושם מאותו העשב בנקב יצא נחש אחד וראשו גדול לקח חבל (סודר) אחד וקשר אותו כמו גדי אחד פחדנו אמר לנו לכו אחרי.</p>
<p>עד דמטינא לביתיה חמינא ההוא אתר בחשוכא בתר חד כותלא נטל חד שרגא ודליק דליקא³¹⁷⁰ סחרניה דההוא אתר דרחינא אמר לן ממה דתחמון לא תדחלון ולא תשתעון מידי</p>	<p>עד שהגענו לביתו ראינו אותו מקום בחשכה אחר כותל אחד לקח נר אחד והדליק אש סביב אותו מקום הרחיים אמר לנו ממה שתראו לא תפחדו ולא תדברו דבר.</p>
<p>אדהכי שרי חויא מקטרוי וכתש בקיסטא מההוא עשבא ושוי ברישיה דחויא עאל חויא בההוא עינא דרחינא ושמענא קלא דכל אתר מודעזעא בעינן למיפק אחיד ביננא ההוא גברא אמר לא תדחלון קריבו גבאי</p>	<p>בין כך התיר את הנחש מקשריו וכתש במכתשת³¹⁷¹ מאותו העשב ושם בראש הנחש. נכנס הנחש באותו עין הרחיים ושמענו קול שכל המקום הזדעזע רצינו לצאת אחז בידינו אותו האיש ואמר אל תפחדו קרבו אלי.</p>
<p>אדהכי נפק חויא שתית דמא נקט ההוא גברא מההוא עשבא ושוי ברישיה כבבדמיתא עאל בההוא עינא דרחינא לשעתא זעירא חמינא דנפק מההוא עינא חד גברא בתרין רישין וחויא שרינא סחרניה דקדלוי עאל בההוא עינא דרחינא ונפק תלת זמני הוה אמר זקיטא זקיטא ווי לאימיה דלההוא אתר אוכיל ליה</p>	<p>בין כך יצא הנחש שותת דם לקח אותו האיש מאותו העשב ושם בראשו כבתחלה נכנס לאותו עין הרחיים לשעה קטנה ראינו שיצא מאותו העין איש אחד עם שני ראשים ונחש שרוי סביב צוארו נכנס לאותו עין הרחיים ויצא שלש פעמים הוא אמר זקיטא זקיטא³¹⁷² אוי לאמו שהובילה אותו לאותו מקום.</p>

³¹⁶⁷ יחיד או רבים ?

³¹⁶⁸ ע"י חגיגה (דף יב ע"ב): שחקים שבו רחיים עומדות וטוחנות מן לצדיקים, וע"י ב"ע (קסג ע"ב): נו"ה רחיים דטוחנין מנא לצדיקים כידוע ששחקים הוא בנו"ה ובהם ב' מוחין חו"ב. ועי"ש (כו ע"ב): שכל טחינה הוא בנו"ה ששם מתבשל הזרע שיהיה ראוי שיהיה נוצר ממנו הולד כמו טחינה שמתקן לאכילה וכו', ומזה הטעם נק' שפתיים רחיים כמ"ש רז"ל לעולם ישים אדם שתי שפתותיו כשני רחיים כו' וידוע כי ב' שפתיים הם נו"ה.

³¹⁶⁹ ע"י זהר ח"א רנא ע"א: כל אינון דתמן אינון מתולדין דקין ואינון בתרין רישין מנהון גברין עלאין ומנהון גברין זעירין ולית בהו דעתא שלים כשאר בני נשא דהכא לזמנין אינון זכאין ואתהדרן לסטרא טבא ולזמנין אתהדרן לסטרא בישא ומולדין ומתין כשאר בני נשא.

³¹⁷⁰ מדורה של אש להאיר ולרוב החשך לא הספיק לו אור הנר (מ"מ).

³¹⁷¹

³¹⁷²

ספר שמות

<p>אדהכי אתעקר רחייא³¹⁷³ מאתריה ונפקו גברא וחויא ונפלו ומיתו תרווייהו ואנן דחילנא סני אמר לן ההוא גברא דא הוא חילא דעשבא דאנא לקיטנא קמייכו ובגיני כך לא אשתעינא בהדייכו ולא זקיפנא רישאי בשעתא דקריבתון גבאי</p>	<p>בין כך נעקר הרחיים ממקומו ויצאו האיש והנחש ונפלו ומתו שניהם ואנו פחדנו מאד אמר לנו אותו האיש זהו כחו של עשב שאני לקטתי לפניכם ולכן לא דברתי עמכם ולא הרמתי ראשי בשעה שקרבתם אלי.</p>
<p style="text-align: center;">אמר לן אילו</p>	<p style="text-align: center;">אמר לנו אלו</p>
<p style="text-align: center;">פ/ב</p>	
<p>ידעין בני נשא חכמתא דכל מה דנטע קודשא בריך הוא בארעא וחילא דכל מה דאשתכח בעלמא ישתמודעון חילא דמאריהון בחכמתיה סניאה אבל לא טמיר קודשא בריך הוא חכמתא דא מבני נשא אלא בגין דלא יסטון מארהוי ולא יתרחיצו בההיא חכמתא וינשון ליה</p>	<p>ידעו בני אדם חכמה שכל מה שנטע הקדוש ברוך הוא בארץ וכח כל מה שנמצא בעולם ידעו/יכירו את כח רבונם בחכמתו הרבה אבל לא הסתיר הקדוש ברוך הוא חכמה זו מבני אדם אלא כדי שלא יסטו מדרכיו ולא יבטחו באותה חכמה וישכחו אותו.</p>
<p>כד אתינא ואמינא הני מלי קמיה דרבי שמעון אמר ודאי חכימא הוה ותא חזי לית עשבא ועשבא דאתייליד בארעא דלא אית ביה חכמתא סניאה וחיליה בשמיא סניא תא חזי מן אזובא דבכל אתר דבעי קודשא בריך הוא לדכאה לבר נש באזובא מתדכי מאי טעמא משום דיתער חיליה דלעילא דאתפקדא עלוי דהא ההוא חילא דאתפקדא עלוי כד אתערא מבערא רוח מסאבא ואתדכי בר נש ועלך אמינא בריך רחמנא דשזבך</p>	<p>כשבאתי ואמרתי את הדברים הללו לפני רבי שמעון אמר ודאי חכם היה ובא וראה אין עשב ועשב שנולד בארץ שאין בו חכמה רבה וכחו בשמים רב בא וראה מן האזוב שבכל מקום שרצה הקדוש ברוך הוא לטהר את האדם הוא נטהר באזוב למה משום שיתעורר כחו שלמעלה שנפקד עליו שהרי כשמתעורר אותו הכח שנפקד עליו הוא מבער רוח הטמאה ונטהר האדם ועליך אני אומר ברוך הרחמן שהצילך.</p>
<p>אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים (&) מאי כנפי נשרים אמר רבי יהודה ברחמי³¹⁷⁴ דכתיב (דברים לב יא) כנשר יעיר קנו³¹⁷⁵ וגו' והיינו רוא דאמר רבי שמעון (משלי ל יט) דרך הנשר בשמים³¹⁷⁶ מאי בשמים ברחמי מה נשר אשתכח ברחמי על בניו ודינא לגבי אחרנין כך קודשא בריך</p>	<p>אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים מה זה כנפי נשרים אמר רבי יהודה ברחמים שכתוב כנשר יעיר קנו וגו' והיינו סוד הכתוב שאמר רבי שמעון דרך הנשר בשמים מהו בשמים ברחמים מה הנשר נמצא ברחמים על בניו ודין לאחרים כך הקדוש ברוך הוא נמצא ברחמים לישראל ובדין אל עמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות.</p>

³¹⁷³ כי רצו לצאת הנחש והגברא ואין מקום לצאת כי עין הריחיים צר מהכיל גוף שניהם (מ"מ)
³¹⁷⁴ פי' נשר הוא רחמים כדמסיק, ולהיות הנהגתם של ישראל במדת רחמים ייחס ההנהגה היא אל כנפי נשרים וכן פי' הכתוב וכו' (אור יקר).
³¹⁷⁵ הם מדות רחמניות שיש בנשר על בניו כדפי' במדרש, ועם היות שהנשר הוא במלכות ומדת המלכות היא מדת הדין הרפה עכ"ז הוא כדפי' ר"ש (אור יקר).
³¹⁷⁶ ונודע כי שמים "רחמי" דהיינו ת"ת, ולא אמר הכתוב נשר שמים אלא דרך הנשר בשמים, ירצה כי הנשר היא מדת המלכות, ועולה דרך הת"ת דהיינו דרך הנשר מלכות, בשמים בת"ת, ושוב פי' שהן אמת שהיא מדת הדין, אמנם פועל מצד רחמיה על ישראל ומצד דינה על אומות העולם, להצלתן של ישראל (אור יקר).

ספר שמות

<p>הוא³¹⁷⁷ אשתכח ברחמי לגבי ישראל³¹⁷⁸ ודינא לגבי עמין עעכו"ם³¹⁷⁹</p>	
<p>רבי אלעזר היה הולך מקפוטקיא ללוד והיה חייא קמו באור כשהאיר היום והיו הולכים אמר רבי חייא ראיתי את הפסוק הזה שכתוב לפני אריה אל הימין לארבעתם לפני שור מהשמאל לארבעתן לפני נשר לארבעתן הא אריה בימינא שור משמאל נשר באן אתר דוכתיה מקום מקומו.</p>	<p>רבי אלעזר היה הולך מקפוטקיא ללוד והיו הולכים עמו רבי יוסי ורבי חייא קמו באור כשהאיר היום והיו הולכים אמר רבי חייא ראיתי את הפסוק הזה שכתוב לפני אריה אל הימין לארבעתם לפני שור מהשמאל לארבעתן לפני נשר לארבעתן הא אריה בימינא שור משמאל נשר באן אתר דוכתיה מקום מקומו.</p>
<p>אמר ליה רבי אלעזר באתרא (נ"א דיעקב) דיניקא³⁴⁹ שריא³¹⁸⁰ מאי טעמא³¹⁸¹ משום דנשר בכלא אשתכח³¹⁸² רחמי לבנוי³¹⁸³ דינא לגבי אחרנין³¹⁸⁴ כך קודשא בריך הוא אוביל לון לישראל ברחמי ובדינא לגבי אחרנין דכתיב ואשא אתכם על כנפי נשרים וכתיב כנשר יעיר קנו</p>	<p>אמר לו רבי אלעזר במקום (שיעקב) שהיונק שרוי למה משום שנשר נמצא בכל רחמים לבנוי ודין אל אחרים כך הקדוש ברוך הוא מוביל את ישראל ברחמים ובדין אל אחרים שכתוב ואשא אתכם על כנפי נשרים וכתוב כנשר יעיר קנו.</p>
<p>מנלן דנשר רחמי אקרי דכתיב (&) דרך הנשר בשמים בשמים ממש ובגיני כך³¹⁸⁵ אריה לימינא³¹⁸⁶ שור לשמאלא נשר בינייהו ואחיד לון³¹⁸⁷ אדם כליל כלהו³¹⁸⁸ וכלא</p>	<p>מנין לנו שנשר נקרא רחמים שכתוב דרך הנשר בשמים בשמים ממש ולכן אריה לימין שור לשמאל נשר ביניהם ואוחז אותם אדם כולל את כולם והכל נכללו בו שכתוב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה.</p>

³¹⁷⁷ בבחי' מדת המלכות (אור יקר).

³¹⁷⁸ מאותם הרחמים שהיא מקבלת באמצעותם מישראל העליון (אור יקר).

³¹⁷⁹ שהיא מדת הדין הרפה, ומצד דיניה דנה לאומות העולם, ועולם נשר הוא במלכות, אלא שהיא רחמים שהיא נקשרת למעלה בת"ת (אור יקר).

³¹⁸⁰ לא אמר אתרי דיעקב הוא אלא באתרי דיעקב, שהוא הת"ת, "שריא" המלכות בהיותה נקראת נשר, רחמים כדפי', והנה דברי ר' אלעזר הם מורכבים על ב' העניינים, לא גמר אומר היותו בת"ת ממש, ולא אמר שהיא מכל וכל במלכות והניח הענין תלוי ועומד (אור יקר).

³¹⁸¹ למה פירשתי כך (אור יקר).

³¹⁸² משום "דנשר בכלא אשתכח" פעמים לדין פעמים לרחמים כפי ענין הנפעלים, ולזה צריכים אנו לייחס לה מקום שיהיה לה ב' בחינות אלו (אור יקר).

³¹⁸³ מצד רחמי הת"ת, והיא מתייחדת עמו (אור יקר).

³¹⁸⁴ מצד שהיא דין, והיינו ואשא וכו' כדפי' לעיל (אור יקר).

³¹⁸⁵ ירצה עתה יובן הכתוב, שאמר אריה ייחס לו הימין, שור ייחס לו השמאל, ונשר סתם שם בכללם משום דמסתמא משתמע נשר בינייהו, ויש בו דין ורחמים, והיינו המלכות שהיא דין מצד הגבורה, והיא גבורה תתאה דאתי מגבורה עילאה, והיא רחמים מצד החסד האוחז בה (אור יקר).

³¹⁸⁶ כלומר אין ספר שאריה חסד, ושור גבורה, לא נשאר הספק אלא בנשר אדם איך ענינם, אמנם הספק בנשר, שבא סתם בפסוק ואמר לפני נשר לארבעתם, ולא פי' איזה מקומו, ויש מקום ספק מצד מה שאמר הכתוב, אריה לימין שור לשמאל, והשלישי אליהם נשר, מורה דמסתמא הוא אמצעי לאריה שור, אמנם לפי המורגל הוא כי שנשר היא נקבה בסוד המלכות, ור' אלעזר אמר דבר השוה לב' הדעות כדעת אביו שפי' (אור יקר).

³¹⁸⁷ לפני אדם הם ב' בחי': הא' היא למטה משלשתם והוא כולל אותם לפני אדם אלו הם במלכות במקומה, שהיא ה' כוללת ג' אבות כנגד ג' גווני הקשת, אמנם הב' היא למעלה מכולם, שכל הג' מושרשים בו, והיינו בת"ת פני אדם ודאי (אור יקר).

³¹⁸⁸ והיינו פני אדם העליונים (אור יקר). פי הוא בחי' מלכות, כי אריה חסד, שור גבורה, נשר ת"ת, אדם מלכות (יהל אור).

ספר שמות

<p>אתכלילין ביה³¹⁸⁹ דכתיב (&) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה³¹⁹⁰</p>	
<p>ויהי ביום השלישי וגו' רבי אבא פתח (שיר ח ח) אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה אחות לנו קטנה דא כנסת ישראל³¹⁹¹ דאקרי אחות לקודשא בריך הוא³¹⁹² ושדים אין לה³¹⁹³ היינו דתנינן בשעתא דקריבו ישראל לטורא דסיני לא הוה בהון זכוון ועובדין טבין לאנגא עליהו דכתיב ושדים אין לה דהא אינון תקונא ושפירו דאתתא ולית שפירו דאתתא אלא אינון מה נעשה לאחותנו מה יתעביד מינה³¹⁹⁴ בשעתא דקודשא בריך הוא יתגלי בטורא דסיני למלא בפתגמי אורייתא ויפרה נשמתהון מנייהו</p>	<p>ויהי ביום השלישי וגו' רבי אבא פתח אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה אחות לנו קטנה זו כנסת ישראל שנקראת אחות לקדוש ברוך הוא ושדים אין לה היינו ששינו בשעה שקרבו ישראל להר סיני לא היה בהם זכויות ומעשים טובים להגן עליהם שכתוב ושדים אין לה שהרי הם התקון והיופי של האשה ואין יופי של אשה אלא הם, מה נעשה לאחותנו מה יעשה ממנה בשעה שהקדוש ברוך הוא יתגלה בהר סיני לדבר את דברי התורה ותפרח מהם נשמתם.</p>
<p>אמר רבי יוסי בההיא שעתא דקריבו ישראל לטורא דסיני בההוא ליליא ונגהי תלתא יומין³¹⁹⁶ דלא אזדונו לאנתתייהו אתי מלאכין עלאין וקבילו לישראל באחותא אינון מלאכין לעילא וישראל מלאכין לתתא אינון מקדשין שמא עלאה לעילא וישראל מקדשין שמא עלאה לתתא</p>	<p>אמר רבי יוסי באותה שעה שקרבו ישראל להר סיני באותו לילה ונשלמו³¹⁹⁵ שלשה ימים שלא הזדונו לנשותיהם באו מלאכים עליונים וקבלו את ישראל באחווה אותם מלאכים למעלה וישראל מלאכים מלמטה הם מקדשים את השם העליון למעלה וישראל מקדשים את השם העליון למטה.</p>
<p>ואתעטרו ישראל בשבעין כתרין בההוא ליליא ומלאכי עלאי הוו אמרי אחות לנו קטנה ושדים אין לה דלית להו זכוון ועובדין טבין מה נעשה לאחותנו כלומר מה יקר ורבו נעביד לאחתנא דא ביומא דקודשא בריך הוא יתגלי בטורא דסיני למיהב להו אורייתא</p>	<p>והתעטרו ישראל בשבעים כתרים באותו לילה ומלאכים עליונים היו אומרים אחות לנו קטנה ושדים אין לה שאין בהם זכויות ומעשים טובים מה נעשה לאחותנו כלומר מה כבוד וגדולה נעשה לאחותנו זו ביום</p>

³¹⁸⁹ והיינו פני אדם התחתונים, וז"ש הכתוב, ודמות פניהם שור נשר אריה פני אדם, והעד על ב' בחינות אלו בפני אדם אומר "ועל דמות הכסא" דהיינו כסא דבריא (אור יקר).

³¹⁹⁰ דהיינו מלכות הכוללת פני אריה שור נשר העליונים, והיינו לגבי חיות פני אדם למטה, ודמות פניהם פני אדם, ופני אדם למעלה כאומרו "ועל דמות הכסא וכו'" ובערך האצילות אמר דמות כמראה אדם, לא אמר דמות אדם אלא כמראה אדם, כאותו אדם שהוא רוכב על נשר שור אריה, דהיינו סוד אדם בת"ת בבחי' עצמו הרוכב על ג' פנים אלו (אור יקר).

³¹⁹¹ היינו המלכות שהיא עם ישראל בגלותם, ויוצאת עמהם, והיא מתקנת מתקרת עמהם לסיני כדי להתתקן עם בניה, שכאשר ישראל עושים מעשים הגונים, היא אמן של ישראל, המתקנת עליהם ומתקשטת בטובתם, וכשרותם, וא"כ כל מה שישראל מתקנין היא מתקנת עמהם (אור יקר).

³¹⁹² בסוד ד'ו פרצופין (אור יקר).

³¹⁹³ כיון שאין לישראל מעשים הגונים, עם היות שהיא מתקשטת מכף רגלה ועד קדקדה בסוד מעשיהם של ישראל, עכ"ז יחס עתה תיקוניה בשדיים (אור יקר). עי' פע"ח חג המצות א' ש"שדיים" היא גדלות ב'.

³¹⁹⁴ פי' שאומר הקב"ה כשפורחת נשמתם מהם מה נעשה להם מוכרח להחיותם (יהל אור).

³¹⁹⁵

³¹⁹⁶ פי' ליל שלשה ימים שלא שמשו מטתם, ור' יוסי אזיל לשיטתיה בש"ס דס"ל בד' צוה אותם על פרישה ופירשו ליל ה' וששי ושביעי למחר ניתנה תורה, אבל רבנן ס"ל בה' עבדו פרישה ופירשו ליל ששי ושביעי למחר ניתנה תורה, ועי' במס' שבת פרק רבי עקיבא (מ"מ).

ספר שמות

	שהקדוש ברוך הוא יתגלה בהר סיני לתת להם תורה.
(ויהי ביום השלישי) כתוב היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה והיינו ביום השלישי רבי שמעון אמר בשעתא דקודשא בריך הוא בעא לאתגלאה	(ויהי ביום השלישי) כתוב היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה והיינו ביום השלישי רבי שמעון אמר בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא להגלות
פ/א	
בטורא דסיני קרא קודשא בריך הוא לכל פמלייא דיליה אמר לון השתא ישראל רביין דלא ידעין נימוסי ואנא בעיא לאתגלי עליהו אי אתגלי עליהו בחילא דגבורה לא יכלין למסבל אבל אתגלי עליהו ברחמי ויקבלון נימוסי הדא הוא דכתיב (&) ויהי ביום השלישי ביום השלישי ודאי ³¹⁹⁷ דאיהו רחמי מנלן דכתיב (ש"ב כב י) ויט שמים וירד	בהר סיני קרא הקדוש ברוך הוא לכל הפמליה שלו ואמר להם עכשו ישראל תינוקות שאינם יודעים את הנהגותי ואני רוצה להתגלות עליהם אם אתגלה אליהם בכח הגבורה לא יוכלו לסבול אבל אתגלה עליהם ברחמים ויקבלו את הנהגותי זהו שכתוב ויהי ביום השלישי ביום השלישי ודאי שהוא רחמים מנין לנו שכתוב ויט שמים וירד.
ובהאי אתגלי קודשא בריך הוא לישראל אקדים להו רחמי בקדמיתא ולבתר אתיהיב להו אורייתא מסטרא דגבורה ביום השלישי דהכי אתחזי להו דבגיני כך ישראל אקרין ³¹⁹⁸	ובזה התגלה הקדוש ברוך הוא לישראל הקדים להם רחמים בתחלה ואחר נתנה להם תורה מצד הגבורה ביום השלישי שכך ראוי להם שבגלל כך נקראו ישראל.
בהיות הבקר (&) דכתיב (שם ב כג ד) בקר לא עבות הא אי הוה עבות ³¹⁹⁹ קדרותא אשתכח ולא אתגלייא חס"ד ואימתי אתגלייא חס"ד בבקר כמה דאת אמר (בראשית מד ג) הבקר אור דכד נהיר צפרא חס"ד אשתכח בעלמא ודינין מתעברן ובזמנא דלא נהיר בקר דינין עד כען לא מתעברן דכתיב (איוב לח ז) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים ³²⁰⁰ כיון דאתעברן אינון כוכביא ונהיר שמשא ³⁵⁰ ביה שעתא כתיב (&) בקר לא עבות וחס"ד אתער בעלמא תתאה ³²⁰¹ בההיא שעתא כתיב (&) בהיות הבקר וכיון דמתעברן כוכביא בקר אשתכח (נ"א דאתער בקר דינין לא אשתכחו) ³⁵¹	בהיות הבוקר שכתוב בוקר לא עבות הרי אם היה עבות אז נמצאת קדרות ולא התגלה חסד ומתי מתגלה חסד בבוקר כמו שנאמר הבוקר אור שכשמאיר הבוקר נמצא חסד בעולם והדינים עוברים ובזמן שלא מאיר הבוקר הדינים עד אז לא עוברים שכתוב "ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים" כיון שעברו אותם כוכבים ומאיר השמש באותה שעה כתוב בוקר לא עבות וחס"ד מתעורר בעולם התחתון באותה שעה כתוב בהיות הבוקר וכיון שעברו הכוכבים נמצא הבוקר (כשהתעורר הבוקר דינים לא נמצאו).
אמר רבי יוסי בהיות הבקר שארי קודשא בריך הוא לאתגלאה בטורא דסיני תאנא בהיות הבקר כד אתער זכותיה דאברהם	אמר רבי יוסי בהיות הבוקר התחיל הקדוש ברוך הוא להתגלות בהר סיני שנינו בהיות הבוקר

³¹⁹⁷ פ' ת"ת שהוא רחמים (מ"מ).

³¹⁹⁸ פ' כי ישראל הוא סוד ת"ת, וישראל אחוזים בת"ת, לכך נקראו ישראל (מ"מ).

³¹⁹⁹ פ' שיש בו דינים, והיינו קודם שהאיר הבקר הרבה רק בקדרותא דצפרא, אז יש דינים (מ"מ).

³²⁰⁰ דריש ויריעו לשון שירה, ור"ל שכיון שהכוכבים עדיין ברקיע, אזי נשאר הדינים, וז"ש כיון דאתעברן אינון כוכביא (מ"מ).

³²⁰¹ מלכות (מ"מ).

ספר שמות

<p>כשהתעוררה זכותו של אברהם שכתוב בו וישכם אברהם בבקר.</p>	<p>דכתיב ביה (בראשית יט כז) וישכם אברהם בבקר</p>
<p>ויהי קולות וברקים אמר רבי אבא כתוב קלת חסר שני קולות שחזרו להיות אחד זה יוצא מזה רוח ממים ומים מרוח שנים שהם אחד ואחד שהוא שנים.</p>	<p>ויהי קלת חסר שני קולות שחזרו להיות אחד זה יוצא מזה רוח ממים ומים מרוח שנים שהם אחד ואחד שהוא שנים.</p>
<p>אמר רבי יוסי קלת אחד והוא קול גדול חזק שאינו פוסק לעולמים הוא שכתוב בו קול גדול ולא יסף שהרי שאר הקולות פוסקים ששינו בארבע תקופות בשנה הקול נפסק ואז הדינים מתעוררים בעולם וקול זה שכולל בו את שאר הקולות לא נפסק לעולמים ולא עובר מקיום שלם והחוזק שלו שנינו קול זה קול של הקולות קול שכולל את כל שאר הקולות.</p>	<p>אמר רבי יוסי קלת אחד והוא קול גדול חזק שאינו פוסק לעולמים הוא שכתוב בו קול גדול ולא יסף שהרי שאר הקולות פוסקים ששינו בארבע תקופות בשנה הקול נפסק ואז הדינים מתעוררים בעולם וקול זה שכולל בו את שאר הקולות לא נפסק לעולמים ולא עובר מקיום שלם והחוזק שלו שנינו קול זה קול של הקולות קול שכולל את כל שאר הקולות.</p>
<p>אמר רבי יהודה אין קול אלא מצד רוח ומים ואש ובקול (והכל) עושה קול ונכלל זה בזה ועל זה כתוב קולות וברקים אמר רבי יוסי היינו מה שכתוב ברקים למטר עשה שלהבת בעטרות קשר של רחמים בחבה שלא (שוקעת) מצויים.</p>	<p>אמר רבי יהודה לית קלא אלא מסטרא דרוחא ומיא³²⁰⁸ ואשא ובקלא³⁵² (ד"א וכלא)³⁵³ עביד קלא³²⁰⁹ ואתכליל דא בדא³²¹⁰ ועל דא כתיב (&) קלת וברקים אמר רבי יוסי היינו דכתיב (תהלים קלה ז) ברקים למטר עשה³²¹¹ שלהובא³⁵⁴ בעוטרי³²¹² קטירא דרחמי³²¹³ בחיבתא דלא (שקיע) שכיח³⁵³²¹⁴</p>

³²⁰² פי' ת"ת מחסד לפי שהחסד הוא כולל כולם כנודע (מ"מ).

³²⁰³ פי' חסד מת"ת, שהת"ת כולל חסד וגבורה כנודע (מ"מ).

³²⁰⁴ פי' זה כמו ד"א שמפרש קולות, היינו חג"ת, וז"ש תרין דאינון חד הם חו"ג, וכד דכלילא ביה תרי היינו ת"ת ובספרים ישנים גריס בהדיא תנינן תרין דאינון חד וכו' (מ"מ).

³²⁰⁵ בינה (מ"מ).

³²⁰⁶ מלכות (מ"מ).

³²⁰⁷ בינה (מ"מ).

³²⁰⁸ בכל ספירה וספירה שנייחס בה קול, אינו מצד הגבורה שבה אלא מצד הת"ת והחסד, היינו "מיא ורוחא" שבה, והטעם ששנים אלו הם בעלי הקול, כל א' וא' לעצמו (אור יקר). פי' ר"י מסייא לת"ק דלעיל דקולות הם רוחא ומיאי (מ"מ).

³²⁰⁹

³²¹⁰ מים ברוח ורוח במים, והיינו קלת חסר תרין דאתעבידו חד, וברקים הם מצד הגבורה, ואינם בכלל קול, אלא קול מצד מים ורוח, וברקים מצד האש, והכריח ר' יוסי דעת זה ואמר "היינו וכו'". פי' הת"ת הנק' קול עשה למלכות הנקרא קול ג"כ ונכללו זה בזה (מ"מ).

³²¹¹ ענין המטר הוא סוד מים ברוח וברקים עשה למטר (אור יקר).

³²¹² שהוא הגבורה, שהיא שלהבת אש בעטרוי בשרשיה, והיא נקשרת בסוד הרחמים, והיינו עם המים והרוח ע"י הבינה, דהיינו "בסיבתא" (אור יקר). "שלהובא" מלכות, "בעטרוי", בגבורה ששם היא מתערת בדיניה (אור יקר). פי' הגבורות קשורים בחסדים באהבה שאינה מתבטלת לעולם, ושיעור הכתוב ברקים, שהם הגבורות למטר, שהם החסדים עשה, המאציל שתמיד הגבורות קשורים בחסדים (מ"מ).

³²¹³ בסוד הבינה, והיינו ג' פעמים אלהים בינה בגבורה ובמלכות, וג' מדות הדין, ושלשתן יחד עושות ברק והיינו ברקים למטר עשה (אור יקר).

³²¹⁴ היא זקנה, כי סוד הזקנה בג"ר והבינה זקנה ודאי (אור יקר). "שכיח" שהיא נעלמת (אור יקר).

ספר שמות

<p>תנא רבי יהודה אמר בסטר גבורה³²¹⁵ אורייתא אתייהבת אמר רבי יוסי אי הכי³²¹⁶ בסטר שמאלא הוי³²¹⁷ אמר ליה אתהדר לימינא דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו וכתוב (שמות טו ו) ימינך יהוה נאדרי בכח³²¹⁸ וגו' אשכחן שמאלא דאתחזר לימינא³²¹⁹ וימינא לשמאלא הא גבורה לשמאלא³²¹⁹ (ד"א לימינא)³⁵⁶</p>	<p>שנינו רבי יהודה אומר בצד הגבורה נתנה התורה אמר רבי יוסי אם כך היא היתה בצד שמאל אמר לו החזרה לימין שכתוב מימינו אש דת למו וכתוב ימינך ה' נאדרי בכח וגו' מצאנו שמאל שהחזר לימין וימין לשמאל הרי גבורה לשמאל (לימין).</p>
<p>וענן כבד על ההר וגו' (&) עננא תקיף³²²⁰ דשקיע באתריה דלא נטיל וקול שפר חזק מאד מגו דעננא תקיף הוה נפיק ההוא קלא כמה דאת אמר (דברים ה כ) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך</p>	<p>וענן כבד על ההר וגו' ענן חזק ששקוע במקומו שלא לוקח וקול שופר חזק מאד מתוך הענן החזק היה יוצא אותו הקול כמו שנאמר ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך.</p>
<p>אמר רבי יהודה תלת חשוכי הוי³²²¹ דכתיב (&) חשך ענן וערפל וההוא קלא הוה נפיק פנימאה מכלהו אמר רבי יוסי פנימאה דכלא הוה דביה כתיב (&) קול גדול ולא יסף</p>	<p>אמר רבי יהודה שלש חשכים היו שכתוב חשך ענן וערפל ואותו קול היה יוצא פנימי מכולם אמר רבי יוסי הפנימי של הכל היה שבו כתוב קול גדול ולא יסף.</p>
<p>אמר רבי אבא כתיב (&) וכל העם ראים את הקולות ראים שמעים מבעי ליה אלא הכי תנינן אינון קלין הוו מתגלפי בההוא חשוכא ועננא וקבלא ומתחזיין בהו כמה דאתחזי גופא והמאן מה דחמאן ושמעין מה דשמעין מגו ההוא חשוכא וקבלא ועננא ומגו ההוא חזו דהוו חמאן הוו נהירין בנהירו עלאה וידעין מה דלא ידעו דרין אחרנין דאתו בתרייהו</p>	<p>אמר רבי אבא כתוב וכל העם רואים את הקולות רואים היה צריך להיות שומעים אלא כך שנינו אותם קולות היו נחלקים באותו חשך וענן וערפל³²²² ונראים בהם כמו שנראה גוף ורואים מה שרואים ושומעים מה ששומעים מתוך אותו חושך וערפל³²²³ וענן ומתוך אותו מראה שהיו רואים היו מאירים באור עליון ויודעים מה</p>

³²¹⁵ עם היות שהתורה היא קו האמצעי נתנה בסוד הגבורה (אור יקר). והיינו דאתהדר הגבורה בימין, והעד שנכלל השמאל בימין דכתיב מימינו אש דת למו, והיינו מימינו אש דת, דהיינו אש דת הגבורה שנטה אל הימין כדפי', וכתוב כענין הכללות הזה ימינך ה' נאדרי בכח, בסוד הגבורה הנכללת בה, וזה כי כשנדקדק ב' הפסוקים, נמצא שהם ב' עניינים מימינו אש, מורה אש הגבורה, לימין ולחסד, והנה השמאל אתחזר לימין וכתוב ימינך ה' נאדרי בכח, הרי זה מורה על הימין בשמאל (אור יקר).

³²¹⁶ ואנן קיימא לן קרא דכתיב פיה פתחה בחכמה, ותורת חסד על לשונה (אור יקר).

³²¹⁷ ולא בחסד, א"ל אין הכי נמי שנתנה בימין (אור יקר).

³²¹⁸ מורה שהוא הלך ואתחזר לשמאל (אור יקר).

³²¹⁹ עשה המאציל שתמיד הגבורות קשורים בחסדים. פי' מפסוק ראשון דכתיב מימינו אש דת למו, למדנו שהגבורות נכללו בחסדים, ומ"ש וימינא לשמאלא, היינו מפסוק ב' דכתיב ימינך ה' נאדרי בכח, הרי שהימין חזר להיות שמאל ועושה דין, ומ"ש הא גבורה לימינא חוזר לענין ראשון, שהשמאל נכלל בימין (מ"מ).

³²²⁰ פי' גבורה, כמ"ש כמד"א ויהי בשומעכם את הקול מתוך החשך, ונודע שחשך היא גבורה, ושיעור הכתוב וענן כבד על ההר, שהיא גבורה ומה יצא ממנה קול שופר חזק מאד (מ"מ).

³²²¹ פי' גבורה הוד מלכות, והם נקרא חשך ענן וערפל. ומ"ש וההוא קלא הוה נפיק פנימאה מכלהו' פי' היה יוצא הקול מהבינה שהיא פנימית יותר מכולם, אבל כשבא לגבורה מתעצם שם, ולכך אמר לעיל מגו דעננא תקיף הוה נפיק ההוא קלא, א"נ י"ל עננא תקיף היא בינה, והיא נק' חשך, כמ"ש בס' בראשית, והקול יוצא ממנה, וז"ש תלת חשוכי וכו' שהם גבורה הוד מלכות, והקול יוצא מהבינה שהיא פנימית מכולם (מ"מ).

³²²²

³²²³

ספר שמות

	שלא ידעו דורות אחרונים שבאו אחריהם.
<p>וכלהו הוו חמאן אפיין באפיין הדא הוא דכתיב (שם ד) פנים בפנים דבר יהו"ה עמכם ומאן הוו חמאן³²²⁴ תאני רבי יוסי מנהירו דאינון קלן דלא הוה קול דלא הוה נהיר בנהירו דמסתכלי ביה כל גניזין וכל טמירין וכל דרין דייתון עד מלכא משיחא ובגניני כך כתיב וכל העם ראים את הקולת ראים</p>	<p>וכלם היו רואים פנים בפנים זהו שכתוב פנים בפנים דבר ה' עמכם ומה היו רואים שנה רבי יוסי מהאור של אותם הקולות שלא היה קול שלא היה מאיר באור שמסתכלים בו כל הגנזים וכל הנסתרים וכל הדורות שיבאו עד מלך המשיח ומשום כך כתוב וכל העם רואים את הקולות רואים</p>
פא/ב	
ראיה ממש	ראיה ממש.
<p>אמר רבי אלעזר (&) וכל העם ראים ראים כמה דאמינא דחמו מנהירו דאינון קלן מה דלא חמו דרין בתראין אחרנין את הקולת כמה דאת אמר (ישעיה ו א) וארא את יהו"ה וארא יהו"ה לא כתיב אלא את יהו"ה אוף הכא וכל העם ראים הקולת לא נאמר אלא את הקולת</p>	<p>אמר רבי אלעזר וכל העם רואים רואים כמו שאמרנו שראו מהאור של אותם הקולות מה שלא ראו דורות אחרונים אחרים את הקולות כמו שנאמר וארא את ה' וארא ה' לא כתוב אלא את ה' אף כאן וכל העם רואים הקולות לא נאמר אלא את הקולות.</p>
<p>כנונא דא את השמים ואת הארץ (&) דהא אתין דבאורייתא לאסתכלא באורייתא (נ"א בחכמתא) אתייהבו (&) כבד את אביך ואת אמך (משלי ג ט) כבד את יהו"ה מהונך וכלהו לאתכללא בהו מלה אחרא אוף הכא את הקולת לאסגאה ההוא קלא אחרא לתתא דכניש לון לגביה מה דנפיק מנייהו דביה חמאן ומסתכלן בחכמתא עלאה כל גניזין עלאין וכל ריזין טמירין וסתמיזין מה דלא אתגלייא לדרין בתראין דאתו בתריהון ולא לדרין דייתון לעלמיזין עד זמנא דייתי מלכא משיחא דכתיב (ישעיה נב ח) כי עין בעין יראו בשוב יהו"ה ציון</p>	<p>כדוגמא זה את השמים ואת הארץ שהרי האתים שבתורה נתנו כדי להתבונן בתורה (בחכמה) כבד את אביך ואת אמך כבד את ה' מהונך וכולם להכליל בהם דבר אחר אף כאן את הקולות לרבות אותו קול אחר למטה שכונס אותם אליו מה שיוצא מהם שבו רואים ומסתכלים בחכמה עליונה כל הגנזים העליונים וכל הסודות הטמירים ונסתרים מה שלא התגלה לדורות אחרונים שבאו אחריהם ולא לדורות שיבאו לעולמים עד הזמן שיבא מלך המשיח שכתוב כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון.</p>
<p>ואת הלפידים בקדמיתא ברקים והשתא לפידים כלא חד אבל מדאדתקנו בתקונוי לאתחזאה אתקרין הכי³²²⁵</p>	<p>ואת הלפידים בתחלה ברקים ועכשיו לפידים הכל אחד אבל משהתקנו בתקונים להראות נקראו כך.</p>
<p>ואת קול השופר (&) תאני רבי יצחק כתיב³²²⁶ (תהלים סב יב) אחת דבר אלהי"ם</p>	<p>ואת קול השופר שנה רבי יצחק כתוב אחת דבר אלהים שתיים זו שמעתי כמו שנאמר אנכי ולא יהיה לך.</p>

³²²⁴ פי' ע"י מי היו רואים (מ"מ).

³²²⁵ ברק הוא יסוד דאמא, ומסטרא דילה הם הברקים כנז' בתיקו"ז, וז"ס ויצא כברק חצו. והנה בהיות' ביסוד נק' ברקים "וכד אתתקן לאתחזאה" בסוד המלכות נק' לפידים, כי בה מתראין כל נהורין, וכיוצא בזה מצינו, כי נר"ה ב' נביאים בהיותם בסוד מלכות נק' מראה וחלוס (זהר הרקיע).

³²²⁶ דבריו סתומים ולא פי' מהו קול השופר, ואפשר שר"ל קול ושופר שהוא ז"א ובינה, ולכך הביא פסוק שתיים זו שמעתי, לומר שהם שתיים. א"נ ר"י מפרש קול השופר היינו חו"ג, וז"ש כמד"א אנכי ולא יהיה לך, ונודע שעשה ול"ת הם חו"ג (מ"מ).

ספר שמות

שתים זו שמעתי כמה דאת אמר (&) אנכי (&) ולא יהיה לך ³²²⁷	
אמר ³⁵⁷ רבי יהודה קול בשפר מבעי ליה ³²²⁸ השפר למה אלא ההוא קול דאקרי שופר דכתיב (ויקרא כה ט) והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפורים ³²²⁹ בדא אתברי שופר ³²³⁰	אמר רבי יהודה היה צריך להיות קול בשופר למה השופר אלא אותו קול שנקרא שופר שכתוב והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפורים בזה נברא שופר.
אמר רבי יוסי מה שופר ³²³¹ אפיק קלא אשא ורוחא ומיא אוף הכא ³²³² כלא אתכליל בהאי ומדא נפקין קלין אחרנין	אמר רבי יוסי מה שופר מוציא קול אש רוח ומים אף כאן הכל נכלל בזה ומזה יוצאים הקולות האחרים.
אמר רבי אלעזר קול דנפיק משופר דמשמע דשופר חד וקול נפיק מניה ושופר בקיומיה שכיח ובגניי כך כתיב (&) קול השפר	אמר רבי אלעזר קול שיוצא משופר שמשמע ששופר אחד וקול יוצא ממנו ושופר בקיומו מצוי ומשום כך כתוב קול השופר.
רבי יהודה אמר הכי קול השפר השפר ³²³³ כתיב חסר כמה דאת אמר (דניאל ו ב) שפר קדם דריוש (שם ד כז) מלכי ישפר עלך (שם ג לב) שפר קדמי להחויא	רבי יהודה אמר כך קול השפר השפר כתוב חסר כמו שנאמר שפר קדם דריוש [], מלכי ישפר עלך [], שפר קדמי להחויא [].
רבי שמעון אמר קול השפר אתרא דקלא נפיק מניה אקרי שופר ³²³⁴ תו אמר רבי שמעון תא חזי קול השופר אתרא דקלא ³²³⁵ היינו דכתיב (דברים ח ג) כי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם מאי מוצא פי יהו"ה דא קול (ס"א דנפיק משופר והאי קול) ³⁵⁸ השופר ³²³⁶ הוא רב	רבי שמעון אמר קול השופר מקום שקול יוצא ממנו נקרא שופר עוד אמר רבי שמעון בא וראה קול השופר מקום של קול היינו שכתוב כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם מה זה מוצא פי ה' זה קול (ס"ד שיוצא משופר וזה קול) השופר הוא גדול מכל שאר הקולות

³²²⁷ מצורף כל מצות עשה להדיבור דלא יהיה לך (שמות כ ג), כי במה שעושה נגד יצרו הרי מקיים הדיבור דלא יהיה לך, שהוא התיקון דביעור וביטול הרע. וכן כל קיום מצוות ל"ת, שהוא כדי לעשות רצון קונו כנ"ל, הרי הוא מצורף להדיבור דאנכי, שהוא התיקון דהמשכת אור קדושתו ית"ש וגילוי למטה. והרי לנו כי אלו ב' התיקונים הם תלויים זב"ז, ונעשו שניהם בכל א', וזהו שאמרו בזה"ק (יתרו פא ע"ב) כי על אלו ב' הדברות אנכי ולא יהיה לך על זה נאמר (תהלים סב יב) אחת דיבר אלהים שתיים זו שמעתי, כי מתקיימים שניהם ע"י כל א' (דע"ה ח"ב עט ע"ב).

³²²⁸ פי' אם נאמר ששופר היא בינה וקול הוא ז"א שיצא ממנה, קול בשופר מבעי ליה, דמשמע קול שהוא ז"א, נעשה בשופר שהיא בינה, אבל כיון דכתיב קול בשופר משמע שהוא מדה אחת, והוא ז"א שנקרא קול ונק' שופר, שהוא לשון יופי כדמפרש ר"י בעצמו בסמוך (מ"מ).

³²²⁹ פי' בינה שנקרא יוה"כ כנ"ל (מ"מ).

³²³⁰ פי' ע"י היבנה נברא ז"א הנק' שופר, ושיעור הכתוב, והעברת שופר תרועה שהוא ז"א, וע"י מי תהיה העברתו, ע"י בעשור לחדש ביוה"כ, שהיא בינה (מ"מ).

³²³¹ פי' שופר בעולם הזה (מ"מ).

³²³² פי' בינה וס"ל לר' יוסי קול שהוא ז"א, יצא משופר שהיא בינה, וכן דעת ר"א שאמר קול דנפיק משופר (מ"מ).

³²³³ היינו מקום הת"ת והיופי (רח"ו).

³²³⁴ פי' כסברת ר' יוסי ור"א (מ"מ).

³²³⁵ פי' בינה שמשם יצא ז"א, שנקרא קול (מ"מ).

³²³⁶ פי' בינה נק' קול השופר, ושיעור הכתוב כי ע"י האורות שיוצאים מפי הבינה יחיה האדם שהוא ז"א, ולפי זה מ"ש ר"ש אתרא דקלא אינו מפרש קול של הפסוק, דקול השופר דקרא היא בינה כמ"ש בסוף דבריו, אלא מלתא מאפי נפשה קאמר, שהבינה אתרא דקלא שהוא ז"א שיצא ממנה, אבל לעולם פי' קול השופר דקרא לפי' זה השני של ר"ש היא הבינה. נמצא לר' יהודה קול השופר הוא ז"א, קול שהוא יפה, ולר' יוסי ור"א ולפי' קמא דר"ש קול השופר, קול שהוא ז"א, יצא משופר שהיא בינה, ולפי' הב' דר"ש קול השופר היא בינה (מ"מ).

ספר שמות

<p>מכל שאר קלי תתאי ותקיפא מכלהו דכתיב (&) וקול שפר חזק מאד ועל כל שאר קלין לא אתמר חזק מאד (נ"א אמר רבי שמעון) בהאי קול השופר תליא בלא ודא הוא דאקרי קול גדול דכתיב (&) קול גדול ולא יסף ואקרי (מ"א יט יב) קול דממה דקה נהירו דבוציני³²³⁷ דהוא זך ודקיק וזכיך ונהיר לכלא</p>	<p>התחתונים וחזק מכולם שכתוב וקול שופר חזק מאד ועל כל שאר הקולות לא נאמר חזק מאד (אמר רבי שמעון) בקול השופר הזה הכל תלוי וזהו שנקרא קול גדול שכתוב קול גדול ולא יסף ונקרא קול דממה דקה אור הנרות שהוא זך ודקיק ומזכך ומאיר לכל.</p>
<p>דממה מהו דממה אמר רבי שמעון דבעי בר נש למשתוקא מניה ולמחסם פומיה כמה דאת אמר (תהלים לט ב) אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום דממה איהי שתוקא דלא אשתמע לבר וירא העם וינעו ויעמדו מרחק (&) דחמו מה דחמו וינעו כמה דאת אמר (ישעיה ו ה) וינעו אמות הספים מקול הקורא</p>	<p>דממה מה זה דממה אמר רבי שמעון שצריך אדם לשתק ממנו ולחסם את פיו כמו שנאמר אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום דממה היא שתיקה שלא נשמעת החוצה וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק שראו מה שראו וינעו כמו שנאמר וינעו אמות הספים מקול הקורא.</p>
<p>תאנא מה כתיב ביה ביחזקאל כד חמא גבורן נימוסי קודשא בריך הוא דכתיב (יחזקאל א ג) וארא והנה רוח סערה באה וגו' רוח סערה אמאי אמר רבי יוסי לתברא ארבע מלכוון אמר רבי יהודה תנינא רוחא רבא דאתער בנימוסי גבורה דלעילא³²³⁸ באה מן הצפון מצפון לא כתיב³²³⁹ אלא מן הצפון ההוא דאשתמודע לעילא ההוא דטמיר וגניז לעילא</p>	<p>שנינו מה כתוב ביחזקאל כשראה גבורות הנהגות הקדוש ברוך הוא שכתוב וארא והנה רוח סערה באה וגו' למה רוח סערה אמר רבי יוסי כדי לשבור ארבע מלכיות אמר רבי יהודה שנינו רוח גדולה שמתעוררת בהנהגות הגבורה שלמעלה באה מן הצפון לא כתוב מצפון אלא מן הצפון אותו שנודע למעלה אותו שטמיר וגניז למעלה.</p>
<p>ענן גדול ואש מתלקחת שהיה ביה (ס"א ולא אחיד³²⁴¹ אחיד בסטרוי וכו')³²³⁹ ולא הוה אחיד בסטרוי לאתערא דינא דתנינן תלת זמנין ביומא ינקא ההוא דינא קשיא בקרדיטי גליפין מסטרא דגבורה הדא הוא דכתיב ואש מתלקחת בנין לאתערא בעלמא</p>	<p>ענן גדול ואש מתלקחת שהיה אחוז בו (ולא אחוז אחוז בצדדיו) ולא היה אחוז בצדו לעורר הדין ששנינו שלש פעמים ביום יונק אותו דין הקשה בממנים³²⁴⁰ חקוקים מצד הגבורה זהו שכתוב ואש מתלקחת כדי לעורר בעולם.</p>
<p>ומה מבסם ליה³²⁴² ההוא דכתיב ביה (&) וננה לו סביב דההוא זיהרא דאסחר ליה מכל סטרוי מבסם ליה ומתקין ליה בנין דלא להוי דינא קשיא וייכלון בני נשא למסבליה</p>	<p>ומה מבסם אותו אותו שכתוב בו וננה לו סביב שאותו הארת שמקיף אותו מכל צדדיו מבסם אותו ומתקן אותו כדי שלא יהיה דין קשה ויוכלו בני אדם לסבול אותו.</p>

³²³⁷ פי' היא הבינה נק' ניהרו ונקרא בוצינא לפי שיש בה ה' גבורות הנק' בוצינא וה' חסדים נקראים נהירו (מ"מ).

³²³⁸ פי' בחי' גבורה אחת שיצאה מהבינה שנק' צפון (מ"מ).

³²³⁹ פי' דאי אתיב מצפון הוה אמינא גבורה דז"א ורוח סערה, שהיא בחי' גבורה באה ממנה, אבל כיון דכתיב מן הצפון בה' הידיעה, ש"מ שמהבינה באה (מ"מ).

³²⁴⁰

³²⁴¹ פי' שגבורה דז"א היא ענן גדול, שהיא גבורה תקיפא, ונק' ג"כ אש מתלקחת, שר"ל שאחזזה בבינה ואינה אחוזה (מ"מ).

³²⁴² פי' מי ממתיק הגבורה הזאת, היינו החסדים הנק' נוגה, כנודע שתמיד הגבורות נכללים בחסדים (מ"מ).

ספר שמות

<p>ומתוכה כעין החשמל (שם ד) ומתוכה ומגווה³²⁴⁴ כעין החשמל מאי חשמל אמר רבי יהודה חיות אשא ממללא</p>	<p>ומתוכה כעין החשמל שנינו ומתוכה ומתוכה³²⁴³ כעין החשמל מה זה חשמל אמר רבי יהודה חיות אש מדברות.</p>
<p>תאנא אמר רבי יוסי חשמל מה דהוה לבא לאשא דכתיב (&) מתוך האש כעין החשמל ולא החשמל מתוך האש מגו אשא דאיהי לנו באשא כעין החשמל דאיהו בתר ארבע דרגין דכתיב (&) רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו</p>	<p>שנינו אמר רבי יוסי חשמל מה שהיה לב לאש שכתוב מתוך האש כעין החשמל ולא החשמל מתוך האש מתוך אש שהיא לתוך אש כעין החשמל שהיא אחר ארבע דרגות שכתוב רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו</p>
<p>פב/א</p>	
<p>סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש ההוא דכתיב ביה ואש מתלקחת³²⁴⁵</p>	<p>סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש אותו שכתוב בו ואש מתלקחת.</p>
<p>תניא רבי יוסי בר רבי יהודה אמר³²⁴⁶ חמו ישראל הכא מה דלא חמא יחזקאל בן בוזי וכלהו אתדבקו בחכמתא עלאה³²⁴⁷ יקרא חמשה דרגין דקלין³²⁴⁸ חמו ישראל בטורא דסיני ובחמשה דרגין אלין אתייהיבת אורייתא³²⁴⁹ דרגא חמישאה הוא דכתיב (&) קול השפר יחזקאל לקבליהון חמא חמשה דרגין דאינון לבר מאלין דאינון (&) רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ועין החשמל</p>	<p>שנינו רבי יוסי בר רבי יהודה אמר ראו ישראל כאן מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי וכולם נדבקו בחכמה עליונה נכבדה חמש דרגות של קולות ראו ישראל בהר סיני ובחמש הדרגות הללו נתנה תורה דרגה חמישית הוא שכתוב קול השופר כנגדם ראה יחזקאל חמש דרגות שהן חוץ לאלה שהם רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ועין החשמל.</p>
<p>אמר רבי אלעזר בישראל כתיב (דברים ה' ד) פנים בפנים דבר יהוה וגו' ביחזקאל כתיב (&) כעין ודמות (&) כמאן דחמי בתר</p>	<p>אמר רבי אלעזר בישראל כתוב פנים בפנים דבר ה' וגו' ביחזקאל כתוב כעין ודמות כמי שרואה אחר כתלים³²⁵⁰ רבים כמי שרואה אדם</p>

3243

³²⁴⁴ פי' שלא נפרש שהחשמל הוא בתוכה כנשמה בתוך הגוף אלא ר"ל ומגווה, דהיינו מחיצה לפנים ממחיצה (מ"מ).

³²⁴⁵ פי' מתוך הקלי' הג', שהיא אש מתלקחת, הוא החשמל. ואע"פ שיש עוד נוגה שהיא הד', וא"כ הול"ל כעין החשמל מתוך הנוגה, י"ל כיון שהנוגה הוא בחי' קלי' הנאכלת עם הפרי, בכלל הקדושה יחשב, וכאלו החשמל מתוך האש (מ"מ).

³²⁴⁶ פליג אדלעיל, דאיהו מפרש ענן גדול למטה, אמנם בקדש לא בחוץ בקלי' כלל (אור יקר).

³²⁴⁷ נראה שעל חכמה ממש קאמר, ואפשר דמלכות מצד החכמה שהיא ג"כ נקראת חכמה כאומרו ותרב חכמת שלמה, היא מלכות מחכמה כל בני קדם היא חכמת אלהים ודאי (אור יקר).

³²⁴⁸ הם ד' מדות חגת"ם, והחמישית הוא קול השופר דהיינו הדעת, מציאות הד' האלו יחד קודם התפשטם אל מקומם (אור יקר). פי' חגת"ם ובינה, וז"ש דרגא ה' הוא דכתיב קול השופר שהיא הבינה שנק' קול השופר וסברא זו של ר' יוסי בר יהודה היא כפי' ב' של ר"ש דלעיל שקול השופר היא בינה שנקרא קול גדול, ונקרא שופר (מ"מ).

³²⁴⁹ שהם ה' ספרי תורה, או אפשר שהתורה היא מאלו המדות מורכבת בה' מוצאות באותיות וכיוצא, ויחזקאל לא ראה במדות אלא ראה חוצה במקום לבושם בקדש בעולם הנפרדים, והם ד', רוח סערה כנגד ת"ת, ענן גדול כנגד החסד, ואש מתלקחת כנגד הגבורה, ונוגה לו כנגד המלכות, ועין החשמל הוא כלל ארבעתם, והוא מציאות משובח מארבעתם נגדיי לקול השופר דאמרן, ור' אלעזר אמר כר' יהודה (אור יקר).

³²⁵⁰ אולי זה לשון של מסך?

³²⁵¹ בסוד האצילות, מה שאפשר לנביאים להשיג השיגו, מה שאין כן יחזקאל שהכל ראה למטה ביצירה בסוד חותמין דשעוה (אור יקר).

ספר שמות

<p>כותלין³²⁵² סגיאין כמאן דחמי בר נש בתר כותלא אמר רבי יהודה מה דחמו ישראל³²⁵³ לא חמא נביאה אחרא³²⁵⁴ כל שכן מה דחמא משה³²⁵⁵ דלא חמא נביאה אחרא³²⁵⁶ (ס"א כ"ש בר נש אחרא³²⁵⁷) זכאה חולקיה דכתיב ביה (שמות לד כח) ויהי שם עם יהו"ה³²⁵⁸ ולא בחיזו אחרא³²⁵⁹ כמה דכתיב (במדבר יב ח) ומראה ולא בחידות</p>	<p>אחר/דרך כתל אמר רבי יהודה מה שראו ישראל לא ראה נביא אחר כל שכן מה שראה משה שלא ראה נביא אחר (כל שכן אדם אחר) אשרי חלקו שכתוב בו ויהי שם עם ה' ולא במראה אחר ככתוב ומראה ולא בחידות.</p>
<p>אמר רבי יוסי תא חזי כתיב (יחזקאל א ג) היה היה³²⁶⁰ דבר יהו"ה נבואה לשעתא היתה רבי יהודה אמר לקיומא הוא דאתא דאצטריך למהוי בניניהון דישראל לאשתמודעא דהא לא שביק לון קודשא בריך הוא ובכל אתר דמתפורין ישראל בגלותא עמהון הוא שריא</p>	<p>אמר רבי יוסי בא וראה כתוב היה היה דבר ה' נבואה לשעתה היתה רבי יהודה אומר לקיום הוא בא שהצטרך להיות בשביל ישראל להודיע שהרי לא עזב אותם הקדוש ברוך הוא ובכל מקום שישראל מתפזרים בגלות הוא שרוי עמהם.</p>
<p>אמר רבי אלעזר היה היה דחמא ולא חמא דקאים באינן מלין ולא קאים הדא הוא דכתיב (&) וארא כעין השמל ולא השמל אבל ישראל מה כתיב בהו (&) וכל העם ראים את הקולת כל חד וחד חמא כדקא חזי ליה</p>	<p>אמר רבי אלעזר היה היה שראה ולא ראה שעומד באותם דברים ולא עומד זהו שכתוב וארא כעין החשמל ולא חשמל אבל ישראל מה כתוב בהם וכל העם רואים את הקולות כל אחד ואחד ראה כראוי לו.</p>
<p>דתניא כל חד וחד הוו קיימין שורין שורין תחומין תחומין וכדקא אתחזי להו חמו כל חד וחד</p>	<p>ששנינו כל אחד ואחד היו עומדים שורות שורות תחומים תחומים וכמו שראוי להם ראו כל אחד ואחד.</p>
<p>אמר רבי שמעון רישי דעמא בלחודייהו רישי דשבטין בלחודייהו נוקבי בלחודייהו חמש דרגין לימינא וחמש דרגין לשמאלא הדא הוא דכתיב (דברים כט ט) אתם נצבים היום כלכם לפני יהו"ה אלהיכם ראשיכם</p>	<p>אמר רבי שמעון ראשי העם לבדם ראשי השבטים לבדם הנקבות לבדן חמש דרגות לימין וחמש דרגות לשמאל זהו שכתוב אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש</p>

³²⁵² אצילות מתלבש בבריאה ובריאה ביצירה, וישראל ראו כל מה שאפשר שיראה האדם וחי. "כמה דחמי בר נש" הדברים הגשמיים, "בתר כותלא" שאינה ראוה עצם הדבר כן ראה יחזקאל הדברים הרוחניים בתר כותלין סגיאין (אור יקר).

³²⁵³ הם ד' מדרגות: הא' נבואת מרע"ה משובחת שבכל הנבואות. הב', נבואת ישראל שהיא למטה מנבואת מרע"ה. הג', נבואת שאר נביאים למטה מנבואת ישראל. הד' רוח הקדש, שהוא למטה מהנביאים, ואתה יאמר "מה דחמו ישראל" שהיא המדרגה הב' (אור יקר).

³²⁵⁴ היא המדרגה הג' (אור יקר).

³²⁵⁵ שהיא המדרגה הראשונה (אור יקר).

³²⁵⁶ שהיא מדרגה השלישית (אור יקר).

³²⁵⁷ שהם מדברים ברוח הקדש שהיא המדרגה הרביעית, וענין כ"ש ב"נ אחרא אהדר למדרגת ישראל ולמדרגה מרע"ה ובערך ישראל אצטריך האי כל שכן (אור יקר).

³²⁵⁸ אספקלריא המאירה (אור יקר).

³²⁵⁹ לא היה מתלבש בשם אדנ"י מה שאין כן שאר נביאים שהיו אומרים אמר ה' מתלבש בשם אדנ"י, והיינו "ומראה" שהוא שם הוי"ה, "ולא בחידות" שם אדנ"י (אור יקר).

³²⁶⁰ מה שלא היה אח"כ, וזה מורה שאפילו המעט שהוא המושג לא השיגו אלא לשעה, ור' יהודה פליג שמושג היה אליו כל שעה כעין זה, אלא שהוצרך לגלות סוד נבואתו לתנחומין לישראל וכו', ור' אלעזר מפרש שהן אמת כיוצא בו היה כל שעה כדפי' ר' יהודה, אמנם פי' "היה היה", ירצה הי היה ולא בשלימות שלא היה יכול לעמוד על תוכן הדברים הנעלמים והיינו, פי' היה היה, כלומר היה מה שהיה, שאי אפשר לבררו כראוי (אור יקר).

ספר שמות

<p>שבטיכם וזקניכם ושוטריכם כל איש וגוי הא חמש דרגין לימינא וחמש דרגות לימין וחמש דרגות לשמאל מה הן היינו שכתוב טפכם נשיכם וגרך אשר בוקרב מחניך מחוטב עציך עד שואב מימך הרי חמש דרגות לשמאל.</p>	<p>שבטיכם וזקניכם ושוטריכם כל איש וגוי הא חמש דרגין לימינא וחמש דרגות לשמאל מאן אינון היינו דכתיב (שם י) טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחוטב עציך עד שאב מימך הא חמש דרגין לשמאל</p>
<p>כל הדרגות התתקנו כדוגמא שלמעלה כנגדם ירשו ישראל ירושת עולמים עשר אמירות שבהן תלויות כל המצוות וכל הזכויות וכל ירושת נחלה שהם החלק הטוב של ישראל.</p>	<p>כלהו דרגין אתתקנו כגוונא דלעילא לקבליהון ירתו ישראל אחסנת עלמין עשר אמירין דבהו תליין כל פקודין וכל זכוון וכל ירותת אחסנא דאינון חולקא טבא דישראל</p>
<p>שנינו באותה השעה שהתגלה הקדוש ברוך הוא בהר סיני היו רואים כל ישראל כמי שרואה אור בעששית ומאותו אור היה רואה כל אחד ואחד מה שלא ראה יחזקאל הנביא.</p>	<p>תאנא בההיא שעתא דקודשא בריך הוא אתגלי בטורא דסיני הוו חמאן כל ישראל כמאן דחמי נהורא בעשישתא³²⁶¹ ומההוא נהורא הוה חמי כל חד וחד מה דלא חמא יחזקאל נביאה</p>
<p>למה משום שאותם קולות עליונים התגלו (נחקקו) באחד כמו שאמרנו שכתוב וכל העם רואים את הקולות אבל ביחזקאל השכינה נגלתה במרכבותיה ולא יותר והיה רואה כמי שרואה אחר כתלים רבים.</p>	<p>מאי טעמא משום דאינון קלין עלאין אתגליאו (נ"א אתגליפו)³⁶⁰ בחד³²⁶² כמה דאמינא דכתיב (&) וכל העם רואים את הקולות אבל ביחזקאל שכינתא אתגלי ברתוכי ולא יתיר³²⁶³ והוה חמי כמאן דחמי בתר כותלין סגיאין</p>
<p>אמר רבי יהודה אשרי חלקו של משה שכתוב בו וירד ה' על הר סיני ויקרא ה' למשה אשרי דורו שכתוב בו ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני.</p>	<p>אמר רבי יהודה זכאה חולקא דמשה דכתיב ביה (שמות יט כ) וירד יהו"ה על הר סיני ויקרא יהו"ה למשה זכאה דרא דכתיב ביה (שם יא) וירד יהו"ה לעיני כל העם על הר סיני</p>
<p>בא וראה כתוב מימינו אש דת למו שהרי מימין התגלה מה שהתגלה מה בין זה לזה אמר רבי יוסי כאן בסיני ראש וגוף המלך שכתוב ויט שמים וירד ובמקום שיש ראש יש גוף אבל ביחזקאל כתוב ותהי עליו שם יד ה' שהתגלתה היד ולא הגוף ושנינו אפילו ביד יד ה' עליונה יד ה' תחתונה.</p>	<p>תא חזי כתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו דהא מימינא אתגלי מה דאתגלי מה בין האי להאי אמר רבי יוסי הכא בסיני רישא וגופא דמלכא דכתיב (ש"ב כב י) ויט שמים וירד ובאתר דאית רישא אית גופא אבל ביחזקאל כתיב (יחזקאל א ג) ותהי עליו שם יד יהו"ה דאתגלי ידא ולא גופא³²⁶⁴ ותנינן אפילו בידא יד ה' עלאה³²⁶⁵ יד ה' תתאה³²⁶⁶</p>

³²⁶¹ הגם דעיקר גילוי ית"ש אשר במתן תורה הנה היה באספקלריא המאירה, אך כל מה שנאמר בו ראייה הנה היה כ"ז רק ע"י התלבשות באספקלריא שאינה מאירה (כללים ח"ב ח ע"ב)

³²⁶² פי שכל הספירות נכללו במלכות, רישא הם חב"ד וגופא הם חג"ת ויט שמים וירד פי' שמים אש ומים היינו חו"ג, ונודע כי רישא דמלכא בחו"ג אתתקן כמ"ש בזהר משפטים, וז"ש ובאתר דאית רישא אית גופא (מ"מ).

³²⁶³ פי' כי בתיקו"ז אמר כי יחזקאל ראה חותם שעוה יציאה, ובפ' פקודי אמר כי נביאים הנו"ה דאצילות המתגלים בנו"ה דבריאה, וזה מה שהשיגו ישראל במדבר בהר סיני, אך יחזקאל ראה השכינה דבריאה ברתוכי שהם נו"ה דיצירה (זהר הרקיע).

³²⁶⁴ פי' מלכות הנק' יד (מ"מ).

³²⁶⁵ מלכות דאצילות (מ"מ).

³²⁶⁶ מלכות דבי"ע (מ"מ).

ספר שמות

<p>תא הזי כתיב (&) נפתחו השמים ואראה מראת אלהי"ם מראת כתיב הסר לאחזאה דבנין שכינתא קאמר דהא ואראה מראת חסר מראה חד אמר רבי ייסא וכי שכינתא לאו כלא אמר רבי יוסי לא דמי רישא דמלכא לרגלוי דמלכא אף על גב דכלא הוי בגופא דמלכא</p>	<p>בא וראה כתוב נפתחו השמים ואראה מראת אלהים מראת כתוב חסר להראות שבשביל השכינה נאמר שהרי ואראה מראת חסר מראה אחד אמר רבי ייסא וכי שכינה לא הכל אמר רבי יוסי לא דומה ראש המלך לרגלי המלך אף על גב שהכל נמצא בגוף המלך.</p>
<p>תא הזי בישעיהו כתיב (ישעיהו א) ואראה את יהו"ה ביחזקאל כתיב ואראה מראת אלהי"ם הכא את התם מראת מה דחמא דא חמא דא וכאה חולקיה דמשה דלא הוה נביאה מהימנא שלימא כוותיה</p>	<p>בא וראה בישעיהו כתוב ואראה את ה' ביחזקאל כתוב ואראה מראת אלהים כאן את שם מראת מה שראה זה ראה זה אשרי חלקו של משה שלא היה נביא נאמן שלם כמותו.</p>
<p>וארא את יהו"ה את דייקא ואראה מראת אלהי"ם מראת דייקא ובדרגא חד הווי אי</p>	<p>וארא את ה' את דווקא ואראה מראת אלהים מראת דווקא ובדרגה אחת היו אם</p>
<p>פ/ב/ב</p>	
<p>הכי אמאי לא פריש ישעיה כולי האי אמר רבי יוסי דא כליל³²⁶⁷ דא פריש מאי טעמא פריש כולי האי יחזקאל אלא כלא אצטרך בגנייהון דישראל דינדעון חביבותא דחביב להו קודשא בריך הוא דשכינתיה ורתיכוו אתיין לדיירא ביניהו בגלותא</p>	<p>כך אז למה לא פרש ישעיה כל זה אמר רבי יוסי זה כלל וזה פרש למה יחזקאל פרש את כל זה אלא הכל הצטרך בשביל ישראל שידעו את החבה שחבב אותם הקדוש ברוך הוא ששכינתו ומרכבותיו באו לדור ביניהם בגלות.</p>
<p>אמר רבי חייא (&) בארץ כשדים והא כתיב (ישעיה כג יג) הן ארץ כשדים זה העם לא היה אמאי אתגלי שכינתא תמן אי תימא בגנייהון דישראל הוה טב דתשרי שכינתא בגווייהו ולא יתגלייא אלא הכי תאנא אי לאו דאתגלייא לא הווי ידעין</p>	<p>אמר רבי חייא בארץ כשדים והרי כתוב הן ארץ כשדים זה העם לא היה למה התגלתה שם שכינה אם תאמר בשביל ישראל היה טוב שתשרה שכינה בתוכם ולא תתגלה אלא כך שנינו אם לא היה נגלית לא היו יודעים.</p>
<p>והא דאתגלייא מה כתיב (&) על נהר כבר על מייא באתר דלא יסתאב ולא שריא מסאבותא וההוא נהרא הוה חד מארבע נהרין דנפקין מגנתא דעדן דכתיב על נהר כבר מאי כבר דכבר הוה מאתר דשכינתא שריא עלוי וכתיב (&) ותהי עליו שם יד יהו"ה שם ולא באתר אחרא</p>	<p>וזה שהתגלתה מה כתוב על נהר כבר על המים במקום שלא נטמא³²⁶⁸ ולא שורה טומאה ואותו נהר היה אחד מארבעה נהרות שיוצאים מגן עדן שכתוב על נהר כבר מה זה כבר שכבר היה במקום ששכינה שורה עליו וכתוב ותהי עליו שם יד ה' שם ולא במקום אחר.</p>
<p>אמר רבי חייא כתיב (&) ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה תאנא ברזא עלאה ארבע חיוון אית³²⁶⁹</p>	<p>אמר רבי חייא כתוב ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה שנינו בסוד עליון ארבע חיות יש שהן לפני ולפנים ההיכל הקדוש והן</p>

³²⁶⁷ ודרך כלל כל מה שאמר יחזקאל כלול במה שאמר ישעיה (אור יקר).

³²⁶⁸

³²⁶⁹ הם: י', פני אריה. ה', פני שור. ו"ה, פני אדם ופני נשר, ושרשם בבניה, והיינו אומרו "דאינהו לגו בגו" (אור יקר). פי' חגת"ם דאצילות, וז"ש דאינהו בגו לגו היכלא קדישא שהם פנימיות האצילות (מ"מ).

ספר שמות

<p>ראשונות העתיקים מהעתיק הקדוש כלל השם העליון ויחזקאל ראה דמות המרכבות העליונות שהרי הוא ראה ממקום שלא היה מאיר כל כך שנינו כדוגמא שלמעלה יש למטה מהם וכן בכל העולמות כולם אחוזים זה בזה וזה בזה.</p>	<p>דאינהו לנו בנו היכלא קדישא³²⁷⁰ ואינון קדמאי³²⁷¹ עתיקי³²⁷² דעתיקא קדישא³²⁷³ כללא דשמא עלאה³²⁷⁴ ויחזקאל חמא דמות³²⁷⁵ דרתיכין עלאין דהא הוא חמא מאתר דלא הוה נהיר כל כך תאנא כגוונא דלעילא אית לתתא מינייהו³²⁷⁶ וכן בכלהו עלמין כלהו אחידן דא בדא ודא בדא</p>
<p>ואם תאמר שהוא ראה יותר למעלה שנינו משה ראה באספקלריה שמאירה וכל הנביאים לא ראו אלא מתוך אספקלריה שאינה מאירה שכתוב ואראה מראת אלהים וכתוב אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע וגו' לא כן עבדי משה וגו' וכתוב פה אל פה אדבר בו.</p>	<p>ואי תימא לעילא יתיר³²⁷⁷ חמא תנינן משה חמא מאספקלריא דנהרא וכלהו נביאי לא חמו אלא מגו אספקלריא דלא נהרא דכתיב (&) ואראה מראת אלהים³²⁷⁸ וכתוב (במדבר יב ו) אם יהיה נביאכם יהוה במראה אליו אתודע וגו' (&) לא כן עבדי משה וגו' וכתוב (&) פה אל פה אדבר בו³²⁷⁹</p>
<p>אמר רבי יוסי בא וראה שכל הנביאים כולם לגביו כנקבה לגבי הזכר שכתוב פה אל פה אדבר בו ומראה ולשאר הנביאים (כתוב במראות ולמשה כתוב) במראה אליו אתודע במראה ולא מראה כל שכן יחזקאל שאפילו מראה לא כתוב בו אלא מראת חסר וכל שכן שכתוב במשה</p>	<p>אמר רבי יוסי תא חזי דנביאין כלהו לגביה כנוקבא³²⁸⁰ לגבי דכורא דכתיב (&) פה אל פה אדבר בו ומראה³²⁸¹ ולשאר נביאים (כתיב (&) במראות ולמשה כתיב (&))³⁶¹ במראה אליו אתודע במראה ולא מראה³²⁸² כל שכן יחזקאל³²⁸³ דאפילו מראה לא כתיב ביה אלא מראת חסר וכל שכן דכתיב במשה ולא</p>

³²⁷⁰ דהיינו בינה, והם עצמם תוכיות א' שהם אצילות ותוך, התוך הם בבינה (אור יקר).
³²⁷¹ שמשם ולמעלה לא יצדק לשון חיות, ותחלת היותם בד' פנים אלו, ד' מדות הדין והחסד והרחמים והמזגתם אינם אלא בבינה ומבינה ולמטה, ושם הם בכלל ג'ר הנכללים באור הכתר (אור יקר).
³²⁷² שיצאו מעיני א"ק כנודע שעשרת ניקודים יצאו מעיני א"ק, ומהם חגת"ם וז"ש "דעתיקא קדישא" שעיקר שם עתיקא קדישא הוא א"ק כמ"ש הרב, ומ"ש כללא דשמא עילאה, פי' חג"ת הם יה"ו וה' אחרונה מלכות (מ"מ).
³²⁷³ שהם סוד ד' אותיות כדפי' (אור יקר).
³²⁷⁴ הנרמז בבינה ומבינה ולמעלה (אור יקר).
³²⁷⁵ היינו מה שמתדמה מדרגה אחר מדרגה ממעלה למטה עד רדת לאתר "דלא נהיר כל כך" (אור יקר).
³²⁷⁶ שהם מתחלקים מאצילות אל בריאה, ומבריאה אל יצירה, ומיצירה אל עשיה, וכן בכל רקיע ורקיע עד למטה בארץ, דהיינו בכל העולמות מדרגה אחר מדרגה (אור יקר).
³²⁷⁷ כמו שנראה לו מדרגות זו למטה מזו, מאספקלריאה שאינה מאירה עד העולם התחתון, כך נאמר שנראה לו מדרגות עליונות שיש למעלה מאלו מאספקלריאה המאירה עד סוף המדרגות למעלה (אור יקר).
³²⁷⁸ במלכות, אספקלריאה שאינה מאירה, והיינו במראה שאינה מאירה אליו אתודע (אור יקר).
³²⁷⁹ היינו באספקלריאה המאירה שלא ע"י אמצעיים אלא כמדבר פה אל פה, מפיו אל פיו שלא ע"י אמצעי מליץ (אור יקר).
³²⁸⁰ שהם שואבים שפע נבואה ממנו, ולכך הוא רבן של נביאים (אור יקר).
³²⁸¹ דהיינו המראה המאיר ולא במראה שאינו מאיר, ומדבר בחידות ולבוש ומשלים המתלבש מלבוש אל לבוש (אור יקר).
³²⁸² הנה לשאר נביאים יתגלה הנבואה במראה ושם ישיג, אמנם מרע"ה "ומראה" הוא עולה אל המראה ושם יציץ למעלה. או ירצה "במראה" דהיינו ת"ת אתודע למטה, ושם למטה מסתכל בכח מראה אמנם מרע"ה ומראה עצמו הוא רואה בענין שלשאר נביאים במראה, ולא מראה עצמו שאינה משיג המראה (אור יקר). ר"ל שהנביאים הם מהמלכות שהיא נוק' אבל משה נבואתו מז"א שהוא דכורא (מ"מ).
³²⁸³ כי מדרגה זו היא מדרגת אהרן ומרים ודורו, שהם מאירים בזכות מרע"ה, כי יחזקאל ושאר נביאים יורדים למטה יותר (אור יקר).

ספר שמות

<p>בחידות אלא כל מלה על בורייה זכאה איהו דרא דנביאה דא שרי בגווייהו</p>	<p>ולא בחידות אלא כל דבר על בוריו אשרי הדור שהנביא הזה שרוי בתוכם.</p>
<p>אמר רבי יוסי ברבי יהודה אפיין באפיין³²⁸⁴ חמו ישראל זיו יקרא דמלכיהון (נ"א דמאריהון) ולא הוה בהון³²⁸⁵ סומין וחגרין וקטיעין וחרשין סומין דכתיב (&) וכל העם ראים חגרין דכתיב (&) ויתיצבו בתחתית ההר קטיעין וחרשין דכתיב (&) נעשה ונשמע ולזמנא דאתי כתיב (ישעיה לה ו) אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם</p>	<p>אמר רבי יוסי ברבי יהודה פנים בפנים ראו ישראל את זיו כבוד מלכם (של רבונם) ולא היו בהם סומים וחגרים וקטיעים וחרשים סומים משמע שכתוב וכל העם רואים חגרים שכתוב ויתיצבו בתחתית ההר קטיעים וחרשים נעשה ונשמע ולעתיד לבא כתוב אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם.</p>
<p>וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר (&) רבי יהודה פתח (תהלים קו ב) מי ימלל גבורות יהו"ה ישמיע כל תהלתו בכמה ארחין אורייתא אסהידת כבר נש דלא יחוב³²⁸⁶ קמי מאריה בכמה ארחין יהיב ליה עיטא דלא יסטי³²⁸⁷ מארחוי לימינא ולשמאלא בכמה ארחין יהיב ליה עיטא היך יתוב³²⁸⁸ קמי מאריה וימחול ליה</p>	<p>וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר רבי יהודה פתח מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו בכמה דרכים העידה התורה באדם שלא יחטא לפני רבונו בכמה דרכים נתנה לו עצה שלא יסטה מדרכיו ימין ושמאל בכמה דרכים נתנה לו עצה איך ישוב לפני רבונו וימחל לו.</p>
<p>דתנן שית מאת ותלת עשר זיני עיטא יהיב אורייתא לבר נש³²⁸⁹ למהוי שלים במאריה בגין דמאריה בעא לאוטבא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי ויתיר בעלמא דאתי³²⁹⁰ דהא תנינן כל מה דקודשא בריך הוא אשלים ליה לבר נש מאינן טבאן דוכי בהו לעלמא דאתי אשתלים בהו מאי טעמא משום דעלמא דאתי³²⁹¹ דקודשא בריך הוא הוי (ואי תימא דהאי עלמא לאו דידיה הוא אלא)</p>	<p>ששנינו שש מאות ושלשה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבונו משום שרבונו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ובעולם הבא ויותר בעולם הבא שהרי שנינו כל מה שהשלים הקדוש ברוך הוא לאדם מאותן טובות שזוכה בהם לעולם הבא השתלם בהם למה משום שהעולם הבא הוא של הקדוש ברוך הוא (ואם תאמר שהעולם הזה אינו שלו אלא).</p>
<p>והכי תנינן האי עלמא לקבליה דעלמא דאתי לא הוי אלא כפרוזדור³²⁹² לגבי טרקלין (בגין כך עלמא דאתי דקודשא בריך הוא הוי)</p>	<p>וכך שנינו העולם הזה כנגד העולם הבא אינו אלא כפרוזדור לטרקלין (משום כך העולם הבא הוא של הקדוש ברוך הוא) וכשזוכה אותו</p>

³²⁸⁴ בזכות מרע"ה שכולם תלמידיו (אור יקר).

³²⁸⁵ מפני שאור עליון מאיר בהם, שהוא שלם, ואין לפניו מום ולא חולי (אור יקר).

³²⁸⁶ חטא ממש (אור יקר).

³²⁸⁷ אפילו נטיה מועטת (אור יקר).

³²⁸⁸ אם נטה או חטא (אור יקר).

³²⁸⁹ הם תר"ג מצות, שס"ה מהם הם פרצות שדרך בהם תטמא הנפש ותכרת מאור החיים, ורמ"ח מהם הם דרך החיים ליכנס האדם אל החיים הנצחיים והקב"ה גלה לישראל על ידי תורתו סגולות אלו שדרך בהם ישמר מנזק המזיק לנפש, ויתקרב אל התועלת, וזה מטעם שהקב"ה חפץ להשכיר האדם להטיבו בעולם הזה ובבא (אור יקר).

³²⁹⁰ מפני שאין הקב"ה פורע לאדם שכר המצות אלא פירות המצוה לבד, ועוד מענישו בעולם הזה מעט עוונותיו כדי לזכותו בעולם הבא רוב מצותיו (אור יקר).

³²⁹¹ ועיקר האדם הוא בעולמו של הקב"ה כדי שישמח עמו הקב"ה בעולמו האמיתי (אור יקר).

³²⁹² וטובתו אינה טובה שלימה ולא רעתו רעה, לכך בחר הקב"ה להשכיר האדם מצותיו בעולם השלם שהוא עולם שבו שוכן הקב"ה, ועולם זה בית שער לעולם שבו הוא משכנו, לכך עיקר שכינה בהיכל לא בבית שער, ולכך עיקר דירת הצדיקים בהיכל לא בבית שער, שדירת בית שער אינה דירה (אור יקר).

ספר שמות

<p>וכד זכי ההוא זכאה בדידיה זכי³²⁹³ דתניא כתיב³²⁹⁴ (דברים יח ב) ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו מאי טעמא משום דיהויה הוא נחלתו זכאה חולקיה דמאן דזכי לאחסנא³²⁹⁵ אחסנתא עלאה דא וזכי בה בעלמא דא ובביתא דהאי עלמא זכי בעלמא דאתי ובביתא עלאה קדישא דכתיב (ישעיה נו ה) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם</p>	<p>הצדיק בשלו הוא זוכה ששינו כתוב ונחלה לא יהיה לו בוקרב אחיו למה משום שה' הוא נחלתו אשרי חלקו מי שזוכה לחלק ירושה עליון זה זוכה בה בעולם הזה ובבית של העולם הזה זוכה בעולם הבא ובבית העליון הקדוש שכתוב ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם</p>
פנ/א	
<p>זכאה חולקיה דההוא זכאה דמדוריה עם מלכא בביתיה</p>	<p>אשרי חלקו של אותו צדיק שמדורו עם המלך בביתו.</p>
<p>רבי שמעון אמר זכאה חולקיה דההוא זכאה דזכי להאי דכתיב (ישעיה נח יד) אז תתענג על יהויה עם יהויה לא כתיב אלא על יהויה מאי על יהויה אתר דעלאין ותתאיין³²⁹⁶ אתמשכן מיניה³⁶² ותאבין לההוא אתר³²⁹⁷ דכתיב (תהלים קכא א) מאין יבא עזרי וכתבי (דניאל ז יג) ועד עתיק יומיא מטה וקדמוהי הקרבוהי ותיאובתא וענוגא דצדיקיא לאסתכלא לההוא זיוא דכל זיוא מיניה נפקא ואתמשכן מניה כל אינון כתרין</p>	<p>רבי שמעון אמר אשרי חלקו של אותו צדיק שזוכה לזה שכתוב אז תתענג על ה' לא כתוב עם ה' אלא על ה' מה זה על ה' מקום שעליונים ותחתונים נמשכים ממנו ותאבין לאותו מקום שכתוב מאין יבא עזרי וכתוב ועד עתיק יומיא מטה וקדמוהי הקרבוהי [ועד עתיק הימים מגיע ולפניו הקרבוהו] ותשוקת ועונג הצדיקים להסתכל לאותו זיו שכל זיו יוצא ממנו וממנו נמשכים כל אותם הכתרים.</p>

³²⁹³ משל הקב"ה הוא זוכה מה שאין כן בעולם הזה שאינו זוכה בשל הקב"ה בעצם (אור יקר).
³²⁹⁴ ויש להקשות וכי ארץ ישראל אינה של הקב"ה, א"כ מה ה' הוא נחלתו, אלא ודאי כדפי' שעיקר שכינתו בעולם הבא, ועולם הזה אפילו א"י אינו עיקר לפני ירושת ארץ החיים האמיתיים שבו עיקר שכינה, והנה הכהנים אחוזים בהקב"ה בעולם הזה אחר המות בעולם הבא אעכ"ו שאין שם אלא הוא, והשתא נפיק ק"ו שאין עליו פירכא, אם בעולם הזה אמר הקב"ה שלא יהיה להם חלק בארץ מפני שחלקם בו וכו' (אור יקר).
³²⁹⁵ פי' שיזכה שיהיה ה' נחלתו ולכך אמר זכי בה בעלמא וכו' כגון לוי שזכה בעולם הזה כל שכן בעולם הבא (מ"מ).
³²⁹⁶ פי' אריך הוא "על ה", שהוא למעלה מז"א, וטעם שלא הזכיר או"א, לפי שהם נכללים בדיקנא דא"א כמ"ש הרב (מ"מ).
³²⁹⁷ עי' אד"ז רפח ע"ב: חד ארחא דנהיר בפלגותא דשערי דנפקי ממוחא הוא ארחא דנהירין ביה צדיקיא לעלמא דאתי, דכתיב וארח צדיקים כאור נוגה וגו' (משלי ד), וע"ד כתיב אז תתענג על יי' (ישעיה נח יד) ומהאי ארחא מתנהרין כל שאר ארחין דתליין בזעיר אנפין [תרגום: אורח אחד שמאיר באמצע השערות שיוצאים מהמוח הוא האורח שמאירים בו צדיקים לעתיד לבא, שנאמר "וארח צדיקים כאור נוגה וגו'". ועל זה נאמר "אז תתענג על ה'" ומזה האורח מאירים כל שאר הארחין התלויים בז"א]. בפלגותא דשערי - כאן הוא תכלית התשוקה של כל העולמות. שכן כאן הוא מקום תיקון אריך, דהיינו תיקון הרישא חוורא ה"ה רישא תנינא. וכאשר נתקן א"א נתקנים כולם (בהגר"א על ספד"צ ג ע"ב ד"ה ונקרא כסופא). כאן הוא כללות השערות, וכמו הקולטרא דקטפוי (לעיל רפח ע"א) ה"ה כלל הגלגלתא. והשערות הם בבחי' האותיות, ולכן יש מספר שערות כמס' האותיות, וכמו כן כאן הוא שורש כל האותיות הרי הוא האות י' (מ"א כ). על ה' - כאשר כ"ז האותיות נכללים בי', הרי שאז הן בסוד ע"ר נהורין, ומאירים לשערות הרי הם האותיות, ומזה יודעים הצדיקים כיצד להשיג את דרך החכמה. וזה סוד "אז תתענג על ה'" (ישעיה נח יד), שכן שם הוי"ה ב"ה הוא ביטוי לעצם הרצון המהוה את הכל, והוא סוד ושורש לכל. והנה הארחא הזה שבפלגותא דשערי הוא כנגד קוצו של יי' שבשם, והוא בסוד "על הוי"ה", שכן שם הוא שורש להוי"ה הכל. והנה בעולם הזה השגותיהם של הצדיקים אינו אלא בדברים המתהווים, ואילו לעלמא דאתי ישיגו משרשי הדברים האלו (מ"א כ). בז"א - בז"א תליין תרי"ג ארחין, הרי הן הדרכים העומדים לצדיקים להלך בעולם הזה על ידי תרי"ג המצוות המתנהרין מהשרש שלהם (הרי הוא אותיות התורה) (מ"א כא).

ספר שמות

<p>תו אמר רבי שמעון תנינן בהאי קרא אז תתענג על יהו"ה סיפיה דקרא מה כתיב (&) והרכבתיך על במתי ארץ על ההוא אתר דאקרי במתי ארץ³²⁹⁸³⁶³ איהו לעילא מהאי ארץ וההוא אתר דאקרי במתי ארץ היינו שמים והיינו דכתיב על במתי ארץ</p>	<p>עוד אמר רבי שמעון שנינו בפסוק זה אז תתענג על ה' בסוף הפסוק מה כתוב והרכבתיך על במתי ארץ על אותו מקום שנקרא במתי ארץ הוא למעלה מהארץ הזו ואותו מקום שנקרא במתי ארץ היינו שמים והיינו שכתוב על במתי ארץ.</p>
<p>על יהו"ה אמר רבי אבא אז תשב לא כתיב³²⁹⁹ אלא אז תתענג על יהו"ה היינו שמים דכתיב (תהלים נו ו) רומה על השמים אלהים</p>	<p>על ה' אמר רבי אבא לא כתוב אז תשב אלא אז תתענג על ה' היינו שמים שכתוב רומה על השמים אלהים.</p>
<p>והרכבתיך על במתי ארץ היינו ארץ החיים ממשמע דכתיב על במתי לאכללא ציון וירושלם דאקרון במתי ארץ³³⁰⁰ והיינו שמים דלעילא וארץ דלעילא ומלה דאמר רבי שמעון הכי הוא וכלא חד דכתיב (&) ועד עתיק יומיא מטא וגו' וכל הני מילי לאתר חד סלקין</p>	<p>והרכבתיך על במתי ארץ היינו ארץ החיים ממשמע שכתוב על במתי להכליל ציון וירושלים שנקראו במתי ארץ והיינו שמים שלמעלה וארץ שלמעלה והדבר שאמר רבי שמעון כך הוא והכל אחד שכתוב ועד עתיק יומיא מטא וגו' [ועד עתיק הימים מגיע וגו'] וכל הדברים הללו עולים למקום אחד.</p>
<p>אמר רבי אבא לרבי שמעון לימא לי מר האי קרא כוליה במאי אוקימנא ליה דכתיב אז תתענג על יהו"ה והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך (&) אמר ליה הא כלא אתמר דתפנוקא ועדונא על יהו"ה כתיב אתר דאיהו לעילא וכתיב (&) ועד עתיק יומיא מטא וגו' על במתי ארץ כמה דאתמר</p>	<p>אמר רבי אבא לרבי שמעון יאמר לי האדון פסוק זה כולו במה בארנו אותו שכתוב אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך אמר לו הרי הכל נאמר שתפנוק ועדון על ה' כתוב מקום שהוא למעלה וכתוב ועד עתיק יומיא מטא וגו' [ועד עתיק הימים מגיע] על במתי ארץ כמו שנתבאר.</p>
<p>והאכלתיך נחלת יעקב אביך כמה דכתיב (בראשית כז כח) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו'³³⁰¹ והיינו נחלת יעקב וברכתא דבריך יצחק ליעקב על האי שמים קאמר וברכיה בברכתא דימינין בנוי דיעקב לאחיא בההוא טלא לזמנא דאתי דכתיב (&) ויתן לך האלהים לך ולא לאחרא מטל השמים דביה זמינין מתיא לאחיא לזמנא דאתי דנפיק</p>	<p>והאכלתיך נחלת יעקב אביך כמו שכתוב ויתן לך האלהים מטל השמים וגו' והיינו נחלת יעקב והברכה שברך יצחק את יעקב על השמים הללו הוא אמר וברכו בברכה שעתידים בני יעקב להחיות באותו טל לעתיד לבא שכתוב ויתן לך האלהים לך ולא לאחר מטל השמים שבו עתידים המתים להחיות לעתיד לבא שיוצא מהעתיק לזעיר אנפין ושורה בשמים הללו התבונן רבי</p>

³²⁹⁸ ר"ל "ארץ" היא מלכות, "במותי ארץ" היא ז"א. "על במות ארץ" היינו א"א שהוא למעלה מכולם, ויש בחי' עונג ובחי' הרכיבה ובחי' אכילה דסיפא דקרא, שכולם מיני הארות (מ"מ).
³²⁹⁹ דאז משמע שמדבר על א"א שהוא יושב על ג' הז"א, אבל השתא דכתיב אז תתענג על ה', ר"ל עונג ידיה אמאן רמיא, ואמר על ה' שהוא הז"א, שמשם בא עונג לצדיקים (אור יקר)
³³⁰⁰ פי' יסוד ומלכות ידיה שנק' ציון וירושלים כנודע, ומלה דאמר ר"ש הכי הוא, פי' אע"פ שהפסוק מדבר על זר"ן שהם שמים וארץ, גם פי' ר"ש שמפרשו על א"א אמת (מ"מ).
³³⁰¹ עי' ח"א קמג ע"א: ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ (שם כח) הא מלעילא ומתתא בחבורא חדא. מלעילא - מלעילא שמים ת"ת, ומלתתא מלכות בחבורא חדא. ולכך הקדימה המלכות קודם היסוד לגבי הת"ת והטעם שאין טל לשמים אלא להשפיע במלכות, כדכתיב פתחי לי אחותי וכו' שראשי נמלא טל ומשמני הארץ הוא מצד טל השמים ודאי (אור יקר שם).

ספר שמות

<p>מעתיקא לזעיר אנפין³³⁰² ושריא בהאי שמים אסתכל רבי אבא ואמר השתא אשתמע כלא ואשתכח דברכתא דיצחק עלאה ממאי דחשיבנא</p>	<p>אבא ואמר עכשיו נשמע הכל ונמצאת ברכת יצחק עליונה ממה שחשבתי.</p>
<p>תאנא (תהלים קו ב) מי ימלל גבורות יהוה מי ימלל מי ידבר מבעי ליה אמר רבי חייא כמה דאת אמר (דברים כג כו) וקטפת מלילות בידך גבורות יהוה דסגיאין אינון ונפקין מנבורה חד ותאנא חד גבורה עלאה³³⁰⁴ עטרא דעטרין מתעטרא ונפקין מינה חמשין תרעין³³⁰⁵ מנהון ימינא³³⁰⁶ ומנהון שמאלא³³⁰⁷ וכל חד וחד גבורה אתקרי³³⁰⁸ וכל חד וחד מתעטרא בקרדימי גליפין נהורין וכלהו אקרין גבורת יהוה</p>	<p>שנינו מי ימלל גבורות ה' מי ימלל היה צריך להיות מי ידבר אמר רבי חייא כמו שנאמר וקטפת מלילות בידך גבורות ה' שרבים הם ויוצאים מגבורה אחת ושנינו גבורה עליונה אחת עטרת העטרות מתעטרת ויוצאים ממנה חמשים שערים מהם ימינה ומהם שמאלה וכל אחת נקראת גבורה וכל אחת ואחת מתעטרת באורות של חקיקות גבוהות³³⁰³ וכולם נקראות גבורות ה'.</p>
<p>אמר רבי חייא גבורת יהוה חסר כתיב³³⁰⁹ דהא כלהו כלילין בדא ישמיע כל תהלתו דא הוא שכנינת זיו יקריה³³¹⁰ דקודשא בריך הוא דכתיב (חבקוק ג ג) ותהלתו מלאה הארץ</p>	<p>אמר רבי חייא גברת ה' חסר כתוב שהרי כולם כלולים בזה ישמיע כל תהלתו זוהי שכנינת זיו כבוד הקדוש ברוך הוא שכתוב ותהלתו מלאה הארץ.</p>
<p>אמר רבי שמעון כתיב (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו' שם האחד פישון וגו' הא אלין בשמהן אקרין והני ארבע מההוא נהר דנפיק אתמשכן מה שמיה דההוא נהרא דנפיק אמר רבי שמעון יובל שמיה דכתיב (ירמיה יז ח) ועל יובל ישלח שרשיו וכתיב (&) ולא ימיש מעשות פרי מאי טעמא לא ימיש³³¹¹ משום דעל יובל ישלח שרשיו ועל דא כתיב (ישעיה נח יא) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ובגין כך כתיב יוצא יוצא ואינו פוסק</p>	<p>אמר רבי שמעון כתוב ונהר יצא מעדן להשקות את הגן וגו' שם האחד פישון וגו' הרי אלה נקראים בשמות וארבעה הללו מאותו נהר שיוצא הם נמשכים מה שם אותו הנהר שיוצא אמר רבי שמעון שמו יובל שכתוב ועל יובל ישלח שרשיו וכתוב ולא ימיש מעשות פרי למה לא ימיש משום שעל יובל ישלח שרשיו ועל זה כתוב וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ומשום כך כתוב יוצא יוצא ואינו פוסק.</p>

³³⁰² פי' ויתן לך האלהים, שהיא מלכות, מטל הבא מא"א, לשמים שהוא ז"א (מ"מ).

³³⁰³

³³⁰⁴ פי' בינה (מ"מ).

³³⁰⁵ פי' ה"ג שנק' נ' שערי בינה (מ"מ).

³³⁰⁶ פי' כגון גבורה דחסד וגבורה דנצח (מ"מ).

³³⁰⁷ כגון גבורה דגבורה וגבורה דהוד (מ"מ)

³³⁰⁸ פי' אע"פ שאמרנו מנהון ימינא, כולם הם גבורות, אלא לגבורה דחסד ודנצח קרי להו ימינא (מ"מ).

³³⁰⁹ פי' בינה (מ"מ).

³³¹⁰ פי' דריש "ישמיע" לשון קבוצ, כמו "וישמע שאול" שר"ל יקבץ כל הגבורות הנז', במ' בנוי שהיא בנינה מגבורות דאימא שהם חמשה, וז"ש ישמיע כל, דהיינו הב"ל בתהלתו שהיא מלכות. ומ"ש "והני ד' מההוא נהר כו", כתב הרב בספר הכוונות, ונהר בינה יוצא מעדן מאבא, הגן הוא ז"א, ומשם דהיינו, מבינה הנז' יפרד והיה לד' ראשים, שהם ד' ראשים דז"א, עכ"ל. ובזה מובן לשון זה (מ"מ).

³³¹¹ פי' כיון שז"א ישלח שרשיו על יובל שהיא בינה לכך לא ימיש מעשות פרי תמיד דהיינו נשמות הצדיקים (מ"מ).

ספר שמות

<p>שנינו אמר רבי שמעון כתוב וידבר אלהים את כל הדברים וגו' וידבר כדי להכריז דברים ששנינו בשעה שהתגלה הקדוש ברוך הוא והתחיל לדבר עליונים ותחתונים התחלחו ויצאו נשמותיהם של ישראל.</p>	<p>תאנא אמר רבי שמעון כתיב (&) וידבר אלהים את כל הדברים וגו' וידבר בגין לאכריז מילין דתאנא בשעתא דקודשא בריך הוא אתגלי ושאר ללמלא עלאין ותתאין אתחלחו ונפקו נשמתהון דישראל</p>
<p>ושנינו אותו דיבור היה טס מלמעלה למטה ונחקק בארבע רוחות העולם ועולה ויורד כשעולה נשאב מהרי אפרסמון</p>	<p>ותאנא ההוא מלה הוה טאס מלעילא לתתא ומתגלפא בארבע רוחי עלמא³³¹² וסלקא ונחתא³³¹³ כד סלקא אשתאבא מטורי דאפרסמונא³³¹⁴</p>
פג/ב	
<p>זך ונשאב באותו טל שלמעלה וסובב סביב ישראל ושבה בהם נשמתם וסובב ונחקק במקומו בלוחות אבן וכן כל מלה ומלה.</p>	<p>דכיא³³¹⁵ ואשתאבא בההוא טלא דלעילא³³¹⁶ ואסחר בסחרניהון דישראל³³¹⁷ ותבת בהון נשמתהון³³¹⁸ ואסחר ומתגלפא באתריה בלוחי אבנא³³¹⁹ וכן כל מלה ומלה³³²⁰</p>
<p>אמר רבי שמעון כל מלה ומלה היתה מלאה בכל אותם טעמים בכל אותם דברי גזרות שכרים ועונשים סודות וסתרים כאוצר³³²¹ (כצנצנת³³²²) זה שהוא מלא מן הכל.</p>	<p>אמר רבי שמעון כל מלה ומלה מליא³³²³ בכל אינון טעמין בכל אינון מלין גזרין אנרין ועונשין רזין וסתרין כאסקופא³³²⁴ (נ"א כאספוקא) דא דאיהי מליא מכלא</p>
<p>ובשעה שהיה יוצא אותו הדיבור נראה אחד וכשהיה נחקק במקומו נראו באותו הדיבור שבעים ענפים שעולים לתוכה וחמשים כתרים (מרכבות) חסר אחד מצד זה וחמשים חסר אחד מצד האחר כמו הפטיש הזה</p>	<p>ובשעתא דהוה נפיק ההוא מלה אתחזי חד³³²⁵ וכד הוה מתגלפא באתרוי³³²⁶ אתחזון בההוא מלה שבעין ענפין³³²⁷ דסלקין בגוה</p>

³³¹² חגת"ם (מ"מ).

³³¹³ פי' דאורייתא מן הבינה נפקת, והיתה נכללת בז"א שהוא ו"ק, וזהו ד' רוחות, וסלקא ונחתא הוא מעלה ומטה, ומשם נחתת עד המלכות (זהו הרקיע).

³³¹⁴ מנה"י דבינה (מ"מ).

³³¹⁵ שאין שם דין ולא אחיזת החצונים (אור יקר).

³³¹⁶ דהיינו יו"ד ה"א וא"ו לאותיות יה"ו ואחר שיוצא בסוד תחיית המתים מלמעלה (אור יקר).

³³¹⁷ להחזיקם (אור יקר).

³³¹⁸ וקושרם בגופם, ואחר שפעלה חיים לישראל שיקבלו התורה (אור יקר).

³³¹⁹ שאמלא כן לא היתה מתגלפת בלוחות משום דלמתים אין תורה נתנית, אמנם אחר שהחיה אותם וכו' (אור יקר).

³³²⁰ וא"ת כמה פעמים מתו שכל מלה יחיה ואתם, ואפשר שאהדר אשארא, או אפשר וכן כל מלה ומלה יש בה כח זה, לכך כולם נשתתפו ועשו ענין זה (אור יקר).

³³²¹

³³²²

³³²³ מטעם שהיתה מושכת מלמעלה היתה כלולה מימין ומשמאל, דהיינו ו' עניינים: הא', מילין, שהם ביאורים המילה בעצמה, הב', "גזרין" הם סייגים ועניינים דרבנן. הג' "אגרין" שכר המצוה מימין. הד', "ועונשין" מהשמאל, והם ביאורי המלה מנצח או מת"ת הכל ענין א' וגזירות ממלכות או הוד, שהמלכות על הוד אלהים צבאות כנודע. הה' "רזין, הו" "סתרין" הם מהיסוד והת"ת המסתתר בסוד הדעת, והמלה בעצמה מלכות (אור יקר).

³³²⁴

³³²⁵ מצד אחדות עליון (אור יקר).

³³²⁶ למטה ששם המלכות מסתעפת בענפיה ולכך היא מראה עשר ספירות (אור יקר).

³³²⁷ כנגד ז' ספירות כלולות כל א' מעשר הם שבעים והיינו ע' פנים לתורה (אור יקר).

ספר שמות

<p>והמשיך³³²⁸ בתרין (נ"א רתיכין) חסר חד מהאי גיסא והמשיך חסר חד³³²⁹ מניסא אהרא כפטישא דא בזמנא דאיהו בטשא במנרא כמה דאת אמר (ירמיה כג כט) וכפטיש יפוצץ סלע והוון חמאן כל ישראל עינא בעינא והוון הדאן</p>	<p>בזמן שהוא מכה בסלע כמו שנאמר וכפטיש יפוצץ סלע והיו כל ישראל רואים עין בעין והיו שמחים.</p>
<p>וכלהו דרין בתראין כלהו אזדמנו לתמן וכלהו קבילו אורייתא בטורא דסיני דכתיב (דברים כט יד) כי את אשר ישנו פה³³³⁰ וגוי ואת אשר איננו פה עמנו היום וכלהו כל חד וחד כדקא חזי ליה וכלהו חמאן ומקבלין מלין</p>	<p>וכל הדורות האחרונים כולם הזדמנו לשם וכולם קבלו תורה בהר סיני שכתוב כי את אשר ישנו פה וגוי ואת אשר איננו פה עמנו היום וכולם כל אחד ואחד כראוי לו וכולם רואים ומקבלים דברים.</p>
<p>אלהי"ם (&) דא גבורה את דאתכליל בימינא כמה דתנינן את השמים דאיהו ימינא ואת הארץ דאיהו שמאלא דכתיב (ישעיה מח יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים וימינא דא הוא את כל לאכללא כל שאר כתרין הדברים מתקשרן דא בדא האלה כל אינון טעמין כל אינון רזין כל אינון סתרין גזרין ועונשין</p>	<p>אלהים זו גבורה את שנכלל בימין כמו ששנינו את השמים שהוא ימין ואת הארץ שהוא שמאל שכתוב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים וימין זה הוא את כל לכלל את כל שאר הכתרים הדברים מתקשרים זה בזה האלה כל אותם טעמים כל אותם סודות כל אותם סתרים גזרות ועונשים.</p>
<p>לאמר למהוי ירותא לכלא דכתיב (דברים לג ד) תורה צוה לנו משה מורשה וגוי דאי תימא לגלאה מה דלא אצטריך לגלאה לכל בר נש כתיב אנכי יהו"ה אלהיך כמה דאנא טמירא וסתים כך יהיו מלין אלין טמירין וסתימין בלבך</p>	<p>לאמר להיות ירושה לכל שכתוב תורה צוה לנו משה מורשה וגוי שאם תאמר לגלות מה שלא הצטרך לגלות לכל אדם כתוב אנכי ה' אלהיך כמו שאני טמיר ונסתר כך יהיו הדברים הללו טמירים ונסתרים בלבך.</p>
<p>דבר אחר וידבר אלהי"ם³³³¹ חד את כל הדברים האלה לאמר הא חמש דרגין אחרנין³³³² רבי יהודה אמר וידבר אלהי"ם גבורה את ימינא כל דא ודא³³³³ (האלה אינון דאתגליין³³³⁴ דכתיב (&) וכל העם ראים את הקולת) (דבר אחר כל) אמר רבי יצחק</p>	<p>דבר אחר וידבר אלהים אחד את כל הדברים האלה לאמר הרי חמש דרגות אחרות רבי יהודה אמר וידבר אלהים גבורה את ימין כל זה וזה (האלה אותם שנתגלו שכתוב וכל העם רואים את הקולות נ"א דבר אחר כל) אמר רבי יצחק לכלל את אברהם שכתוב וה' ברך את אברהם בכל.</p>

³³²⁸ ובזה יובן כי פעמים אומרים ע' פנים לתורה ופעמים אומרים מ"ט פנים טהור וכו' כי תרווייהו איתנהו והוא כי ב"פ מ"ט גימ' צ"ח והם כ"ו ע"ב (רח"ו). ור"ל ע' ענפין הם ע"ב כי שנים שהם שני סופרים אינם בחשבון כנודע, וכן ב"פ מ"ט הם ב"ו ע"ב נמצא שהכל אחד (מ"מ).

³³²⁹ מצד החכמה והבינה שהם י"ה ה"י הם "חמשים כתרין חסר חד" דהיינו מ"ט פנים טמא מהשמאל, ומ"ט פנים טהור מן הימין ולפי שיאנם חמשים שלמים יש בהם דין והם מ"ט מן השמאל והיינו ה"י משם אלהי"ם, י"ה משם יהו"ה מן הימין והיינו בסוד ז' ספירות ז' פעמים, והיינו "כפטישא דא" ת"ת (אור יקר).

³³³⁰ לעיל ח"א צא ע"א ושמר"ר פכ"ח סי' ו ופדר"א פמ"א (לש"ו).

³³³¹ בינה (מ"מ).

³³³² חגתנ"ה שבהם מתפשטת הבינה (מ"מ).

³³³³ פי' מתקשר גבורה בחסד וחסד בגבורה, א"נ ה"י ת"ת שכולל חו"ג והיינו שאמר כל דא ודא (מ"מ).

³³³⁴ פי' נהי"ם כי נה"י נק' לבר מגופא ומלכות נגלית (מ"מ).

ספר שמות

<p>לאכללא אברהם³³³⁵ דכתיב (בראשית כד א) ויהו"ה ברך את אברהם בכל</p>	
<p>הדברים לכלל שאר הכתרים המכסים האלה אלו שהתגלו וכתוב וכל העם רואים את הקולות לאמר זהו שכתוב אשת חיל עטרת בעלה וכתוב לאמר הן ישלח איש את אשתו.</p>	<p>הדברים לכלל שאר הכתרים המכסים האלה אלו שהתגלו וכתוב וכל העם רואים את הקולות לאמר זהו שכתוב אשת חיל עטרת בעלה וכתוב לאמר הן ישלח איש את אשתו.</p>
<p>אמר רבי יצחק אמאי אתיהיבת אורייתא באשא וחשוכא דכתיב (דברים ד יא) וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל דכל מאן דישתדל באורייתא אשתויב מאשא אחרא דגיהנם ומחשוכא דמחשכין כל שאר עמין לישראל דבזכותיה דאברהם אשתויבו ישראל מאשא דגיהנם</p>	<p>אמר רבי יצחק למה נתנה תורה באש וחשכה שכתוב וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל שכל מי שיעסוק בתורה ינצל מאש אחרת של הגיהנם ומהחשך שמחשיכים כל שאר העמים לישראל שבזכות אברהם נצלו ישראל מאש הגיהנם.</p>
<p>דתניא אמר ליה קודשא בריך הוא לאברהם כל זמנא דבניך ישתדלון באורייתא ישתזבון מאלין ואי לא הא נורא דגיהנם דשלטא בהו וישתעבדון בני עממיא אמר ליה בתרי קטורי לא מזדקפן מלין אלא אי ניהא קמך ישתזבון מנורא דגיהנם וישתעבדון בני עממיא עד דיתזבון גבך אמר ליה יאות הוא ודאי הדא הוא דכתיב (דברים לב ל) אם לא כי צורם מכרם מאן הוא צורם דא הוא אברהם דכתיב (ישעיה נא א) הביטו אל צור חצבתם ויהו"ה הסגירם דא קודשא בריך הוא דאסתכם על ידוי</p>	<p>ששינו אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם כל זמן שבניך יעסקו בתורה הם ינצלו מאלה ואם לא הרי אש הגיהנם תשלט בהם וישתעבדו בין העמים אמר לו בשני קטרים לא יקומו הדברים אלא אם נוח לפניך שינצלו מאש הגיהנם וישתעבדו בין העמים עד שישובו אליך אמר לו יפה זה ודאי זהו שכתוב אם לא כי צורם מכרם מיהו צורם זהו אברהם שכתוב הביטו אל צור חצבתם וה' הסגירם זה הקדוש ברוך הוא שהסכים על ידו.</p>
<p>אמר רבי יהודה מיומא דנפקו ישראל ממצרים עד יומא דאתיהיבת אורייתא חמישין יומין הוו מאי טעמא אמר רבי יהודה משום אינון שני דיובלא דכתיב (ויקרא כה י) וקדשתם את שנת החמישים שנה</p>	<p>אמר רבי יהודה מיום שיצאו ישראל ממצרים עד היום שנתנה בו תורה היו חמישים יום למה אמר רבי יהודה משום אותן שנות היובל שכתוב וקדשתם את שנת החמישים שנה.</p>
<p>תאנא אמר רבי שמעון ההוא יובלא אפיק לון לישראל ממצרים ואי תימא דיובלא ממש אלא מסטרא דיובלא הוה³³³⁹ ומסטרא</p>	<p>שנינו אמר רבי שמעון אותו היובל הוציא את ישראל ממצרים ואם תאמר שיובל ממש אלא מצד היובל היה</p>

³³³⁵ פי' "כל" היינו חסד, ולפי זה "את כל" כולם על החסד, ו"אלהים" שהיא גבורה נכללה בחסד (מ"מ).

³³³⁶ פי' כחב"ד (מ"מ).

³³³⁷ פי' נה"י (מ"מ).

³³³⁸ פי' מלכות (מ"מ).

³³³⁹ כתב המד"ל וז"ל, מסטרא דיובלא פחד יצחק וכאן נראה שסותר מ"ש בשאר מקומות, עכ"ל. וכוונתו שבמקומות אחרים אמר שהגאולה היתה מצד היובל דהיינו הבינה וכנזכר בפרשת בשלח מו ע"א וכן במקומות אחרים, ואשתמיטיה דרוש דור דעה (ע"ח שער לב פרק א) (רמ"ז) [ז"ל הע"ח: לא אמר מיובלא אלא מסטרא דיובלא, ר"ל מהצדדים דיובל. כי הנה אין בינה עצמה נקרא יובל, אלא

ספר שמות

<p>וימצד היובל התעורר דין על המצרים ולכן חמשים ימים אלה היו של היובל.</p>	<p>דיובלא אתער דינא על מצראי ובגיני כך חמשיין יומין אלין דיובלא הו</p>
<p>שנינו כנגד זה חמשים פעמים נאמר ונזכר בתורה הנהגות מצרים וכולם הם שבחים אשר</p>	<p>תאנא לקבל דא חמשיין זמנין אתמר ואדכר באורייתא נמוסין דמצרים³³⁴⁰ ושבהי אינון כלהו אשר</p>
<p>פד/א</p>	
<p>הוצאתיך ויוציאך כי ביד חזקה הוציאך וכל הפעמים הם חמשים ולא יותר משום שהכל התעטר ביובל ומצד היובל הכל בא ולכן תורה שבאה מגבורה התעטרה בימין שכתוב כי מימינו אש דת למו ושנינו חמשה קולות היו וכולם נראו בהם ונכללו בהם והתעטרו בזה.</p>	<p>הוצאתיך (דברים ה טו) ויוציאך (שמות יג ט) כי ביד חזקה הוציאך וכלהו זמני חמשיין אינון ולא יתיר משום דכלא דיובלא אתעטר ומסטרא דיובלא אתא כלא ובגיני כך אורייתא דאתי מגבורה³³⁴¹ אתעטרת בימינא דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו ותניא חמשה קלין הוו וכלהו אתחזיאו בהו³³⁴² ואתכלילו בהו ואתעטרו בדא³³⁴³</p>
<p>אמר רבי שמעון באותו זמן שקבלו ישראל תורה היובל הזה עטר בעטרותיו את הקדוש ברוך הוא כמלך שהתעטר בתוך חילו שכתוב צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה בעטרה לו אמו מי זו אמו זה היובל והיובל התעטר בשמחה באהבה בשלמות שכתוב אם הבנים שמחה מי</p>	<p>אמר רבי שמעון בההוא זמנא דקבילו ישראל אורייתא יובלא דא אעטר בעטרוי לקודשא בריך הוא³³⁴⁴ כמלכא דאתעטר בנו חיליה דכתיב (שיר ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו מאן</p>

היסוד שלה לבד, וז"ס (ירמיה יז ח) על יובל ישלח שרשיו, שהוא הנהר העליון יסוד דאמא, ושמו יובל. והנה יסוד אבא מלובש בתוכו ומוקף מבפנים מכל צדדיו הנתון ביסוד אמא. גם עניינו הוא כי אחר שנפסק יסוד דאמא בחזה דז"א, שם בקצתו התחתון יוצא ומתגלה יסוד דאבא, וז"ש מסטרא דיובלא, ר"ל מיסוד דאבא היוצא מקצה התחתון של יובלא שהוא יסוד אמא. פי' דמסטרא דיובלא נפקי על ידי הארתה במלכות כמ"ש לעיל בפרשת בא אל פריעה (מ"מ).

³³⁴⁰ עיי' ז"ח כז ע"א: ז"ל בשלימות: ישראל כד הוו במצרים אסתאבו ואתטנפו גרמיהון בכל זיני מסאבו עד דהוו שראן תחות ארבעים ותשע חילי דמסאבותא וקב"ה אפיק יתהון מתחות פולחן כל שאר חילין ועוד דאעיל יתהון במ"ט תרעי דסוכלתנו לקבליהון מה דלא אתני עם אברהם אלא לאפקותהון ממצרים והוא עביד טיבותיה וחסדיה עמהון ובג"כ תשכח באורייתא חמשיין זמנין יציאת מצרים לאחזאה לכל בני עלמא חסדא דעבד קב"ה עם ישראל דאפיק יתהון מאינון חילין דמסאבו ואעיל לון לגו חילין דדכיו דהיינו חמשיין תרעיין דסוכלתנו ודא איהו דאנן מנן להו מיומא טבא דפסחא ואנן מנן יומי ושבועי. [תרגום: ישראל כשהיו במצרים נטמאו וטנפו עצמם בכל מיני טמאה עד שהיו שרויים תחת ארבעים ותשעה כחות של טמאה והקדוש ברוך הוא הוציא אותם מתחת עבודת כל שאר הכחות. ועוד שהכניס אותם לארבעים ותשעה שערי השכל כנגדם מה שלא התנה עם אברהם אלא להוציאם ממצרים והוא עשה טובו וחסדו עמם. ומשום כך תמצא בתורה חמשים פעמים יציאת מצרים להראות לכל בני העולם החסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שהוציא אותם מאותם כחות הטמאה והכניס אותם לתוך כחות הטהרה שהינו חמשים שערי בינה. וזהו שאנו מונים להם מיום טוב של פסח ואנו מונים ימים ושבועות] (דע"ה ח"ב קכב ע"ג).

³³⁴¹ התורה הנה הוא ג"כ מהאור דגבורות, אש שחורה ע"ג אש לבנה (שיה"ש רבה פ"ה סוף פסוק יא), ולכן נקראת (דברים לג ב) אש דת, וכן אמרו סוף מכות (כד ע"א) מפי הגבורה שמענום (דע"ה ח"ב דף עה ע"ג).

³³⁴² פי' הקולות העליונים שהם חג"ת נה"י היו נראים בקולות התחתונים שהם חשך ענן וערפל, כמ"ש לעיל דף פא ע"א הו מתגלפי בחשוכא עננא וקבלא וכו', אבל מ"ש לעיל חשך ענן וערפל, הם גבורה הוד מלכות דאצילות, הכא אי אפשר לסבור כן, שהרי אמר חמשה קלין שהם חג"ת נה"ה דאצילות, היו נראים על ידי חשוכא וכו', אלא יסבור חשך ענן וערפל הם גבורה הוד מלכות, דבי"ע (מ"מ).

³³⁴³ פי' ישראל נתעטרו בקולות אלו (מ"מ).

³³⁴⁴ פי' בינה נתנה מוחין לז"א (מ"מ).

ספר שמות

<p>אמו דא יובלא ויובלא אתעטר³³⁴⁵ בחדוה ברחימו בשלימו³³⁴⁶ דכתיב (תהלים קיג ט) אם הבנים שמחה מאן אם הבנים אמר רבי שמעון דא יובלא</p>	<p>זו אם הבנים אמר רבי שמעון זה היובל.</p>
<p>אמר רבי יהודה על דא כתיב (משלי כג כה) ישמה אביך ואמך ותגל יולדתך מאן אביך ואמך אמר רבי יהודה כמה דאוקמוה בספרא דצניעותא דכתיב (ויקרא יח ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה ווי למאן דגלי ערייתהון³³⁴⁷</p>	<p>אמר רבי יהודה על זה כתוב ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך מי זה אביך ואמך אמר רבי יהודה כמו שבארוה בספרא דצניעותא שכתוב ערות אביך וערות אמך לא תגלה אוי למי שמגלה ערותם.</p>
<p>תאנא אמר רבי יצחק בשעתא דקודשא בריך הוא אתגלי בטורא דסיני אזדעזע טורא ובשעתא דסיני אזדעזע כל שאר טורי עלמא אזדעזעו והוון סלקין ונחתין עד דאוישיט קודשא בריך הוא ידוי עלייהו ואתישבו וקלא נפקא ומכרזא (תהלים קיד ה) מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור ההרים תרקדו כאילים וגו'.</p>	<p>שנינו אמר רבי יצחק בשעה שהקדוש ברוך הוא התגלה בהר סיני הזדעזעו ההר ובשעה שסיני הזדעזעו כל שאר הרי העולם הזדעזעו והיו עולים ויורדים עד שהושיט הקדוש ברוך הוא ידו³³⁴⁸ עליהם והתישבו וקול יוצא ומכרזא מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור ההרים תרקדו כאילים וגו'.</p>
<p>ואינן תבאן ואמרין מלפני אדון חולי ארץ אמר רבי יצחק מלפני אדון דא אימא דכתיב (&) אם הבנים שמחה חולי ארץ דא אימא תתאה מלפני אלויה יעקב דא הוא אבא דכתיב (שמות ד כב) בני בכורי ישראל ועל האי כתיב (&) בעטרה שעטרה לו אמו</p>	<p>והם שבים ואומרים מלפני אדון חולי ארץ אמר רבי יצחק מלפני אדון זו האם שכתוב אם הבנים שמחה חולי ארץ זו האם התחתונה מלפני אלוה יעקב זהו האב שכתוב בני בכורי ישראל ועל זה כתוב בעטרה שעטרה לו אמו.</p>
<p>מהו בעטרה אמר רבי יצחק כמה דכתיב (ש"א כג כו) ושאל ואנשיו עוטרים את דוד משום דמתעטר בחוורא³³⁴⁹ בסומקא ובירוקא בכל גוונין דכלהו כלילין ביה ואסתחרן ביה אמר רבי יהודה בעטרה שעטרה לו אמו מאן עטרה דכתיב (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר וכתיב (שם ס ז) ובית תפארתי אפאר</p>	<p>מה זה בעטרה אמר רבי יצחק ככתוב ושאל ואנשיו עוטרים אל דוד משום שמתעטר בלבן ובאדום ובירוק בכל הצבעים שכולם כלולים בו ומקיפים בו אמר רבי יהודה בעטרה שעטרה לו אמו מי זו העטרה שכתוב ישראל אשר בך אתפאר וכתוב ובית תפארתי אפאר.</p>
<p>אמר רבי יצחק אורייתא אתיהיבת באשא אוכמא³³⁵⁰ על גבי אשא חוורא³³⁵¹ לאכללא</p>	<p>אמר רבי יצחק תורה נתנה באש שחורה על גבי אש לבנה לכלל ימין בשמאל ושמאל שחוזר לימין שכתוב מימינו אש דת למו.</p>

³³⁴⁵ פ' שגם בינה קבלה מוחין מאריך כנודע, ולכן נקט בחדווא נגד מוח חכמה, ששם השמחה. ורחימו נגד מוח בינה, כי בינה נק' אהבה רבא (מ"מ).

³³⁴⁶ נגד הדעת, ששלימותו על ידי הדעת (מ"מ).

³³⁴⁷ פ' שמסלק נה"י דא"א שהם מוחין דז"א מכסי פתחהא (מ"מ).

³³⁴⁸

³³⁴⁹ פ' הם גווני חג"ת חוור סומק ירוק, והז"א נתעטר באינן גווני, אבל ר' יהודה מפרש על המוחין ממש, ולכן אמר בעטרה שעטרה לו אמו (מ"מ).

³³⁵⁰ מצד הגבורה שהיא שחורה בדיניה החזקים (אור יקר).

³³⁵¹ חסד (אור יקר).

ספר שמות

<p>ימינא בשמאלא³³⁵² ושמאלא דאתהזר ימינא³³⁵³ דכתיב (&) מימינו אש דת למן³³⁵⁴</p>	
<p>אמר רבי אבא בשעתא דתננא דסיני הוה נפיק³³⁵⁵ סליק אשא ואתערט בההוא תננא³³⁵⁶ באתגלייא כאתכלא³⁶⁴³³⁵⁷ דא וסליק ונחית וכל ריחין ובוסמין דבגנתא דעדן הוה סליק ההוא תננא בחיזו דחוור וסומק ואוכם³³⁵⁸ הדא הוא דכתיב (שיר ג ו) מקטרת מר ולבונה מכל אבקת רוכל³³⁵⁹</p>	<p>אמר רבי אבא בשעה שעשן של סיני היה יוצא עולה אש ומתערט באותו עשן בגלוי כאשכול הזה ועולה ויורד וכל הריחות והבשמים שבגן עדן היה מעלה אותו עשן במראה של לבן ואדום ושחור זהו שכתוב מקטרת מר ולבונה מכל אבקת רוכל.</p>
<p>ההוא תננא³³⁶¹ מאן הוה אמר רבי יצחק שכינתא³³⁶² דאתגלי לתמן כמה דאת אמר (שיר שם) מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן אמר רבי יהודה למה לך כולי האי הא קרא שלים הוא דכתיב (&) והר סיני³³⁶³ עשן כל³³⁶⁴ מפני אשר ירד עליו יהוה³³⁶⁵ באש³³⁶⁶ ויעל עשנו³³⁶⁷ כעשן הכבשן זכאה עמא דחמאן דא וידעין דא</p>	<p>אותו עשן מה היה³³⁶⁰ אמר רבי יצחק שכינה שנגלתה לשם שנאמר מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן אמר רבי יהודה למה לך כל זה הרי פסוק שלם הוא שכתוב והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן אשרי העם שראו את זה וידעו את זה.</p>
<p>אמר רבי חייא כד אתגליפו אתוון בלוחי אבנא הו מתחזיין בתרין סטריין³³⁶⁸ מסטרא דא ומסטרא דא ולוחין מאבן סנפירינון הוו ואתגליפו ואתחפייין באשא חוורא ואתוון הוו</p>	<p>אמר רבי חייא כשנחקקו האותיות בלוחות האבן היו נראים משני צדדים מצד זה ומצד זה והלוחות היו מאבן סנפירינון ונחקקו ונתכסו באש לבנה</p>

³³⁵² והיה אפשר זה על דרך היות הימין והשמאל מתייחדים בהשוואה אחת, או על ידי היות החסד הולך אל הגבורה, ונכללת בה, לזה אמר שאינו בשום דרך מאלו אלא הגבורה באה אל החסד ונכללת בה, ולכן מתבטלים דיניהם מכל וכל (אור יקר).

³³⁵³ והיינו אש שחורה באה ונכתבת על גבי אש לבנה, א"כ אש לבנה מחזקת אש שחורה בעצמה (אור יקר).

³³⁵⁴ הנה אש היינו הגבורה, אש שחורה, וקאמר דאתי מימינא האש דת, מורה שנכלל השמאל בתוך הימין כדפי'. הנה העשן דסיני הוא כעין התעוררות העולה ממטה למעלה מהאור שהיא מקבלת מלמעלה, ולכך נפיק מעובי הארץ, ממציאותה אל מציאות הספירות (אור יקר).

³³⁵⁵ פי' מלכות הנק' תננא שהיתה בסיני כמ"ש בסמוך כשהיתה מגלה הארותיה, סליק אשא שהם הגבורות דאימא, ומתערט בתוך התננא, דהיינו שמקבלת הארה מבינה (מ"מ).
³³⁵⁶ בעלייתו עולה ונכלל בכללות המדות הנזכרות (אור יקר).

³³⁵⁷ שהוא נסבך בענפיו ענביו, כך היה דמות העשן כאשכל, מטעם היותו רמוז בכללות, ומטעם שהיה עולה ויורד קושר עליונים בתחתונים היה בכללותו על ריחי ג"ע (אור יקר).

³³⁵⁸ "חוור" חסד, "סומק" גבורה, "אוכם" מלכות, בין ב' זרועות, "מכל אבקת רוכל" היא המלכות "מור ולבונה" חסד וגבורה, הרי גוונין וריחין (אור יקר).

³³⁵⁹ מר הוא חסד, כמ"ש הרב בכוונת הקטרת והיינו חוור, ולבונה אור מקיף שהיא דין כנודע והיינו סומק, מכל אבקת רוכל היא המלכות שכלולה מהכל והיא אוכם (מ"מ).

³³⁶⁰

³³⁶¹ שלא היה מדבר גשמי נשרף (אור יקר).

³³⁶² מציאות השכינה, ודחק להביא ראיה מהפסוק, מי זאת, שאין הפסוק מדבר בסיני, לזה אמר "למה לך כולי האי" דוחקיה להביא ראיה (אור יקר).

³³⁶³ מלכות (אור יקר).

³³⁶⁴ מעלה התעוררות (אור יקר).

³³⁶⁵ "הוי"ה" ת"ת, עליו באש היה הייחוד מצד הגבורה (אור יקר).

³³⁶⁶ פי' שירד ז"א להר סיני עם המלכות שנקרא אש ועי' דף פו ע"א שאמר כן הזהר בהדיא (מ"מ).

³³⁶⁷ כמו שהיה הייחוד בגלוי כך היה עולה ההתעוררות בגלוי (אור יקר).

³³⁶⁸ פי' שמצד זה קורא מה שבצד האחר (מ"מ).

ספר שמות

<p>מאשא אוכמא ומתגלפן בתרין סטרין³³⁶⁹ מסטרא דא ומסטרא דא</p>	<p>והאותיות היו מאש שחורה וחקוקים בשני צדדים מצד זה ומצד זה.</p>
<p>אמר רבי אבא לוחין הוּו בעינייהו ואתון הוּו טאסין ומתחזיין בתרין אשין³³⁷¹ אשא הורא ואשא אוכמא לאתחזאה כחדא ימינא ושמאלא דכתיב (משלי ג טז) ארך ימים בימינה בשמאלה ונו³³⁷² והא כתיב³³⁷³ (& מימינו אש דת למו³³⁷⁴ אלא מסטרא דגבורה הוּו ואתכלילת בימינא³³⁷⁵ ובגין כך אשא הורא ואשא אוכמא</p>	<p>אמר רבי אבא הלוחות היו בעיניהם והאותיות היו טסות ונראות בשני סוגי אישות³³⁷⁰ אש לבנה ואש שחורה להראות כאחד ימין ושמאל שכתוב אורך ימים בימינה בשמאלה וגו' והרי כתוב מימינו אש דת למו אלא מצד הגבורה זה היה ונכללת בימין ולכן אש לבנה ואש שחורה.</p>
<p>תאנא כתיב (שמות לב טז) והלחת מעשה אלהים המה וגו' (מעשה אלהים ודאי) אמר רבי יהודה והלחת כתיב חד תרי הוּו ומתחזיין חד ועשר אמירן מתגלפי בהו חמש כלילן בחמש למהוי כלא ימינא מעשה אלהים המה ודאי³³⁷⁶</p>	<p>שנינו כתוב והלוחות מעשה אלהים המה וגו' (מעשה אלהים ודאי) אמר רבי יהודה כתוב והלחת [משמע] אחד שנים היו ונראים אחד ועשר אמירות חקוקות בהם חמש כלולות בחמש להיות הכל ימין מעשה אלהים המה ודאי.</p>
<p>רבי יצחק אמר של סנפירינן הוּו³³⁷⁷</p>	<p>רבי יצחק אמר של סנפירינן היו</p>
<p style="text-align: center;">פ/ד/ב</p>	
<p>ותרין אבנין הוּו³³⁷⁸ ואבנין הוּו סתימאן נשיב קודשא בריך הוא³³⁷⁹ ברוחא³³⁸⁰ ואתפשטו ואתגליפו³³⁸¹ תרין לוחין רבי יהודה³³⁸² אמר כעין סנפירינן הוּו³³⁸³ (דהוּו)</p>	<p>ושתי אבנים היו והאבנים היו סתומות נשב הקדוש ברוך הוא ברוח והתפשטו ונחקקו שני לוחות רבי יהודה אמר כעין סנפירינן היו</p>

³³⁶⁹ היו האותיות נקראות ביושר מב' סטרין, ולדבירו היו האותיות אש שחורה מתהפכות מכל צד ונקראות ברוחניותם, ואש לבנה קבועה בקביעות הלוחות והרי זה חילוק בין אש לבנה לאש שחורה, לזה פי' ר' אבא ואמר שהלוחות מצד גשמיותם לא היה כתוב בהן שום כתיבה גשמית אלא "לוחין הוּו בעינייהו" גשמיות (אור יקר).

³³⁷⁰ אש?

³³⁷¹ בענין שהתהפכות האותיות היה בב' אשות לבנה ושחורה ולא יתפרדו (אור יקר).

³³⁷² שהיתה התורה נתנת בימין ושמאל (אור יקר).

³³⁷³ כיון שלא אמר מימינו ומשמאלו (אור יקר).

³³⁷⁴ פי' שהימין הוא העיקר (מ"מ).

³³⁷⁵ ומשום דימינא עיקר ותמן אתכלילת שמאלא אמר קרא מימינו (אור יקר).

³³⁷⁶ פי' ר' יהודה ס"ל אבן טובה בראה הקב"ה מחדש, וממנה עשה הלוחות, וז"ש מעשה אלהים הם ודאי משמע מחדש (מ"מ).

³³⁷⁷ ס"ל של ספיר היו ונפח בהם וכו' ולא בראה מחדש (מ"מ).

³³⁷⁸ שלא נברא אבן אחת ונפסלו ונסרן לב', אלא מתחילה תרי אבנין הוּו, והם נגד ב' ספירות עליונות, ונודע שהאבן עגולה וסתומה, והיינו מציאות הספירות קודם התפשטותה והיו אבנים שהם סוד המלכות מציאותה אבן (אור יקר).

³³⁷⁹ בינה (אור יקר).

³³⁸⁰ ת"ת (אור יקר).

³³⁸¹ כעין התפשטות המלכות על ידי הת"ת, וכשהיא אטומה בתולה וסתומה היא עגולה, ונפתחת היא מרובעת בסוד ו"ק וד' זויות וי"ב גבולים, שהם סוד בחינות המרובעת, והיינו "ואתפשטו ואתגליפו וכו'", ור' יצחק פליג אדר' יהודה, דאילו לר' יהודה מעשה אלהים נאמר על מציאות הכתיבה והראותם אחת כדפי', אמנם לא נאמר על האבן בעצמו, אמנם ר' יצחק סבירא ליה שנאמר על עשיית האבן בעצמה, ור' יהודה פליג אדר' יצחק וכו' (אור יקר).

³³⁸² פי' מחזיק סברתו מדכתיב מעשה אלהים המה, משמע מחדש בראם (אור יקר).

³³⁸³ מפני שנאמר מעשה אלהים ואין לדמותו לשום אבן גשמי, ור' יצחק הקשה אי הכי בשלמא אם נפרש על מציאות האבן שנעשה בריבועו, אבל לא שיהיה רוחני אלא סנפירינן, ניחא מעשה אלהים,

ספר שמות

<p>אמר רבי שמעון כלא חד הוא³³⁸⁷ אבל אלין תרין לוחין עד לא אתברי עלמא³³⁸⁸ הוואס תלקן מערב שבת ועבד לון קודשא בריך הוא ועובדו הווא³³⁸⁹</p>	<p>ממה הם נעשו שנינו מאותו הטל העליון ששופע מן העתיק הקדוש וכששופע ונמשך לשדה התפוחים הקדושים נטל הקדוש ברוך הוא שתי טיפות כפור³³⁹⁰ מהם ונגלדו ונעשו שתי אבנים יקרות נשב בהן והתפשטו לשני לוחות זהו שכתוב מעשה אלהים</p>
<p>ממה אתעבידו³³⁹¹ תאנא מההוא טלא עלאה³³⁹² דנגיד³³⁹³ מעתיקא קדישא³³⁹⁴ וכד נגיד³³⁹⁵ ואתמשך³³⁹⁶ לחקל דתפוחין קדישין נטל קודשא בריך הוא תרין כפורי³³⁹⁷ מנייהו ואתגלדו ואתעבידו³³⁹⁸ תרין אבנין יקירין³³⁹⁹</p>	<p>ממה אתעבידו³³⁹¹ תאנא מההוא טלא עלאה³³⁹² דנגיד³³⁹³ מעתיקא קדישא³³⁹⁴ וכד נגיד³³⁹⁵ ואתמשך³³⁹⁶ לחקל דתפוחין קדישין נטל קודשא בריך הוא תרין כפורי³³⁹⁷ מנייהו ואתגלדו ואתעבידו³³⁹⁸ תרין אבנין יקירין³³⁹⁹</p>

אלא לדידך שאמרת שנאמר מעשה אלהים, על היותם מגשם אחר שאינו סנפירינון, שולל שסנפירינון אינו מעשה אלהים, ואינו שהכל מעשה אלהים, אלא במאי אוקימתא מעשה אלהים אינו בגשם האבן שכל האבנים מעשה אלהים, אלא במציאותן בפתיחתן ברבוען נאמר מעשה אלהים, דהיינו "המה" במה שהם לוחות הם מעשה אלהים כדמסיק והלוחות וכו' (אור יקר).

³³⁸⁴ פי' רבי יצחק א"ל אפילו לדידי דאמינא דספיר הווא, וכי דספיר לאו עובדא דקב"ה אינון (מ"מ).

³³⁸⁵ רבי יהודה מקשי לר' יצחק דהמה משמע בריאה מחדש ואם הם ספיר כדברך בלאו הכי כל הספיר עובדא דקב"ה אינון ומאי המה (מ"מ).

³³⁸⁶ פי' ר' יצחק מתרץ לפי סברתו אלו כתיב והאבנים הייתי אומר בריאה מחדש, השתא דכתיב והלוחות על התפשטותם קאמר מעשה אלהים המה (מ"מ).

³³⁸⁷ ירצה בכל ג' בחי' הנזכרות על הכל במציאות האבן בפיתוחו וכתיבתו, ועוד הוסיף ואמר אבל לא כמו שאמרתם, שנראה מדבריכם שנעשו בעת נתינת התורה או קרוב לו (אור יקר). פי' אלו ואלו דברי אלהים חיים, אבל נראה יותר כדברי ר' יהודה שבראם מחדש מטל דאריך וכדמפרש (מ"מ).

³³⁸⁸ הווא מציאות גשם האבנים, מפני שהם מחכמה קדומין אל הבינה דו פרצופין, בסוד יו"ד ד"ו כדמסיק, אמנם היו אבנים סתומים עד ערב שבת, ואסתלקו מערב שבת להצניען לעת נתינתן, ואז בערב שבת נעשו לוחות (אור יקר).

³³⁸⁹ בגשמיותם (אור יקר).

³³⁹⁰

³³⁹¹ עצם גשמיותם (אור יקר).

³³⁹² הלוחות הראשונים הנה היו מהנצח הוד דז"א, והלוחות השניים הם מהנצח הוד דנוק', וכמ"ש הרב בשער לאה ורחל (פרק ו). והנר"ה דז"א הם מסוד עץ החיים, כי בהם אין אחיזה להחיצונים ע' הגר"א בספד"צ (פרק ג ד"ה וענין כלל ופרט כז ע"ד ע"ש), אבל הנר"ה דהנוק' הם בסוד עץ הדעת, וכנודע בסוד (משלי ה ה) ורגליה יורדות מות (דע"ה ח"ב צג ע"ד).

³³⁹³ היינו סוד אור יה"ו יו"ד ה"א וא"ו (אור יקר).

³³⁹⁴ כתר עליון (אור יקר).

³³⁹⁵ לת"ת, דהיינו לרישיה דז"א, מחכמה ובינה אל הת"ת ומשם "כד נגיד" מהת"ת (אור יקר).

³³⁹⁶ דרך נה"י למלכות חקל תפוחין קדישין (אור יקר).

³³⁹⁷ דהיינו שהם יו"ד ה"א וא"ו, שמנה אותיות נטל ב' כפורי דהיינו ו"ד מיו"ד (אור יקר).

³³⁹⁸ דהיינו שהם רוחניים, ואתגלדו בגשם כמים הנקרשים ועדיין לחים הווא שכן דרכם, ואתעבידו כעין אומרו ויעש אלהים את הרקיע חזקו (אור יקר).

³³⁹⁹ מחכמה סתומות (אור יקר).

ספר שמות

<p>נשב בהו³⁴⁰⁰ ואתפשטו³⁴⁰¹ לתרין לוחין הדא הוא דכתיב מעשה אלהי³⁴⁰² המה³⁴⁰³ והמכתב מכתב אלהי³⁴⁰⁴ כמה דכתיב (דברים ט י) כתובים באצבע אלהי³⁴⁰⁵</p>	<p>המה והמכתב מכתב אלהים הוא כמו שכתוב כתובים באצבע אלהים.</p>
<p>תאנא אצבע אלהי³⁴⁰⁶ ההוא אצבע סליק לעשרה³⁴⁰⁵ כמה דאתמר אצבע אלהי³⁴⁰⁶ היא וכל אצבע ואצבע סליק לעשרה עד דאתעבידא ידא שלימתא דכתיב (שמות יד לא) וירא ישראל את היד הגדולה</p>	<p>שנינו אצבע אלהים אותה אצבע עולה לעשרה כמו שנאמר אצבע אלהים היא וכל אצבע ואצבע עולה לעשרה עד שנעשית יד שלימה שכתוב וירא ישראל את היד הגדולה.</p>
<p>אמר רבי יהודה חרות על הלחת נקיבין הוו אבנין ואתחזיאו לתרין סטרין חרות גלופא דגליפין אמר רבי אבא מהאי סטרא אתחזי סטרא אחרא ואתקרי מהכא מה דכתיב בסטרא אחרא</p>	<p>אמר רבי יהודה חרות על הלוחות נקובים היו האבנים ונראו משני צדדים חרות חקיקה של חקיקות אמר רבי אבא מצד זה נראה הצד האחר ונקרא מכאן מה שכתוב בצד האחר.</p>
<p>רבי אלעזר אמר בנס הוו כתיבין דכל בני נשא הוו אמרין וסהדין דהא מכתב אלהי³⁴⁰⁷ הוא ודאי דהא כל בני עלמא לא יכלין למנדע לון כמה דהוו</p>	<p>רבי אלעזר אמר בנס היו כתובים שכל בני האדם היו אומרים ומעידים שהרי מכתב אלהים הוא ודאי שהרי כל בני העולם לא יכלו לדעת אותם כמו שהיו.</p>
<p>לדעתייהו דאינון דאמרין נקיבין הוו³⁴⁰⁶ מי כתיב חרות בלחת על הלחת כתיב אלא הכי תאנא חמשה קלין אינון לימינא וחמשה לשמאלא ואינון דשמאלא כלילין בימינא ומן ימינא אתחזון אינון דשמאלא והכא כלא איהו ימינא ואתכלילין אלין באלין מאן דהוה בסטרא דא חמי לסטרא אחרא וקרי לון לאינון אתוון דהא תנינן שמאלא אתחזר ימינא דכתיב (&) מימינו אש דת למו ובגין כך מכתב אלהי³⁴⁰⁸ הוא ודאי</p>	<p>לדעתם של האומרים נקובים היו האם כתוב חרות בלוחות על הלוחות כתוב אלא כך שנינו חמשה קולות הם לימין וחמשה לשמאל ואותם של השמאל כלולים בימין ומהימין נראו אותם שבשמאל וכאן הכל הוא ימין ונכללו אלה באלה מה שהיה בצד זה נראה לצד האחר וקוראים את אותם האותיות שהרי שנינו השמאל הפך להיות ימין שכתוב מימינו אש דת למו ומשום כך מכתב אלהים הוא ודאי.</p>
<p>הא כיצד מאן דהוה מסטרא דא הוה קרי בדא אנכי יהו³⁴⁰⁹ אלהי³⁴¹⁰ (&) ומאלין אתוון הוה חמי וקרי לא תרצח (&) הוה קרי לא יהיה</p>	<p>הכיצד מי שהיה בצד הזה היה קורא בזה אנכי ה' אלהיך ומהאותיות הללו היה רואה וקורא לא תרצח היה קורא לא יהיה לך והיה רואה וקורא</p>

³⁴⁰⁰ בסוד רוח עליון שבתוכו, דהיינו סוד קו המדה (אור יקר).

³⁴⁰¹ בסוד התפשטות ד"ו במרכבתם ורבווען וגבוליהם כדפי' (או ריקר).

³⁴⁰² אמא עילאה (אור יקר)

³⁴⁰³ בכל פרטי גשמיותם ופתוחם והכל, ואח"כ לעת נתינת התורה וקבלת ישראל התורה, נכתבו והיתה הכתיבה לבדה (אור יקר).

³⁴⁰⁴ "והמכתב" שהוא ענין מעשה בפני עצמו, "מכתב אלהים הוא" לעצמו מו' ימי בראשית, אמנם אח"כ חרות על הלוחות כדפי' לעיל, שהיה הקול סובב לישראל ונכתב בלוחות והיינו כתובים באצבע אלהים (אור יקר).

³⁴⁰⁵ הם ה' אצבעות, וכל אצבע עשר, היינו האצבעות חג"ת נו"ה, וכל א' כלולה מעשר הם חמישים דהיינו ה"ד הגדולה, חמישים שערי בינה דמסטרא דיובלא נפקו כדפי' לעיל, ונודע שהיו עשרת הדברים, אצבע א' מחמש אצבעות, דהיינו בא' מחמש ספירות שבבינה כדפי', והיינו "אצבע אלהים" דהיינו בינה (אור יקר).

³⁴⁰⁶ אם היו נקובים בלוחות מבעי ליה, וכך לכולהו, פי' בכל ה' שבצד ימין, היה קורא ג"כ אותם ה' דמצד שמאל (מ"מ).

ספר שמות

<p>לך (&) והוה חמי וקרי לא תנאף (&) והוה קרי לא תשא את שם יהו"ה אלהיך לשוא (&) והוה חמי וקרי לא תגנב (&) וכלא מסטרא דא וכך לכלהו וכדין מסטרא אחרא³⁴⁰⁷ וכלהו כלילין דא בדא כהאי גוונא דהא הוא דכתיב (שם לב טז) מכתב אלהי"ם הוא מכתב אלהי"ם הוא ודאי</p>	<p>לא תנאף והיה קורא לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא והיה רואה וקורא לא תגנב והכל מצד זה וכך לכלם ואז מצד האחר וכולם כלולים זה בזה כדוגמא זה זהו שכתוב מכתב אלהים הוא מכתב אלהים הוא ודאי.</p>
<p>וירד משה אל העם ויאמר אליהם (&) רבי יוסי אמר מאי אמירא דא דכתיב ויאמר אליהם ולא כתיב מאי קאמר אמר רבי יצחק תא חזי ארחא דעלמא הוא כד אתי הדוותא לבר נש או כד אתי צערא עד לא ידע מניה לא יכיל למסבל דהא לבא אתפרח לשעתא וכד ידע מניה קאים בקיומיה ויכיל למסבל כל שכן הכא (נ"א והכא לאו הכי) דהא משה אמר לון כל מה דהוה לבתר ואתקיף לביהו במלין ולא יכילו למסבל כל שכן אי לא אמר לון מידי ובגין כך ויאמר אליהם בקדמיתא ואתתקף לביהו ולביתר וידבר אלהי"ם</p>	<p>וירד משה אל העם ויאמר אלהם רבי יוסי אמר מהי האמירה זה שכתוב ויאמר אליהם ולא כתוב מה אמר אמר רבי יצחק בא וראה דרך העולם הוא כשבאה שמחה לאדם או כשבא צער עד שלא יודע ממנו לא יכול לסבול שהרי לבו פורח לשעה וכשיודע ממנו עומד בקיומו ויכול לסבול כל שכן כאן (וכאן אינו כך) שהרי משה אמר להם כל מה שהיה אחר כך וחזק לבם בדברים ולא יכלו לסבול כל שכן אם לא היה אומר להם דבר ומשום כך ויאמר אלהם בתחלה וחזק לבם ואחר כך וידבר אלהים.</p>
<p>ועם כל דא לא יכילו למסבל דהא תנינן אמר רבי יהודה אמר רבי חייא אמר רבי יוסי כד שמעו מלה דקודשא בריך הוא פרחת נשמתיהו וסלקת נשמתיהו דישראל עד כורסי יקרא דיליה לאתדבקא תמן</p>	<p>ועם כל זה לא יכלו לסבול שהרי שנינו אמר רבי יהודה אמר רבי חייא אמר רבי יוסי כששמעו דברו של הקדוש ברוך הוא פרחה נשמתם ועלתה נשמתם של ישראל עד כסא כבודו להדבק שם.</p>
<p>אמרת אורייתא קמיה דקודשא בריך הוא וכי למגנא הוינא מתרי אלפי שנין עד לא אתברי עלמא למגנא כתיב בה (ויקרא יז י) ואיש</p>	<p>אמרה תורה לפני הקדוש ברוך הוא וכי לחנם הייתי מאלפיים שנים טרם שנברא העולם לחנם כתוב בה ואיש</p>
<p>פה/א</p>	
<p>איש מבני ישראל ומן הגר הגר בתוכם³⁴⁰⁸ (ויקרא כד טו) ואל בני ישראל תדבר לאמר (שם כה נה) כי לי בני ישראל עבדים אן אינון בני ישראל בה שעתא אהדרת³⁴⁰⁹ אורייתא נשמתיהו דישראל כל חד וחד לאתריה אורייתא אתקיפת ואחידת בה³⁴¹⁰ בנשמתיהו לאהדרא להו לישראל דהא הוא</p>	<p>איש מבני ישראל ומן הגר הגר בתוכם ואל בני ישראל תדבר לאמר כי לי בני ישראל עבדים איפה הם בני ישראל באותה שעה החזירה התורה את נשמות ישראל כל אחד ואחד למקומו התורה חזקה ואחזה בנשמותיהם להחזיר אותן לישראל זהו שכתוב תורת ה' תמימה משיבת נפש משיבת נפש ממש.</p>

³⁴⁰⁷ בה' דמצד שמאל קורא ג"כ אותם דימין, וה' ראשונים הם נגד ה' חסדים, אע"פ שיש בה עשה ול"ת, וה' אחרונים נגד ה' גבורות (מ"מ).

³⁴⁰⁸ ואלו הנבראים והנולדים מחדש לאו בני ישראל אינון (אור יקר).

³⁴⁰⁹ נעשית התורה מצד מטה קשר האוחז בשמלתן של ישראל, וקושר אותם בגוף, וגבר קשר זה מקשרם בכסא הכבוד והוריד הנשמות (אור יקר).

³⁴¹⁰ להיות קשר אחיזתה גובר מקשר הנשמה במקורה, וישיביה אל הגוף (אור יקר).

ספר שמות

<p>דכתיב (תהלים יט ח) תורת יהו"ה תמימה משיבת נפש משיבת נפש ממש</p>	
<p>תאנא כתיב (דה"א כט כג) וישב שלמה על כסא יהו"ה³⁴¹¹ למלך כמה דכתיב (מ"א י יט) שש מעלות³⁴¹² לכסא רבי אבא אמר דקיימא סיהרא באשלמותא³⁴¹³</p>	<p>שנינו כתוב וישב שלמה על כסא ה' למלך כמו שכתוב שש מעלות לכסא רבי אבא אמר שהלבנה עמדה בשלמות ששנינו בימי שלמה עמדה הלבנה בשלמות.</p>
<p>דתנינן ביומוי דשלמה קיימא סיהרא באשלמותא אימתי באשלמותא (נ"א תנא כתיב (שם ה יא) ותרב חכמת שלמה וגו' מאי ותרב אמר רבי אבא דקיימא סיהרא באשלמותא מאי באשלמותא) דקיימא בחמשה עשר כמה דתנינן אברהם יצחק יעקב³⁴¹⁴ יהודה פרץ הצרון רם עמינדב נחשון שלמון בועז עובד ישי דוד שלמה כד אתא שלמה³⁴¹⁵ קיימא סיהרא באשלמותא הדא הוא דכתיב וישב שלמה על כסא יהו"ה למלך וכתביב (&) שש מעלות לכסא כלא כגוונא דלעילא</p>	<p>אימתי בשלמות (שנינו כתוב ותרב חכמת שלמה וגו' מהו ותרב אמר רבי אבא שעמדה הלבנה בשלמותה מהו בשלמותה) שעמדה בחמשה עשר כמו ששנינו אברהם יצחק יעקב יהודה פרץ הצרון רם עמינדב נחשון שלמון בועז עובד ישי דוד שלמה כשבא שלמה עמדה הלבנה בשלמות זהו שכתוב וישב שלמה על כסא ה' למלך וכתוב שש מעלות לכסא הכל כדוגמא שלמעלה.</p>
<p>ביומוי דצדקיה קיימא סיהרא בפנימותא ואתפנים כמה דאת אמר (ישעיה יג ז) וירח לא יגיה אורו דתנינן ביומוי דצדקיה אתפנים סיהרא ואתחשכו אנפיהו דישראל</p>	<p>בימי צדקיה עמדה הלבנה בפגם ונפגמה כמו שנאמר וירח לא יגיה אורו ששנינו בימי צדקיה נפגמה הלבנה וחשכו פניהם של ישראל.</p>
<p>פוק וחשוב רחבעם³⁴¹⁶ אביה אסא יהושפט יהורם אחזיהו יואש אמציהו עוזיה יותם אחו</p>	<p>צא וחשב רחבעם אביה אסא יהושפט יהורם אחזיהו יואש אמציהו</p>

³⁴¹¹ שעלתה להאיר למעלה בחיק בעלה (אור יקר).

³⁴¹² משום דמסיק בהאי פלוגתא, וירד ה' על הר סיני "כסא ה' ממש", היה דומה לכסא הכבוד דכתיב ו' מעלות וכו' (אור יקר).

³⁴¹³ שלמה מדתו המלכות (אור יקר).

³⁴¹⁴ הנה הלבנה פגמו אותה הדורות הרשעים והחשיכוה מכל וכל, בא אברהם ומצא לבנה פגומה מכל וכל, בכל מה שטרח האיר המדרגה ראשונה, וכשבא יצחק האיר בה מדרגה שנית הם שנים, וכן יעקב האיר המדרגה שלישית עד שנתוסף האור והולך, והיא הולכת ומאירה מדרגה אחר מדרגה בצדיקים אלו המאירים, ולא ישתבח דוד שהאירה משי, מפני שדוד אחר ישי מצא תיקון עשוי וכן שלמה על דוד אביו, וכ"ש שלא ישתבחו על אבות העולם שהתחלה יותר מחצי הכל, עד שכשבא שלמה נעזר ב"ד צדיקים קודמין לו שהאירוה, וע"ד זה יהיה ענין הצדיקים כולם, וענין הלבנה ועתות הארתה וכו', ועל דרך זה יהיה ענין חסרון הלבנה, אפילו בזמן חזקיה ויהושפט וכיוצא שהיו צדיקים, מפני שכיון שהתחיל לירד מרחבעם ולמטה, יורדת ממדרגה אחר מדרגה אפילו שיהיו צדיקים, שאין בידם סיפק להאיר מה שכבר היא יורדת דרך המעלות וליכנס במקום החשך והדין, וי"ד עתות שמאליות גוברות מפני שהגבירום הרשעים, אמנם אם היו ישראל שבים בתשובה תעמוד על א' מהמדרגות, כגון בזמן יהושפט וכיוצא תעמוד במדרגה העשירית ולא תרד, אמנם היו מרשיעים אח"כ בענין שהיתה יורדת המדרגה הראויה מקודם ובעת ההיא, ולא הועיל צדקת הצדיק, מפני רשעת הרשע וכיוצא, והיינו בגלל חטאת וכו' הנאמר בכתוב (אור יקר).

³⁴¹⁵ בו נשלם הט"ו דורות מאברהם אבינו ע"ה, והיה אז הצלחת ישראל במעלה העליונה, וע' בזה בדברי האריז"ל בשער מיעוט הירח (פרק ב) (דע"ה ח"ב יג ע"ג).

³⁴¹⁶ קשה למה לא מנה את יהויקים ביניהם, התינח יהואחז ויהויכין שמלכו זמן מועט אבל יהויקים שמלך י"א שנה למה לא מנהו. ונראה חדא במה שאמרו רז"ל בטעם קדימת מלוך יהואחז שהוא הבן השני ליהויקים שהיה גדול ממנו, ואמרו מפני שיהויקים לא היה ממלא מקום אבותיו, וכמו שאמר הרד"ק בסוף מלכים (כג, ל), והואיל וכן לא זכה להיות נמנה. ועוד י"ל דאינו מונה כי אם הדורות דהיינו רחבעם דור אחד אביה שני וכו', אבל יהואחז ויהויקים ויהויכין וצדקיה כולם דור אחד הם

ספר שמות

<p>יחזקיהו מנשה אמון יאשיהו צדקיהו וכד אתא צדקיהו אתפגים סיהרא וקיימא על פנימותא דכתיב (ירמיה נב יא) ואת עיני צדקיהו עור ביה זמנא (איכה ב א) השליך משמים ארץ³⁴¹⁷ האי ארץ אתעברא מקמי שמים ואתרחקת מניה ואתחשכא האי ארץ (כלומר דקיימא סיהרא פנימותא)</p>	<p>עזיהו יותם אחז יחזקיהו מנשה אמון יאשיהו צדקיהו וכשבא צדקיהו נפגמה הלבנה ועמדה על פגם שכתוב ואת עיני צדקיה עור, באותו זמן השליך משמים ארץ ארץ זו הועברה מלפני שמים והתרחקה ממנו ונחשכה הארץ הזו (כלומר שעמדה הלבנה בפנימותה).</p>
<p>תאנא בשעתא³⁴¹⁸ דקיימו ישראל על טורא דסיני שארי סיהרא לאנהרא דכתיב (תהלים יח י) ויט שמים וירד מהו וירד דקריב שמשא לגבי סיהרא ושרי לאנהרא סיהרא דכתיב (במדבר ב ג) דגל מחנה יהודה מזרחה³⁴¹⁹</p>	<p>שנינו בשעה שעמדו ישראל על הר סיני התחילה הלבנה להאיר שכתוב ויט שמים וירד מה זה וירד שקרב השמש ללבנה והתחילה להאיר הלבנה שכתוב דגל מחנה יהודה מזרחה.</p>
<p>בטורא דסיני אתמנא יהודה רופינוס במלכותא דכתיב (הושע יב א) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן (נ"א רבי יצחק אמר מהכא ויהודה עוד רד עם אל³⁴²¹ הוה שולטניה בשעתא דהאי אל שליט מלכותיה על טורא דסיני בהאי שעתא שליט מלכותיה דיהודה) מהו ועם קדושים נאמן (&) כד אמר קודשא בריך הוא לישראל (&) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש נאמן הוה יהודה לקבלא מלכותא ושארי סיהרא לאנהרא</p>	<p>בהר סיני התמנה יהודה כשליט³⁴²⁰ במלכות שכתוב ויהודה עד רד עם אל ועם קדושים נאמן (רבי יצחק אמר מכאן ויהודה עד רד עם אל השלטון היה בשעה שהאל הזה שולטת מלכותו על הר סיני באותה שעה מלכותו של יהודה) מה זה ועם קדושים נאמן כשאמר הקדוש ברוך הוא לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש נאמן היה יהודה לקבל מלכות והתחילה הלבנה להאיר.</p>
<p>אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך וגו' (&) רבי אלעזר פתח (משלי א ח) שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך שמע בני מוסר אביך דא קודשא בריך הוא³⁴²² ואל תטוש תורת אמך דא כנסת ישראל מאן כנסת ישראל דא בינה כמה דכתיב (שם ב) להבין אמרי בינה</p>	<p>אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך וגו' רבי אלעזר פתח שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך שמע בני מוסר אביך זה הקדוש ברוך הוא ואל תטוש תורת אמך זו כנסת ישראל מי זו כנסת ישראל זו בינה כמו שכתוב להבין אמרי בינה.</p>

שארבעתם אחים בני יאשיהו, ומנה את צדקיהו שהוא האחרון ושבו נודעה פגימת הלבנה בחורבן הבית, ואולם בשמות רבה פט"ו סכ"ו מנו גם את יהויקים (רמ"ז).

³⁴¹⁷ כי עד כאן היה החמה מאיר בלבנה לפחות משער א' עת א' או שנים וכיוצא, אמנם בצדקתיהו כהו כל י"ד עתים טובים, ולא נשאר לה ללבנה שום קשר עם החמה, ונפלה שלא נשאר לה קשר להעמיד עצמה שם (אור יקר).

³⁴¹⁸ קשה דהא לעיל פירש כי מאברהם היא המדרגה הראשונה, א"כ היאך שרי לנהרא בשעתא דקיימו וכו', וי"ל שעם היות שהיו מתקנים פני הלבנה לא היתה הלבנה מקבלת אור החמה ומאירה בתחתונים מפני פגם הקודמין, ואם היתה מאירה לא שתתקרב אל החמה ולא החמה אליה, אלא מאירה מעט למטה, אמנם עתה שעמדו ישראל "על טורא דסיני", מפני מה שתקנוה והכינוה הצדיקים האלו הנזכרים שהם אברהם יצחק יעקב יהודה פרץ חצרון רם עמינדב נחשון, שהם ט' צדיקים כנגד ט' מדרגות עליונות האירה מיד על הר סיני, וכן הוא כי כשהיא מאירה סבות רבות יחד יחשיכוה, וכשהיא חשוכה סבות רבות יחד יאירוה, ולזה עם היות שהיו רשעים לא נחרב הבית עד סוף צדקיהו, ולזה עם היות שהיו צדיקים לא נבנה עד שלמה (אור יקר).

³⁴¹⁹ פי' יהודה שהיא מלכות נתחברה עם הת"ת שהוא מזרח כמ"ש לעיל דקריב שמשא לגבי סיהרא. א"נ יהודה שהיא מלכות התחילה להזריח כמ"ש לעיל ושארי לאנהרא סיהרא (מ"מ).

³⁴²⁰

³⁴²¹ פי' יהודה נתחבר עם המלכות שנקרא אל (מ"מ).

³⁴²² פי' ז"א (מ"מ).

ספר שמות

<p>רבי יהודה אמר מוסר אביך דא היא חכמה ואל תטוש תורת אמך דא היא בינה רבי יצחק אמר הא והא חד מלה אתפרשו דתנינן אורייתא מחכמה דלעילא נפקת³⁴²³ רבי יוסי אמר מבינה נפקת³⁴²⁴ דכתיב (&) להבין אמרי בינה וכתוב ואל תטוש תורת אמך</p>	<p>רבי יהודה אמר מוסר אביך זו היא חכמה ואל תטוש תורת אמך זו היא בינה רבי יצחק אמר זה וזה דבר אחד התפרשו ששנינו תורה יצאה מחכמה של מעלה רבי יוסי אמר מבינה יצאה שכתוב להבין אמרי בינה וכתוב ואל תטוש תורת אמך.</p>
<p>אמר רבי יהודה אורייתא מחכמה ובינה אתכלילת דכתיב שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך רבי אבא אמר בכלא אתכלילת דכיון דבאלין תרין אתכלילת אתכלילת בכלא בחסד בדינא ברחמי בכלהו שלימותא דאצטריך מלה אי מלכא ומטרונייתא מסתכמין כלא מסתכמין באתר דאלין משתכחין כלא משתכחין</p>	<p>אמר רבי יהודה תורה נכללה מחכמה ובינה שכתוב שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך רבי אבא אמר היא נכללת בכל שכיון שנכללת בשני אלה נכללת בכל בחסד בדין וברחמים בכולם השלמות שהדבר צריך אם המלך והמלכה מסכימים הכל מסכימים במקום שאלה נמצאים כולם נמצאים.</p>
<p>רבי יוסי אמר אנכי (&) דא שכינתא³⁴²⁵ כמה דכתיב (בראשית מו ד) אנכי ארד עמך מצרימה יהו"ה אלהיך (נ"א כלא סליק לעילא למהוי כלא חד) (דא כנסת ישראל³⁴²⁶ דכתיב ואל תטוש תורת אמך) רבי יצחק אמר אנכי דא שכינתא ופסקא טעמא כמה דאת אמר (שם כז יט) אנכי עשו בכורך יהו"ה אלהיך דא קודשא בריך הוא כמה דכתיב (דברים ד לו) מן השמים השמיעך את קולו וכתוב (&) אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם מן השמים (מן השמים ממש דא קודשא בריך הוא)</p>	<p>רבי יוסי אמר אנכי זו השכינה כמו שכתוב אנכי ארד עמך מצרימה ה' אלהיך (הכל עולה למעלה להיות הכל אחד) (זו כנסת ישראל שכתוב ואל תטוש תורת אמך) רבי יצחק אמר אנכי זו השכינה ומפסיק הטעם כמו שנאמר אנכי עשו בכורך ה' אלהיך זה הקדוש ברוך הוא כמו שכתוב מן השמים השמיעך את קלו וכתוב אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם מן השמים (מן השמים ממש זה הקדוש ברוך הוא).</p>
<p>אשר הוצאתיך מארץ מצרים אשר אתר דכלא מאשרין ליה</p>	<p>אשר הוצאתיך מארץ מצרים אשר מקום שהכל מאשרים אותו</p>
פ/ה/ב	
<p>הוצאתיך מארץ מצרים³⁴²⁷ דא יובלא כמה דתנינן מסטרא דיובלא³⁴²⁸ נפקו ישראל ממצרים ובנין כך חמשין זמנין אדכר יציאת</p>	<p>הוצאתיך מארץ מצרים זה יובל כמו ששנינו מצד היובל יצאו ישראל ממצרים ומשום כך חמשים פעמים</p>

³⁴²³ פי' שהמוחין דאבא הם בז"א ומהם נתקן (מ"מ).

³⁴²⁴ פי' מוחין דאימא הם בז"א ומהם ניתקן, ולכן א"ל ר' יהודה הכל אמת, שהמוחין דאז"א הם בז"א וז"ש אורייתא מחכמה ויבנה איתכלילת (מ"מ).

³⁴²⁵ מלכות (מ"מ).

³⁴²⁶ בינה (מ"מ).

³⁴²⁷ היינו בחי' הבינה המתפשטת למטה, כאשר בחינתה בייחודה בחכמה, אבל הוצאתיך הוא בחינתה אל התחתונים (אור יקר). גאולתם גופם מבית עבדים, גאולתם מצד הנפש שהיתה משועבדת לקלי', ולכן לשבר מנעולי גלותם הכה כל בכור, דהיינו השרים החצונים מבטחם של מצרים, ותחלה לקו השרים, ואח"כ לקו המצרים למטה, ואמר "מבית" מפני שכדמות השכינה העליונה, ונקראת בית שכל הספירות נכללות בה, כבית שבה קיבוץ כל הכלים וכל הדירה, כך הספירה הזאת, בה אסיפת כל הספירות, וכך אל החצונים שכל הקלי' נכללות החצונית היא, והיא נקראת "בית עבדים" כדפי' שהם נקראים עבדים, והיא בית אסיפתם (אור יקר).

³⁴²⁸ לא יובלא ממש, אלא "סטרא דיובלא" המתפשט למטה אל התחתונים, והם ג' בחינות: הא', המתפשטת למטה לישראל במקום שפלותם והיינו "נ' זמנין אדכר יציאת מצרים באורייתא" (אור יקר).

ספר שמות

<p>מצרים באורייתא³⁴²⁹ חמשין יומין לקבלא אורייתא³⁴³⁰ חמשין שנין לחירו דעבדין³⁴³¹</p>	<p>נזכרה יציאת מצרים בתורה חמשים ימים לקבלת התורה חמשים ימים לחרות העבדים.</p>
<p>מבית עבדים³⁴³² כמה דכתיב (שמות יב כט) הכה כל בכור בארץ מצרים ותנינן אלין כתרין תתאין דאתרחיצו בהו מצראי כמה דאית ביתא לעילא אית ביתא לתתא ביתא קדישא³⁴³³ לעילא דכתיב (משלי כד ג) בחכמה יבנה בית ביתא תתאה לתתא דלא קדישא כמה דכתיב מבית עבדים</p>	<p>מבית עבדים כמו שכתוב הכה כל בכור בארץ מצרים ושנינו הכתרים התחתונים הללו שהמצרים בטחו בהם כמו שיש בית למעלה יש בית למטה בית קדוש שלמעלה שכתוב בחכמה יבנה בית בית תחתון למטה שאינו קדוש כמו שכתוב מבית עבדים.</p>
<p>תאנא בשעתא דאתמר אנכי³⁴³⁴ (&) כל אינון פקודי אורייתא דמתאחדן במלכא קדישא עלאה³⁶⁶ בסמרא (ס"א דא) כלהו הוו כלילן בהאי מלה</p>	<p>שנינו בשעה שנאמר אנכי כל אותן מצוות התורה שנאחזו במלך הקדוש העליון בצד (זה) כולם היו כלולות בדבר הזה.</p>
<p>כמה דתנינן כל פקודי אורייתא מתאחדן³⁶⁷ בגופא דמלכא (ד"א במלכא קדישא עלאה) מנהון ברישא דמלכא ומנהון בגופא ומנהון בידי מלכא ומנהון ברגלוי ולית מאן דנפיק מן גופא דמלכא לבר ובנין כך מאן דפשע בחד מפקודי אורייתא כמאן דפשע בגופא דמלכא כמה דכתיב (ישעיה סו כד) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי בי ממש ווי לחייביא דעברין על פתגמי אורייתא ולא ידעין מאי קא עבדין</p>	<p>כמו ששנינו כל מצוות התורה אחוזות בגוף המלך (במלך הקדוש העליון) מהן בראש המלך ומהן בגוף ומהן בידי המלך ומהן ברגליו ואין מי שיוצא מגוף המלך החוצה ולכן מי שפושע במצוה אחת של התורה כמי שפושע בגוף המלך כמו שכתוב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי, בי ממש אוי לרשעים שעוברים על מצוות התורה ולא יודעים מה הם עושים.</p>
<p>דאמר רבי שמעון ההוא אתר דאיהו חב לגביה ההוא אתר ממש גלי חוביה (ואמר רבי שמעון קודשא בריך הוא ממש גלי חוביה)³⁶⁸ חב בקודשא בריך הוא קודשא בריך הוא גלי חוביה דכתיב (איוב כ כז) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו יגלו שמים עונו דא קודשא</p>	<p>שומר רבי שמעון אותו מקום שהוא חטא אליו אותו מקום ממש מגלה חטאו (ואמר רבי שמעון הקדוש ברוך הוא ממש מגלה חטאו) חטא בקדוש ברוך הוא הקדוש ברוך הוא מגלה חטאו שכתוב יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו יגלו שמים עונו זה</p>

³⁴²⁹ עי' לעיל פג סע"ב בשם הז"ח.

³⁴³⁰ הב', מתעלים ישראל משפל מצבם ומתעלים ומתגדלים והיינו "נ' יומין לקבל אורייתא" שישראל ספרו לעלות מדרגה אחר מדרגה עד עלותם אל הבינה (אור יקר).

³⁴³¹ הג', היא מתפשטת בסוד היובל העליון, והיינו "נ' שנין לחירר" (אור יקר). אינם ימים אלא שנים שהיא מתפשטת ממש בטהרתם של ישראל, ולא מנו ישראל יובל אלא אחר כיבוש (אור יקר).

³⁴³² הם הקלי' כדמסיק, ונקראים עבדים מפני שאין להם שום שליטה אלא ע"י מה שמצווה אלהים מן השמים כעבד אל מאמר רבו (אור יקר).

³⁴³³ פי' מלכות, שאבא יסד ברתא (מ"מ).

³⁴³⁴ מלות אלו הם בספירות כוללות ופרטיות, ולכך הם כוללות כל רמ"ח איברים ושס"ה גידים, והענין הזה כמו שהגוף בעל רמ"ח ויש כלל כמו הראש הכולל כמה איברים כמה גידים, כמה עורקים עם הצואר, כך הראש העליון ג' ראשונות, כשנזכר הדב' הרומז בה נרמזו שם כל המצות עשה ולא תעשה הנכללות בסוד המדות האלו הנרמזות בנתוח הראש, וכך הדבור הרומז בזרוע ימין עם היד הכולל כמה גידים כמה איברים, וכיוצא הדבור כולל כמה מצות כמה לא תעשה, וכך הספירה רומזת כמה מרכבות, כמה פרטי כללות הספירות בה, וכן על זה הדרך בהזכר חלק וחלק מהדבור, כגון מלת אנכי נכלל בו כל סוד מצות התלויות בה וכיוצא, כגון בהזכיר אבר אחד במלה אחת, יכלל במלה ההיא מצותיה עשה ולא תעשה (אור יקר).

ספר שמות

<p>ברוך הוא וארץ מתקוממה לו דא קודשא בריך הוא (נ"א דא כנסת ישראל)</p>	<p>הקדוש ברוך הוא וארץ מתקוממה לו זה הקדוש ברוך הוא (זו כנסת ישראל).</p>
<p>תניא שמים גליין חוביה דבר נש ובשעתא דאיהו גלי חוביה ארץ עביד דינא בבר נש דכתיב וארץ מתקוממה לו למעבד דינא ביה אמר רבי יוסי תנינן משמיה דרבי שמעון בשעתא דאתיהיבת אורייתא³⁶⁹ אימא ובנין בשלימותא אשתכחו דכתיב (תהלים קיג ט) אם הבנים שמחה</p>	<p>שנינו שמים מגלים חטאו של אדם ובשעה שהוא מגלה חטאו ארץ עושה דין באדם שכתוב וארץ מתקוממה לו לעשות דין אמר רבי יוסי שנינו משמו של רבי שמעון בשעה שנתנה תורה האם והבנים נמצאו בשלמות שכתוב אם הבנים שמחה.</p>
<p>אנכי יהו"ה אלהיך³⁷⁰ (&) אנכי כמה דתנינן בת היתה לו לאברהם אבינו³⁴³⁵ היא שכינתא ודא בת יהו"ה אלהיך דכתיב (שמות ד כב) בני בכורי ישראל וכתוב (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה הא בן</p>	<p>אנכי ה' אלהיך אנכי כמו ששנינו בת היתה לו לאברהם אבינו היא שכינה וזו בת ה' אלהיך שכתוב בני בכורי ישראל וכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה הנה בן.</p>
<p>אשר הוצאתיך מארץ מצרים דכתיב (ויקרא כה י) יובל היא קדש תהיה לכם וכתוב אם הבנים שמחה וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור (&) הא אימא ובנין יתבא אימא יתבין בנין (ועלמין) כלחו בחדוה בשלימותא ועל דא כתיב אם הבנים שמחה מתעברא אימא כלחו מתעברן מדוכתייהו וכתוב (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים ותנינן לא יעביד בר נש חובי לתתא בנין דאתעבר אימא מעל בנין</p>	<p>אשר הוצאתיך מארץ מצרים שכתוב יובל הוא קדש תהיה לכם וכתוב אם הבנים שמחה וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור הרי אם ובנים יושבת האם יושבים הבנים (והעולמות) כולם בשמחה בשלמות ועל זה כתוב אם הבנים שמחה נעברה³⁴³⁶ האם כולם נעברים³⁴³⁷ ממקומם וכתוב לא תקח האם על הבנים ושנינו לא יעשה אדם חטאים למטה כדי שתעבר³⁴³⁸ האם מעל הבנים.</p>
<p>אמר רבי יצחק כלא קודשא בריך הוא כלא הוא כלא חר ומלין אלין למחצדי חקלא אתגליין זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>אמר רבי יצחק הכל הקדוש ברוך הוא הכל הוא הכל אחד והדברים הללו התגלו לקוצרי השדה אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>תאני אמר רבי אלעזר כתיב (&) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ וכתוב (בראשית ב ד) ביום עשות יהו"ה אלהים ארץ ושמים במאי אוקימנא הני קראי³⁴³⁹ הא תנינן דתרווייהו כחדא אתבריאו מלמד שנטה הקדוש ברוך הוא³⁴⁴⁰ קו ימינו וברא השמים ונטה קו שמאלו וברא את הארץ</p>	<p>שנינו אמר רבי אלעזר כתוב בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ וכתוב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים במה בארנו פסוקים אלו הרי שנינו (ב"ר פ"א סי' & סוף) ששניהם נבראו כאחד מלמד שנטה הקדוש ברוך הוא קו ימינו וברא השמים ונטה קו שמאלו וברא את</p>

³⁴³⁵ נודע כי המלכות נק' אני בסוד שם ב"ן ט' אותיות המלוי עולה אני. אך בהאיר בה סודה נקודה הפנימית שהוא כ"י, נק' אנכי, וזהו כוונת מאמרי הזהר אני ואנכי כולם בשכינתא (זהר הרקיע).

³⁴³⁶

³⁴³⁷

³⁴³⁸

³⁴³⁹ פי' פעם מקדים שמים ופעם מקדים ארץ ותירץ הא תנינן וכו' (מ"מ).

³⁴⁴⁰ היא הבינה, "קו ימינו" שהם ה' חסדים וברא ז"א, ונטה קו שמאלו שהם ה' גבורות וברא מלכות נמצא דכחדא אתבריאו (מ"מ).

ספר שמות

<p>בקדמיתא³⁴⁴¹ את השמים ואת הארץ ולבתר ארץ ושמים</p>	<p>הארץ בתחלה את השמים ואת הארץ ואחר כך ארץ ושמים.</p>
<p>תנן כתיב (הושע ב כג) ביום ההוא אענה נאם יהוה אענה את השמים והם יענו את הארץ אענה את השמים שמים ממש דכתיב (ישעיה סו א) השמים כסאי והם יענו את הארץ הארץ ממש שכתוב והארץ הדום רגלי שמים העליונים³⁴⁴² ורגלי שמים עלאין וארץ ארץ עלאה דתניא כד אתקן שמים דא בתיקוניו (אתקן) לקבליה דהאי ארץ ותיאובתיה לקבלה בחד דרגא דאקרי צדיק כמה דכתיב (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם ואתדבק בהאי ארץ</p>	<p>שנינו כתוב ביום ההוא אענה נאם ה' אענה את השמים והם יענו את הארץ אענה את השמים שמים ממש שכתוב השמים כסאי והם יענו את הארץ הארץ ממש שכתוב והארץ הדום רגלי שמים העליונים ואתקן שמים זה בתקוניו (התקן) כנגד ארץ זו ותשוקתו כנגדה בדרגה אחת שנקראת צדיק כמו שכתוב וצדיק יסוד עולם ונדבק בארץ הזו.</p>
<p>ומרישא דמלכא עד ההוא אתר דשארית האי צדיק אתי חד נהרא</p>	<p>ומראש המלך עד אותו מקום ששורה הצדיק הזה בא נהר אחד</p>
<p style="text-align: center;">פ/ו א</p>	
<p>קדישא משהא³⁴⁴³ דרבות ואטיל בסגיאיות תיאובתא בהאי ארץ³⁴⁴⁴ קדישא ונטל כלא האי ארץ ולבתר מהאי ארץ אתון כלא עילאי ותתאי כדכורא דא כד תיאובתיה לאתדבקא בנוקבא דאפיק זרעא דרבות מרישא דמוחא בההוא אמה ואטיל בנוקבא ומניה מתעברא נוקבא אשתכח דכלהו שייפין דנופא כלהו מתדבקן בנוקבא ונוקבא אחידא כלא כדוגמא דא תנינן כל דאשלים לעשרה קדמאי דבי כנישתא נוטל אגר כלהו רבי יוסי אומר לקבלי דכלהו</p>	<p>קדוש שמן משחה ומטיל ברוב תשוקה בארץ הקדושה הזו והארץ הזו נוטלת הכל ואחר כך מהארץ הזו הכל נזונים עליונים ותחתונים כמו הזכר הזה כשתשוקתו להדבק בנקבה שמוציא זרע של רביה מראש המח באותה אמה ומטיל בנקבה וממנו הנקבה מתעברת נמצא שכל איברי הגוף כולם נדבקים בנקבה והנקבה אוחזת הכל כדוגמא זו שנינו כל המשלים לעשרה ראשונים של בית הכנסת נוטל שכר כולם רבי יוסי אמר כנגד כלם.</p>

³⁴⁴¹ זה כמו ד"א ויובן במ"ש הרב שכשהיו זרין בתוך אבא, היה הז"א יונק' מו' ראשונות דאבא והמלכות מד' תחתונות בסוד ו"ד די"ד וכשניתנו לבניה, התחתון יוצא ראשון, לכך מלכות היתה יונקת מד' ראשונות דאימא, והז"א מו' תחתונות, בסוד ד"ו, ד' על ו'. וז"ס אשת חיל עטרת בעלה, בעלמא דאתי. וז"ש לעתיד לבוא, שהיא בינה, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. וז"ש הזוהר בקדמיתא דהיינו בהיותם באבא, את השמים ואת הארץ קודמים, ולבתר בהיותם באימא ארץ ושמים. א"נ יובן במ"ש הרב בכוונת ברכת אבות, שתחלה אנו מתקנים ז"א ואח"כ המלכות, ובמלת מלך עוזר אנו מתקנים המלכות תחלה ואח"כ ז"א. ובספר אור ישראל כתב בשם האר"י וז"ל: כתוב א' אומר את השמים ואת הארץ, וכתוב ארץ ושמים. אלא בעולם הבריאה, שמים קדמו, כי באותו עולם גוברת הקדושה והרוחניות, ובעולם העשיה הארץ קדמה, כי שם גובר היותר חומרי, כי כל כוונת עולם העשיה היה להגשים הדברים. וז"ש אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בעולם הבריאה היה. וכן בראשית ברא אלהים את השמים את הארץ, אבל ביום עשות, דהיינו עשיה, היה ארץ תחלה ואח"כ שמים, עכ"ל האריז"ל, ובזה מובן לשון זה (מ"מ).

³⁴⁴² הנוק' דז"א דאצ"י שהיא נבחן בשני בחי': אחד, הוא מה שהיא בסוף כל האצילות וכלל כולם. ושנית, הוא מה שהיא ראשית לנבראים ומשתתפת עמהם, וכנודע בסוד מיעוט הירח. והנה במה שהיא ראשית לנבראים, הנה היא בבחי' רגלין דז"א, ובסוד (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי (כללים ח"א נג ע"ג).

³⁴⁴³ פי' שישוד עולה בסוד הדעת ומושך הטיפה מן המוח, שהם מוחין דאר"א הנקרא שמן, שגם אימא נקרא שמן על שם אבא כנודע (מ"מ).

³⁴⁴⁴ ע"י כללים ח"א נג ע"ג הובא בעמוד הקודם.

ספר שמות

<p>רבי יצחק אמר כתיב (תהלים יח י) ויט שמים וירד וכתיב (שמות יט יא) וירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני (ד"א ל"ג תנא)³⁷¹ ויט שמים וירד לאן נחת אי תימא דנחת לסיני על הר סיני כתיב ולא כתיב בהר סיני</p>	<p>רבי יצחק אמר כתוב ויט שמים וירד וכתוב ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני (לא גורסים תנא) ויט שמים וירד לאן ירד אם תאמר שירד לסיני כתוב על הר סיני ולא כתוב בהר סיני.</p>
<p>אלא ויט שמים וירד לאן נחת אמר רבי יוסי (אמר רבי יהודה אמר רבי חייא) נחת בדרגו מדרגא לדרגא ומכתרא לכתרא עד דאתדבק בהאי ארץ וכדין אתנהר סיהרא וקיימא באשלמותא הדא הוא דכתיב ויט שמים וירד להאי ארץ וכדין כתיב על הר סיני³⁴⁴⁵ מה קיימא על הר סיני הוי אימא דא שכנתא</p>	<p>אלא ויט שמים וירד לאן ירד אמר רבי יוסי (אמר רבי יהודה אמר רבי חייא) ירד בדרגותיו מדרגה לדרגה ומכתר לכתר עד שנדבק בארץ הזו ואז האירה הלבנה ועמדה בשלמות זהו שכתוב ויט שמים וירד לארץ הזו ואז כתוב על הר סיני מה עמד על הר סיני הוה אומר זו שכנה.</p>
<p>רבי אבא אמר מהכא (שמות יט יח) מפני אשר ירד עליו יהוה באש³⁴⁴⁶ וכתיב (דברים ד כד) כי יהוה אלהיך אש אוכלה הוא וכתיב (בראשית יט כד) ויהוה המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש מאת יהוה מן השמים ויהוה המטיר דא הוא ארץ מאן אתר נטיל האי סיפיה דקרא מוכח דכתיב מאת יהוה מן השמים מן השמים ממש רבי חייא אמר מהכא (&) וידבר אלהים את כל כללא דכלא דהא בהאי תליא כלא</p>	<p>רבי אבא אמר מכאן מפני אשר ירד עליו ה' באש וכתוב כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא וכתוב וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש מאת ה' מן השמים וה' המטיר זוהי ארץ מאיזה מקום נטל את זה סוף הפסוק מוכיח שכתוב מאת ה' מן השמים מן השמים ממש רבי חייא אמר מכאן וידבר אלהים את כל כל הכלל של הכל שהרי בזה תלוי הכל.</p>
<p>לא יהיה לך אלהים אחרים על פני (&) רבי יצחק אמר אלהים אחרים לאפקא שכנתא על פני לאפקא אפי מלכא³⁴⁴⁸ דבהו אתחזי מלכא קדישא ואינון שמיה והוא אינון³⁴⁴⁹ הוא</p>	<p>לא יהיה לך אלהים אחרים על פני רבי יצחק אמר אלהים אחרים להוציא שכנה על פני להוציא פני המלך שבהם נראה המלך הקדוש והם שמו</p>

³⁴⁴⁵ פי' וירד ה', שהוא ז"א, להתחבר עם המלכות, שהיא עומדת על הר סיני (מ"מ).
³⁴⁴⁶ מה שהיה לעיני כל העם, הנה היה זה ג"כ רק באספקלריא שאינה מאירה, כי הרי מ"ש שם (יט יא) כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם וגו', הנה הוא מ"ש אח"כ (פסוקים טז, יח) ויהי ביום השלישי וגו' והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן, וכן הוא ג"כ מ"ש בסוף פ' משפטים (שמות כד יז) ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר לעיני בני ישראל, והנה פשוט הוא שכ"ז הנה היה רק באספקלריא שאינה מאירה, וע' זוה"ק יתרו (פו ע"א) רבי אבא אמר כו', וכן ברע"מ פינחס (רנב ע"ב) (כללים ח"ב ח ע"ב).

³⁴⁴⁷ פי' מלכות נקרא אלהים ונכללו בה כל הספירות, אלמא שנתחברה עם ז"א (מ"מ).
³⁴⁴⁸ עי' לעיל ג ע"ב בהגהות רח"ו אות ד' [והם דברי הקב"ה שלא יהיו לו אלהים אחרים זולת פניו שהם הספירות] ועי' פרשת אמות צג ע"ב ומשם תראה כי אפי מלכא הוא הספירות (לש"ו), האצילות הוא פניו (הקד"ש טו ע"ג).

³⁴⁴⁹ כי כל שמותיו הנה הם הגילויים עצמן אשר הוא עצמו ית"ש נתגלה באותן השמות ע"י האצילות (הקד"ש ו ע"א), וכשאנו קוראים אותו בשמו, וכן כשאנו עובדים לשמו, כי כל העבודה הוא רק לשמו כמו שיתבאר לקמן, הנה עומד הקריאה והעבודה אליו עצמו, שהוא לכל אמיתת עצמותו הנעלמה אליו גופה, כי הוא עצמו נתגלה ע"י הצמצום בהשם הו"ה ב"ה ובכל השמות וכינוים המסתעפים ממנו. והוא ע"ד האדם היושב בבית ומשתמש באור החלון שהוא ד' על ד', והרי נצטמצם ג"כ האור בהחלון לפי צורת החלון, הרי אותו אור החלון שמשמש בו הנה הוא אותו האור עצמו אשר מחוץ לחלון וממלא את כל חלל העולם כולו, כי הרי הוא נמשך כאחד עם האור שהוא בלא צמצום כלל, והוא מה שאמרו (יתרו פו ע"א) הוא ושמה חד הוא (הקד"ש יד ע"ב), נקרא כל האצילות כולו ג"כ בכל השמות הללו מצד המאציל ית"ש המתייחד שם, והם חד עמו, וכמ"ש בזוה"ק (אחרי מות ע ע"א), תא חזי קוב"ה (ר"ל א"ס ב"ה כן הוא בהגהת מהר"ו שם) אפיק עשר כתרין עטרין קדישין לעילא

ספר שמות

<p>שמייה דכתיב (ישעיה מב ה) אני יהוה הוא שמי הוא ושמייה חד הוא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמיא</p>	<p>והוא הם הוא שמו שכתוב אני ה' הוא שמי הוא ושמו אחד הוא ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים.</p>
<p>תאני רבי שמעון זכאין אינון ישראל דקודשא בריך הוא קרא לון אדם דכתיב (יהזקאל לד ל) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם מאי מעמא קרא לון אדם משום דכתיב (דברים ד) ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם אתם ולא שאר עמין ובנין כך אדם אתם אתם קרויין אדם ואין אומות העולם קרויין אדם</p>	<p>שנה רבי שמעון אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא קרא להם אדם שכתוב ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אדם כי יקריב מכם למה קרא להם אדם משום שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם אתם ולא לשאר עמים ומשום כך אדם אתם אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם.</p>
<p>דתניא אמר רבי שמעון כיון דבר נש ישראל אתגזר עאל בברית³⁴⁵⁰ דגזר קודשא בריך הוא באברהם דכתיב (בראשית כד א) ויהוה ברך את אברהם בכל וכתוב (מיכה ז) חסד לאברהם ושאר למיעאל בהאי אתר (נ"א אדם)³⁷² כיון דזכה לקיימא פקודי אורייתא עאל ביה בהאי אדם³⁷³ (נ"א אתר) ואתדבק בגופא דמלכא³⁴⁵¹ וכדין אקרי אדם</p>	<p>ששנינו אמר רבי שמעון כיון שאדם מישראל נמול נכנס לברית שגזר הקדוש ברוך הוא עם אברהם שכתוב וה' ברך את אברהם בכל וכתוב חסד לאברהם והתחיל להיכנס למקום הזה (אדם) כיון שזכה לקיים מצוות התורה נכנס בו באדם (למקום) הזה ונדבק בגוף המלך ואז נקרא אדם.</p>
<p>וזרעא דישראל אקרין אדם תא הוי כתיב ביה בישמעאל (בראשית טז יב) והוא יהיה פרא אדם פרא אדם ולא אדם פרא³⁷⁴ אדם³⁴⁵² משום דאתגזר ושירותא דאדם הוה ביה דכתיב (שם יז כה) וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמולו את בשר ערלתו כיון דאתגזר עאל בהאי שירותא דאקרי כל הדא הוא דכתיב (שם טז יב) והוא יהיה פרא אדם ולא אדם ידו בכל ידו בכל ודאי ולא יתיר משום דלא קביל פקודי אורייתא ושירותא הוה ביה בנין דאתגזר ולא אשתלים בפקודי</p>	<p>וזרע ישראל נקראו אדם בא וראה כתוב בישמעאל והוא יהיה פרא אדם פרא אדם ולא אדם פרא אדם משום שנמול וראשיתו של אדם היה בו שכתוב וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמולו את בשר ערלתו כיון שנמול נכנס לראשית הזאת שנקראת כל זהו שכתוב והוא יהיה פרא אדם ולא אדם ידו בכל ידו בכל ודאי ולא יותר משום שלא קבל מצוות התורה ראשית היתה בו משום שנמול ולא השתלם במצוות התורה אבל זרע ישראל שנשלמו בכל נקראו אדם ממש</p>

(שהם ה"ס דאצילות) (דע"ה ח"א נה ע"ד), האצילות כולו הוא אלהות גמור ע"י יחודו ית"ש בהם שנעשים אחד עמו (דע"ה ח"א עט ע"ב), נתגלה עי"ז להיות הוא עצמו מהוה ומנהיג את הכל, וכל פרטי האצילות הם כולם פרטי גילוייו אשר לזה, אשר נתגלה הוא עצמו בכ"ז, ובהם הוא כל הדיבור וההתבוננות אשר באצילות, וכל גלוייו הם עצמן כל השמות כולם, והוא ושמותיו כולם חד, דהוא אינון, כמ"ש פ' יתרו (פו ע"א) ופ' ויקרא (יא ע"ב). וא"כ הרי אין השגה בזה לשום נברא, וכמ"ש (חגיגה יג ע"ב) ברוך כבוד ה' ממקומו, מכלל דמקומו ליכא דידיע ליה (כללים ח"א לא ע"ג, ועי' עוד סו ע"א), האצילות, הרי הוא מיוחד עם אור א"ס ע"י הא"ק, עד שנעשה הוא והם כאלו חד (ביאורים ח"א כט ע"ד), ועי' דע"ה ח"ב נה ע"ג.

³⁴⁵⁰ פי' יסוד הנק' כל (מ"מ).

³⁴⁵¹ פי' ת"ת (מ"מ).

³⁴⁵² ובזכות המילה זכה ישמעאל עתה לארץ ישראל. ומאחר שאין לו פריעה, על כן אף על פי שהארץ לו היא, עתה היא בחרבנה ואינה בנויה, כך נתבאר בזהר (ראה ח"ב דף פ"ז ע"א). והנה ישמעאל נקרא 'פרא אדם' (בראשית טז, יב), וכתב זהר (ראה שם דף פ"ו ע"א) 'פרא אדם' ולא 'אדם' ממש, מאחר שלא נתקן בפריעה, אלא הוא 'פרא', פרוש 'ענף', כמו (ישעיה י, לג) 'מסעף פארה במערצה', כי אינו רק ענף מאדם, אבל ישראל הם 'אדם' ממש (של"ה פרשת לך לך). פי' יסוד שהוא ענף הז"א הנקרא אדם (מ"מ).

ספר שמות

<p>אורייתא אבל זרעא דישראל דאשתלימו בכלא אקרונ אדם ממש וכתוב (דברים לב ט) כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו</p>	<p>וכתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.</p>
<p>אמר רבי יוסי בגין דא כל פרצופין שרו בר מפרצופא דאדם רבי יצחק אמר כד אתעבד אתהווי דגליפא גו גליפין³⁴⁵³ דאשלמותא אמר רבי יהודה היינו דאמרי אינשי קיטרוי בזיקא בטפסא שכיחי</p>	<p>אמר רבי יוסי משום כך כל הפרצופים מותרים פרט לפרצוף אדם רבי יצחק אמר כשנעשה נראה שחוקק תוך החקיקות של השלמות אמר רבי יהודה היינו מה שאנשים אומרים קשריו ברוח מצויים בצורה.</p>
<p>רבי יהודה הוה אזיל מקפוטקיא ללוד למחמי לרבי שמעון דהוה תמן והוה רבי חזקיה אזיל עמיה אמר רבי יהודה לרבי חזקיה הא דתנינן קמי רבי שמעון והוא יהיה</p>	<p>רבי יהודה היה הולך מקפוטקיא ללוד לראות את רבי שמעון שהיה שם והיה רבי חזקיה הולך עמו אמר רבי יהודה לרבי חזקיה זה ששינינו לפני רבי שמעון והוא יהיה</p>
פ/ב	
<p>פרא אדם ודאי כך הוא ודא הוא ברירא דמלה סיפיה דקרא דכתיב (&) ועל פני כל אחיו ישכון מהו ועל פני כל אחיו ישכון</p>	<p>פרא אדם ודאי כך הוא וזהו בירור הדבר סוף הפסוק שכתוב ועל פני כל אחיו ישכון מה זה ועל פני כל אחיו ישכון.</p>
<p>אמר ליה לא שמענא ולא אימא דהא אוליפנא כתיב (דברים ד מד) וזאת התורה אשר שם משה אשר שם משה אתה יכול לומר דלא שם משה³⁴⁵⁴ אי אתה יכול לומר</p>	<p>אמר לו לא שמעתי ולא אמור שהרי למדנו כתוב וזאת התורה אשר שם משה אשר שם משה אתה יכול לומר שלא שם משה אינך יכול לומר.</p>
<p>פתח רבי יהודה ואמר (שם ל כ) כי הוא חיך וארך ימך מאן דזכי באורייתא³⁴⁵⁵ ולא אתפרש מינה³⁴⁵⁶ זכי לתרין חיין חד בעלמא דין וחד בעלמא דאתי דכתיב חיך תרי³⁴⁵⁷ וכל מאן דיתפרש מינה כמאן דמתפרש מן חיי ומאן דמתפרש מרבי שמעון כאילו מתפרש מכלא</p>	<p>פתח רבי יהודה ואמר כי הוא חיך ואורך ימך מי שזוכה בתורה ולא נפרד ממנה זוכה לשני חיים אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא שכתוב חיך שנים וכל מי שנפרד ממנה כמי שנפרד מן החיים ומי שנפרד מרבי שמעון כאלו נפרד מהכל.</p>
<p>ומה בהאי קרא דאיהו פתח פתחא לא יכילנא למיעאל בה פתגמי אורייתא דסתימין על אחת כמה וכמה ווי לדרא דרבי שמעון בן יוחאי יסתליק מניה דכד אנן קיימין קמיה דרבי שמעון מבועין דלבא פתיחין לכל</p>	<p>ומה בפסוק הזה שהוא פותח פתח לא יכלנו להיכנס אליו דברי תורה הנסתרים על אחת כמה וכמה אוי לדור שרבי שמעון בן יוחאי יסתלק ממנו שכשאנו עומדים לפני רבי שמעון מעיינות הלב פתוחים לכל צד</p>

³⁴⁵³ פי' צורה שלימה, ופי' ר' יהודה משל למרגליות צרורה בכלי ודפוס פי' כשתצייר צורת אדם הוא כמו כלי ודפוס לצורה העליונה וע"כ אסור לצייר צורת אדם (רח"ו). פי' אין איסור צורה שקועה אלא בולט ושלימה, וז"ש "דגליפא גו גליפא" דהיינו צורה בולטת כמו גליפא שלמעלה גם צריך באשלמותא ולא חסר, קוטרוי בזיקא בטפס' שכיחי, פי' הנקשרים בזיקא היינו ברוח היינו הטמאים והשדים העליונים בטפסא שכיחי, פי' בדפוס וצורה נמצאים כלומר אינם בצור החסרה אלא בצורה שלימה (זהר הרקיע).

³⁴⁵⁴ אין לפרש שלא יחדש בתורה ח"ו שעיקר הכל תלוי בחדושי תורה, אלא שלא יחדש הקדמה ותחלה משלו, שראשי פרקים צריכים מסירה וקבלה (אור יקר).

³⁴⁵⁵ היינו שלמד (אור יקר).

³⁴⁵⁶ היינו שעסק בה כל ימיו אפילו אחר שזכה (אור יקר).

³⁴⁵⁷ חיך תרי, ואורך ימך, היינו למעלה מעולם הבא דהיינו א"א ולא חשיב ליה (אור יקר).

ספר שמות

<p>עיבר³⁴⁵⁸ וכלא מתגליא וכד אתפרשנא מניה לא ידענא מידי וכל מבוועין סתימין</p>	<p>והכל מתגלה וכשנפרדים ממנו לא יודעים דבר וכל המעיינות נסתמים.</p>
<p>אמר רבי חזקיה היינו דכתיב (במדבר יא כה) ויאצל מן הרוח³⁴⁵⁹ אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים כבוצינא³⁴⁶⁰ דא דנהרין מניה כמה בוצינין והוא בקיומיה שכיח כך רבי שמעון בן יוחאי מארי דבוצינין הוא נהיר לכלא ונהורא לא אעדי מניה ואשתכח בקיומיה אזלו עד דמטו לגביה</p>	<p>אמר רבי חזקיה היינו שכתוב ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים כמנורה הזו שמאירים ממנה כמה נרות והיא מצויה בקיומה כך רבי שמעון בר יוחאי בעל הנרות הוא מאיר לכל והאור לא זז ממנו ונמצא בקיומו הלכו עד שהגיעו אליו.</p>
<p>כד מטו גביה אישכחוהו דהוה יתיב ולעי באורייתא והוה אמר (תהלים קב א) תפלה לעני כי יעטף ולפני יהוה ישפוך שיחו כל צלותא דישראל צלותא וצלותא דעני עלאה מכלהו מאי טעמא משום דהאי סלקא³⁴⁶¹ עד כורסי יקרא³⁴⁶² דמלכא³⁴⁶³ ואתעטר ברישיה³⁴⁶⁴ וקודשא בריך הוא משתבח (נ"א מתעטף)³⁷⁵ בההיא צלותא ודאי תפלה דעני תפלה אקרי</p>	<p>כשהגיעו אליו מצאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה והיה אומר תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו כל תפלת ישראל היא תפלה ותפלת העני עליונה מכולם למה משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו והקדוש ברוך הוא משתבח (מתעטף) באותה תפלה ודאי תפלת העני נקראת תפלה.</p>
<p>כי יעטף עטופא דא לאו עטופא דכסו הוא דהא לית ליה אלא כתיב הכא כי יעטף וכתיב התם (איכה ב יט) העטופים ברעב ולפני יהוה ישפך שיחו ודיקבל קמי מאריה ודא ניחא ליה</p>	<p>כי יעטוף עטוף זה הוא אינו עטוף של כסוי שהרי אין לו [לא שייך לו³⁴⁶⁵] אלא כתוב כאן כי יעטף וכתוב שם העטופים ברעב ולפני ה' ישפוך שיחו</p>

³⁴⁵⁸ היינו שבהסתכל בו הנשמות מאירות זו מזו ובסוד הארתם משיגים מאורו בתורה (אור יקר). ועי' לעיל ח"א קכג ע"ב: זכאה חולקיהון דצדיקיא בעלמא דאתי דכך היא אורייתא בלבהון כמבועא רבא דמיא דאף על גב דמסתמיין ליה מסגיאות מייא פתחי מבוועין דנבעין לכל עיבר. ועיי"ש רח ע"ב: כד יובלא אפתח מבוועי דכל אינון תרעין כלהו קיימי בשמים. הם ה' מקורות אלו שבתוכיותה שהם ה' ספירות חמשים שערי בינה, והיינו שהיא חמשים וכוללם בת"ת והת"ת עם החסד והגבורה והנצח וההוד ה' כולל חמשים, והיסוד כל כולל החמשים ומשפיעם למלכות ה"א בענין שהם מהחמשים בינה, לחמשים ת"ת בחמשים יסוד לחמשה מלכות (אור יקר שם). פי' יסוד דאימא הנקרא יובלא כמ"ש הרב ז"ל, והוא נפתח ומתגלה בת"ת דז"א. וז"ש דכל אינון תרעין כולהו קיימי בשמים כי ה' חסדים נקרא נ' שערי בינה, וכן ה' גבורות נקרא נ' שערי בינה כמ"ש הרב ז"ל והם מתגלים בת"ת הנקראים שמים, וז"ש דכל אינון תרעין כולהו קיימי בשמים (מ"מ שם).

³⁴⁵⁹ לשון אצילות הוא (אור יקר).

³⁴⁶⁰ כמדליק נר מנר ואין הראשון חסר דבר (אור יקר).

³⁴⁶¹ הענין כי שאר התפלות לא סלקי (אור יקר).

³⁴⁶² אלא צריך כחות המלאכים להעלותה עד כסא הכבוד, ואחר שהיא שם, מאליה היא עולה להתעטר בראש המלך דהיינו שהיא עולה עד בינה וחכמה, וכתר על גביהן שהם שערי הרצון, והחכמה שערי הרחמים, והבינה לפני משורת הדין שערי חנינה במתנת חנם, ושם עניית תפלה, כאומרו אז תקרא וה' יענה. אמנם תפלת העני אינה צריכה עזר מהמלאכים, אלא היא עולה מאליה "עד כורסי יקרא דמלכא" ודרך הוא שסנדלפון יעלה אותה עד כסא הכבוד, ומשם יזכיר עליה את השם ותעלה מאליה כדפי' במס' חגיגה, ותפלה זו מפני שכל השערים אינם ננעלים לה, ואין שומרי פתחי שבעה היכלות מוחין בידה "סלקא מאליה" ויהיה הענין כי תפלת העני כנגד מדת המלכות דלה ועניה ובשברון, ולכך היא בפתח ראשון בכל מקום, ושומר הפתח לא יעמוד בפניו, שהשכינה שוכנת בו, ושכינה מסתלקת בתפלתו, ושומר הפתח היא המלכות"ת כאומרו אדני"י שפת"י, שהם שערי צדק, תפתח, אם כן היא היא שומר הפתח, היא היא התפלה, היא היא החופפת עליון, א"כ מאליה היא עולה, ולזה לעני לעולם שומע, אמנם לשאר בני העולם כפי זכותו (אור יקר).

³⁴⁶³ פי' עולה עד הז"א שהוא כסא לבינה (מ"מ).

³⁴⁶⁴ היינו שגורמת מוחין לרישיה דז"א (מ"מ).

³⁴⁶⁵

ספר שמות

<p>קמי קודשא בריך הוא משום דעלמא מתקיימא ביה כד לא אשתכחו שאר קיימי עלמא בעלמא ווי למאן דההוא מסכנא יקבל עלוי למאריה משום דמסכנא קריב למלכא יתיר מכלהו דכתיב (שמות כב כו) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני³⁴⁶⁷</p>	<p>שקובל³⁴⁶⁶ לפני רבונו וזה נוח לפני הקדוש ברוך הוא משום שהעולם מתקיים בו כשלא נמצאים שאר מקיימי העולם בעולם אוי למי שאותו העני יקבל עליו לרבונו משום שהעני קרוב למלך יותר מכולם שכתוב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.</p>
<p>ולשאר בני עלמא זמנין דשמע זמנין דלא שמע³⁴⁶⁸ מאי טעמא משום דדיוריה דמלכא³⁴⁶⁹ בהני מאני תבירי דכתיב (ישעיה נז מז) ואת דכא ושפל רוח³⁴⁷⁰ וכתיב (תהלים לד יט) קרוב יהו"ה לנשברי לב³⁴⁷¹ (שם נא יט) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה</p>	<p>ולשאר בני העולם לפעמים ששומע ולפעמים שלא שומע למה משום שדיורו של המלך הוא בכלים השבורים הללו שכתוב ואת דכא ושפל רוח וכתוב קרוב ה' לנשברי לב לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה.</p>
<p>מכאן תנינן מאן דנזיף במסכנא נזיף בשכינתא דכתיב (&) ואת דכא ושפל רוח וכתיב (משלי כב כג) כי יהו"ה יריב ריבם וגו' בנין דאפוטרופא דלהון תקיפא³⁴⁷² ושליטא על כלא³⁴⁷³ דלא אצטריך סהדי³⁴⁷⁴ ולא אצטריך לדינא אחרא³⁴⁷⁵ ולא נטיל משכונא³⁴⁷⁶ כשאר דיינא ומה משכונא נטיל נשמתין דבר נש דכתיב (&) וקבע את קובעיהם נפש</p>	<p>מכאן שנינו מי שנוזף בעני נוזף בשכינה שכתוב ואת דכא ושפל רוח וכתוב כי ה' יריב ריבם וגו' משום שהאפוטרופוס שלהם חזק ושולט על הכל שלא צריך עדים ולא צריך דיין אחר ולא נוטל משכון כשאר הדיינים ואיזה משכון נוטל נשמות בני אדם שכתוב וקבע את קבעיהם נפש.</p>
<p>תו אמר תפלה לעני כל אתר דאקרי תפלה מלה עלאה היא³⁴⁷⁸ דהיא סלקא לאתר (דקב"ה אחיד³⁴⁷⁹) עלאה תפלה דרישא דאינון תפלי דמלכא דאנח להו³⁴⁸⁰</p>	<p>עוד אמר תפלה לעני כל מקום שנקרא תפלה דבר עליון הוא שהוא עולה למקום (שהקדוש ברוך הוא אוחז³⁴⁷⁷) עליון תפלת הראש הן התפלין של המלך שמניח אותם.</p>

3466

3467 חנון, בינה (אור יקר). "אני" מדת המלכות שהיא עולה (אור יקר).

3468

3469 ג' פסוקים נגד ג' מדות (אור יקר).

3470 מלכות (אור יקר).

3471 ת"ת (אור יקר).

3472 מצד דין הבינה (אור יקר).

3473 כי כל ההנהגה ב"ק והיא שולטת על כולם (אור יקר).

3474 נר"ה והם עיני ה' (אור יקר).

3475 חג"ת ב"ד עליון (אור יקר).

3476 אשה ובנים ממון וכיוצא, אלא הנשמה נמשכת מבינה נוטל את שלו מידו (אור יקר).

3477

3478 הענין שבני אדם מרכבה אל המדות, והעני מרכבה למלכות לבד, מפני שבסוד העניות הוא מצדה והמלכות נקראת תפלה לבדה מן המדות ולכך היא נאחזת בסוד תפלה שהם ד' פרשיות יהו"ה ודאי (אור יקר). פי' הם תפילין של ראש שהם מוחין דז"א כדמפרש, ומה שחידש בפ"ז זה הוא במלת תפלה, שלפי' הראשון מפרש תפלה ממש של עני עולה עד ז"א, ולפי' זה תפלה הם תפלין ש"ר, שהם מוחין דז"א ומשם באים למלכות וזהו תפלה לעני (מ"מ).

3479 בינה (אור יקר).

3480 סוד יהו"ה שבחכמה ד' בתים שם אה"ה. "מלכא" ת"ת אנח להו, ובעלות תפלה העני גורם שהקב"ה, ת"ת, מניח תפילין, נקשר בסוד החכמה ובינה (אור יקר).

ספר שמות

<p>רבי שמעון אסחר רישיה וחמא לרבי יהודה ולרבי חזקיה דמטו גביה בתר דסיים אסתכל בהו³⁴⁸³ אמר להו סימא הוה לבו ואתאביד מנייכו אמרו ליה ודאי דפתחא עלאה פתח מר ולא יכילנא למיעאל בה</p>	<p>רבי שמעון סובב/סיבב³⁴⁸¹ ראשו וראה את רבי יהודה ואת רבי חזקיה שהגיעו אליו אחר שסיים הסתכל בהם אמר להם³⁴⁸² אוצר היה לכם נאבד מכם אמרו לו ודאי שפתח עליון פתח האדון ולא יכלנו להיכנס בו.</p>
<p>אמר מאי הוא אמרו ליה (בראשית טז יב) והוא יהיה פרא אדם וסופיה דקרא בעינא למנדע דכתיב (&) ועל פני כל אחיו ישכון מהו על פני כל אחיו דהא ברירא דכוליה קרא ידענא והאי לא ידענא דסיפיה דקרא לא אתחזי כרישיה³⁷⁶</p>	<p>אמר מה הוא אמרו לו והוא יהיה פרא אדם וסוף הפסוק אנו רוצים לדעת שכתוב ועל פני כל אחיו ישכון מה זה על פני כל אחיו שהרי ברור של כל הפסוק ידענו ואת זה לא ידענו שסוף הכתוב לא נראה כראשו.</p>
<p>אמר לון חייכון כלא חד מלה הוא ובחד דרגא סלקא תאנא כמה פנים לפנים אית ליה לקודשא בריך הוא פנים דנהרין³⁴⁸⁴ פנים דלא נהרין³⁴⁸⁵ פנים תתאין פנים</p>	<p>אמר להם חייכם הכל הוא דבר אחד ובדרגה אחת עולה שנינו כמה פנים לפנים יש לקדוש ברוך הוא פנים המאירים פנים שלא מאירים פנים תחתונים פנים</p>

מב ע"ב

א': דהא קדם דברא קב"ה דיוקנא בעלמא, {ר"ל קודם שהמציא את האצילות}, הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון ומאן דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא, {ר"ל כשמדברים מעצמותו ית"ש אשר למעלה מאצילות}, אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא, לא באות ה' ולא באות י', ואפי' בשמא קדישא כו', אבל בתר דעבד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה, {ר"ל אחר שהאציל את האצילות שהוא המציאות דהשם הו"ה, וכל השמות הקדושים כולם המסתעפים ממנו}, נחית תמן ואתקרי בהווא דיוקנא יה"ה, {שנקרא מעתה הוא עצמו בהשם הזה, כי ע"י שנחית תמן והתייחד בהם ונעשה חד עמהם. הנה נתגלה ומתראה הוא עצמו ע"י האצילות בהשם הזה}, בגין דישתמודעון ליה, {כדי להתגלה ולהודע עי"ז למטה}. וע"ש כל הענין, וכן בתפילת אליהו ובהקדמת תיקונים (ז' ע"ב) (הקדו"ש טל ע"ג).

והנה כן הוא החיוב במכש"כ לדעת ולהבין כי כל אלו הגילויים כולם, שהם כל שמותיו יתברך, וכל העניינים אשר אנו מדברים באצילות כולו, הנה נמנע ואסור הוא לייחסם כמו כן בא"ס עצמו קודם שנתגלה, וכן בבחי' א"ס אשר למעלה מגלויו. והגם שהוא באמת כלא חד, כי א"ס גופה הוא עצמו אשר נתגלה בכל השמות ובכל האצילות כולו, אך למעלה מהאצילות הנה אסור לייחס אותן העניינים בו, וכמ"ש ברע"מ (פ' בא מ"ב ע"ב) דהא קדם דברא קב"ה דיוקנא בעלמא כו' (שהוא קודם שהאציל את כל האצילות, ע' פרדס שער עצמות וכלים פ"ח) הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון, ומאן דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא (מי שעוסק בו קודם האצילות ולמעלה מהאצילות) אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא, לא באות ה' ולא באות י', ואפי' בשמא קדישא, ולא בשום אות ונקודה בעלמא, והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה, מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם. אבל בתר דעביד האי דיוקנא דמרכבא דאדם עלאה (שהוא אחר שהאציל האצילות), נחית תמן ואתקרי בהווא דיוקנא יהוה כו' ע"ש. וע' עוד בהקדמת תיקונים (דף ז' ע"ב) שמבואר שם כי כשם דכל מאן דמציייר דיוקנא דבי"ע באצילות הנה הוא בכלל מ"ש (דברים כז טו) ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה מעשה ידי חרש ושם בסתר, שהוא בסתרו של עולם (וכמ"ש ג"כ באד"ר קכ"ז סע"ב) כן הוא ג"כ מי שמציייר הדיוקן דאצילות בא"ס עצמו אשר למעלה מהאצילות, הנה הוא ג"כ בכלל אותו הארור רח"ל. והרי לנו מכ"ז חיוב ההבדל אשר אנו מחויבים לדעת ולהבין בין כל דרגא ודרגא אשר

3481

3482

3483 בסוד חכמת הפרצוף הכיר בהם (אור יקר).

3484 מצד החסד (אור יקר). ה' פרצופין הם בקדושה וכנגדם בקלי' ולכ"א עשרה פנים ה' לכאן וה' לכאן, א"נ כנגד נרנח"י דקדושה ודקלי' (מ"מ).

3485 פנים עלאין (נוסף באור יקר). מצד הגבורה (אור יקר).